

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Reija Klemetti
Maaret Vuorenmaa
Riikka Ikonen
Lilli Hedman
Tupu Ruuska
Hanne Kivimäki
Rika Rajala

Mitä vauvaperheille kuuluu?

LTH-tutkimuksen 3–4-kuukautisten vauvojen ja heidän perheidensä pilottitutkimuksen perusraportti

TYÖPAPERI

TYÖPAPERI 18/2018

Klemetti Reija, Vuorenmaa Maaret, Ikonen Riikka, Hedman Lilli, Ruuska Tupu, Kivimäki Hanne ja Rajala Rika

Mitä vauvaperheille kuuluu?

**LTH-tutkimuksen 3–4-kuukautisten vauvojen ja
heidän perheidensä pilottitutkimuksen
perusraportti**

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

© Kirjoittajat ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ISBN 978-952-343-121-8 (verkkojulkaisu)

ISSN 2323-363X (verkkojulkaisu)

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-121-8>

Lukijalle

Syntyvyys on Suomessa laskenut viimeiset seitsemän vuotta niin, että vuonna 2017 vauvoja syntyi ennätysvähän. Syntyvyyden alenemisen syyt ovat moninaiset – osa on pystytty selvittämään tutkimuksin, mutta osa syistä on toistaiseksi vielä arvailuiden ja spekulatioiden varassa. Tutkimuksin todettuja syitä syntyvyyden alenemiseen ovat muun muassa sopivan kumppanin puute, synnyttäjien ikääntyminen, perheiden ideaalikoon pieneneminen, määräaikaikaiset työsuhteet ja taloudellinen epävarmuus.

Yksi näkökulma syntyvyyden alenemiseen on negatiivinen puhe pikkulapsiperheiden arjesta. Tämän on arveltu olevan yksi syy haluttomuuteen hankkia lapsia. Mitä pikkulapsiperheiden arkeen oikeasti kuuluu? Miten vanhemmat jaksavat? Kuinka tyytyväisiä he ovat elämäänsä, vanhemmuuteensa tai parisuhteeseensa? Muun muassa näihin kysymyksiin vastaamme Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut eli LTH-tutkimuksella.

LTH-tutkimus on kehitetty osana Juha Sipilän hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa LAPEa. Se tuottaa säännöllistä seurantatietoa 3–4-kuukautisten ja 4-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä terveydestä, hyvinvoinnista ja palvelujen tarpeesta, käytöstä ja riittävydestä sekä näihin yhteydessä olevista tekijöistä.

Tässä raportissa kuvaamme lyhyesti LTH-tutkimuksen 3–4-kuukautisten vauvojen pilottitutkimuksen toteutuksen ja päätulokset. Pilottitutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli testata LTH-tutkimukseen kehitetty tiedonkeruun menetelmä ja toissijaisena tuottaa tietoa vauvaperheistä.

Pilottitutkimus toteutettiin kuuden maakunnan alueella. Tutkimuksen toteuttamisessa oli tärkeä rooli LAPEn muutosagenteilla, maakuntien terveydenhoitajilla ja heidän esimiehillään. Haluamme kiittää kaikkia tutkimuksen toteuttamiseen osallistuneita tahoja, erityisesti teitä terveydenhoitajia, jotka jaksoitte perehtyä tutkimuksen toteuttamisen kiemuroihin, houkutella vanhempia vastaamaan ja vielä itse vastata omaan sähköiseen lomakkeeseenne. Lisäksi annoitte arvokasta palautetta tiedonkeruun käytännön toteuttamisesta. Ilman teitä ja teidän työtänne tukevia esimiehiä tutkimus olisi ollut mahdoton toteuttaa. Erityisen lämmin kiitos kuuluu myös tutkimukseen osallistuneille yli 700 vanhemmalle. Te otitte aikaa vauvaperhearjessanne ja vastasitte ehkä pitkältikin tuntuneeseen lomakkeeseen – monissa perheissä vielä molempien vanhempien voimin. Haluamme kiittää myös kaikkia teitä asiantuntijoita, jotka osallistuite tutkimusmenetelmän kehittämiseen, lomakkeiden suunnitteluun ja testaamiseen. Kaikkien teidän avulla olemme tehneet historiaa – kehittäneet uuden, pienten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia ja palveluja koskevan monipuolisen tiedonkeruun, joka tullaan toteuttamaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella säännöllisin väliajoin.

Toivomme, että LTH-tutkimus tulee palvelemaan ensisijaisesti perheitä niin, että he saavat jatkossa yhä parempia, heidän tarpeitaan vastaavia lapsiperhepalveluja ja tukea silloin, kun sitä tarvitsevat. Maakunnat voivat hyödyntää LTH-tutkimuksen tuloksia seurannassa, arvioinnissa ja palvelujen kehittämisessä. Toivomme, että LTH-tutkimuksen aineistoja tullaan käyttämään myös tieteellisessä tutkimuksessa, jotta saamme entistä monipuolisemmin tietoa siitä, mitä perheille kuuluu ja mitkä asiat ovat yhteydessä perheiden terveyteen, hyvinvointiin ja palvelujen käyttöön. Lopuksi toivomme myös, että poliittiset päättäjät tulevat hyödyntämään tutkimustuloksia päätöksenteossa lapsiperheiden parhaaksi.

Helsingissä 30.8.2018

Maria Kaisa Aula

Hankejohtaja

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma, STM

Tiivistelmä

Klemetti Reija, Vuoremaa Maaret, Ikonen Riikka, Hedman Lilli, Ruuska Tupu Kivimäki Hanne ja Rajala Rika Mitä vauvaperheille kuuluu? LTH-tutkimuksen 3–4-kuukautisten vauvojen ja heidän perheidensä pilottitutkimuksen peruseräraportti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Työpaperi 18/2018. 148 sivua. Helsinki 2018. ISBN 978-952-343-121-8 (verkkojulkaisu).

Tutkimuksen tausta: Lasten ja perheiden hyvinvointiin yhteydessä olevien tekijöiden tunteminen ja seuranta ovat palvelujen kehittämisen edellytyksiä ja tarjoavat tietoa yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi. Pienten lasten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin eri osa-alueista on saatavilla rekistereiden ja erillistutkimusten tuottamaa tietoa, mutta vanhempien kokemuksellinen, järjestelmällisesti kerätty tieto kansallisella tasolla puuttuu lähes kokonaan.

Juha Sipilän hallituksen kärkihankkeessa, Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa (LAPE) yhtenä keskeisenä tavoitteena on tietoperustan vahvistaminen. Osana LAPE-muutosohjelmaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella (THL) on aloitettu Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tutkimus, jonka tavoitteena on tuottaa tietoa 3–4-kuukautisten ja 4-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä terveydestä, hyvinvoinnista ja palvelujen käytöstä. Tämän pilottitutkimuksen tarkoitus oli testata LTH-tutkimuksen tiedonkeruumenetelmä ja tuottaa tietoa 3–4-kuukautisista vauvoista ja heidän perheistään.

Tutkimusmenetelmät: Pilottitutkimus toteutettiin loka-marraskuussa 2017 kuuden maakunnan alueella: Etelä-Karjala, Päijät-Häme Heinolaa, Kanta-Häme Janakkalaa ja Etelä-Savo Heinävettä lukuun ottamatta, Satakunnasta Huittinen ja Uudenmaan maakunnasta Järvenpää, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo ja Sipoo. Mukana olivat myös Kymenlaaksosta Iitti ja Uudeltamaalta Myrskylä, koska peruspalvelut näissä kunnissa tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä.

Lastenneuvolan terveydenhoitajat rekrytoivat perheet tutkimukseen 3–4-kuukautisten vauvojen laajan terveystarkastuksen yhteydessä ja antoivat vanhemmille paperisen kyselylomakkeen. Vanhemmilla oli mahdollisuus vastata myös sähköisesti. Terveydenhoitaja vastasi lyhyeen kyselylomakkeeseen tutkimukseen suostuneiden perheiden osalta. Lomakkeessa kysyttiin perheiden tuen ja palvelujen tarvetta sekä palvelujen tarjoamista ja käyttöä. THL:lla toimi koko tiedonkeruun ajan päivystyspuhelin sekä perheiden että terveydenhoitajien tukena. Vanhemmat saivat kaksi muistutustekstiviestiä kyselylomakkeeseen vastaamisesta.

Molemmille vauvan vanhemmille laadittiin oma kyselylomake, jossa selvitettiin vanhempien taustatietojen lisäksi heidän terveyttään ja hyvinvointiaan, elintapoja, vanhemman ja vauvan varhaista vuorovaikutusta, vanhemmuuden kokemusta, väkivaltaa perheessä, perheen arkea ja arjen hallintaa, osallisuutta, vanhempainvapaiden käyttöä ja lapsen hoidon suunnitelmaa, perheen taloudellista tilannetta, raskauden ehkäisyä, vauvan nukkumista ja syöttämistä sekä perheen tiedon ja avun saantia sekä palvelujen riittävyyttä. Kyselylomaketta muokattiin esitetauksen sekä neuvoloiden henkilökunnalle järjestetyistä tilaisuuksista saadun palautteen perusteella. Kyselylomakkeet, tiedotteet ja ohjeistus käännettiin ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi ja somaliksi.

Aineisto analysoitiin SPSS-tilasto-ohjelmistolla (versio 25). Useimmat tuloksista tiivistettiin indikaattoreiksi ja niitä tarkasteltiin joko kaikkien vastaajien osalta tai maakunnittain vastaajamäärästä riippuen. Tulokset raportoidaan kysymys- tai indikaattorikohtaisesti prosenttiosuutena kuhunkin kysymykseen vastanneista. Keskeisimmät tulokset ristiintaulukoitiin synnyttäneen vanhemman koulutuksen sekä sen mukaan, oliko vauva perheen ainoa alle 18-vuotias lapsi.

Tutkimusmenetelmän toimivuudesta kuten lomakkeiden sisällöstä ja terveydenhoitajien kokemuksista kerättiin tietoa osana terveydenhoitajan ja vanhempien lomakkeita, pyytämällä terveydenhoitajilta palautetta sekä taulukoimalla päivystyspuhelimelle tulleita ongelmatilanteet ja kysymykset.

Tutkimustulokset: Tutkimukseen pyydettiin osallistumaan 813 perhettä, joista tutkimukseen suostui osallistumaan 659 (81 %). Synnyttäneistä vanhemmista vastasi 439 (54 %) ja toista vanhemmista 307. Koska 1,4 prosentilla vauvoista oli vain yksi huoltaja, toisten vanhempien vastausaktiivisuuden arvioitiin

olevan noin 38 prosenttia (307/802). Terveydenhoitajien vastauksia saatiin 639 perheestä. Ainakin yhdeltä vanhemmalta saatiin tietoa 451 vauvasta. Yhteensä saatiin tietoa (terveydenhoitaja, toinen tai molemmat vanhemmat) 657 vauvasta eli 81 prosentista rekrytoiduista perheistä.

Tutkimukseen vastanneista synnyttäneistä vanhemmista 18 ja toisista vanhemmista 16 prosentilla oli yliopistotason koulutus. Ammattikorkeakoulu- tai opistotutkinto oli vastaavasti 43 ja 27 prosentilla. Vauvoista vajaa puolet oli perheen ainoita alle 18-vuotiaita ja 16 prosenttia uusperheen lapsia. Suurin osa vanhemmista oli suomalaistaustaisia (95 %). Synnyttäneistä vanhemmista 77 prosenttia oli ollut työelämässä ennen perhevapaalle jäämistä ja 87 prosenttia toisista vanhemmista oli kyselyn vastaamisajankohtana työelämässä.

Tutkimukseen osallistuneet vauvaperheiden vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä elämäänsä, vanhemmuuteensa, hyvinvointiinsa, parisuhteisiinsa ja arkensa sujumiseen sekä saamaansa tukeen ja lapsiperhepalveluihin. Tärkeä osa lähiyhteisöä koki olevansa 85 prosenttia synnyttäneistä ja 86 prosenttia toisista vanhemmista. Synnyttäneistä vanhemmista kahdeksan ja toisista vanhemmista kaksi prosenttia koki olevansa yksinäinen melko usein tai jatkuvasti. Synnyttäneistä vanhemmista 80 ja toisista vanhemmista 73 prosenttia oli sitä mieltä, että raskauden seuranta äitiysneuvolassa oli tapahtunut asiakaslähtöisesti. Lähes kaikilla vanhemmilla varhainen vuorovaikutus vauvan kanssa sujui hyvin. Keskimääräistä helpommaksi vauvansa koki lähes puolet vanhemmista. Lastenneuvolan toimintaan vanhemmat olivat pääosin melko tyytyväisiä: noin 60 prosenttia molemmista vanhemmista oli sitä mieltä, että vauvan neuvolakäynti oli tapahtunut asiakaslähtöisesti. Suurin osa vanhemmista ei ollut edes tarvinnut muita lapsiperhepalveluja.

Osa pikkuvauvaperheistä kuitenkin koki, että heillä oli tietoa palveluista riittämättömästi ja omaan ja puolison jaksamiseen sekä vauvan tarpeiden vastaamiseen olisi tarvittu enemmän tukea. Oman terveytensä koki keskinkertaiseksi tai huonoksi 11 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja 12 prosenttia toisista vanhemmista. Synnyttäneistä vanhemmista 17 ja toisista vanhemmista 13 prosentilla oli joku elämää rajoittava terveysongelma. Masennusoireita oli viimeksi kuluneen kuukauden aikana ollut 13 prosentilla synnyttäneistä vanhemmista. Kolme prosenttia toisista vanhemmista oli ollut merkittävästi psyykkisesti kuormittunut viimeksi kuluneen neljän viikon aikana. Raskausaikana olisi useimmin tarvittu enemmän tukea synnytysspelkoon, synnytykseen valmistautumiseen ja parisuhteeseen. Vauvan syntymän jälkeen vanhemmat olisivat tarvinneet saatua useammin tukea vauvan nukkumiseen ja itkuisuuteen. Lapsiperhepalveluista yleisimmin riittämättömiksi koettiin tiedon määrä apuväline- ja vammaispalveluista, perhetyöstä, kotipalvelusta ja parisuhdepalveluista. Noin puolet perheistä arvioi taloudellisen tilanteensa kohtalaiseksi tai huonoksi. Seitsemän prosenttia perheistä oli saanut toimeentulotukea viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Noin joka kymmenes perhe oli pelännyt ruoan loppuvan ennen kuin perhe saa rahaa ostaakseen lisää ruokaa.

Synnyttäneistä vanhemmista viisi ja toisista vanhemmista 16 prosenttia tupakoi päivittäin. Seitsemän prosenttia synnyttäneistä vanhemmista oli käyttänyt alkoholia raskausaikana sen jälkeen, kun oli saanut tietää olevansa raskaana. Synnyttäneistä vanhemmista 66 prosenttia ja toisista vanhemmista puolet ei omasta mielestään nukkunut riittävästi. Joka kymmenes vanhemmista ei pystynyt nukkumaan, vaikka siihen olisi ollut mahdollisuus.

Synnyttäneistä vanhemmista 81 prosenttia kertoi jo raskausaikana suunnitelleensa antavansa vauvalle pelkkää rintamaitoa, 87 prosenttia vauvan saavan kyselyhetkellä rintamaitoa ja 66 prosenttia vauvan saaneen pelkästään rintamaitoa synnytyssairaalasta kotiutumisen jälkeen. Imetys oli koettu pääosin palkitsevana (83 %), mutta osin myös kivuliaana (26 %). Synnyttäneistä vanhemmista 61 prosenttia koki saaneensa tukea imetykseen raskausaikana, 79 prosenttia synnytyssairaalassa ja 59 prosenttia lastenneuvolassa.

Maakunnalliset erot tuloksissa olivat vähäisiä. Synnyttäneillä vanhemmilla yksinäisyys ja pelko ruuan loppumisesta olivat yleisempiä vähemmän koulutetuilla. Täysimetys oli yleisempää korkeammin koulutetuilla. Toisilla vanhemmilla osallisuus lähiyhteisössä oli sitä yleisempää mitä matalampi oli heidän koulutustasonsa. Niissä perheissä, joissa vauva oli perheen ainoa alle 18-vuotias lapsi, synnyttäneet vanhemmat olivat useammin erittäin tyytyväisiä vanhemmuuteensa, toiset vanhemmat osallistuivat merkittävästi useammin äitiys- ja lastenneuvolakäynneille sekä perhevalmennukseen, ja arki sujui toisten

vanhempien mielestä useammin hyvin kuin perheissä, joissa oli vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia.

Terveydenhoitajat arvioivat, että vähän tukea sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvissä asioissa tarvitsi kolmasosa perheistä ja paljon tukea kolme prosenttia. Yleisimmin perheet tarvitsivat paljon tukea vanhemman jaksamiseen (8 %), vauvan ravitsemukseen (7 %) sekä vanhemman psyykkiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen (7 %).

Terveydenhoitajien mukaan perheistä 64 prosenttia oli käyttänyt vähintään yhtä kysytyistä palveluista 12 viime kuukauden aikana. Yleisimmin käytettyjä palveluja olivat kotikäynti (32 %), lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle (29 %), lapsi- tai perhekerho (20 %) sekä erikoissairaanhoidon seuranta vauvalle (14 %). Terveydenhoitajat tarjosivat vauvan 3–4-kuukautisneuvolakäynnin perusteella vähintään yhtä palvelua kolmasosalle perheistä. Vähintään yhtä terveydenhuollon palvelua terveydenhoitajat tarjosivat viidennekselle, vähintään yhtä sosiaalipalvelua kuudelle prosentille ja jotakin muuta kuin terveydenhuollon palvelua tai sosiaalipalvelua 13 prosentille perheistä. Yleisimmin perheille tarjottuja palveluja olivat neuvolan perhetyö (14 %), lapsi- tai perhekerho (13 %) ja lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle (6 %).

Vajaa puolet vanhemmilta tulleesta palautteesta oli myönteistä ja koski sekä koko tutkimusta, kyselylomakkeita että yksittäisiä kysymyksiä. Viidesosa palautteesta oli kielteistä. Kritiikki liittyi pääosin vaikeasti ymmärrettäviin kysymyksiin. Vanhemmat toivoivat muun muassa lisää vastausvaihtoehtoja ja avoimia kysymyksiä.

Suurin osa terveydenhoitajan lomakkeeseen saadusta palautteesta oli muutosehdotuksia lomakkeen sisältöön. Seuraavaksi eniten terveydenhoitajat antoivat palautetta siitä, että perhe ei ollut terveydenhoitajalle tuttu, joten palvelujen käyttöä ja/tai tarvetta oli vaikea arvioida.

Päivystyspuhelimien tuli yhteydenottoja liittyen asiakkaiden puhelinnumeroiden tallentamiseen THL:n sähköisessä järjestelmässä ja tekstiviestien lähettämiseen. Toiseksi eniten yhteydenottoja kirjattiin ongelmista perheen rekisteröimisessä sähköiseen järjestelmään. Lähes saman verran yhteydenottoja tuli terveydenhoitajan oman kirjautumisen ongelmista.

Yhteenveto ja johtopäätöksiä: Pilottitutkimuksen tärkein tavoite tutkimusmenetelmän toimivuuden testaamisesta toteutui. THL:n sähköistä järjestelmää on kehitetty pilotin perusteella ja saadut kokemukset on huomioitu pilotin jälkeen alkaneessa 4-vuotiaiden kansallisessa tiedonkeruussa. Edelleen kehittely tullaan tekemään vuoden 2020 kansallista 3–4-kuukautisten vauvojen tiedonkeruuta varten.

Pilottitutkimus tuotti myös tavoitteensa mukaisesti tietoa vauvaperheiden terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista, sillä varsinkin synnyttäneiden vanhempien vastausaktiivisuus oli hyvä. Tutkimukseen osallistuneet vauvaperheet olivat pääosin tyytyväisiä elämäänsä, vanhemmuuteensa, hyvinvointiinsa, parisuhteisiinsa ja arkensa sujumiseen sekä saamaansa tukeen ja lapsiperhepalveluihin.

Pilottitutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä koko Suomeen, koska tutkimus toteutettiin vain kuuden maakunnan alueella. Lisäksi vastaajiksi on voinut valikoitua vanhempia, joilla asiat olivat pääosin hyvin ja joilla oli voimia vastata tutkimukseen. Pilottitutkimus antaa silti arvokasta tietoa vauvaperheiden hyvinvoinnista, terveydestä ja palveluista, jota tutkimukseen osallistuneet maakunnat voivat käyttää omien palvelujensa kehittämisessä niin, että jatkossa vauvaperheet voivat entistä paremmin ja saavat tarvitsemansa tuen ja palvelut.

Avainsanat: vanhemmat, vauva, lapsiperhe, lapsiperhepalvelut, tyytyväisyys, kyselytutkimus, koettu terveys, jaksaminen, tuen saaminen

Sammandrag

Klemetti Reija, Vuorenmaa Maaret, Ikonen Riikka, Hedman Lilli, Ruuska Tupu, Kivimäki Hanne, Rajala Rika. Hur mår spädbarnsfamiljerna? Basrapport från LTH-undersökningens pilotstudie om spädbarn i åldern 3–4 månader och deras familjer. [Mitä vauvaperheille kuuluu? LTH-tutkimuksen 3–4-kuukautisten vauvojen ja heidän perheidensä pilottitutkimuksen peruseraportti] Institutet för hälsa och välfärd (THL). Arbetspapper 18/2018. 148 sidor. Helsingfors 2018. ISBN 978-952-343-121-8 (nätpublikation)

Bakgrund: Kännedom om och uppföljning av de faktorer som påverkar barnens och familjernas välmående bidrar med information som stödjer samhälleliga beslut och är en förutsättning för servicen ska kunna utvecklas. Information om olika delområden inom hälsa och välfärd bland småbarn och deras familjer finns tillgängliga via register och individuella studier, men det saknas nästan helt systematiskt insamlad information på nationell nivå som baseras på föräldrarnas upplevelser.

I Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE), som är ett av spetsprojekten för Juha Sipiläs regering, är ett av de främsta målen att förbättra kunskapsunderlaget. Som en del av LAPE-programmet har Institutet för hälsa och välfärd (THL) inlett undersökningen Barns hälsa, välfärd och service (LTH), vars syfte är att ta fram information om hälsan, välfärden och användningen av service hos barn i åldern 3–4 månader och 4 år samt deras familjer. Syftet med denna pilotstudie var att testa LTH-undersökningens metod för datainsamling och producera information om 3–4 månader gamla spädbarn och deras familjer.

Metod: Pilotstudien genomfördes i oktober–november 2017 i sex landskap: Södra Karelen, Päijänne-Tavastland (förutom Heinola), Egentliga Tavastland (förutom Jankkala), Södra Savolax (förutom Heinävesi), Vittis i Satakunta samt Träskända, Kyrkslätt, Lapträsk, Lojo, Lovisa, Mäntsälä, Borgnäs, Borgå och Sibbo i Nyland. Även Itis i Kymmenedalen och Mörskom i Nyland deltog eftersom basservicen i dessa kommuner produceras av Päijät-Häme välfärdssamkommun.

Hälsovårdarna på barnrådgivningen rekryterade familjer till studien i samband med den omfattande hälsoundersökningen för barn i åldern 3–4 månader och gav föräldrarna en pappersenkät. Föräldrarna kunde också svara elektroniskt. Hälsovårdaren svarade på en kort enkät om familjerna som deltog i studien. Enkäten innehöll frågor om familjernas behov av stöd och service samt om vilken service de erbjöds och använde. Medan informationsinsamlingen pågick kunde både familjerna och hälsovårdarna få stöd av THL:s jourtelefon. Föräldrarna fick två påminnelse-sms om att besvara enkäten.

Båda föräldrarna till spädbarnet fick en egen enkät där de fick fylla i sina bakgrundsuppgifter och information om sin hälsa och sitt välmående, sin livsstil, det tidiga samspelet mellan föräldern och spädbarnet, upplevelsen av föräldraskapet, våld i familjen, familjens vardag och hur de hanterade den, delaktighet, användningen av föräldraledigheten och planen för barnets omvårdnad, familjens ekonomiska situation, preventivmedel, läggning och matning av spädbarnet, vilken information och hjälp familjen fick och om servicen var tillräcklig. Enkäten omarbetades utifrån förtester och respons från rådgivningarnas personal. Enkätterna, meddelandena och anvisningarna översattes till svenska, engelska, ryska och somaliska.

Materialet analyserades med statistikprogrammet SPSS (version 25). De flesta resultaten komprimerades till indikatorer som granskades totalt eller på landskapsnivå beroende på antalet svar. Resultaten rapporteras per fråga eller indikator som procent av det totala antalet personer som besvarade respektive fråga. De viktigaste resultaten korstabellerades enligt den födande föräldrarnas utbildning och huruvida spädbarnet var familjens enda barn under 18 år.

Man samlade också in information om hur väl undersökningsmetoden fungerade, till exempel om frågeformulärens innehåll och hälsovårdarnas upplevelser. Insamlingen skedde via hälsovårdarnas och föräldrarnas frågeformulär samt respons från hälsovårdarna och genom att problemen och frågorna som kom in till jourtelefonen antecknades i tabellform.

Resultat: 813 familjer blev ombedda att delta i studien, varav 659 (81 %) gick med på att delta. Enkäten besvarades av 439 (54 %) födande föräldrar och 307 icke-födande föräldrar. Eftersom 1,4 procent

av spädbarnen bara hade en förälder, uppskattades de icke-födande föräldrarnas svarsfrekvens till ca 38 procent (307/802). Svar från hälsovårdare kom in gällande 639 familjer. Beträffande 451 spädbarn fick man information från åtminstone en förälder. Totalt sett fick man information (från hälsovårdaren, den ena föräldern eller båda föräldrarna) om 657 spädbarn, dvs. om 81 procent av de rekryterade familjerna.

Av de födande och icke-födande föräldrarna som besvarade enkäten hade 18 respektive 16 procent universitetsutbildning. Motsvarande siffror för yrkeshögskole- eller yrkesinstitutsexamen var 43 respektive 27 procent. Knappt hälften av spädbarnen var familjens enda barn under 18 år och 16 procent tillhörde en ombildad familj. Majoriteten av föräldrarna hade finsk bakgrund (95 %). 77 procent av de födande föräldrarna hade varit i arbetslivet innan de blev familjelediga och 87 procent av de icke-födande föräldrarna befann sig i arbetslivet när de besvarade enkäten.

Spädbarnsfamiljerna som deltog i studien var till största del nöjda med livet, föräldraskapet, sitt välmående, parförhållandet och vardagen samt med stödet som de fått och servicen för barnfamiljer. 85 procent av de födande och 86 procent av de icke-födande föräldrarna upplevde sig som en viktig del av närsamhället. 8 respektive 2 procent av de födande och de icke-födande föräldrarna uppgav att de kände sig ensamma ganska ofta eller jämt. Uppföljningen av graviditeten på mödravårdscentralen hade utgått från klientens behov enligt 80 procent av de födande och 73 procent av de icke-födande föräldrarna. Det tidiga samspelet med spädbarnet fungerade bra för nästan alla föräldrar. Närmare hälften av föräldrarna upplevde sitt barn som enklare än genomsnittet. Föräldrarna var mestadels ganska nöjda med barnrådgivningens verksamhet: ca 60 procent av båda föräldrarna ansåg att barnets besök på rådgivningen hade utgått från klientens behov. Majoriteten av föräldrarna hade inte ens behövt någon annan service för barnfamiljer.

En del av spädbarnsfamiljerna upplevde dock att de inte fick tillräcklig information om servicen och att de skulle ha behövt mer stöd för sin egen och sin partners ork samt för spädbarnets behov. 11 procent av de födande och 12 procent av de icke-födande föräldrarna upplevde den egna hälsan som medelmåttig eller dålig. 17 respektive 13 procent av de födande och icke-födande föräldrarna hade något hälsoproblem som begränsade livet. Av de födande föräldrarna hade 13 procent haft depressionssymtom den senaste månaden. Av de icke-födande föräldrarna hade 3 procent upplevt betydande psykisk belastning de senaste fyra veckorna. Under graviditeten hade föräldrarna behövt mer stöd för förlossningsrädsla, förlossningsförberedelser och parförhållandet. Efter barnets födelse hade föräldrarna behövt få stöd för barnets sömn och gråt oftare. Den information om service för barnfamiljer som oftast upplevdes som otillräcklig var den om service för hjälpmedel och funktionsnedsättning, familjearbete, hemservice och service för parförhållandet. Ungefär hälften av familjerna bedömde sin ekonomiska situation som hyfsad eller dålig. 7 procent av familjerna hade fått utkomststöd de senaste 12 månaderna. Ungefär var tionde familj hade varit rädd att maten skulle ta slut innan de fick pengar att köpa mer mat.

5 procent av de födande och 16 procent av de icke-födande föräldrarna rökte dagligen. 7 procent av de födande föräldrarna hade druckit alkohol under graviditeten efter att ha fått vetskap om graviditeten. 66 procent av de födande och hälften av de icke-födande föräldrarna ansåg sig inte sova tillräckligt. Var tionde förälder kunde inte sova även om de hade haft möjlighet att göra det.

Av de födande föräldrarna uppgav 81 procent redan under graviditeten att de planerade att ge barnet enbart bröstmjolk, 87 procent att barnet fick bröstmjolk vid enkättillfället och 66 procent att barnet enbart fått bröstmjolk sedan de blev utskrivna från förlossningssjukhuset. Amning upplevdes mestadels som meningsfullt (83 %), men delvis också som smärtsamt (26 %). Av de födande föräldrarna upplevde 61 procent att de fått stöd för amningen under graviditeten, 79 procent att de fått stöd på förlossningssjukhuset och 59 procent att de fått stöd på barnrådgivningen.

Resultaten skiljde sig inte mycket åt mellan landskapen. Ensamhet och rädslan att maten skulle ta slut var vanligare bland de födande föräldrarna med lägre utbildning. Helamning var vanligare bland högutbildade. Bland de icke-födande föräldrarna var delaktighet i närsamhället vanligare ju lägre utbildningsnivå de hade. I de familjer där spädbarnet var familjens enda barn under 18 år var de födande föräldrarna oftare mycket nöjda med sitt föräldraskap, deltog de icke-födande föräldrarna betydligt oftare i besöken på mödra- och barnrådgivningen samt i familjeförberedelsen och ansåg de icke-födande föräldrarna oftare att vardagen fungerade väl jämfört med familjer där det utöver spädbarnet fanns andra barn under 18 år.

Hälsovårdarna uppskattade att en tredjedel av familjerna behövde lite stöd i frågor som rörde barnet, en förälder eller familjen och att 3 procent behövde mycket stöd i dessa frågor. Det var vanligast att familjerna behövde mycket stöd i fråga om föräldrarnas ork (8 %), barnets kost (7 %) och föräldrarnas psykiska välbefinnande och psykiska hälsa.

Enligt hälsovårdarna hade 64 procent av familjerna använt minst en av de efterfrågade tjänsterna de senaste 12 månaderna. De tjänster som användes oftast var hembesök (32 %), extra besök eller uppföljningsbesök hos en hälsovårdare (29 %), barn- eller familjeklubb (20 %) och uppföljning av spädbarnet inom den specialiserade sjukvården (14 %). Baserat på rådgivningsbesöket vid åldern 3–4 månader erbjöd hälsovårdarna en tredjedel av familjerna minst en tjänst. Hälsovårdarna erbjöd en femtedel av familjerna minst en hälso- och sjukvårdstjänst, 6 procent av familjerna minst en socialtjänst och 13 procent av familjerna någon annan service än en hälso- och sjukvårdstjänst eller socialtjänst. De vanligaste tjänsterna som familjerna erbjöds var rådgivningens familjearbete (14 %), barn- eller familjeklubb (13 %) och extra besök eller uppföljningsbesök hos en hälsovårdare (6 %).

Knappt hälften av responsen från föräldrarna var positiv och den gällde hela studien, frågeformulären och enskilda frågor. En femtedel av responsen var negativ. Kritiken handlade främst om att vissa frågor var svåra att förstå. Föräldrarna önskade bland annat fler svarsalternativ och öppna frågor.

Största delen av responsen på hälsovårdarnas frågeformulär bestod av förslag på förändringar av formulärets innehåll. Hälsovårdarna kommenterade näst mest om att familjen inte var bekant för hälsovårdaren och att det därför var svårt att bedöma användningen och/eller behovet av service.

Jourtelefonen fick samtal om hur man sparade klienternas telefonnummer i THL:s elektroniska system och skickade sms. Näst flest samtal handlade om problem vid registrering av familjer i det elektroniska systemet. Nästan lika många samtal handlade om hälsovårdarnas inloggningsproblem.

Sammandrag och slutsatser: Pilotstudien uppfyllde sitt främst mål, vilket var att testa undersökningsmetoden. THL:s elektroniska system har förbättrats utifrån pilotstudien och erfarenheterna från studien har beaktats i den nationella insamlingen av information om 4-åringar, som inleddes efter pilotstudien. Undersökningsmetoden kommer att vidareutvecklas inför den nationella informationsinsamlingen om barn i åldern 3–4 månader som genomförs år 2020.

I enlighet med målet för pilotstudien gav den också information om spädbarnsfamiljernas hälsa, välfärd och service, eftersom i synnerhet de födande föräldrarnas svarsfrekvens var hög. Spädbarnsfamiljerna som deltog i studien var till största del nöjda med livet, föräldraskapet, sitt välmående, parförhållandet och vardagen samt med stödet som de fått och servicen för barnfamiljer.

Resultaten från pilotstudien kan inte generaliseras för hela Finland eftersom studien bara genomfördes i sex landskap. Dessutom kan det hända att föräldrar som mestadels hade det bra och som orkade besvara enkäten blev utvalda till studien. Pilotstudien ger ändå värdefull information om spädbarnsfamiljernas välfärd, hälsa och service. Landskapen som deltog i studien kan använda denna information för att utveckla sin service så att spädbarnsfamiljerna i fortsättningen mår bättre än tidigare och får det stöd och den service som de behöver.

Nyckelord: föräldrar, spädbarn, barnfamilj, service för barnfamiljer, nöjdhet, enkätundersökning, upplevd hälsa, ork, stöd

Abstract

Klemetti Reija, Vuorenmaa Maaret, Ikonen Riikka, Hedman Lilli, Ruuska Tupu, Kivimäki Hanne, Rajala Rika. How are families with babies doing? Basic report of a pilot study on 3–4-month old babies and their families participating in the LTH survey. [Mitä vauvaperheille kuuluu? LTH-tutkimuksen 3–4-kuukautisten vauvojen ja heidän perheidensä pilottitutkimuksen perusraportti] National Institute for Health and Welfare (THL). Working Paper 18/2018. 148 pages. Helsinki 2018. ISBN 978-952-343-121-8 (online publication)

Background: Knowledge and monitoring of the factors connected to the welfare of children and their families are the prerequisites for service development and provide information to support decision-making in society. While information produced by registers and single studies is available on the different areas of the health and welfare of young children and their families, there is nearly a complete lack of experiment-based and systematically collected information on parents at the national level.

Strengthening the knowledge basis is one of the key goals of the programme to address child and family services, a Juha Sipilä's Government key project. As part of the programme to address child and family services, the National Institute for Health and Welfare (THL) has launched the Children's Health, Well-being and Services survey (LTH), which aims to produce information about the health, welfare and service use of 3–4-month-old and 4-year-old children and their families. The purpose of this pilot study was to test the data collection method of the LTH survey and to produce data of 3–4-month-old babies and their families.

Research methods: The pilot study was implemented in October and November of 2017 in the regions of six counties. South Karelia, Päijänne Tavastia excluding Heinola, Tavastia Proper excluding Janakkala and Southern Savonia excluding Heinävesi, Huittinen in Satakunta, and Järvenpää, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo and Sipoo in Uusimaa. The data also included Iitti in Kymenlaakso and Myrskylä in Uusimaa, as the Päijänne Tavastia joint municipal authority for welfare produces the primary services in these municipalities.

The public health nurses at child health clinics recruited families to the survey in connection with an extensive health examination for 3–4-month-olds and gave their parents a paper questionnaire. The parents could also fill out the survey electronically. The public health nurses filled out a brief questionnaire concerning the families that agreed to participate in the survey. The questionnaire included questions on the families' needs for support and services and the availability and use of services. Through the data collection phase, THL provided a telephone service to support both the families and the public health nurses. The families were sent two reminders on responding to the questionnaire.

Separate questionnaire forms were prepared for both of the baby's parents. In addition to the parents' background information, the questionnaire included questions about their health and welfare, lifestyles, early interaction between the parent and baby, experience of parenthood, violence in the family, the family's daily life and its management, involvement, use of parental leaves and planning the child's care, the family's financial situation, contraception, the baby's sleeping and feeding habits as well as the information and help received by the family, and the sufficiency of services. The questionnaire form was edited based on preliminary testing and feedback obtained from events organised to the staff of child health clinics. The questionnaire forms, information sheets and instructions were translated into Swedish, English, Russian and Somali.

The data were analysed using the SPSS statistical software (version 25). Most of the findings were summarised into indicators, which were examined either totally or by counties, depending on the number of respondents. The results are reported based on questions or indicators as percentages of respondents to each question. The key results were cross-tabulated based on the education of the parent who had given birth to the baby as well as whether the baby was the family's only child under 18 years of age.

Data on the functionality of the research method, including the contents of the questionnaire forms and the experiences of the public health nurses, were collected as part of the questionnaires for the public health

nurses and parents, by asking the public health nurses for feedback, and by documenting and categorizing the problems and questions that came up in the telephone service.

Research findings: 813 families were asked to participate in the survey; 659 (81%) of them agreed to participate. 439 (54%) of the parents who had given birth and 307 of the other parents responded to the survey. As 1.4 per cent of babies had only one guardian, the activity to participate of the other parents was estimated to be around 38 per cent (307/802). The public health nurses' responses concerned a total of 639 families. The information obtained from at least one parent concerned a total of 451 babies. In all, information was collected (from a public health nurse, one or both parents) of 657 babies, amounting to 81 per cent of the recruited families.

Of the respondents, 18 per cent of the parents who had given birth and 16 per cent of the other parents had a university degree. Similarly, 43 and 27 per cent had graduated from a university of applied sciences or a vocational institute. Around half of the babies were the only under-18-year-old child in the family and 16 per cent were born in a reconstituted family. Most of the parents had a Finnish background (95%). Of the parents who had given birth, 77 per cent had been in the working life before taking a family leave and 87 per cent of the other parents were in working life at the time of responding to the survey.

The families with babies that participated in the study were primarily satisfied with their lives, parenthood, welfare, relationships and smooth flow of everyday life as well as the support and services for families with children they had received. 85 per cent of the parents who had given birth and 86 per cent of the other parents felt an important part of their local community. Of the parents who had given birth, eight, and of the other parents, two percent felt lonely fairly often or all the time. 80 per cent of the parents who had given birth and 73 per cent of the other parents felt that monitoring the pregnancy at a maternity clinic had been realised in a customer-oriented manner. Early interaction with the baby was going well in case of nearly all parents. Nearly half of the parents felt that their baby was easier than average. The parents were primarily fairly satisfied with the operations of the child health clinic: around 60 per cent of both parents agreed that the baby's visits to a child health clinic had been implemented in a customer-oriented manner. Most of the parents had not even needed any other services for families with children.

However, some of the families with babies felt that they had insufficient information about services and would have needed more support for their own and their spouse's coping as well as for meeting their baby's needs. 11 per cent of the parents who had given birth and 12 per cent of the other parents felt that their health was average or poor. 17 per cent of the parents who had given birth and 13 per cent of the other parents had a health issue that posed limitations to their life. 13 per cent of the parents who had given birth had experienced symptoms of depression within the previous month. Three per cent of the other parents had experienced significant mental strain within the previous four weeks. The respondents would most often have needed more support related to fear of childbirth, preparing for delivery, and their relationship during pregnancy. After the baby's birth, the parents would most often have needed more support related to their baby's sleeping and crying than was available for them. The services for families with children that were most often considered inadequate included the amount of available information on special aid and disability services, family work, home services and relationship services. Some half of the families evaluated their economic situation as moderate or poor. Seven per cent of the families had received social assistance within the past 12 months. Around one in ten families had feared they would run out of food before the family gets money to buy more food.

Five per cent of the parents who had given birth and 16 per cent of the other parents smoke daily. Seven per cent of the parents who had given birth had used alcohol during their pregnancy after finding out that they were pregnant. 66 per cent of the parents who had given birth and half of the other parents felt they did not get enough sleep. One in ten parents was unable to sleep even if they were given the opportunity.

81 per cent of the parents who had given birth reported that they had planned on feeding their baby with breast milk only already during their pregnancy, 87 per cent said their baby was breastfed at the time of taking survey, and 66 per cent reported that their baby had been fed with breast milk only after discharge from the delivery hospital. While most had found breastfeeding rewarding (83%), it was also considered partly painful (26%). 61 per cent of the parents who had given birth felt they had received support with

breastfeeding during their pregnancy, 79 per cent at the delivery hospital and 59 per cent at the child health clinic.

There were minor differences in the results from different counties. The less educated parents who had given birth were more likely to feel lonely and fearful of running out of food. Full breastfeeding was more common among more highly educated parents. For the other parents, involvement in the local community was more common the lower their level of education. In the families where the baby was the family's only child under 18 years of age, the parents who had given birth were mostly highly satisfied with their parenthood, while the other parents participated in the maternity and child health clinic and family training visits considerably more often, and considered that the daily life went usually well compared to the families where there were other under-18-year-old children in addition to the baby.

The public health nurses evaluated that one third of the families needed a little support in issues related to the baby, parent and family, and around three needed a lot of support. Most commonly, the families needed a lot for support for the parent's coping (8%), the baby's nutrition (7%), and the parent's psychological welfare and mental health (7%).

According to the public health nurses, 64 per cent of the families had used at least one of the services that the questions concerned within the previous 12 months. The most frequently used services included home visits (32%), an additional or follow-up visit with a public health nurse (29%), club activity for children or families (20%) and follow-up visits in specialised medicine for the baby (14%). Based on the visit at the child health clinic for 3–4-month-old babies, the public health nurses offered at least one service to one third of the families. The public health nurses offered at least one health care service to one in five families, at least one social welfare service to six per cent and a service other than a health care or social welfare service to 13 per cent of the families. The services most often offered to families included family work at the child health clinic (14%), a club activity for children or families (13%), or an additional or follow-up visit with the public health nurse (6%).

Slightly less than half of the feedback given by parents was positive and concerned the entire survey, questionnaire forms and individual questions. One fifth of the feedback was negative. The criticism was primarily concerned with questions that were difficult to understand. Among other things, the parents wished for more response alternatives and open questions.

Most of the feedback on the questionnaire by the public health nurse concerned suggestions for changing the content of the form. The second most common topic of feedback by public health nurses was related to the fact that the public health nurse was not previously familiar with the family, which made it difficult for the nurse to assess the family's service use and/or need.

The reasons for contacting the telephone service included storing customers' telephone numbers in the THL's electronic system and sending text messages. The second most common reason for contacts concerned registering the family in the electronic system. Nearly as many contacts concerned problems in registration by public health nurses.

Summary and conclusions: The most important goal of the pilot study on testing the functionality of the study method was reached. The electronic system of THL has been developed based on the pilot, and the gathered experiences have been taken into account in the national data collection concerning 4-year-olds, which was launched after this pilot. Further development will be carried out for the national data collection on 3–4-month-old babies carried out in 2020.

In accordance with its objectives, the pilot study also produced information on the health, welfare and services of families with babies, as parents who had given birth responded to the survey particularly actively. The families with babies that participated in the study were primarily satisfied with their lives, parenthood, welfare, relationships and smooth flow of everyday life as well as the support and services for families with children they had received.

The results of the pilot study cannot be generalised to concern Finland as a whole as the study was only implemented in the region of six counties. It is also possible that the respondents include parents whose issues are primarily in order and who had the strength to respond to the study. Nonetheless, this pilot study provides valuable information on the welfare and health of, and services for, families with babies. The

counties that participated in the study can use this information in developing their services to ensure that families with babies will receive the help and services they need better in the future.

Keywords: parents, baby, family with children, services for families with children, satisfaction, questionnaire survey, perceived health, coping, receiving support

Sisällys

Lukijalle.....	3
Tiivistelmä.....	4
Sammandrag.....	7
Abstract.....	10
1 Johdanto.....	16
2 Tutkimuksen tausta.....	17
2.1 Kansalliset kyselytutkimukset.....	17
2.2 Kansainvälisiä kyselytutkimuksia.....	18
2.3 Rekisteritutkimus Suomessa.....	18
2.5 Säännöllisen seurantatiedon tarve.....	19
2.6 Lapsiperhepalvelujen muutosohjelma.....	19
2.7 Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tutkimus.....	19
3 Tutkimuksen tavoitteet.....	21
4 Tutkimusaineisto ja -menetelmät.....	22
4.1 Aineisto.....	22
4.2 Menetelmät.....	22
4.2.1 Tarvekartoitus pilottitutkimusta varten.....	22
4.2.2 Kyselylomakkeet.....	23
4.2.3 Aineiston keruu.....	24
4.2.4 Muuttajat ja mittarit.....	26
4.2.5 Aineiston analysointi.....	28
4.3 Tutkimusluvut ja eettiset näkökohdat.....	28
5 Tutkimustulokset.....	30
5.1 Vastausaktiivisuus.....	30
5.2 Vanhempien tausta.....	30
5.2.1 Sukupuoli ja parisuhde.....	30
5.2.2 Syntyperä.....	31
5.2.3 Koulutus ja työssäkäynti.....	31
5.2.4 Asuminen.....	32
5.2.5 Perheen muut lapset.....	33
5.3 Vanhempien terveys ja toimintakyky.....	33
5.3.1 Raskausaika ja synnytys sekä synnytyksestä toipuminen.....	33
5.3.2 Koettu terveys ja toimintakyky.....	34
5.3.3 Mielen terveys.....	34
5.3.4 Toimintarajoitteet.....	35
5.4 Vanhempien hyvinvointi ja osallisuus.....	35
5.4.1 Elämään tyytyväisyys.....	35
5.4.2 Tyytyväisyys parisuhteeseen.....	36
5.4.3 Sosiaalinen tuki ja yksinäisyys.....	37
5.4.4 Osallisuus.....	38
5.5 Vanhempien elintavat.....	39
5.5.1 Lepo.....	39
5.5.2 Päihteet.....	39
5.6 Perhe ja elinolot.....	40
5.6.1 Lastenhankinta ja perhesuunnittelu.....	40
5.6.2 Varhainen vuorovaikutus ja vanhemmuuden kokemus.....	41
5.6.3 Arjen toimivuus.....	43
5.6.4 Vanhempainvapaiden jälkeinen lapsen hoidon suunnittelu.....	43
5.6.5 Työn ja perheen yhteensovittaminen.....	44

5.6.6 Elämänmuutokset	45
5.6.7 Perheen elintaso.....	45
5.7 Vauvan terveys.....	46
5.7.1 Nukkuminen	46
5.7.2 Ravitseminen	46
5.7.3 Rokottaminen	48
5.7.4 Vauvan sairauskuluvakuutus	49
5.8 Kasvuympäristön turvallisuus	49
5.8.1 Kaltoinkohtelu ja väkivalta.....	49
5.8.2 Päihteet kasvuympäristössä	49
5.9 Palvelut ja avunsaanti.....	49
5.9.1 Tieto palveluista tai etuuksista	49
5.9.2 Tuen tarve ja saaminen	51
5.9.3 Lapsiperhepalvelut	56
5.10 Tutkimusmenetelmän toimivuus	64
5.10.1 Terveystieteiden palaute.....	64
5.10.2 Vanhempien palaute	64
5.10.3 Kyselylomakkeiden toimivuus	65
5.10.4 THL:n sähköisen järjestelmän toimivuus	65
6 Pohdinta.....	67
6.1 Yhteenveto	67
6.2 Tutkimuksen luotettavuus	67
6.3 Tulosten vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	68
6.4 Johtopäätöksiä	70
Lähteet.....	72
LIITE 1. Synnyttäneen vanhemman kyselylomake.....	75
LIITE 2. Toisen vanhemman kyselylomake	91
LIITE 3. Terveystieteen kyselylomake	103
LIITE 4. Suostumuslomake.....	109
LIITE 5. Indikaattorien kuvaukset ja laskenta	110
LIITE 6. Eettisen toimikunnan päätös 3/2017.....	136
LIITE 7. Eettisen toimikunnan päätös 4/2017.....	138
LIITE 8 Puuttuvan tiedon Määrä kysymyskohtaisesti eri kyselylomakkeissa.....	139
LIITE 9. Kuntakohtainen lukumäärä tutkimukseen suostuneista perheistä	147

1 Johdanto

Pikkulapsiperheiden elämästä, vanhempien jaksamisesta sekä työn ja perheen yhteensovittamisesta on käyty pitkin vuotta 2018 runsaasti julkista keskustelua, joka on osittain liitetty Suomen yhä alenevaan syntyvyyteen. On pohdittu siitä, voisiko haluttomuus perheen perustamiseen olla yhteydessä mediassa esillä olleeseen negatiiviseen kuvaan pikkulapsiperheiden arjesta. Viimeisimmät keskustelut ovat liittyneet siihen, ovatko pikkulapsiperheiden vanhemmat niin uupuneita, että eivät jaksakaan hankkia lisää lapsia.

Syntyvyys on Suomessa laskenut viimeiset seitsemän vuotta niin, että vuonna 2017 vauvoja syntyi ennätysvähän, vain 50 321 (SVT, 2018a). Syntyvyyden alenemisen syytä ja lasten hankinnan esteitä on tutkittu jo vuosia. Yksi keskeinen syy on synnyttäjien ikääntyminen: vuonna 2017 ensisynnyttäjän keskimääräinen ikä oli jo yli 29 vuotta (SVT, 2018b). Korkeakouluopiskelijoiden on todettu olevan aiempaa epävarmempia siitä, hankkivatko he lainkaan lapsia (Kunttu ym. 2017). Tärkeimmiksi syiksi epävarmuuteen he kertoivat keskeneräiset opinnot ja haluttomuuden sitoutua pieniin lapsiin. Väestöliiton vuoden 2015 perhebarometrin mukaan haluttomuutta hankkia lapsia voivat selittää ihanteellisen perheeseen pieneminen, lapsettomuuden näkeminen yhtenä, toivottuna vaihtoehtona, kumppanin puuttuminen, muut mielenkiinnon kohteet ja taloudelliset tekijät kuten työttömyys ja epävarmat työllistymismahdollisuudet (Miettinen, 2015). Vuoden 2017 perhebarometrissa syyt olla hankkimatta lapsia olivat hyvin samansuuntaisia, mutta ihanteellisen perheeseen pieneminen tai tahattoman lapsettomuuden ihannoiti eivät enää olleet niin ilmeisiä (Rotkirch ym. 2017). Vanhemmuus näyttäytyi sekä ”kiehtovana” että ”kamalana”. Jälkimmäinen oli nuorten aikuisten mielestä nimenomaan median luoma kuva lapsiperhearjesta.

Tiedämmekö me, mitä pikkulapsiperheiden arkeen oikeasti kuuluu, miten vanhemmat jaksavat ja kuinka tyytyväisiä he ovat elämäänsä, vanhemmuuteensa tai parisuhteeseensa?

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) alle 18-vuotiaiden lasten vanhemmille suunnattu Lapsiperhe-kysely vuonna 2012 toi esille useita lapsiperheiden hyvinvointiin liittyviä asioita. Kiire ja ajanpuute kuormittavat perheiden jaksamista (Salmi & Lammi-Taskula, 2014). Kotitöiden ja lastenhoidon tasapuolinen jakaminen äidin ja isän kesken heijastuu myönteisesti parisuhteeseen (Lammi-Taskula & Salmi, 2014). Lapsiperheiden aikuisten terveys on parempi kuin väestössä keskimäärin (Kaikkonen ym. 2014). Vanhempien yleisimpiä vanhemmuuteen tai perheeseen liittyviä huolenaiheita ovat muun muassa taloudellinen tilanne ja parisuhde (Halme & Perälä, 2014).

Vuoden 2012 jälkeen lapsiperheiden hyvinvointia ei ole tutkittu kansallisella tasolla eikä Suomessa ole säännöllisin välein toteutettua tiedonkeruuta pikkulapsiperheiden terveydestä, hyvinvoinnista ja palvelujen käytöstä. Jotta tämä epäkohta korjautuisi, THL:lla on, osana Juha Sipilän hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE), aloitettu Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tutkimus. Sen tavoitteena on tuottaa säännöllisin välein tietoa 3–4-kuukautisten ja 4-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä terveydestä, hyvinvoinnista ja palvelujen käytöstä ja riittävydestä sekä näihin yhteydessä olevista tekijöistä. Perimmäisenä tarkoituksena on edistää pikkulapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia sekä turvata riittävät palvelut niin, että perheet voivat tulevaisuudessa entistä paremmin ja saavat tarvitsemansa palvelut. Tutkitun tiedon myötä emme ehkä enää ole vain pikkulapsiperhearjesta luotujen mielikuvien varassa vaan lähempänä sitä, mitä se oikeasti on.

Tässä raportissa kuvaamme lyhyesti LTH-tutkimuksen 3–4-kuukautisten vauvojen pilottitutkimuksen toteutuksen ja päätulokset. Pilottitutkimus toteutettiin kuuden maakunnan alueella loka-marraskuussa 2017. Sen ensisijaisena tavoitteena oli testata LTH-tutkimukseen kehitetty tiedonkeruun menetelmä ja toissijaisena tuottaa tietoa vauvaperheistä. Raportin toisessa luvussa käymme tarkemmin läpi LTH-tutkimuksen kehittämisen taustalla olleita tekijöitä ja aiempaa tutkimusta pikkulapsista ja heidän perheistään. Kolmannessa luvussa kuvaamme 3–4-kuukautisten LTH-pilottitutkimuksen tavoitteet ja neljännessä yksityiskohtaisesti tutkimusaineiston sekä sen keruun ja menetelmät. Viidennessä luvussa esittelemme tutkimustulokset ja kuudennessa teemme niistä yhteenvedon, pohdimme pilottitutkimuksen luotettavuutta ja esitämme joitakin johtopäätöksiä.

2 Tutkimuksen tausta

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin yhteydessä olevien tekijöiden tunteminen ja seuranta ovat palvelujen kehittämisen edellytyksiä ja tarjoavat tietoa yhteiskunnallisen päätöksenteon tueksi. Tietoa tarvitaan paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti. Tiedon tulee olla helposti eri käyttäjien saavutettavissa päätöksenteon tukena.

2.1 Kansalliset kyselytutkimukset

Suomalaisen aikuisväestön – myös lapsiperheiden aikuisten - terveydestä ja hyvinvoinnista on Suomessa vuosikymmeniä kerätty säännöllisin välein tietoa: AVTK¹ (Aikuisväestön terveystutkimus), ATH² (Aikuisväestön terveys ja hyvinvointitutkimus), FINRISKI³, Terveys 2000 ja 2011⁴. Terveys 2000- ja 2011- sekä FINRISKI- ja FinTerveys-tutkimuksilla⁵ on saatu tietoa mm. raskauksien, synnytysten, raskaudenkeskeytysten ja lasten lukumääristä sekä ehkäisyn käytöstä ja hedelmöityshoidoista (Koponen & Luoto 2004, Koskinen ym. 2012, Koponen ym. 2018). Kansallisesti edustavaa tutkimusta raskauteen ja synnytykseen liittyvistä naisten ajatuksista ja kokemuksista ei ole säännöllisesti kerätty. Vuonna 1994 tehtiin kansallisesti edustava kysely naisten lisääntymisterveyteen liittyvistä kokemuksista ja palvelujen käytöstä (Hemminki ym.1998, Malin ym. 2001).

Kouluikäisten lasten ja nuorten terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista on tuotettu seurantatietoa useilla väestökyselyillä kuten Kouluterveyskysely⁶, WHO:n Koululaistutkimus⁷, Nuorten vapaa-aikatutkimus⁸, Lapsiuhritutkimus⁹ ja Nuorten terveystapatutkimus¹⁰. Vanhemmille suunnattu Lapsiperhe-kysely kohdistui lapsiperheille, joissa oli alle 18-vuotias lapsi (Lammi-Taskula & Karvonen, 2014).

Kansallisesti yleistettävää terveysseurantatietoa pienten lasten kasvusta, kehityksestä ja terveystottumuksista on saatu kymmenestä terveyskeskuksesta Lasten terveystarkastustutkimuksessa (LATE-tutkimus) (Kaikkonen ym. 2014, Mäki ym. 2010). Alle kouluikäisistä tutkimus kohdistui kuusikuukautisiin, 1-, 3- ja 5-vuotiaisiin. Tutkimuksessa saatiin tietoa myös lasten vanhemmilta. Imeväisikäisten ruokintaa selvitettiin kansallisesti vuonna 2010, jolloin 60 prosenttia neuvoloista osallistui tutkimukseen (Uusitalo ym, 2012). Selvityksen mukaan kolmannes kolmikuisista ja neljännes nelikuisista lapsista sai pelkkää rintamaitoa. Tämän uudempaa kansallisen tason tietoa tämänikäisten vauvojen imetyksestä ei ole olemassa.

Edellisten lisäksi tietoa kolmi–neli-kuukautisista vauvoista tai heidän perheistään on saatu useista yksittäisistä tiedonkeruista tai tutkimuksista. Varsinais-Suomessa toteutettu Hyvän kasvun avaimet -seurantatutkimus on tuottanut tietoa nelikuukautisten lasten vanhempien neuvolapalvelukokemuksista ja toiveista sekä vanhemmuuden kyvykkyydestä (Tuominen, 2016). Ongelmana tutkimuksessa oli tulosten heikko yleistettävyyys johtuen hyvin alhaisesta osallistumisaktiivisuudesta ja tutkimuksen paikallisuudesta. Pirkanmaan alueella on kerätty tietoa kolmikuukautisten lasten ja heidän äitiensä nukkumisesta CHILD-SLEEP -tutkimuksessa¹¹. Turun alueella tehdyssä FinnBrain-tutkimuksessa on selvitetty lapsen ja hänen

¹ www.thl.fi/avtk

² www.thl.fi/ath

³ www.thl.fi/finriski

⁴ <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/terveys-2000-2011>

⁵ www.thl.fi/finterveys

⁶ www.thl.fi/kouluterveyskysely

⁷ <http://www.hbsc.org/membership/countries/finland.html>

⁸ <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/tutkimus/lasten-ja-nuorten-vapaa-aikatutkimus>

⁹ <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-815-270-8>

¹⁰ http://www.uta.fi/hes/tutkimus/tutkimusryhmat/Kansanterveystiede/Nuorten_terveystapatutkimus.html

¹¹ www.thl.fi/child-sleep

kehitykseensä, sekä vanhemman ja lapsen väliseen suhteeseen liittyviä asioita. Tarkoituksena on seurata tutkimuksessa mukana olevia lapsia aina aikuisikään saakka keräämällä kattavasti tietoa muun muassa elinympäristöstä ja elämäntapahtumista sekä temperamentista, unesta ja puheen kehityksestä.

CHILDCARE-tutkimushanke¹² toteutetaan Jyväskylän yliopiston, Tampereen yliopiston sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteistyönä. Se ajoittuu vuosille 2015–2021 ja toteutetaan kymmenessä kunnassa eri puolilla Suomea. CHILDCARE-hankkeessa tarkastellaan lastenhoidon tukia ja varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Hankkeesta on julkaistu peruseräraportti varhaiskasvatus- ja lastenhoitoratkaisuista yksivuotiaiden lasten perheissä (Hietämäki ym. 2017) ja pro gradu -tutkielma yksivuotiaiden lasten isien työn ja perheen ristiriidan yhteydestä isien psyykkiseen kuormittuneisuuteen (Valtavirta, 2018). Peruseräraportin mukaan kolmea neljästä yksivuotiaasta hoidettiin kotona ja päävastuu hoidosta oli äideillä. Pro gradu -tutkielmassa todettiin, että mitä enemmän pienten lasten isät kokivat työn ja perheen ristiriitaa, sitä kuormittuneempia he olivat.

Osana CHILDCARE-hanketta THL toteutti syksyllä 2016 viiden kunnan alueella NEVA-kyselytutkimuksen, jossa kerättiin tietoa sekä vanhemmilta että lastenneuvolan terveydenhoitajilta ja varhaiskasvatuksen henkilöstöltä 4-vuotiaiden lasten ja heidän perheensä terveydestä, hyvinvoinnista, varhaiskasvatusratkaisuista ja palvelukokemuksista (Närvi ym. 2018). Tiedonkeruuprosessia ja osin kyselylomakkeita sekä niistä saatuja kokemuksia hyödynnettiin tämän tutkimuksen suunnittelussa.

2.2 Kansainvälisiä kyselytutkimuksia

Kansallisesti edustavia tutkimuksia raskausajasta, synnytyksestä ja palvelujen käytöstä on tehty muutamissa maissa kuten Ruotsissa (Waldenström ym. 1999), USA:ssa (Declercq ym. 2007), Kanadassa (Chalmers ym. 2008) ja Englannissa (Redshaw ym. 2007, 2010, 2014). Synnytyksen jälkeistä aikaa kuten imetystä, vanhemmuutta ja synnytyksen jälkeistä masennusta on tutkittu Englannissa neljän vuoden välein toteutetuilla Women's survey:illä Oxfordin yliopistossa (Redshaw ym. 2007, 2010, 2014).

Kansainvälisissä tutkimuksissa isän tai kumppanin roolin on todettu olevan merkityksellinen terveystyöskäytymistä koskeissa päätöksissä kuten esimerkiksi tupakoinnissa ja imetyksen tukemisessa, raskaana olevan naisen kokeman stressin lievittämisessä sekä lapsi-vanhempi-suhteessa (Burgess and Bartlett, 2007). Isien tai kumppanien omista näkemyksistä tiedetään kuitenkin vähemmän kuin raskaana olevan naisen tai äidin näkemyksistä. Englannissa on tehty kaksi laajaa tutkimusta (ALSPAC-, The Avon Longitudinal Study of Parents and Children, ja MCS- tutkimukset, the Millennium Cohort Study) ja niiden mukaan isällä on suuri merkitys koko perheen hyvinvoinnille ja sosiaaliselle koheesiolle (Children of the 21st Century 2005). Isien saaminen mukaan tutkimuksiin ja isyyden merkityksen ymmärtäminen edistää laajasti niin isien, äitien, lasten kuin koko perheenkin terveyttä (WHO; 2007). Suomesta puuttuu isien tai kumppanien toiveita, kokemuksia, terveyttä ja hyvinvointia selvittävä kansallinen seurantatutkimus.

2.3 Rekisteritutkimus Suomessa

Kansallista ja laadukasta tietoa pienten lasten ja heidän perheidensä terveydestä ja hyvinvoinnista saadaan Suomessa myös rekistereistä. Syntyneiden lasten rekisteristä saadaan tietoa mm. raskausajan käynneistä, synnytyksestä ja vastasyntyneen voinnista seitsemän päivän ikään asti (SVT, 2017).

Hoitoilmoitusrekistereistä saadaan tietoa neuvolakäynneistä ja lapsen kasvusta (Avohilmo) sekä sairaalajaksoista ja niiden syistä diagnooseittain (Hilmo). Epämuodostumarekisteristä saadaan tietoa lapsen synnynnäisistä epämuodostumista ja rokotusrekisteristä lapselle annetuista rokotuksista. Kelan rekistereiden avulla voidaan selvittää lapsille määrätty lääkkeet sekä niitä koskevat diagnoosit ja myönnetty hoitotuet.

Kansallisissa syntymäkohortti 1987 ja 1997 -tutkimuksissa on yhdistetty hyvin monen rekisterin tietosisältöä ja saatu tietoa muun muassa lapsiperheköyhyyden merkityksestä (Ristikari ym. 2018). Niiden

¹² www.thl.fi/childcare

perheiden lapset, jotka olivat saaneet toimeentulotukea lapsen ollessa alle 2-vuotias, voivat aikuisena henkisesti ikätovereitaan huonommin, heillä oli muita useammin rikosrekisterimerkintä ja harvemmin peruskoulun jälkeinen tutkinto.

Raskaana olevien terveydestä, palvelujen käytöstä ja vastasyntyneiden terveydestä on myös saatu tietoa rekisteritutkimusten avulla (esimerkiksi Metsälä ym. 2016, Klemetti ym. 2016), mutta kolmi- tai nelikuukautisten terveydestä ja hyvinvoinnista ei Suomessa ole tehty rekisteriseurantatutkimusta.

2.5 Säännöllisen seurantatiedon tarve

Alle kouluikäisten lasten terveyttä ja kehitystä on neuvoloissa seurattu Suomessa vuosikymmenten ajan. Pienten lasten hyvinvoinnin eri osa-alueista on myös saatavilla rekistereiden ja erillistutkimusten tuottamaa tietoa. Laajojen terveystarkastusten myötä tietoa on olemassa monipuolisesti myös koko perheen terveydestä (Hakulinen-Viitanen ym. 2012), mutta tieto ei ole ollut sellaisessa muodossa, että sitä olisi voinut käyttää kansallisesti lasten terveyden ja hyvinvoinnin seurantaan.

Pieniä lapsia koskevan seurantatiedonkeruun puuttuminen ja lasten hyvinvointiin liittyviä indikaattoreita koskeva selvitys- ja arviointityö ovat osoittaneet tiedonkeruiden kehittämistarpeen (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2011, Aira ym. 2015). Suomessa tarvitaan systemaattisesti kerättyä tietoa pikkulapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi myös palvelujen saavutettavuudesta, tarpeenmukaisuudesta, oikea-aikaisuudesta sekä osallisuudesta palveluissa. Lisäksi vanhempien kokemuksellinen tieto kansallisella tasolla puuttuu lähes kokonaan.

2.6 Lapsiperhepalvelujen muutosohjelma

Juha Sipilän hallitusohjelmassa on myös todettu tarve kehittää lasten, nuorten ja perheiden terveyden ja hyvinvoinnin seurantaa (Valtioneuvosto 2015). Hallituksen kärkihankkeessa, Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmassa¹³ (LAPE) korostetaan tarvetta tietoperusteisuuden vahvistamiselle (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016). Muutosohjelmassa uudistetaan palvelujärjestelmän toimintakulttuuria lapsi- ja perhelähtöiseksi ja vahvistetaan erilaisten lasten ja monimuotoisten perheiden hyvinvointia ja omia voimavaroja. Muutosta ohjaavia periaatteita ovat lapsen oikeudet ja etu, lapsi- ja perhelähtöisyys, voimavarojen vahvistaminen ja perheiden monimuotoisuus. Muutoksen keskeisiä edellytyksiä ovat muun muassa tietoperustaisuus sekä lasten ja vanhempien näkökulman saaminen hyvinvoinnista ja palveluista myös maakunta- ja kuntatasolle. Muutosohjelmassa painotetaan sähköisiä tiedonkeruita ja tiedon esteetöntä käyttöä. Siinä vahvistetaan lapsiin, nuoriin ja perheisiin liittyvää tietopohjaa, tiedon saamista ja käyttöä päätöksenteossa.

2.7 Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tutkimus

Osana Lapsiperhepalvelujen muutosohjelmaa Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) antoi THL:lle tehtäväksi tuottaa tietoa eri-ikäisten lasten, nuorten ja perheiden terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluiden käytöstä. Tämän toimeksiannon mukaisesti THL:lla kehitetään lapsia, nuoria ja perheitä koskevaa tietotuotantoa, jonka osa on Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tutkimus. LTH-tutkimus on hyväksytty THL:n väestötutkimusten tiekartalle eli THL:n säännöllisesti toteutettavaksi väestötutkimukseksi. LTH-tutkimuksessa kehitetään alle kouluikäisten lasten ja heidän vanhempiensa terveyttä, hyvinvointia ja palveluja koskevaa tiedonkeruuta, tunnuslukuja ja tietojen hyödyntämistä johtamisessa. Tiedonkeruut kohdennetaan laajojen terveystarkastusten yhteyteen, sillä ne toteutetaan lapsen kehitystä ja koko perheen hyvinvointia ajatellen merkityksellisissä elämänvaiheissa (4-kuukautisena, 18-kuukautisena, 4-vuotiaana ja ensimmäisen luokan aikana). LTH-tutkimus kohdistuu vuorotellen 4-kuukautisiin vauvoihin ja 4-vuotiaisiin lapsiin perheineen. Laaja terveystarkastus perustuu valtioneuvoston asetukseen, jossa säädetään lastenneuvolan määräaikaisista terveystarkastuksista (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta...

¹³ <https://stm.fi/hankkeet/lapsi-ja-perhepalvelut>

338/2011¹⁴). Asetuksen mukaan laajaan terveystarkastukseen sisältyy lapsen vanhempien haastattelu ja koko perheen hyvinvoinnin selvittäminen niiltä osin kuin se on tarpeellista lapsen terveyden- ja sairaanhoidon tai tuen tarpeen arvioimiseksi sekä niiden järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Lapsia, nuoria ja perheitä koskevaa tietotuotantoa suunnitellaan elinkaarimallin mukaisesti. LTH-tutkimuksen suunnittelussa hyödynnettiin aiempia THL:n lapsiin, nuoriin ja perheisiin liittyviä väestökyselyjä ja terveystarkastustutkimuksia kuten Kouluterveyskyselyä, Lapsiperhekyselyä sekä lasten ja nuorten terveysseurantatutkimusta (LATE). Tiedonkeruiden kehittämisessä varmistettiin samansuuntaisuus niin, että eri-ikäisiin lapsiin kohdistuvat kyselyt ja muut tiedonkeruut samoin kuin raportointi ja tiedonhyödyntämisyjärjestelmä täydentävät toisiaan niin, ettei päällekkäisyyksiä muodostu. Tietotuotannon kehittämisessä seurataan ja hyödynnetään digitalisointikehitystä ja suunnitellaan toiminnot tätä kehitystä tukeviksi. Kehittäminen linjattiin myös sosiaali- ja terveystietojen tietoturvallisen hyödyntämisen kokonaisarkkitehtuuria koskevan lainsäädännön ehdotusten mukaiseksi (Luonnos 28.6.2016).

Tämä tutkimusraportti koskee LTH-tutkimuksen kolmi- ja nelikuukautisten vauvojen ja heidän vanhempiensa terveyteen, hyvinvointiin ja palvelujen tarpeeseen ja käyttöön liittynyttä pilottitutkimusta.

¹⁴ <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110338>

3 Tutkimuksen tavoitteet

Kolmi-nelikuukautisten vauvojen ja heidän perheidensä pilottitutkimuksen tarkoituksena oli kehittää ja testata menetelmä, joka tuottaa säännöllisesti seurantatietoa kolmi-nelikuukautisten lasten ja heidän perheidensä terveydestä, hyvinvoinnista, osallisuudesta ja palveluista päätöksenteon tueksi paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla.

Pilottitutkimuksen yksityiskohtaisempina tavoitteina oli ensisijaisesti:

1. testata vanhemmille suunnattujen lomakkeiden toimivuus
2. testata terveydenhoitajalle suunnatun lomakkeen toimivuus
3. selvittää tiedonkeruun kokonaisuutta kuten tutkimukseen kuluvaan aikaan neuvolassa, vanhempien osallistumisaktiivisuutta ja aineiston yhdistämistä rekistereihin
4. testata sähköisen kyselylomakkeen toimivuutta
5. testata tutkimuksessa lomakkeilla kerätyn nelikuusta lasta koskevan aineiston yhdistämistä syntyneiden lasten rekisteriin, hoitoilmoitusrekistereihin ja Kelan lääkekorvaus- ja etuusrekisteriin kattavamman tiedonkeruun saamiseksi
6. kehittää indikaattoreita nelikuukautisten lasten ja heidän vanhempiansa terveyden ja hyvinvoinnin mittaamiseksi

sekä toissijaisesti:

7. tuottaa tietoa kolmi- tai nelikuukautisten vauvojen hyvinvoinnista, terveydestä ja palvelujen käytöstä
8. tuottaa tietoa kolmi- tai nelikuukautisten vauvojen äitien raskausajan, synnytyksen ja synnytyksen jälkeisen ajan terveydestä ja hyvinvoinnista sekä palvelujen käytöstä ja käyttökokemuksesta
9. tuottaa tietoa kolmi- tai nelikuukautisten vauvojen vanhempien vanhemmuuden kokemuksesta, hyvinvoinnista, jaksamisesta, parisuhteesta, palvelujen saavutettavuudesta ja käytöstä sekä osallisuuden kokemuksesta.

Tässä tutkimusraportissa keskitytään kuvaamaan tiedonkeruuprosessin toimivuutta ja vanhempien ja terveydenhoitajien vastausten perusteella kolmi- ja nelikuukautisten vauvojen ja heidän perheidensä hyvinvointia, terveyttä ja palvelukokemuksia. Tätä raporttia kirjoitettaessa kyselylomakkeiden tietoja ei vielä ollut yhdistetty rekistereihin.

4 Tutkimusaineisto ja -menetelmät

4.1 Aineisto

Pilottitutkimuksen kohderyhmänä olivat kolmi- tai nelikuukautiset vauvat, jotka tulivat huoltajansa tai huoltajiansa kanssa 3–4-kuukautisille lapsille tarkoitettuun lastenneuvolan laajaan terveystarkastukseen. Laajan terveystarkastuksen toteutus vaihtelee eri puolilla maata: terveydenhoitajan osuus voidaan tehdä joko 3- tai 4-kuukautisille ja siksi molemmat ikäryhmät päätettiin ottaa kohderyhmäksi. Tutkimus kohdistettiin vauvan virallisiin huoltajiin, mutta tässä raportissa käytetään tästä eteenpäin heistä termejä synnyttänyt vanhempi ja toinen vanhempi. Vauvoja koskeva tieto kerättiin vauvojen vanhemmilta ja lastenneuvolan terveydenhoitajilta. Kyselylomakkeessa huomioitiin erilaiset lapsiperheiden elämäntilanteet kuten maahanmuuttajatausta, adoptioperheet, erilaiset perhemuodot ja asumisjärjestelyt.

Maakuntien halukkuutta osallistua tutkimukseen selvitettiin LAPE-muutosohjelman muutosagenttien kautta. Jokaisella tulevilla maakunnalla oli LAPE-muutosohjelmassa oma muutosagentti ja mahdollisuus osallistua pilottitutkimukseen. Pilottitutkimusmaakunniksi olivat halukkaita Kanta-Häme (Janakkalaa lukuun ottamatta), Päijät-Häme (Heinolaa lukuun ottamatta), Etelä-Savo (Heinävetä lukuun ottamatta) ja Etelä-Karjala, Satakunnasta Huittinen sekä yhdeksän Uudenmaan maakunnan kuntaa: Järvenpää, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo ja Sipoo. Päijät-Hämeessä oli mukana myös Kymenlaaksosta Iitti ja Uudenmaalta Myrskylä, koska peruspalvelut näissä kunnissa tuottaa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä. Näillä alueilla syntyi vuonna 2015 kesä-heinäkuussa noin 1000 lasta, jotka olivat noin 3–4 kuukautta pilottitutkimuksen toteuttamiskuukausina loka-marraskuussa (Syntyneiden lasten rekisteri, 2015). Otokseen arvioitiin tulevan noin 800–1000 lasta loka-marraskuussa pilottitutkimuksen toteuttamisvuonna 2017.

Tutkimusta suunniteltaessa ja mahdollista katoa arvioitaessa arveltiin, että jos perhe suostuu osallistumaan tutkimukseen, terveydenhoitajat täyttävät hyvin todennäköisesti oman lomakkeensa eikä kato tältä osin tule suureksi. Vauvan terveydestä ja perheen palvelujen tarpeesta ja käytöstä tultaisiin tutkimukseen suostuneiden perheiden osalta saamaan kattavasti tietoa rekistereistä ja terveydenhoitajan lomakkeesta. Sen sijaan enemmän katoa arveltiin tulevan vauvoja ja perheitä koskevassa tiedossa, jota kerätään vanhempien kyselylomakkeilla. Todennäköisenä pidettiin sitä, että esimerkiksi taloudellisesti ja sosiaalisesti heikossa asemassa olevista vanhemmista voi useampi jättää vastaamatta kyselyyn verrattuna paremmassa tilanteessa oleviin vanhempiin.

Kattavan ja yleistettävän tiedon saamiseksi sekä terveydenhoitajia että vanhempia kannustettiin monin tavoin osallistumiseen. Terveydenhoitajilta itseltään tuli ehdotus siitä, että järjestettäisiin alueellisia koulutuspäiviä tutkimustuloksista ja niiden vertailusta maakunnallisiin ja koko aineistoa koskeviin tuloksiin. Tutkimuksen verkkosivuille tehtiin videot sekä vanhempien kannustamiseen että ohjaamaan terveydenhoitajia vanhempien rekrytoinnissa ja kyselyyn vastaamisessa. Osa perheistä sai tietoa tutkimuksesta jo edeltävässä terveystarkastuksessa. Vanhempien lomake suunniteltiin soveltuvaksi mobiilivastaamiseen.

4.2 Menetelmät

4.2.1 Tarvekartoitus pilottitutkimusta varten

Ennen varsinaista tutkimusta lapsiperheisiin liittyviä tutkimustarpeita selvitettiin monin tavoin. Vauvaperheiden vanhempia tavattiin ryhmähaastattelutilanteissa. Aiheesta kysyttiin myös vuoden 2016 valtakunnallisten neuvolapäivien osallistujilta. Lisäksi erillisissä tilaisuuksissa kerättiin neuvoloiden ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan kokemuksia NEVA-kyselytutkimuksen toteutuksesta ja toiveita kolmi-nelikuukautisen vauvojen tiedonkeruuseen.

Vauvaperheiden ryhmähaastattelussa esille nousivat seuraavat teemat: tiedonsaanti palveluista, kokemukset raskausajan hoidosta (jatkuvuus), synnytyskokemukset, imetyskokemukset, perhevalmennus, sähköinen asiointi, isän huomioiminen, vanhemmuuden tuki ja vanhempana jaksaminen, perhevapaiden

jakaminen ja päivähoidon saatavuus. Samat teemat nousivat esille ammattilaisten kanssa keskusteltaessa. Ammatilliset painottivat kokemustiedon saamista vanhempien jaksamisesta ja arjen sujumisesta sekä palvelujen saamisesta ja riittävydestä. He toivoivat paikallisen tason tietoa oman toimintansa suunnittelemiseksi ja kehittämiseksi mutta myös kansallisen tason tietoa vertailuja varten. Esimiehet näkivät erityisen tärkeänä seurantatiedon saamisen.

4.2.2 Kyselylomakkeet

Tässä pilottitutkimuksessa tietoja kerättiin kolmella lomakkeella: terveydenhoitajan, synnyttäneen vanhemman ja vauvan toisen vanhemman lomakkeilla. Kyselylomakkeiden sisällön kehittäminen toteutettiin monitieteisessä asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmässä oli muun muassa terveystieteiden, ravitsemustieteen, lääketieteen ja sosiaalitieteiden edustus. Asiantuntijaryhmän jäsenillä oli vielä omia asiantuntijaryhmiä, jotka tuottivat ehdotuksen keskeisiksi sisältöalueiksi ja yksityiskohtaisiksi kysymyksiksi.

Vanhempien kyselylomakkeet

Vauvan molemmille vanhemmille laadittiin omat kyselylomakkeet. Toinen lomakkeista oli suunnattu synnyttäneelle vanhemmalle¹⁵ ja adoptioäidille sisältäen kysymyksiä vauvan, vanhemman (raskausaika, synnytyskokemukset) ja koko perheen hyvinvoinnista sekä palvelujen käytöstä, saavutettavuudesta ja tuen saannin riittävydestä (Liite 1). Toisen vanhemman lomake¹⁶ oli lyhyempi sisältäen kysymyksiä lähinnä vanhemman ja perheen hyvinvoinnista, tuen saamisesta ja palvelukokemuksista (Liite 2).

Vanhempien kyselylomakkeiden sisältöalueet olivat:

- Vanhempien tausta
 - vanhempien sukupuoli ja parisuhde
 - vanhempien ja isovanhempien syntyperä
 - vanhempien koulutus ja työssäkäynti
 - asuminen
 - perherakenne
- Vanhempien terveys ja toimintakyky
 - raskausaika ja synnytys sekä synnytyksestä toipuminen
 - koettu terveys
 - mielenterveys
 - toimintarajoitteet
- Vanhempien hyvinvointi ja osallisuus
 - elämään tyytyväisyys
 - tyytyväisyys parisuhteeseen
 - sosiaalinen tuki
 - yksinäisyys
 - osallisuus
- Vanhempien elintavat
 - lepo
 - päihteiden käyttö

¹⁵ https://thl.fi/documents/10531/3498578/LTH1FI-P_painover1_watermark.pdf/27834f4b-82c7-4375-92b7-26ddb1c230be

¹⁶ <https://thl.fi/documents/10531/3498578/LTH2FI-Psmver2.pdf/974ac670-1f24-49bd-9403-ccd4b4cd26b6>

- Perhe ja elinolot
 - perhesuunnittelu ja lastenhankinta
 - varhainen vuorovaikutus ja vanhemmuuden kokemus
 - arjen toimivuus
 - vanhempainvapaiden käyttö ja lapsen hoidon suunnittelu
 - työn ja perheen yhteensovittaminen
 - perheen elämänmuutokset
 - perheen elintaso
- Vauvan terveys
 - nukkuminen
 - ravitseminen, imetys
 - vauvan rokottaminen
- Kasvu ympäristön turvallisuus
 - vauvan altistuminen päihteiden käytölle ja passiivinen tupakointi
 - koettu väkivalta perheessä
- Palvelut ja avun saaminen
 - tieto lapsiperhepalveluista
 - tuen tarve ja saaminen
 - palvelujen tarve, saatavuus ja riittävyys

Vanhempien kyselylomakkeet testattiin kahdellakymmenellä vanhemmalla, joista kolmelta oli pienen vauvan äitejä ja loput isiä. Saatujen kommenttien perusteella lomaketta korjattiin ja osa kysymyksistä testattiin vielä uudestaan muutamalla äidillä. Kysymyksiä korjattiin edelleen tämän jälkeen selkeämmiksi.

Vanhempien lomakkeet käännettiin ruotsin, englannin, venäjän ja somalin kielille ulkomaalaistaustaisia vastaajia varten. Käännettävät kielet valittiin syntyneiden lasten rekisterin perusteella synnyttäjien yleisimpien kielien mukaan. Viron kieltä äidinkielenään puhuvien oletettiin osaavan suomea tai englantia niin hyvin, ettei lomakkeita käännetty viron kielelle. Käännökset teki kielitoimisto Lingsoft. Tämän jälkeen kutakin kieltä hyvin hallitsevat THL:n asiantuntijat tarkistivat käännökset somalin kieltä lukuun ottamatta, jonka jälkeen käännöksiä vielä korjattiin Lingsoftilla. Somalin kielen tarkastus tehtiin Lingsoftilla.

Terveydenhoitajan kyselylomake

Terveydenhoitajille laadittiin lomake¹⁷, joka sisälsi kysymyksiä vauvan ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta, perheen tuen tarpeista, palvelujen käytöstä ja palvelujen tarpeesta ja tarjoamisesta sekä vanhemman alkoholin käytöstä (AUDIT) (Liite 3). Lomakkeen pohjana käytettiin NEVA-kyselytutkimuksen lomaketta. Terveydenhoitajilta saadun palautteen jälkeen lomaketta vielä lyhennettiin ja kysymyksiä täsmennettiin vastaamaan 3–4-kuukautisten vauvojen tilannetta.

Terveydenhoitajan lomakkeella kerättiin sellaista vauvaa ja perhettä koskevaa tietoa, jota ei vielä saada avohilmo-tiedonkeruusta. Pääosin lomakkeessa kysyttävät tiedot kerätään potilastietojärjestelmiin terveystarkastuksen yhteydessä tai kysytään vanhemmilta osana terveystarkastusta, mutta ei tallenneta rakenteisena potilastietojärjestelmiin, jolloin niitä ei voi käyttää seurannassa.

4.2.3 Aineiston keruu

Vanhemmille, ammattilaisille ja päätöksentekijöille tiedotettiin tutkimuksesta sekä ennen tiedonkeruuta että sen kuluessa. Vanhempia informoitiin tutkimuksesta vauvan edellisellä neuvolakäynnillä sekä suullisesti että kirjallisesti esitteiden avulla. LTH-tutkimuksen nettisivuille tehtiin vanhempia varten video, jossa kerrottiin tutkimuksesta. Lastenneuvolan terveydenhoitajille järjestettiin Terveyden ja hyvinvoinnin

¹⁷ https://thl.fi/documents/10531/3498578/LTH_Terveystarkastajan_lomake.pdf/3ddacb28-1d06-418a-823a-8b8a0c7e82b9

laitoksella syyskuun 2017 alussa aloitusseminaari, johon pystyi osallistumaan myös etäyhteyksien avulla. Seminaari videoitiin ja suoraan lähetystä katsottiin 277 nettiselaimen kautta. Tallenne oli katsottavissa myös jälkikäteen. Lisäksi terveydenhoitajilla oli käytettävissään paperinen ja sähköinen ohjeistus sekä opasvideo tiedonkeruun toteuttamiseksi. Kuntien terveystarkastuspalveluiden vastuuhenkilöille ja LAPE-muutosagenteille lähetettiin yleisesite, verkkouutispohja sekä markkinointimateriaalia LTH-tutkimuksesta sähköpostitse 28.8.2017. Pilottitutkimukseen osallistuviin neuvoloihin lähetettiin syyskuun aikana sekä sähköpostitse että maapostin kautta tiedotteita, ohjeistusta, markkinointimateriaalia ja huoltajien kyselylomakkeet.

Tutkimuksen tiedonkeruu tehtiin THL:n sähköisen järjestelmän kautta. Terveydenhoitajat rekisteröityivät THL:n sähköisen järjestelmän käyttäjiksi ennen kuin heille tuli ensimmäinen tutkimuksen kohderyhmään kuuluva vauva vastaanotolle. Rekisteröitymisen yhteydessä terveydenhoitajat loivat itselleen salasanan. Tämän jälkeen terveydenhoitajat pääsivät kirjautumaan henkilökohtaisella käyttäjätunnuksella ja salasanalla THL:n sähköiseen järjestelmään, jossa he rekisteröivät perheet tutkimukseen osallistuviksi ja vastasivat omaan kyselylomakkeeseensa.

Perheiden rekrytointi ja tiedonkeruu terveydenhoitajilta tapahtui kolmi-nelikuisen vauvan laajan terveystarkastuksen terveydenhoitajan osuuden yhteydessä. Jos tarkastus toteutettiin terveydenhoitajan ja lääkärin yhteisvastaanotolla, tieto kerättiin tämän tarkastuksen osana. Kun vanhempi tai vanhemmat saapuivat lastenneuvolakäynnille, terveydenhoitaja esitteli vielä tarvittaessa tutkimuksen ja varmisti vanhempien halukkuuden osallistua tutkimukseen. Jos vanhempi oli halukas osallistumaan, terveydenhoitaja pyysi yhdeltä vanhemmalta allekirjoituksen tutkimuksen suostumuslomakkeeseen (Liite 4).

Suostumuslomakkeessa selvitettiin, että tutkimuksessa yhdistetään laajassa terveystarkastuksessa kertyvä tieto, vanhempien kyselylomakkeen tiedot sekä tilasto- ja rekisteritietoja (syntyneiden lasten rekisteri, hoitoilmoitusrekisterit ja Kelan rekisterit) tutkimustunnuksen ja vauvan henkilötunnuksen avulla. Tämän jälkeen terveydenhoitaja rekisteröi perheen THL:n sähköiseen järjestelmään kirjaamalla vauvan henkilötunnuksen ja perheelle annettavassa tutkimusmateriaalissa olevan anonyymin tutkimustunnisteen. Järjestelmä yhdisti vauvan henkilötunnuksen ja perheen tutkimustunnisteen toisiinsa. Muistutuksen lähettämistä varten terveydenhoitaja pyysi tutkimukseen suostuvien vanhempien puhelinnumerot ja kirjasi nekin THL:n sähköiseen järjestelmään. Ensimmäiset muistutusviestit lähetettiin kuukauden kuluttua aineiston keruun alkamisesta ja sen jälkeen parin viikon välein joulukuun 2017 puoliväliin saakka.

Perheen järjestelmään kirjaamisen jälkeen vanhemmilla oli mahdollisuus valita halusivatko he vastata sähköiseen vai paperiseen kyselylomakkeeseen. Kaikki vanhemmat saivat paperisen lomakkeen mukaansa, koska siinä oli lomakkeen lisäksi ohjeet sekä paperiseen että sähköiseen vastaamiseen. Jos vanhempi valitsi sähköiseen lomakkeeseen vastaamisen, terveydenhoitaja kertoi, että vanhempi saa tekstiviesteinä THL:lta salasanan ja käyttäjätunnuksen. Tämän jälkeen varsinainen terveystarkastus toteutettiin normaalisti kirjauksineen. Tutkimuksesta ei aiheutunut muutoksia tarkastuksen sisältöön, toteuttamistapaan, suoritettaviin mittauksiin tai kirjaamiseen.

Terveystarkastuksen jälkeen terveydenhoitaja kirjasi terveydenhoitajalle suunnattuun sähköiseen kyselylomakkeeseen vauvaa ja perhettä koskevat tiedot terveystarkastuksessa esiin tulleiden tietojen perusteella. Vanhemmat vastasivat omiin lomakkeisiinsa tarkastuksen jälkeen.

Jokainen terveydenhoitaja kirjasi tutkimukseen osallistuneiden ja osallistumattomien lukumäärän tunnisteettomasti osallistumislistaan ja lähetti sen yhdessä suostumuslomakkeiden kanssa THL:lle kirjattuna kirjeenä.

Tiedonkeruun toteuttamisen tukena THL:ssä oli koko tutkimusajan nimetty tutkimustiimi, jonka puoleen terveydenhoitajat ja vanhemmat saattoivat kääntyä epäselvissä asioissa. LTH-tutkimuksen sähköpostiosoite ja päivystyspuhelin (kello yhdeksästä kuuteentoista kaikkina arkipäivinä) palvelivat terveydenhoitajia ja vanhempia. THL:n tutkijat kirjasivat yhteydenotot Excel-tiedostoon.

Kyselyn sähköinen toteutus tehtiin THL:n Lomakepalvelulla. Vanhempien ja terveydenhoitajien sähköiset vastaukset tallentuivat suoraan Lomakepalveluun. Tietojen suojauksessa ja käyttörajoituksissa noudatettiin THL:n datapolitiikan periaatteita. Sähköinen vastaaminen oli mahdollista pöytäkoneella, kannettavalla tietokoneella, tabletilla ja älypuhelimella sekä kaikilla yleisimmillä selaimilla. Lomake oli mahdollista tallentaa keskeneräisenä ja jatkaa vastaamista myöhemmin.

Paperilomakkeiden taitto, painatus, tallennus ja postitus sekä optisen tallennuksen edellyttämät vaateet toteutettiin THL:n väestötutkimusten yhteisellä kilpailutuksella sovittujen laatuvaatimusten mukaisesti. Paperiset lomakkeet tallennettiin Tikkurilan Kopiopalvelussa ja poimittiin THL:n järjestelmään niin sanotulla Toimita-työkalulla.

Vanhempien ja terveydenhoitajien kyselyaineistot yhdistettiin toisiinsa anonyymien tutkimustunnusten avulla THL:lla. Yhdistettäessä aineistoja tehtiin samalla loogisuustarkistuksia ja huomattiin, että kolme toisen vanhemman lomakkeeseen vastannutta olikin vauvan synnyttäneitä vanhempia, joten heidän toisen vanhemman lomakkeelle kirjaamansa tiedot siirrettiin synnyttäneen vanhemman aineistoon niiltä osin kuin lomakkeet vastasivat toisiaan. Loogisuustarkastelujen yhteydessä korjattiin seitsemän selvää virhettä vastaajan sukupuolesta tai parisuhteesta. Kyselyaineisto linkitetään myöhemmin sovittuihin rekistereihin tietosisällön laajentamiseksi. Tässä raportissa raportoidaan vain kyselytutkimuksen tulokset.

4.2.4 Muuttujat ja mittarit

Muuttujat, mittarit ja niistä tehdyt indikaattorit laskentoinen on kuvattu tarkemmin liitteessä 5.

Vanhempien tausta

Vanhempien taustaa selvitettiin kysymyksillä vanhempien sukupuolesta, parisuhteesta, syntyperästä, koulutuksesta, työssäkäynnistä, asumisesta ja perheen muista lapsista.

Vanhempien terveys ja toimintakyky

Molemmilta vanhemmilta kysyttiin raskausajan tai vauvan odotusajan ja synnytyksen sujumisesta. Lisäksi synnyttäneeltä vanhemmalta kysyttiin synnytyksestä toipumisesta. Molemmilta vanhemmilta kysyttiin kokemusta terveydentilasta ja pitkäaikaisesta sairaudesta tai terveysongelmasta. Synnyttäneiden vanhempien mielenterveyttä selvitettiin käyttämällä CES-D-10-mittaria (Center for Epidemiologic Studies Depression Scale), jossa kymmenen väittämän avulla mitataan vastaajan mahdollisia masennusoireita (Radloff, 1977), ja jonka on todettu sopivan hyvin myös hiljattain synnyttäneille naisille (Pietikäinen ym., 2018). Toisten vanhempien mielenterveyttä selvitettiin psyykkistä kuormittuneisuutta kartoittavalla MHI-5-mittarilla (Mental Health Inventory, Berwick ym., 1991, Cuijpers ym. 2009). Mittari muodostuu viidestä kysymyksestä, jotka kartoittavat ahdistuneisuutta, masentuneisuutta ja positiivista mielialaa. Lisäksi molemmilta vanhemmilta kysyttiin rajoittavasta terveysongelmasta. Kysymys on toinen GALI (global acitivity limitation indicator) -kysymyksistä, joita käytetään EU:n tiedonkeruissa toimintarajoitteisuuden osoittajana (Robine & Jagger, 2003).

Vanhempien hyvinvointi ja osallisuus

Molemmilta vanhemmilta kysyttiin elämään tyytyväisyyttä. Parisuhteessa olevilta vanhemmilta kysyttiin kahdeksanosaisella kysymyksellä tyytyväisyyttä parisuhteen eri puoliin. Kysymystä on käytetty muun muassa THL:n Lapsiperhekyselyssä (Lammi-Taskula & Karvonen, 2014). Sosiaalisen tuen saantia kysyttiin kolmiosaisella kysymyksellä, joka pohjautuu yleisesti muissakin väestötutkimuksissa käytettyyn kysymykseen ja asteikkoon. Synnyttäneellä vanhemmalla kokemus yksinäisyydestä sisältyi CES-D-10 -mittariin (Radloff, 1977). Toiselta vanhemmalta yksinäisyyden kokemusta kysyttiin erillisellä kysymyksellä, jota on käytetty muissakin väestötutkimuksissa muun muassa ATH-tutkimuksessa. Molempien vanhempien osallisuutta mitattiin kahdeksan eri osa-aluetta käsittävällä kysymyksellä, jota on käytetty Kouluterveyskyselyssä ja lähes samanlaisena myös Nuorisobarometrissa.

Vanhempien elintavat

Molempien vanhempien elintavoista selvitettiin riittävän unen tai levon saantia sekä tupakointia ja päihteiden käyttöä. Vanhemmilta kysyttiin myös huumeiden käytöstä. Kysymykset noudattivat pitkälti muissa THL:n väestötutkimuksissa käytettyjä kysymyksiä.

Perhe ja elinolot

Synnyttäneeltä vanhemmalta kysyttiin vauvan syntymään johtaneen raskauden suunnitelmallisuudesta, raskauden alkamiseen kuluneesta ajasta ja siitä, oliko vauva adoptoitu. Kysymystä on aikaisemmin käytetty THL:n Lapsiperhekyselyssä (Lammi-Taskula & Karvonen, 2014). Synnyttäneeltä vanhemmalta kysyttiin myös ehkäisyn käytöstä. Ehkäisyn käyttöä kysyttiin samalla kysymyksellä kuin FinTerveys-tutkimuksessa (Koponen ym. 2018). Molemmilla vanhemmilla vanhemman ja vauvan välistä vuorovaikutusta mitattiin PBQ-mittarilla (The Postpartum Bonding Questionnaire, Brockington ym. 2006), jossa mielikuvaa vauvasta arvioidaan 12 väittämän avulla. Lisäksi vanhemmilta kysyttiin tyytyväisyyttä vanhemmuuteen ja kokemusta vauvasta. Jälkimmäistä kysymystä on käytetty Englannissa Oxfordin yliopiston Women's Surveyssa (Redshaw ym. 2007). Toisilta vanhemmilta kysyttiin myös riittämättömyden tunteesta vanhempana. Lastenneuvolan terveydenhoitajilta kysyttiin arviota vauvan ja vanhemman välisestä vuorovaikutuksesta kahdeksanosaisella kysymyspatterilla.

Molemmilta vanhemmilta kysyttiin arjen toimivuudesta vauvan syntymän jälkeen ja vauvan hoidon suunnitelmista vanhempainrahakauden jälkeen. Lisäksi työelämässä olevilta toisilta vanhemmilta kysyttiin työn ja perheen yhteensovittamisesta viidellä kysymyksellä sekä arviota siitä, joutuuko olemaan työn takia paljon pois kotoa. Molemmilta vanhemmilta kysyttiin myös perheessä tapahtuneista elämänmuutoksista seitsemänosaisella kysymyksellä, kokemusta perheen taloudellisesta tilanteesta sekä tiedusteltiin taloudellista niukkuutta kolmiosaisella kysymyksellä. Vauvan hoidon suunnittelua koskevaa kysymystä lukuun ottamatta näitä kaikkia kysymyksiä on ja aiemmin käytetty eri THL:n väestötutkimuksissa.

Vauvan terveys

Vauvan terveyteen liittyviä asioita kysyttiin synnyttäneeltä vanhemmalta kysymyksillä vauvan nukkumisesta ja ravitsemuksesta. Nukkumiseen liittyvissä kysymyksissä noudatettiin Child Sleep - tutkimuksessa¹⁸ käytettyjä kysymyksiä. Synnyttäneeltä vanhemmalta tiedusteltiin myös kokemusta imetyksestä neljäosaisella kysymyksellä sekä kokemusta tuen ja tiedon saannista imetykseen kuusiosaisella kysymyksellä. Lisäksi synnyttäneeltä vanhemmalta tiedusteltiin vanhemman ajatuksia vauvan rokottamisesta. Molemmilta vanhemmilta kysyttiin siitä, olivatko he mielestään saaneet riittävästi tietoa rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista. Synnyttäneeltä vanhemmalta kysyttiin myös, onko vauvalla sairauskuluvakuutus.

Kasvuympäristön turvallisuus

Vauvan kasvuympäristön turvallisuutta selvitettiin kysymällä molemmilta vanhemmilta väkivallasta ja päihteiden käytöstä. Vanhemmilta kysyttiin parisuhdeväkivallasta, vauvaan kohdistuneesta väkivallasta ja siitä, onko joku vauvan läheisistä aikuisista joskus menettänyt malttinsa, mutta kuitenkin saanut itsensä hillittyä. Sen lisäksi kysyttiin, olivatko huoltajat saaneet tukea väkivaltatilanteisiin. Lisäksi molemmilta kysyttiin, altistuuko vauva passiiviselle tupakoinnille tai runsaalle alkoholin käytölle. Nämä kysymykset on laadittu LTH-tutkimusta varten ja esitettävä ennen pilottitutkimusta.

Palvelut ja avun saaminen

Tieto palveluista ja etuuksista

Molemmilta vanhemmilta kysyttiin kuudesta eri palvelusta ja etuudesta, koskettaako tieto heitä ja jos koskettaa, onko heillä riittävästi tietoa. Näissä kysymyksissä hyödynnettiin CHILDCARE-hankkeen NEVA-kyselytutkimuksessa käytettyjä kysymyksiä ja esitettiin ne ennen LTH-pilottitutkimusta.

Tuen tarve ja saaminen

Tuen tarpeesta ja saamista kysyttiin molemmilta vanhemmilta sekä vauvan odotusajalta että vauvan syntymän jälkeiseltä ajalta. Raskausaikaista tuen tarvetta ja saadun tuen riittävyyttä tiedusteltiin

¹⁸ www.thl.fi/child-sleep

synnyttäneeltä vanhemmalta 13 kysymyksellä ja toiselta vanhemmalta kahdeksalla kysymyksellä. Vauvan syntymän jälkeisen tuen tarvetta ja saadun tuen riittävyyttä tiedusteltiin molemmilta vanhemmilta yhdeksällä kysymyksellä. Lisäksi lastenneuvolan terveydenhoitajilta kysyttiin heidän arviotaan perheiden tuen tarpeista vauvaan, vanhempaan tai perheeseen liittyen yhteensä 18 kysymyksellä. Näissä kysymyksissä hyödynnettiin CHILDCARE-hankkeen NEVA-kyselytutkimuksessa käytettyjä kysymyksiä. Kysymykset esitettiin ennen LTH-pilottitutkimusta.

Lapsiperhepalvelut

Lapsiperhepalvelujen toteutumisesta, tarpeesta ja palvelujen riittävästä saamisesta kysyttiin molemmilta vanhemmilta sekä vauvan odotusajalta että vauvan syntymän jälkeiseltä ajalta. Molempien vanhempien kokemusta äitiysneuvolan asiakaslähtöisyydestä kysyttiin kuusiosaisella kysymyksellä. Näissä kysymyksissä hyödynnettiin Kouluterveyskyselyssä käytettyjä kysymyksiä. Synnyttäneiltä vanhemmilta kysyttiin myös terveydenhoitajan vaihtumisesta äitiysneuvolakäynneillä. Tätä kysymystä on käytetty Englannissa Oxfordin yliopiston Women's Surveyssa (Redshaw ym. 2007). Toiselta vanhemmalta tiedusteltiin osallistumisesta äitiysneuvolakäynneille ja sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen.

Molemmilta vanhemmilta kysyttiin osallistumisesta perhe- tai synnytysohjelmien valmennukseen. Valmennukseen osallistuneilta synnyttäneiltä vanhemmilta kysyttiin 10 kysymyksellä ja toisilta vanhemmilta kahdeksalla kysymyksellä valmennuksen hyödyllisyydestä.

Synnyttäneeltä vanhemmalta tiedusteltiin kotikäyntien tarjoamisesta vauvan syntymän jälkeen. Toiselta vanhemmalta kysyttiin osallistumisesta lastenneuvolakäynneille. Molemmilta vanhemmilta kysyttiin lastenneuvolakäyntien asiakaslähtöisyyttä seitsemänsiosaisella kysymyksellä. Näissä kysymyksissä hyödynnettiin Kouluterveyskyselyssä käytettyjä kysymyksiä. Lisäksi molemmilta vanhemmilta kysyttiin yhteensä 12 palvelun tarpeesta ja niiden riittävästä saamisesta. Lastenneuvolan terveydenhoitajilta kysyttiin yhteensä 25 palvelun osalta, onko perhe käyttänyt palvelua tai tarjottiinko perheelle neuvolakäynnin perusteella palvelua. Näissä kysymyksissä hyödynnettiin CHILDCARE-hankkeen NEVA-kyselytutkimuksessa käytettyjä kysymyksiä. Kysymykset esitettiin ennen LTH-pilottitutkimusta.

4.2.5 Aineiston analysointi

Aineisto analysoitiin SPSS-ohjelmistolla (versio 25). Useimmat tuloksista tiivistettiin indikaattoreiksi ja niitä tarkasteltiin joko kaikkein vastaajien osalta tai maakunnittain vastaajamäärästä riippuen. Tilastollisen merkitsevyyden rajaksi asetettiin $p < 0,05$. Tulokset raportoidaan kysymys- tai indikaattorikohtaisesti osuutena kuhunkin kysymykseen vastanneista (poikkeamat tästä ilmoitetaan kunkin taulukon otsikossa). Vastaajien määrä ilmoitetaan taulukoissa. Vauvan unen määrä (nukutut tunnit) raportoidaan mediaaneina ja kvartiileina.

Keskeisimmät tulokset ristiintaulukoitiin vanhemman koulutuksen sekä sen mukaan, oliko vauva perheen ainoa alle 18-vuotias lapsi. Koulutus määriteltiin kolmiluokkaiseksi: 1) enintään toisen asteen tutkinto, 2) opisto- tai ammattikorkeakoulututkinto ja 3) yliopistotason tutkinto. Ristiintaulukoidut muuttujat tai indikaattorit olivat terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi kokevat, yksinäisyyden kokemus, tyytyväisyys elämään ja vanhemmuuteen, synnyttäneen vanhemman masennusoireilu, kokemus lähiyhteisön kuulumisesta ja arjen sujumisesta, täysimetys, asiakaslähtöinen raskauden seuranta ja asiakaslähtöinen lapsen seuranta neuvolassa sekä pelko ruuan loppumisesta.

4.3 Tutkimusluvut ja eettiset näkökohdat

THL:n eettinen toimikunta antoi tutkimukselle puoltavan lausunnon (Liite 6 ja 7). Tietosuojavaltuutettua informoitiin tutkimuksesta. Tutkimusluvut haettiin Eksotea (Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri), PHHYKY:ä (Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä), Essotea (Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä) ja Sosteria (Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä) lukuun ottamatta erikseen kaikilta tutkimukseen osallistuvilta kunnilta tai kunnissa peruspalvelut tuottavalta terveysryitykseltä.

Kyselyn tiedotteissa ja toteutuksessa huomioitiin tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus ja luottamuksellisuus. Vanhemmille kerrottiin, että tutkimukseen osallistuminen tai osallistumatta jättäminen ei vaikuta heidän saamiinsa palveluihin. Vanhemmille tiedotettiin, että he voivat kieltäytyä tutkimuksesta tai keskeyttää osallistumisensa tutkimukseen ilman syytä missä vaiheessa tahansa. Yksi luvan antaneista vanhemmista perui osallistumisensa, jolloin terveydenhoitaja ei vastannut terveydenhoitajan lomakkeeseen ja perheen rekisteröinti poistettiin THL:n sähköisestä järjestelmästä.

Vanhemmille selvitettiin, että heidän antamiaan tietoja käsitellään luottamuksellisesti ja että vanhempien lomakkeessa annetut yksilö- tai perhekohtaiset tiedot eivät tule neuvolan terveydenhoitajan tietoon. Vanhemmat eivät myöskään voineet nähdä toistensa vastauksia. Vanhempien tiedotteessa ja suostumuslomakkeessa tuotiin esille, että tulokset raportoidaan maakunnittain tai kaikkien vastaajien osalta eikä yksittäistä vastaajaa pysty niistä tunnistamaan. Vanhemmilta pyydettiin tietoinen suostumus tutkimukseen osallistumisesta.

Kyselyaineistot eivät sisällä vauvan henkilötunnusta tai muita suoran tunnistuksen mahdollistavia tunnisteita. Aineistot sisältävät vain anonyymien tutkimustunnisteen, joiden avulla vanhempien ja huoltajien aineistot linkitetään toisiinsa. Vauvan henkilötunnusta käytetään vain rekisteritiedon yhdistämisessä kyselyaineistoon. Aineistojen yhdistämiseksi syntyneiden rekisterin tietosisältöön on tehty lupahakemus. Lupa tullaan pyytämään erikseen kaikilta rekisterinpitäjiltä. Yhdistäminen rekistereihin tehdään THL:n Tietopalvelut-osastolla. Henkilötunnuksen sisältävistä tiedoista muodostetaan tutkimusaineistosta erillään säilytettävä rekisteri. Rekisterin ja aineiston säilyttämisessä noudatetaan THL:n datapoliittisia linjauksia. Tutkijat käyttävät vain pseudonymisoitua tietoa, josta ei voi tunnistaa yksilöä. Kaikki tiedot analysoidaan ja raportoidaan siten, ettei yksittäistä vastaajaa tai perhettä voida tunnistaa. Tässä raportissa ei raportoida niiden kysymysten tuloksia, joissa tarkastellun vaihtoehdon on valinnut alle viisi vastaajaa (taulukossa na=not available).

Kyselylomakkeiden lopussa kerättiin palautetta tutkimuksesta sekä terveydenhoitajilta että vanhemmilta. Palautetta tullaan käyttämään kansallisen tiedonkeruun suunnittelussa 2018–2019.

5 Tutkimustulokset

5.1 Vastausaktiivisuus

Pilottitutkimukseen pyydettiin neuvoloista saadun tiedon perusteella mukaan 813 kolmi-nelikuukautisen vauvan perhettä, joista 659 suostui mukaan tutkimukseen (81 %) (Taulukko 1). Terveystenhoitajat täyttivät 639 vauvasta terveydenhoitajan lomakkeen. Kaiken kaikkiaan kyselylomakkeeseen vastasi lopulta 746 vanhempaa, joista 439 oli äitejä ja 307 toisia vanhempia. Vastaajissa ei ollut yhtään adoptioäitiä, vaan kaikki äidit olivat biologisia, vauvan synnyttäneitä äitejä. Heistä käytämme termiä ”synnyttänyt vanhempi”. Synnyttäneiden vanhempien vastausprosentti oli siis 54 (439/813). Koska synnyttäneistä, tutkimukseen vastanneista vanhemmista 1,4 prosenttia oli yksihuoltajia, toisten vanhempien vastausprosentti on arviolta 38 (307/802).

Yhteensä 451 vauvasta saatiin tietoa jommankumman tai molempien vanhempien arvioimana (Taulukko 1). Kaiken kaikkiaan jotakin tietoa (joko terveydenhoitajan tai jommankumman tai molempien vanhempien raportoimaa) saatiin 657 vauvasta eli 81 % rekrytoituista perheistä.

Paperilomakkeeseen vastasi kaiken kaikkiaan 44 prosenttia synnyttäneistä ja 49 prosenttia toisista vanhemmista. Sekä synnyttäneistä että toisista vanhemmista suurin osa (95 %) vastasi suomenkieliseen kyselylomakkeeseen. Kolme prosenttia synnyttäneistä ja toisista vanhemmista vastasi ruotsinkieliseen lomakkeeseen ja yksi prosentti venäjän- ja englanninkielisiin lomakkeisiin. Somalinkielisiin lomakkeisiin ei vastannut yhtään vanhempaa.

Puuttuvaa tietoa aineistoissa oli hyvin vähän. Puuttuvan tiedon määrä muuttujittain vaihteli synnyttäneillä vanhemmilla 0–14 prosentin, toisilla vanhemmilla 0–3 prosentin ja terveydenhoitajilla 0–9 prosentin välillä. Tarkempi puuttuvan tiedon määrä kysymykskohtaisesti eri kyselylomakkeissa kuvataan liitteessä 8.

Liitteessä 9 kuvataan kuntakohtainen lukumäärä tutkimukseen suostuneista perheistä. Satakuntalaisen Huittisen tulokset on yhdistetty kunnan pienen koon vuoksi Kaikki -osioon.

Taulukko 1. Aineisto maakunnittain ja kaikkien vauvojen osalta, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, (n).

	Etelä-Karjala n	Satakunta n	Etelä-Savo n	Päijät-Häme n	Kanta-Häme n	Uusimaa n	Kaikki n
Tietoa yhteensä vauvasta perheineen	122	16	85	112	134	188	657
Terveydenhoitaja	116	15	83	108	131	186	639
Jompikumpi tai molemmat vanhemmat	88	12	52	71	93	135	451
Synnyttänyt vanhempi	85	11	52	69	91	131	439
Toinen vanhempi	64	7	35	56	55	90	307
Vanhempien vastauksia yhteensä	149	18	87	125	146	221	746

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017

5.2 Vanhempien tausta

5.2.1 Sukupuoli ja parisuhde

Toisista vanhemmista lähes kaikki olivat miehiä (306/307). Sekä synnyttäneistä että toisista vanhemmista lähes kaikki olivat parisuhteessa (Taulukko 2a ja 2b). Samaa sukupuolta olevan kanssa oli parisuhteessa kaksi synnyttäneitä vanhempaa ja yksi toinen vanhempi.

Taulukko 2a. Synnyttänyt vanhempi (N=439) on parisuhteessa, maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=83)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=90)	Uusimaa (n=131)	Kaikki (n=436)
Parisuhteessa, %	100	98	97	94	100	97

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 1, kuvaus Liite 5

Taulukko 2b. Toinen vanhempi (N=307) on parisuhteessa, maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=63)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=55)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=305)
Parisuhteessa, %	100	100	100	96	100	99

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 1, kuvaus Liite 5

5.2.2 Syntyperä

Suurin osa vastaajista oli syntynyt Suomessa: 95 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja 93 prosenttia toisista vanhemmista. Ulkomaalaistaustaisia oli synnyttäneistä vanhemmista viisi ja toisista vanhemmista seitsemän prosenttia. (Taulukko 3.) Perheitä, joissa jompikumpi vanhemmista oli syntynyt muualla kuin Suomessa oli seitsemän prosenttia ja perheitä, joissa molemmat vanhemmat olivat syntyneet muualla kuin Suomessa oli kaksi prosenttia (kysymys 4, kuvaus Liite 5). Joka kymmenes synnyttäneistä vanhemmista raportoi, että ainakin yksi lapsen isovanhemmista on syntynyt muualla kuin Suomessa (Taulukko 3).

Taulukko 3. Vanhempien ja isovanhempien syntyperä synnyttäneen vanhemman (N=439) raportoimana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84–85)	Etelä-Savo (n=50–51)	Päijät-Häme (n=67–68)	Kanta-Häme (n=87–89)	Uusimaa (n=128–130)	Kaikki (n=426–435)
Synnyttänyt vanhempi syntynyt muualla kuin Suomessa, %	6	na	na	na	5	5
Toinen vanhempi syntynyt muualla kuin Suomessa, %	6	na	na	14	7	7
Jompikumpi vauvan vanhemmista syntynyt muualla kuin Suomessa, %	7	na	na	11	9	7
Vähintään yksi vauvan isovanhemmista syntynyt muualla kuin Suomessa, %	11	na	12	14	10	10

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 2, 3, 5, & 6, kuvaus Liite 5

5.2.3 Koulutus ja työssäkäynti

Synnyttäneistä vanhemmista yliopistotason tutkinto oli 18 prosentilla ja toisista vanhemmista 16 prosentilla (Taulukko 4a ja 4b). Korkeintaan toisen asteen tutkinnon suorittaneita oli 40 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja 57 prosenttia toisista vanhemmista. Synnyttäneistä vanhemmista 77 prosenttia oli ollut työelämässä ennen perhevapaata. Toisista vanhemmista työelämässä oli kyselyyn vastaamishetkellä 87 prosenttia ja perhevapaalla yksi prosentti (kysymys 11, kuvaus Liite 5). Uudellamaalla äidit olivat keskimäärin muita korkeammin koulutettuja. Maakuntien väliset erot synnyttäneen vanhemman työelämässä olemiseen ennen perhevapaalle jäämistä olivat pienet. Toisista vanhemmista yleisimmin työelämässä olivat vastaushetkellä Kanta-Hämeessä ja Uudellamaalla asuvat (93 %).

Taulukko 4a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) koulutus ja työssäkäynti maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=50–52)	Päijät-Häme (n=68–69)	Kanta-Häme (n=89–90)	Uusimaa (n=128–131)	Kaikki (n=430–437)
Koulutus, %						
vähemmän kuin peruskoulu	0	0	0	0	0	0
peruskoulu	2	2	7	1	2	3
ammattikoulu tai vastaava	24	27	28	36	26	29
ylioppilastutkinto	10	4	10	6	11	8
ammattillinen opisto	12	14	4	8	7	9
ammattikorkeakoulu	37	40	33	34	29	34
yliopisto- tai korkeakoulututkinto	16	14	17	16	25	18
en osaa sanoa	0	0	0	0	0	0
Koulutus kolmiluokkaisena, %						
enintään toisen asteen tutkinto	36	33	45	42	39	40
opisto- tai AMK-tutkinto	49	54	38	42	36	42
yliopistotason tutkinto	16	14	17	16	25	18
Työelämässä ennen perhevapaalle jäämistä, %	76	78	77	73	79	77

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 7–9, kuvaus Liite 5

Taulukko 4b. Toisen vanhemman (N=307) koulutus ja työssäkäynti maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=33–35)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=54–55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=305–306)
Koulutus, %						
vähemmän kuin peruskoulu	2	3	0	0	1	1
peruskoulu	3	12	7	6	10	8
ammattikoulu tai vastaava	42	42	45	40	37	40
ylioppilastutkinto	12	12	11	9	8	9
ammattillinen opisto	9	9	2	9	9	8
ammattikorkeakoulu	15	15	16	16	23	19
yliopisto- tai korkeakoulututkinto	6	6	20	20	12	16
en osaa sanoa	0	0	0	0	0	0
Koulutus kolmiluokkaisena, %						
enintään toisen asteen tutkinto	52	70	63	55	56	57
opisto- tai AMK-tutkinto	30	24	18	26	32	27
yliopistotason tutkinto	19	6	20	20	12	16
Työelämässä tällä hetkellä, %	80	83	80	93	93	87

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 7, 8 & 10, kuvaus Liite 5

5.2.4 Asuminen

Vauvoista molempien vanhempien kanssa yhteisessä kodissa asui 96 prosenttia (Taulukko 5). Maakuntien väliset erot olivat pieniä. Yhdenkään vauvan huoltajat eivät asuneet erillään niin, että vauva olisi asunut vuorotellen jommankumman luona. Kolme prosenttia vauvoista asui pääasiallisesti tai vain yhden huoltajan kanssa ja yhdellä prosentilla oli vain yksi huoltaja (kysymykset 13–14, kuvaus Liite 5). Maakunnallisia tuloksia ei voida raportoida pienten lukumäärien vuoksi.

Taulukko 5. Vauvan asuminen synnyttäneen vanhemman (N=439) raportoimana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=51)	Päijät-Häme (n=68)	Kanta-Häme (n=90)	Uusimaa (n=130)	Kaikki (n=434)
Vauva asuu molempien vanhempiensa kanssa yhdessä yhteisessä kodissa, %	99	96	94	94	95	96

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 12, kuvaus Liite 5

5.2.5 Perheen muut lapset

Perheistä 56 prosentissa oli vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia (Taulukko 6). Uusperheessä vauvoista eli toisen tai molempien vanhempien mukaan 16 prosenttia. Etelä-Karjalassa ja Uudellamaalla oli hieman keskiarvoa enemmän (19 %) vauvoja, jotka elivät uusperheessä.

Taulukko 6. Perheen (N=451) muut lapset ja uusperheissä asuvat vauvat, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat vastanneet kysymykseen (n).

	Etelä-Karjala (n=88)	Etelä-Savo (n=51)	Päijät-Häme (n=71)	Kanta-Häme (n=93)	Uusimaa (n=135)	Kaikki (n=450)
Perheessä on vauvan lisäksi muita lapsia, %	56	49	51	53	64	56
Vauva elää uusperheessä, %	19	8	11	16	19	16

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 15–16, kuvaus Liite 5

5.3 Vanhempien terveys ja toimintakyky

5.3.1 Raskausaika ja synnytys sekä synnytyksestä toipuminen

Synnyttäneistä vanhemmista 16 prosenttia ja toisista vanhemmista 8 prosenttia kertoi raskaus- tai odotusajan sujuneen odotuksia huonommin (Taulukko 7a ja 7b). Synnytyksen arvioi sujuneen odotettua huonommin 21 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja 13 prosenttia toisista vanhemmista. Yli 90 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista oli toipunut synnytyksestä erittäin tai melko hyvin. Maakuntien välillä oli jonkin verran vaihtelua. Etelä-Savossa oli hieman muita maakuntia enemmän synnyttäneitä vanhempia, jotka arvioivat raskausajan sujuneen odotettua huonommin. Kanta-Hämeessä oli muihin maakuntiin verrattuna noin kymmenen prosenttiyksikköä enemmän synnytyksestä erittäin hyvin toipuneita synnyttäneitä vanhempia. Toisista vanhemmista uusmaalaiset kertoivat muita useammin sekä odotusajan että synnytyksen sujuneen odotettua huonommin.

Taulukko 7a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio raskausajasta, synnytyksestä ja siitä toipumisesta maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84–85)	Etelä-Savo (n=51–52)	Päijät-Häme (n=68–69)	Kanta-Häme (n=89–90)	Uusimaa (n=129–131)	Kaikki (n=433–437)
Raskausaika sujunut odotuksia huonommin, %	18	23	10	14	18	16
Synnytys sujunut odotuksia huonommin, %	17	24	17	24	23	21
Toipunut synnytyksestä erittäin hyvin, %	60	59	59	70	58	61
Toipunut synnytyksestä melko tai erittäin hyvin, %	93	94	91	97	92	94

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 17–20, kuvaus Liite 5

Taulukko 7b. Toisen vanhemman (N=307) arvio vauvan odotusajasta ja synnytyksestä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=54–55)	Uusimaa (n=86–89)	Kaikki (n=302–305)
Vauvan odotusaika sujunut odotuksia huonommin, %	na	na	na	9	14	8
Synnytys sujunut odotuksia huonommin, % na <5 vastaajaa	13	14	11	11	17	13

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017 Kysymykset 17–18, kuvaus Liite 5

5.3.2 Koettu terveys ja toimintakyky

Oman terveytensä koki keskinkertaiseksi tai huonoksi 11 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja 12 prosenttia toisista vanhemmista (Taulukko 8a ja 8b). Terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi kokemisessa ei synnyttäneillä vanhemmilla ollut selvää yhteyttä koulutukseen. Sen sijaan toiset vanhemmat kokivat terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi sitä useammin mitä alhaisempi koulutus heillä oli (8 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet, 12 % opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vrt. 14 % yliopistotason tutkinnon suorittaneet), mutta yhteys ei ollut tilastollisesti merkitsevää. Kummallakaan vanhemmalla oman terveyden kokeminen huonoksi tai keskinkertaiseksi ei ollut yhteydessä siihen, oliko perheessä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia.

Synnyttäneistä vanhemmista neljäsosa ja toisista vanhemmista 16 prosenttia kertoi itsellään olevan pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma (Taulukko 8a ja 8b). Eteläsavolaiset synnyttäneet vanhemmat kokivat terveydentilansa muita useammin keskinkertaiseksi tai huonoksi (19 %). Kantahämäläisillä synnyttäneillä vanhemmilla taas oli maan keskiarvoa useammin pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma. Etelä-Karjalassa toisten vanhempien terveys oli muita maakuntia parempi.

Taulukko 8a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio omasta terveydentilastaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=50–52)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=90–91)	Uusimaa (n=128–131)	Kaikki (n=434–438)
Kokee terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi, %	13	19	10	7	12	11
Pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma, %	22	28	25	33	21	25

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017 Kysymykset 21–22, kuvaus Liite 5

Taulukko 8b. Toisen vanhemman (N=307) arvio omasta terveydentilastaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=63)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=54)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=89–90)	Kaikki (n=303–304)
Kokee terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi, %	6	17	13	16	11	12
Pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma, %	10	43	17	15	10	16

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017 Kysymykset 21–22, kuvaus Liite 5

5.3.3 Mielenterveys

Viimeksi kuluneen kuukauden aikana 13 prosentilla synnyttäneistä vanhemmista oli ollut masennusoireilua (Taulukko 9a). Masennusoireet olivat sitä yleisempiä mitä vähemmän koulutusta synnyttäneellä vanhemmalla oli (16 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet, 12 % opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vrt. 7 % yliopistotason tutkinnon suorittaneet), mutta yhteys ei ollut tilastollisesti merkitsevää. Masennusoireet olivat myös hieman yleisempiä synnyttäneellä vanhemmalla,

jos perheessä oli muita alle 18-vuotiaita lapsia (11 % ei muita alle 18-vuotiaita lapsia vrt. 15 % muita alle 18-vuotiata lapsia), mutta tämäkään ero ei ollut tilastollisesti merkitsevä.

Toisista vanhemmista kolme prosenttia oli ollut merkittävästi psyykkisesti kuormittuneita viimeksi kuluneen neljän viikon aikana (Taulukko 9b). Psyykkisen kuormittuneisuuden yhteyttä koulutukseen tai lasten määrään ei voitu tarkastella johtuen psyykkisesti kuormittuneiden pienestä lukumäärästä. Maakuntien väliset erot synnyttäneiden vanhempien kokemassa mielenterveydessä olivat pieniä. Toisten vanhempien maakunnittaiset luvut olivat liian pieniä raportoitavaksi.

Taulukko 9a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio masennusoireilustaan viimeksi kuluneen kuukauden aikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=48)	Päijät-Häme (n=64)	Kanta-Häme (n=90)	Uusimaa (n=124)	Kaikki (n=421)
Masennusoireilua, %	12	15	16	11	12	13

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 23, kuvaus Liite 5

Taulukko 9b. Toisen vanhemman (N=307) arvio merkittävästä psyykkisestä kuormittuneisuudestaan 4 viime viikon aikana, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Kaikki (n=302)
Merkittävä psyykinen kuormittuneisuus, %	3

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 24, kuvaus Liite 5

5.3.4 Toimintarajoitteet

Synnyttäneistä vanhemmista 17 prosentilla ja toisista vanhemmista 13 prosentilla oli joku elämää rajoittava terveysongelma (Taulukko 10a ja 10b). Synnyttäneistä vanhemmista kantahämäläisissä ja toisista vanhemmista uusmaalaisissa oli vähiten niitä, joilla oli rajoittava terveysongelma.

Taulukko 10a. Synnyttäneellä vanhemmalla (N=439) rajoittava terveysongelma maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=50)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=91)	Uusimaa (n=128)	Kaikki (n=434)
Rajoittava terveysongelma, %	21	18	20	13	15	17

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 25, kuvaus Liite 5

Taulukko 10b. Toisella vanhemmalla (N=307) rajoittava terveysongelma maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=62)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=55)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=89)	Kaikki (n=303)
Rajoittava terveysongelma, %	13	29	15	13	6	13

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 25, kuvaus Liite 5

5.4 Vanhempien hyvinvointi ja osallisuus

5.4.1 Elämään tyytyväisyys

Synnyttäneistä vanhemmista 38 ja toisista vanhemmista 37 prosenttia kertoi olevansa erittäin tyytyväisiä ja 94 ja 93 prosenttia erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä (Taulukko 11a ja 11b). Elämään tyytyväisyys ei synnyttäneellä vanhemmalla ollut yhteydessä koulutukseen. Toiset vanhemmat olivat erittäin tyytyväisiä elämäänsä sitä useammin mitä korkeammin koulutettuja he olivat, mutta yhteys ei ollut tilastollisesti merkitsevä (34 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet, 37 % opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vrt. 48 % yliopistotason tutkinnon suorittaneet). Jos mukaan otettiin myös melko tyytyväiset, koulutustason nousu ei enää ollut yhteydessä suurempaan osuuteen

määrään elämään tyytyväisissä. Elämään tyytyväisyys ei kummallakaan vanhemmalla ollut yhteydessä siihen, oliko perheessä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia. Maakuntien väliset erot vanhempien elämään tyytyväisyydessä olivat vähäisiä, mutta Etelä-Savossa oli yli kymmenen prosenttiyksikköä keskiarvoa vähemmän sekä synnyttäneitä että toisia vanhempia, jotka olivat erittäin tyytyväisiä elämäänsä.

Taulukko 11a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio elämään tyytyväisyydestään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=90)	Uusimaa (n=129)	Kaikki (n=435)
Erittäin tyytyväinen elämäänsä, %	41	25	38	41	40	38
Erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä, %	93	94	99	92	94	94

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 26–27, kuvaus Liite 5

Taulukko 11b. Toisen vanhemman (N=307) arvio elämään tyytyväisyydestään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=55)	Kanta-Häme (n=54)	Uusimaa (n=89)	Kaikki (n=304)
Erittäin tyytyväinen elämäänsä, %	30	26	40	41	44	37
Erittäin tai melko tyytyväinen elämäänsä, %	95	94	95	87	93	93

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 26–27, kuvaus Liite 5

5.4.2 Tyytyväisyys parisuhteeseen

Parisuhteessa niin synnyttäneet kuin toisetkin vanhemmat olivat yleisimmin erittäin tyytyväisiä molemminpuoliseen kunnioitukseen (55 ja 60 %) (Taulukko 12a ja 12b). Harvimmoin synnyttäneet sekä toiset vanhemmat olivat erittäin tyytyväisiä yhteisen ajan määrään (10 ja 18 %). Toiset vanhemmat olivat keskimäärin hieman synnyttäneitä vanhempia useammin erittäin tyytyväisiä parisuhteen eri osa-alueisiin. Eri maakuntien välillä ei ollut huomattavia eroja vanhempien tyytyväisyydessä parisuhteen osa-alueisiin.

Taulukko 12a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio tyytyväisyydestä parisuhteen eri osa-alueisiin (erittäin tyytyväiset), maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=8485)	Etelä-Savo (n=51)	Päijät-Häme (n=64–66)	Kanta-Häme (n=86)	Uusimaa (n=128)	Kaikki (n=425–427)
Molemminpuolinen kunnioitus, %	60	51	53	55	54	55
Yhteisen ajan määrä, %	13	6	15	6	9	10
Yhdessä tekeminen, %	20	12	26	13	19	18
Keskustelun avoimuus, %	34	41	42	44	39	40
Ymmärretyksi tuleminen, %	34	28	41	31	31	33
Seksi, %	17	14	23	17	18	18
Työnjako kotitöissä, %	29	20	42	27	30	29
Työnjako lastenhoidossa, %	31	26	44	31	36	33
Yhteenkuuluvuuden tunne, %	52	45	55	48	52	50

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 28, kuvaus Liite 5

Taulukko 12b. Toisen vanhemman (N=307) arvio tyytyväisyydestä parisuhteen eri osa-alueisiin (erittäin tyytyväiset) maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=63–64)	Etelä-Savo (n=32)	Päijät-Häme (n=55–56)	Kanta-Häme (n=50–53)	Uusimaa (n=86–87)	Kaikki (n=297–299)
Molemmipuolinen kunnioitus, %	65	47	57	60	60	60
Yhteisen ajan määrä, %	19	19	23	9	18	18
Yhdessä tekeminen, %	28	16	29	18	26	24
Keskustelun avoimuus, %	48	44	48	45	49	47
Ymmärretyksi tuleminen, %	47	41	42	42	41	42
Seksi, %	14	19	34	26	23	23
Työnjako kotitöissä, %	33	28	34	34	42	35
Työnjako lastenhoidossa, %	41	41	41	43	51	44
Yhteenkuuluvuuden tunne, %	59	50	48	66	59	58

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 28, kuvaus Liite 5

5.4.3 Sosiaalinen tuki ja yksinäisyys

Kaikki synnyttäneet vanhemmat arvioivat saavansa tukea ja apua ainakin joltain läheiseltään (Taulukko 13a). Yleisimmin synnyttäneet vanhemmat kokivat voivansa jakaa iloja ja suruja puolison (94 %) tai muun läheisen (92 %) kanssa. Vauvan isovanhempien kanssa iloja ja suruja jakoi 82 prosenttia. Synnyttäneet vanhemmat uskoivat yleisesti sekä puolison (92 %), vauvan isovanhempien (89 %) että jonkun muun läheisen (87 %) välittävän heistä tapahtui mitä tahansa. Käytännön apua synnyttäneet vanhemmat saivat yleisimmin puolisolta (93 %), 86 % sai apua vauvan isovanhemmilta ja kolme neljästä myös joltain muulta läheiseltä. Vauvan isovanhemmilta synnyttäneet vanhemmat saivat yleisimmin tukea ja apua Etelä-Savossa, muuten selkeitä maakunnallisia eroja ei ollut.

Myös toiset vanhemmat arvioivat saavansa tukea ja apua yleisesti läheisiltään (Taulukko 13b). Verrattuna synnyttäneisiin vanhempiin, toisilla vanhemmilla näytti kuitenkin puoliso olevan vauvan isovanhempia tai muita läheisiä merkittävämmässä roolissa sosiaalisen tuen lähteenä. Yleisimmin toiset vanhemmat kokivat voivansa jakaa iloja ja suruja puolison (94 %) kanssa. Vauvan isovanhempien (65 %) tai muiden läheisten (74 %) kanssa toiset vanhemmat jakoivat iloja ja suruja synnyttäneitä vanhempia harvemmin. Toiset vanhemmat uskoivat yleisimmin puolison (93 %) välittävän heistä tapahtui mitä tahansa. Noin kolme neljästä uskoi myös vauvan isovanhempien ja jonkun muun läheisen välittävän heistä. Käytännön apua toiset vanhemmat saivat niin ikään yleisimmin puolisolta (93 %). Selkeitä maakunnallisia eroja ei ollut.

Taulukko 13a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio tuen ja avun saamisesta läheisiltä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kyselyyn vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=91)	Uusimaa (n=131)	Kaikki (n=439)
Kenen kanssa voi jakaa arjen iloja ja suruja, %						
Puoliso/ kumppani	100	94	96	90	91	94
Vauvan isovanhemmat	78	88	87	78	80	82
Joku muu läheinen	89	98	91	93	89	92
Kenen voi uskoa välittävän, tapahtui mitä tahansa, %						
Puoliso/ kumppani	95	96	94	88	89	92
Vauvan isovanhemmat	81	96	91	90	89	89
Joku muu läheinen	84	88	87	90	86	87
Keneltä saa käytännön apua tarvittaessa, %						
Puoliso/ kumppani	96	92	96	92	92	93
Vauvan isovanhemmat	88	96	94	81	79	86
Joku muu läheinen	66	79	75	73	79	75

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 29–37, kuvaus Liite 5

Taulukko 13b. Toisen vanhemman (N=307) arvio tuen ja avun saamisesta läheisiltä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kyselyyn vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=307)
Kenen kanssa voi jakaa arjen iloja ja suruja, %						
Puoliso/ kumppani	97	89	100	89	94	94
Vauvan isovanhemmat	69	69	71	65	58	65
Joku muu läheinen	70	74	84	82	67	74
Kenen voi uskoa välittävän, tapahtui mitä tahansa, %						
Puoliso/ kumppani	95	91	98	85	94	93
Vauvan isovanhemmat	77	74	79	87	73	76
Joku muu läheinen	73	69	75	78	66	72
Keneltä saa käytännön apua tarvittaessa, %						
Puoliso/ kumppani	95	83	98	85	89	91
Vauvan isovanhemmat	80	74	79	76	81	79
Joku muu läheinen	66	66	77	76	64	70

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 29–37, kuvaus Liite 5

Synnyttäneistä vanhemmista kahdeksan ja toisista vanhemmista kaksi prosenttia koki usein (tai koko ajan/jatkuvasti) itsensä yksinäiseksi (Taulukko 14a ja 14b). Yksinäisyyden kokemus oli synnyttäneillä vanhemmilla yhteydessä vanhemman koulutustasoon: mitä koulutetumpi vanhempi oli sitä harvinaisempi oli yksinäisyyden kokemus (13 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet, 7 % opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vrt. 4 % yliopistotason tutkinnon suorittaneet, Khiin neliön testissä $p=0,04$). Toisilla vanhemmilla yhteyttä ei havaittu. Yksinäisyyden kokemus ei kummallakaan vanhemmalla ollut yhteydessä siihen, oliko perheessä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia.

Etelä-Savossa oli vähiten itsensä yksinäiseksi tuntevia synnyttäneitä vanhempia. Toisten vanhempien yksinäisyyden kokemukset olivat niin harvinaisia, ettei maakuntakohtaisia lukuja voida raportoida.

Taulukko 14a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) kokemus yksinäisyydestä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=49)	Päijät-Häme (n=67)	Kanta-Häme (n=91)	Uusimaa (n=126)	Kaikki (n=428)
Tuntee itsensä yksinäiseksi usein tai koko ajan, %	6	<i>na</i>	10	8	10	8

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 38, kuvaus Liite 5

Taulukko 14b. Toisen vanhemman (N=307) kokemus yksinäisyydestä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Kaikki (n=306)
Tuntee itsensä yksinäiseksi melko usein tai jatkuvasti, %	2

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 39, kuvaus Liite 5

5.4.4 Osallisuus

Synnyttäneistä vanhemmista 85 ja toisista vanhemmista 86 prosenttia koki olevansa tärkeä osa lähiyhteisöjä, joihin laskettiin kuuluvaksi perhe, suku, ystäväpiiri ja asuinalue (Taulukko 15a ja 15b). Kokemus lähiyhteisöihin kuulumisesta ei synnyttäneellä vanhemmalla ollut yhteydessä koulutukseen. Toisilla vanhemmilla kokemus oli sitä yleisempi, mitä alhaisempi koulutus heillä oli (89 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet, 85 % opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vrt. 75 % yliopistotason tutkinnon suorittaneet). Ero oli tilastollisen merkitsevyyden rajalla (Khiin neliön testissä $p=0,048$). Kokemus lähiyhteisöihin kuulumisesta ei kummallakaan vanhemmalla ollut yhteydessä siihen, oliko perheessä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia.

Maakuntien välillä eroja oli jonkin verran synnyttäneiden vanhempien osallisuudessa. Esimerkiksi Etelä-Savossa 71 ja Päijät-Hämeessä 91 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista koki olevansa tärkeä osa lähiyhteisöjä. Toisten vanhempien osalta maakuntien väliset erot eivät olleet huomattavia.

Taulukko 15a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) kokemus osallisuudestaan lähiyhteisöissä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=67)	Kanta-Häme (n=90)	Uusimaa (n=129)	Kaikki (n=433)
Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöjä, %	83	71	91	88	86	85

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 40, kuvaus Liite 5

Taulukko 15b. Toisen vanhemman (N=307) kokemus osallisuudestaan lähiyhteisöissä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=62)	Etelä-Savo (n=34)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=304)
Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöjä, %	90	85	89	82	83	86

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 40, kuvaus Liite 5

5.5 Vanhempien elintavat

5.5.1 Lepo

Synnyttäneistä vanhemmista 66 ja toisista vanhemmista 50 prosenttia ei nukkunut mielestään riittävästi (Taulukko 16a ja 16b). Synnyttäneistä vanhemmista 12 ja toisista vanhemmista 11 prosenttia olisi halunnut nukkua enemmän, mutta ei pystynyt, vaikka siihen olisi ollut mahdollisuus.

Taulukko 16a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio nukkumisestaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kyselyyn vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=91)	Uusimaa (n=131)	Kaikki (n=439)
Ei nuku mielestään riittävästi, %	58	67	62	67	73	66
Ei pysty nukkumaan vaikka siihen olisi mahdollisuus, %	13	10	13	11	12	12

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 41–42, kuvaus Liite 5

Taulukko 16b. Toisen vanhemman (N=307) arvio nukkumisestaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kyselyyn vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=307)
Ei nuku mielestään riittävästi, %	42	46	52	53	56	50
Ei pysty nukkumaan vaikka siihen olisi mahdollisuus, %	8	na	20	9	14	11

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 41–42, kuvaus Liite 5

5.5.2 Päihteet

Synnyttäneistä vanhemmista viisi prosenttia tupakoi päivittäin (Taulukko 17a). Synnyttäneet vanhemmat eivät käyttäneet sähkötupakkaa päivittäin (kysymys 44, kuvaus Liite 5). Toisista vanhemmista 16 prosenttia tupakoi ja kaksi prosenttia käytti päivittäin sähkötupakkaa (Taulukko 17b). Sähkötupakan käyttö oli harvinaista, joten maakunnallisia lukuja ei voida raportoida. Seitsemän prosenttia synnyttäneistä vanhemmista oli käyttänyt alkoholia vähintään kerran raskausaikana sen jälkeen, kun oli saanut tietää

olevansa raskaana. Toisista vanhemmista lähes kaikki olivat käyttäneet alkoholia viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Synnyttäneiden vanhempien päivittäinen tupakointi oli yleisintä Päijät-Hämeessä (9 %). Uudellamaalla 11 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista oli käyttänyt alkoholia raskausaikana. Toisen vanhemman päivittäinen tupakointi oli harvinaisinta Kanta-Hämeessä (13 %) ja alkoholin käyttö viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana Etelä-Karjalassa (83 %).

Taulukko 17a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio omasta tupakoinnistaan ja alkoholinkäytöstään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=49–50)	Päijät-Häme (n=68–69)	Kanta-Häme (n=91)	Uusimaa (n=126–128)	Kaikki (n=430–434)
Tupakoi päivittäin, %	na	na	9	8	4	5
Käyttänyt alkoholia raskausaikana, %	na	10	7	6	11	7

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 43 & 45, kuvaus Liite 5

Taulukko 17b. Toisen vanhemman (N=307) arvio omasta tupakoinnistaan ja alkoholinkäytöstään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=63–64)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=55–56)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=305–306)
Tupakoi päivittäin, %	18	20	16	13	14	16
Käyttänyt alkoholia viimeksi kuluneen 12 kk aikana, %	83	91	89	93	98	92

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 43–46, kuvaus Liite 5

5.6 Perhe ja elinolot

5.6.1 Lastenhankinta ja perhesuunnittelu

Synnyttäneistä vanhemmista 15 prosenttia kertoi, ettei raskaus ollut ollut suunniteltu (Taulukko 18). Raskaus oli alkanut suunnittelemattomasti Uudellamaalla muita maakuntia yleisemmin. Raskauksista 7 prosenttia oli alkanut hedelmöityshoidoilla. Tässä oli jonkin verran vaihtelua maakuntien välillä.

Jokin raskauden ehkäisykeino oli käytössä 77 prosentilla; pitkäaikainen ehkäisy 35 ja pelkkä kondomi 38 prosentilla synnyttäneistä vanhemmista (Taulukko 18). Seuraava raskaus olisi tervetullut 12 prosentille synnyttäneistä vanhemmista ja 12 prosenttia raportoi muita syitä ehkäisyn käyttämättömyyteen.

Taulukko 18. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio raskauden alkamisesta (kysymykseen vastanneista) ja käyttämästään ehkäisystä (kyselyyn vastanneista) maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilotitutkimus 2017, %.

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=51–52)	Päijät-Häme (n=67–69)	Kanta-Häme (n=88–91)	Uusimaa (n=128–131)	Kaikki (n=430–439)
Suunnittelematon raskaus, %	11	10	15	14	20	15
Raskaus alkanut hedelmöityshoidolla, %	na	14	8	9	4	7
Käyttää jotain raskauden ehkäisyä, %	84	79	77	71	75	77
Käyttää pitkäaikaista raskauden ehkäisyä, %	39	31	32	32	37	35
Käyttää vain kondomia raskauden ehkäisyyn, %	41	40	42	35	35	38
Ei käytä ehkäisyä, uusi raskaus tervetullut, %	11	13	14	15	10	12
Ei käytä ehkäisyä jostain muusta syystä kuin seuraava raskaus tervetullut, %	8	10	9	15	15	12

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 47–53, kuvaus Liite 5

5.6.2 Varhainen vuorovaikutus ja vanhemmuuden kokemus

Vanhempien vastaukset

Kolmella prosentilla synnyttäneistä vanhemmista ja seitsemällä prosentilla toisista vanhemmista oli poikkeava tulos vanhemman ja vauvan vuorovaikutusta tai kiintymyssuhdetta (mielikuva vauvasta) kuvaavassa kysymyssarjassa (PBQ) (Taulukko 19a ja 19b).

Synnyttäneistä vanhemmista kuusi ja toisista vanhemmista seitsemän prosenttia kuvaili vauvaansa keskimääräistä vaativammaksi (Taulukko 19a ja 19b). Keskimääräistä helpommaksi vauvansa koki synnyttäneistä vanhemmista 46 ja toisista vanhemmista 47 prosenttia. Synnyttäneistä vanhemmista 23 prosenttia oli erittäin tyytyväisiä itseensä vanhempana. Toisista vanhemmista näin koki 21 prosenttia. Melko tai erittäin tyytyväisiä vanhemmuuteensa olevien osuudet olivat 93 ja 90 prosenttia. Tyytyväisyys vanhemmuuteen ei kummallakaan vanhemmalla ollut selkeästi yhteydessä koulutukseen. Ne synnyttäneet vanhemmat, joiden perheessä ei ollut muita alle 18-vuotiaita lapsia, olivat useammin erittäin tyytyväisiä vanhemmuuteensa kuin ne, joiden perheessä oli muita alle 18-vuotiaita lapsia (32 % vrt. 16 %, Khiin neliön testissä $p < 0,001$). Kun otettiin huomioon myös melko tyytyväiset synnyttäneet vanhemmat, ero ei ollut enää tilastollisesti merkitsevä. Toisella vanhemmalla tyytyväisyys vanhemmuuteen ei ollut tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä siihen, oliko perheessä muita alle 18-vuotiaita lapsia.

Toisista vanhemmista 14 prosenttia koki riittämättömyyttä vanhempana. Päijät-Hämläiset synnyttäneet vanhemmat olivat huomattavasti keskiarvoa useammin tyytyväisiä vanhemmuuteensa (35 %). Toisista vanhemmista kantahämläiset kokivat useimmin riittämättömyyttä vanhempana (29 %). (Taulukko 19a ja 19b.)

Taulukko 19a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio vuorovaikutuksesta vauvan kanssa sekä kokemus vauvasta ja omasta vanhemmuudestaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84–85)	Etelä-Savo (n=49–52)	Päijät-Häme (n=67–68)	Kanta-Häme (n=90–91)	Uusimaa (n=130–131)	Kaikki (n=431–438)
Häiriö vauvan ja vanhemman välisessä vuorovaikutuksessa, %	na	na	na	na	na	3
Kokee vauvan keskimääräistä vaativammaksi, %	na	10	na	8	6	6
Kokee vauvan keskimääräistä helpommaksi, %	47	44	37	48	50	46
Erittäin tyytyväinen vanhemmuuteensa, %	21	19	35	22	20	23
Melko tai erittäin tyytyväinen vanhemmuuteensa, %	93	87	93	93	95	93

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 54–58, kuvaus Liite 5

Taulukko 19b. Toisen vanhemman (N=307) arvio vuorovaikutuksesta vauvan kanssa sekä kokemus vauvasta ja omasta vanhemmuudestaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=56–64)	Etelä-Savo (n=29–34)	Päijät-Häme (n=53–56)	Kanta-Häme (n=53–55)	Uusimaa (n=84–90)	Kaikki (n=282–306)
Häiriö vauvan ja vanhemman välisessä vuorovaikutuksessa, %	na	na	11	na	10	7
Kokee vauvan keskimääräistä vaativammaksi, %	na	na	na	na	10	7
Kokee vauvan keskimääräistä helpommaksi, %	59	41	46	31	51	47
Erittäin tyytyväinen vanhemmuuteensa, %	23	27	23	20	18	21
Melko tai erittäin tyytyväinen vanhemmuuteensa, %	94	88	89	89	89	90
Kokee riittämättömyyttä vanhempana, %	11	na	11	19	14	14

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 54–59, kuvaus Liite 5

Terveydenhoitajien vastaukset

Valtaosalla perheistä (90 %) vauvan ja vanhemman välinen vuorovaikutus oli terveydenhoitajan arvioimana normaalia (Taulukko 20). Vähintään yksi poikkeava löydös kahdeksasta vuorovaikutusta arvioidusta osa-alueesta oli terveydenhoitajan arvion mukaan 10 prosentilla perheistä. Keskimääräistä useammin vähintään yksi poikkeava löydös oli Päijät-Hämeessä (17 %) ja Etelä-Savossa (15 %). Yleisimmin poikkeava löydös oli vauvan pahanolon siedossa (6 %) ja vauvan viestien ymmärtämisessä ja niihin vastaamisessa (5 %).

Taulukko 20. Perheet (N=639), joissa vanhemman ja vauvan vuorovaikutuksessa vähintään yksi poikkeava löydös terveydenhoitajan arvion mukaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta terveydenhoitaja on vastannut kysymykseen (n)

	Etelä-Karjala (n=116)	Etelä-Savo (n=83)	Päijät-Häme (n=108)	Kanta-Häme (n=131)	Uusimaa (n=186)	Kaikki (n=639)
Vähintään yksi poikkeava löydös, %	7	15	17	8	8	10

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 60, kuvaus Liite 5

5.6.3 Arjen toimivuus

Valtaosa vanhemmista koki vauvaperheen arjen toimivan hyvin: synnyttäneistä vanhemmista 93 ja toisista vanhemmista 92 prosenttia oli sitä mieltä, että perheen arki toimii hyvin tai melko hyvin vauvan syntymän jälkeen (Taulukko 21a ja 21b). Arjen toimiminen vauvan syntymän jälkeen ei synnyttäneellä vanhemmalla ollut yhteydessä koulutukseen. Toisilla vanhemmilla kokemus arjen toimimisesta hyvin oli sitä yleisempää mitä alhaisempi koulutus vanhemmalla oli (87 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet, 90 % opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vrt. 95 % yliopistotason tutkinnon suorittaneet), mutta yhteys ei ollut tilastollisesti merkitsevä. Arjen toimiminen vauvan syntymän jälkeen ei synnyttäneellä vanhemmalla ollut yhteydessä siihen, oliko perheessä muita alle 18-vuotiaita lapsia. Toisten vanhempien mielestä arki toimi useammin hyvin tai melko hyvin, kun perheessä ei ollut muita alle 18-vuotiaita lapsia (96 % vrt. 89 %, Khiin neliön testissä $p < 0,05$).

Eteläkarjalaisvanhemmista lähes kaikki arvioivat perheen arjen toimivan hyvin. Maakuntien väliset erot olivat kuitenkin pieniä.

Taulukko 21a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio arjen toimivuudesta vauvan syntymän jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=91)	Uusimaa (n=131)	Kaikki (n=439)
Kokee perheen arjen toimivan hyvin tai melko hyvin vauvan syntymän jälkeen, %	99	94	90	91	93	93

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 61, kuvaus Liite 5

Taulukko 21b. Toisen vanhemman (N=307) arvio arjen toimivuudesta vauvan syntymän jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=32)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=89)	Kaikki (n=303)
Kokee perheen arjen toimivan hyvin tai melko hyvin vauvan syntymän jälkeen, %	98	88	95	87	91	92

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 61, kuvaus Liite 5

5.6.4 Vanhempainvapaiden jälkeinen lapsen hoidon suunnittelu

Vanhempainrahakauden jälkeen 61 prosenttia vauvoista suunniteltiin hoidettavan kotona synnyttäneen, toisen vanhemman tai lähisukulaisen voimin (Taulukko 22). Reilu neljäsosa perheistä suunnitteli hakevansa lapselle kodin ulkopuolista hoitopaikkaa vanhempainrahakauden jälkeen. Perheistä 34 prosentilla ei ollut vielä suunnitelmaa lapsen vanhempainrahakauden jälkeisen hoidon suhteen. Suunnitelmia koskevassa kysymyksessä oli mahdollisuus valita useita eri vaihtoehtoja. Näin jotkut perheet tekivätkin ja siksi prosentiosuuksien yhteenlaskettu summa ylittää 100 % (ks. tarkemmin kuvaus Liite 5). Maakuntien välillä ei ollut mainittavia eroja siinä, suunnitteliko perhe hakevansa lapselle hoitopaikkaa kodin ulkopuolelta. Eteläkarjalaisissa ja eteläsavolaisissa perheissä oli eniten niitä, joilla ei ollut vielä suunnitelmaa lapsen hoidosta vanhempainrahakauden jälkeen (44 %) ja uusmaalaisissa puolestaan vähiten (27 %).

Taulukko 22. Perheen (N=451) suunnitelmat vauvan hoidosta vanhempainrahakauden jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat vastanneet kysymykseen (n).

	Etelä-Karjala (n=88)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=71)	Kanta-Häme (n=93)	Uusimaa (n=135)	Kaikki (n=451)
Perhe suunnittelee hoitavansa lasta kotona ilman palkattua hoitajaa vanhempainrahakauden jälkeen, %	60	54	66	53	67	61
Perhe suunnittelee hakevansa lapselle kodin ulkopuolista hoitopaikkaa vanhempainrahakauden jälkeen, %	25	25	34	28	27	28
Perheellä ei ole vielä suunnitelmia lapsen hoidon suhteen vanhempainrahakauden jälkeen, %	44	44	39	38	27	34

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 62–64, kuvaus Liite 5

5.6.5 Työn ja perheen yhteensovittaminen

Toisista vanhemmista 73 prosenttia lakkasi ajattelemasta työtään kotiintulon yhteydessä, 37 prosenttia koki laiminlyöneensä kotiasioita perheen vuoksi ja 17 prosenttia raportoi, että perhe saa joskus jäädä syrjään, kun vanhempi uppoutuu työhönsä (Taulukko 23). Kun ansiotyön kuormittavuutta tarkasteltiin edellä mainituista asioista yhteenlasketulla indikaattorilla, noin joka kymmenes näki ansiotyön kaiken kaikkiaan kuormittavan perhe-elämää. Kotiasioiden vuoksi työhön keskittymisen koki usein hankalaksi vain 12 prosenttia ja 70 prosenttia oli sitä mieltä, että jaksaa paremmin lasten kanssa, kun käy töissä. Työn takia paljon pois kotoa koki olevansa 34 prosenttia. Uusmaalaiset toiset vanhemmat kokivat liki kymmenen prosenttiyksikköä keskiarvoa vähemmän olevansa työn takia paljon poissa kotoa, mutta muuten tulokset olivat hyvin samankaltaisia eri maakunnissa.

Taulukko 23. Toisen vanhemman (N=307) arvio työn ja perheen yhteensovittamisesta maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=54–58)	Etelä-Savo (n=29–34)	Päijät-Häme (n=51–54)	Kanta-Häme (n=53–55)	Uusimaa (n=85–89)	Kaikki (n=281–294)
Lakkaa ajattelemasta työtään, kun tulee kotiin, %	73	69	70	79	71	73
Tuntee laiminlyövänsä kotiasioita työn vuoksi, %	36	45	32	38	37	37
Perhe saa jäädä joskus syrjään, kun vanhempi uppoutuu täysin työhönsä, %	16	21	20	13	18	17
Kokee ansiotyön kaiken kaikkiaan kuormittavan perhe-elämää, %	9	na	13	na	11	9
Usein vaikea keskittyä työhönsä kotiasioiden vuoksi, %	14	14	9	11	12	12
Jaksaa paremmin lasten kanssa, kun käy töissä, %	69	72	64	76	72	70
Työn takia paljon pois kotoa, %	40	35	33	42	25	34

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 65–71, kuvaus Liite 5

5.6.6 Elämänmuutokset

Vähintään yhden merkittävän elämänmuutoksen viimeisen vuoden aikana oli kokenut 34 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja 32 prosenttia toisista vanhemmista (Taulukko 24a ja 24b). Synnyttäneillä vanhemmilla elämänmuutosten määrä vaihteli nolasta neljään: 66 prosenttia ei ollut kokenut yhtään elämänmuutosta ja 26 prosenttia oli kokenut korkeintaan yhden elämänmuutoksen. Toisilla vanhemmilla elämänmuutosten määrä vaihteli nolasta seitsemään: 68 prosenttia ei ollut kokenut yhtään elämänmuutosta ja 24 prosenttia oli kokenut korkeintaan yhden elämänmuutoksen. Molemmilla vanhemmilla yleisimmät elämänmuutokset olivat työttömyys (13–14 %), muutto toiselle paikkakunnalle (10–11 %) ja jonkun läheisen vakava sairaus tai kuolema (8–10 %).

Taulukko 24a. Synnyttäneellä vanhemmalla (N=439) vähintään yksi merkittävä elämänmuutos 12 viime kuukauden aikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=69)	Kanta-Häme (n=90)	Uusimaa (n=129)	Kaikki (n=435)
Vähintään yksi merkittävä elämänmuutos 12 kk aikana, %	35	27	35	37	35	34

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 72, kuvaus Liite 5

Taulukko 24b. Toisella vanhemmalla (N=307) vähintään yksi merkittävä elämänmuutos 12 viime kuukauden aikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=34)	Päijät-Häme (n=55)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=305)
Vähintään yksi merkittävä elämänmuutos 12 kk aikana, %	42	32	36	36	20	32

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 72, kuvaus Liite 5

5.6.7 Perheen elintaso

Noin puolet perheistä arvioi taloudellisen tilanteensa kohtalaiseksi tai melko tai erittäin huonoksi (Taulukko 25). Seitsemän prosenttia perheistä oli saanut toimeentulotukea viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Noin joka kymmenes perhe oli pelännyt ruoan loppuvan ennen kuin perhe saa rahaa ostaakseen lisää. Lääkkeiden ostosta oli rahan puutteen vuoksi tinkinyt niin ikään joka kymmenes perhe ja lääkärissä käynnistä kahdeksan prosenttia perheistä. Kun perheen taloudellista tilannetta tarkasteltiin kolmen viimeksi mainitun asian yhteisindikaattorilla, noin joka viides perhe oli tinkinyt joko ruoasta, lääkkeistä tai lääkärissä käynnistä rahan puutteen vuoksi.

Pelko ruuan loppumisesta perheessä oli sitä yleisempää mitä alhaisempi oli synnyttäneen vanhemman koulutus (16 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet, 10 % opisto- tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet vrt. 5 % yliopistotason tutkinnon suorittaneet, Khiin neliön testissä $p=0,03$). Pelko ruuan loppumisesta oli hieman yleisempää niissä perheissä, joissa oli vauvan lisäksi muita lapsia kuin perheissä (9% vrt. 14%), joissa vauva oli ainoa alle 18-vuotias, mutta ero ei ollut tilastollisesti merkitsevä. Eteläsavolaisperheissä oli eniten niitä, jotka arvioivat perheen taloudellisen tilanteen kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi (65 %) (Taulukko 25). Kanta-Hämeäläisissä puolestaan oli eniten toimeentulotukea saaneita (13 %) ja niitä, jotka olivat pelänneet ruoan loppuvan tai tinkineet lääkkeistä tai lääkärissä käynnistä rahan puutteen vuoksi.

Taulukko 25. Perheen, (N=451) arvio taloudellisesta tilanteestaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat vastanneet kysymykseen (n).

	Etelä-Karjala (n=88)	Etelä-Savo (n=51–52)	Päijät-Häme (n=71)	Kanta-Häme (n=92–93)	Uusimaa (n=134–135)	Kaikki (n=450–451)
Perheen taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi, %	57	65	49	52	46	52
Perhe saanut toimeentulotukea 12 viime kk aikana, %	7	na	10	13	na	7
Perhe pelännyt ruoan loppuvan, %	10	12	11	17	7	11
Perhe joutunut rahan puutteen vuoksi tinkimään lääkkeiden ostosta, %	10	10	11	14	6	10
Perhe jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä, %	na	na	7	12	11	8
Perhe joutunut tinkimään ruoasta, lääkkeistä tai lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi, %	17	15	23	24	16	19

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 73–78, kuvaus Liite 5

5.7 Vauvan terveys

5.7.1 Nukkuminen

Vauvat nukkuivat keskimäärin (Md) 9 (Q_1 - Q_3 = 8-10) tuntia öisin (klo 19–07) ja 5 (Q_1 - Q_3 = 4-6) tuntia päivisin (klo 7-19) synnyttäneen vanhemman raportoimana. Neljäsosa (25 %) synnyttäneistä vanhemmista raportoi lapsen heräävän vähintään neljä kertaa yössä (Taulukko 26). Vauvan nukkumisen koki ongelmaksi 22 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista.

Maakuntien välillä erot olivat sangen pieniä. Kantahämäläiset synnyttäneet vanhemmat kokivat hieman muita harvemmin, että lapsen nukkuminen on vakava ongelma (17 %) (Taulukko 26).

Taulukko 26. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio vauvan nukkumisesta maakunnittain, 3–4 kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=50–51)	Päijät-Häme (n=67)	Kanta-Häme (n=90)	Uusimaa (n=129)	Kaikki (n=432–433)
Vauva herää vähintään 4 krt yössä, %	21	26	28	29	25	25
Vauvan nukkuminen ongelma, %	20	24	22	17	27	22

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 79–80, kuvaus Liite 5

5.7.2 Ravitseminen

Raskausaikana 81 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista oli suunnitellut antavansa vauvalle pelkkää rintamaitoa (Taulukko 27). Joka kymmenes (11 %) synnyttänyt vanhempi ei ollut suunnitellut vauvan syöttämistä ennen synnytystä. Synnyttäneistä vanhemmista 87 prosenttia kertoi vauvan saavan kyselyhetkellä rintamaitoa ja 66 prosenttia vauvan saaneen pelkästään rintamaitoa synnytyssairaalaan kotiutumisen jälkeen (täysimetetyt). Noin 13 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista raportoi vauvan

saaneen korvikkeen lisäksi rintamaitoa (osittaisimetetyt). Kolmi-nelikuukautisen vauvan täysimetys oli sitä yleisempää mitä koulutetumpi synnyttänyt vanhempi oli (76 % yliopistotason koulutuksen saaneet, 72 % opisto- tai ammattikorkeakoulutason tutkinnon suorittaneet vrt. 54 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet). Täysimetys ei ollut yhteydessä siihen, oliko perheessä muita alle 18-vuotiaita lapsia.

Synnyttäneistä vanhemmista 52 prosenttia koki, että imetys oli onnistunut paremmin kuin oli etukäteen kuvitellut ja 83 prosenttia koki imetyksen palkitsevana (Taulukko 27). Noin neljäsosa äideistä oli kokenut imetyksen kivuliaana ja 62 prosenttia helppona.

Synnyttäneistä vanhemmista 61 prosenttia koki saaneensa tukea imetykseen raskausaikana (Taulukko 28). Synnytyssairaalassa tukea imetykseen oli saanut 79 ja lastenneuvolassa 59 prosenttia. Puolisoltaan tukea imetykseen kertoi saaneensa 77 prosenttia ja hieman yli puolet vertaisryhmistä. Imetyksen hyödyistä oli saatu hyvin tietoa: 95 prosenttia.

Maakunnalliset erot imetyksessä olivat sangen pieniä (Taulukko 27 ja 28). Etelä-Karjalassa koettiin muita maakuntia harvemmin, että imetykseen oli saatu tukea raskausaikana (51 %) tai lastenneuvolassa (49 %). Etelä-Karjalassa oli vähiten vauvoja, jotka olivat saaneet rintamaidon lisäksi korviketta (8 %), kun taas Uudellamaalla se oli kaikkein yleisintä (19 %). Kanta-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa oli vähiten äitejä, jotka kokivat imetyksen kivuliaana (18 %).

Taulukko 27. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio vauvan ravitsemuksesta ja imettämisestä maakunnittain, 3–4 kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=78–85)	Etelä-Savo (n=46–51)	Päijät-Häme (n=58–68)	Kanta-Häme (n=79–90)	Uusimaa (n=118–130)	Kaikki (n=388–435)
Suunnitellut raskausaikana syöttävänsä vauvaa vain rintamaidolla, %	81	80	81	84	81	81
Ei suunnitellut syöttämismenetelmää raskausaikana, %	7	10	15	12	9	11
Vauva saa kyselyhetkellä rintamaitoa, %	90	83	91	84	86	87
Vauva saanut pelkkää rintamaitoa, %	74	61	65	63	63	66
Vauva saanut rintamaitoa korvikkeen lisäksi, %	8	16	10	9	19	13
Imetys onnistunut paremmin kuin kuvitellut, %	55	42	55	53	53	52
Kokenut imetyksen palkitsevana, %	85	78	90	81	81	83
Kokenut imetyksen kivuliaana, %	18	32	34	18	33	26
Kokenut imetyksen helppona, %	65	52	57	67	64	62

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 81–89, kuvaus Liite 5

Taulukko 28. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio tuen saannista imetykseen maakunnittain, 3–4 kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84–85)	Etelä-Savo (n=49–50)	Päijät-Häme (n=67–68)	Kanta-Häme (n=89–91)	Uusimaa (n=128–129)	Kaikki (n=429–433)
Tukea imetykseen raskausaikana äitiysneuvolassa, %	51	57	66	69	60	61
Tukea imetykseen synnytysairaallassa, %	91	82	79	77	74	79
Tukea imetykseen lastenneuvolassa, %	49	62	65	59	61	59
Tukea imetykseen puolisolta, %	79	74	80	76	77	77
Tukea imetykseen vertaisryhmältä, %	54	57	60	49	53	54
Tietoa imetyksenhyödyistä, %	93	100	97	95	95	95

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 90–95, kuvaus Liite 5

5.7.3 Rokottaminen

Lähes kaikki synnyttäneet vanhemmat olivat halukkaita ottamaan vauvalleen sekä viitos- että MPR-rokotteen (Taulukko 29a). Lähes yhtä iso osa synnyttäneistä vanhemmista halusi myös suojata vauvansa pneumokokkrokotteella. Noin puolet suunnitteli ottavansa vauvalle influenssarokotteen. Innokkuus vasta rokotusohjelmaan otettua vesirokkorokotusta kohtaan oli korkea. Maakunnallinen vaihtelu oli varsin pientä. Synnyttäneistä vanhemmista 78 prosenttia ja toisista huoltajista 83 prosenttia oli neuvolakäynneillä saanut mielestään riittävästi tietoa rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista (Taulukko 29a ja 29b).

Taulukko 29a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) suunnitelmat vauvan rokottamisesta sekä arvio rokotuksiin liittyvän tiedonsaannin riittävydestä maakunnittain, 3–4 kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=82–85)	Etelä-Savo (n=49–52)	Päijät-Häme (n=66–69)	Kanta-Häme (n=89–91)	Uusimaa (n=127–129)	Kaikki (n=422–434)
Rotavirusrokote, %	94	98	93	90	95	94
Viitosrokote, %	99	100	99	99	98	99
Pneumokokkrokote, %	92	100	97	96	97	96
MPR-rokote, %	99	100	97	98	99	99
Influenssarokote, %	50	53	62	44	53	52
Vesirokkorokote, %	63	71	67	68	73	69
Saanut vauvan neuvolakäynneillä riittävästi tietoa rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, %	71	81	84	76	80	78

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 96–101 & 157, kuvaus Liite 5

Taulukko 29b. Toisen vanhemman (N=307) arvio rokotuksiin liittyvän tiedonsaannin riittävydestä maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=53)	Etelä-Savo (n=27)	Päijät-Häme (n=47)	Kanta-Häme (n=44)	Uusimaa (n=69)	Kaikki (n=247)
Saanut vauvan neuvolakäynneillä riittävästi tietoa rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, %	83	78	81	84	87	83

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 165, kuvaus Liite 5

5.7.4 Vauvan sairauskuluvakuutus

Synnyttäneistä vanhemmista 63 prosenttia kertoi, että vauvalla on yksityinen sairauskuluvakuutus, josta saa korvausta yksityislääkärikäynneistä (Taulukko 30.)

Taulukko 30. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), joiden mukaan vauvalla yksityinen sairauskuluvakuutus maakunnittain, 3–4 kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=82)	Etelä-Savo (n=51)	Päijät-Häme (n=68)	Kanta-Häme (n=88)	Uusimaa (n=128)	Kaikki (n=428)
Vauvalla yksityinen sairauskuluvakuutus, %	66	71	54	66	61	63

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 102, kuvaus Liite 5

5.8 Kasvu ympäristön turvallisuus

5.8.1 Kaltoinkohtelu ja väkivalta

Jotain parisuhdeväkivallan muotoa (fyysistä, psyykkistä, seksuaalista tai taloudellista) oli kokenut viisi prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja kuusi prosenttia toisista vanhemmista. Seitsemän prosenttia vauvoista oli ollut tilanteessa, jossa joku vauvan läheinen oli menettänyt malttinsa, mutta saanut itsensä vaivoin hillittyä. Kolme prosenttia vauvoista oli kokenut kaltoinkohtelua. Luvut ovat pieniä, joten maakuntakohtaisia lukuja ei voida raportoida (kysymykset 103–105, kuvaus Liite 5).

5.8.2 Päihteet kasvu ympäristössä

Synnyttäneistä vanhemmista alle yksi prosentti (kysymys 106, kuvaus Liite 5) ja toisista vanhemmista 22 prosenttia kertoi juoneensa vähintään 5 (naiset) tai 7 (miehet) annosta alkoholia kerran kuukaudessa tai useammin vauvan syntymän jälkeen (Taulukko 31). Toisten vanhempien alkoholinkäyttöä vähintään 5 tai 7 annosta kerralla esiintyi eniten Uudellamaalla ja Etelä-Savossa. Tällaiselle alkoholinkäytölle altistui 12 prosenttia vauvoista niin, että vauvan molemmat tai jompikumpi vanhemmista on ilmoittanut vauvan olleen juomisen aikana tai välittömästi sen jälkeen läsnä (kysymys 108, kuvaus Liite 5). Passiiviselle tupakoinnille altistui viisi prosenttia vauvoista (kysymys 109, kuvaus Liite 5). Maakuntakohtaisia tuloksia ei raportoida lukujen pienuuden vuoksi.

Taulukko 31. Vauvan syntymän jälkeinen toisen vanhemman (N=307) vähintään kerran kuukaudessa tapahtuva alkoholin käyttö vähintään 5 tai 7 annosta kerralla maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kyselyyn vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=90)	Kaikki (n=307)
Alkoholin käyttö 5 tai 7 annosta kerralla vauvan syntymän jälkeen, %	23	26	21	15	27	22

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 107, kuvaus Liite 5

5.9 Palvelut ja avunsaanti

5.9.1 Tieto palveluista tai etuuksista

Sekä synnyttäneet että toiset vanhemmat kokivat yleisimmin kerho- ja leikkipuistotoimintaan ja varhaiskasvatuspalveluihin sekä Kelan etuuksiin liittyvän tiedon koskevan heitä (Taulukko 32a ja 32b). Noin kaksi kymmenestä synnyttäneestä ja toisesta vanhemmasta koki, että perhetyöhön ja parisuhdepalveluihin liittyvä tieto ei koske heitä.

Taulukko 32a. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), jotka arvioivat palveluihin liittyvän tiedon koskevan heitä itseään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=51)	Päijät-Häme (n=67–69)	Kanta-Häme (n=90–91)	Uusimaa (n=128–130)	Kaikki (n=432–437)
Kerho- ja leikkipuistotoiminta ja varhaiskasvatuspalvelut, %	95	98	93	98	99	97
Perhetyö, %	82	86	83	79	85	83
Kotipalvelus, %	75	82	78	73	81	78
Parisuhdepalvelut, %	78	80	82	77	88	82
Apuväline- tai vammaispalvelut, %	47	49	57	46	50	50
Kelan tuet ja etuudet, %	100	100	100	99	99	99

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 110, kuvaus Liite 5

Taulukko 32b. Toiset vanhemmat (N=307), jotka arvioivat palveluihin liittyvän tiedon koskevan heitä itseään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=63–64)	Etelä-Savo (n=34–35)	Päijät-Häme (n=55–56)	Kanta-Häme (n=54)	Uusimaa (n=88–89)	Kaikki (n=302–304)
Kerho- ja leikkipuistotoiminta ja varhaiskasvatuspalvelut, %	94	97	88	91	92	92
Perhetyö, %	79	86	71	76	76	78
Kotipalvelu, %	76	77	64	72	76	74
Parisuhdepalvelut, %	76	89	71	76	76	77
Apuväline- tai vammaispalvelut, %	60	57	46	56	53	55
Kelan tuet ja etuudet, %	100	100	91	93	92	95

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 110, kuvaus Liite 5

Kerho- tai leikkipuistotoiminnasta ja varhaiskasvatuksesta tietoa tarvinneista (eli niistä, jotka kokivat tiedon koskevan itseään) synnyttäneistä vanhemmista 25 prosenttia koki, että heidän tietonsa oli riittämätöntä (Taulukko 33a). Toisista vanhemmista näin raportoi 22 prosenttia (Taulukko 33b). Perhetyöstä tietoa tarvinneista vanhemmista riittämättömäksi koki oman tietämyksensä noin kolmasosa sekä synnyttäneistä että toisista vanhemmista. Kotipalvelun kohdalla näin oli 45 prosentilla synnyttäneistä vanhemmista ja 43 prosentilla toisista vanhemmista. Parisuhdepalveluista tietoa tarvinneista riittämättömästi tietoa oli puolella synnyttäneistä vanhemmista ja kolmasosalla toisista vanhemmista.

Tietoa tarvinneista yleisimmin riittämättömäksi nähtiin apuväline- ja vammaispalvelua koskeva tieto: synnyttäneistä vanhemmista 57 ja toisista 46 prosenttia koki omien tietojen olevan riittämättömät (Taulukko 33a ja 33b). Kelan tuista ja etuuksista oli riittämättömästi tietoa sitä tarvinneilla vain noin joka kymmenennellä synnyttäneellä vanhemmalla ja joka viidennellä toisella vanhemmalla.

Tietoa tarvinneiden tiedon riittämättömyydessä eri palveluista oli hieman vaihtelua maakuntien välillä (Taulukko 33a ja 33b). Kanta-Hämeessä oli selkeästi eniten niitä synnyttäneitä, tietoa tarvinneita vanhempia, joilla oli riittämättömästi tietoa apuväline- tai vammaispalveluista (73 %). Etelä-Savossa tietoa tarvinneet sekä synnyttäneet vanhemmat (18 %) että toiset vanhemmat (29 %) kokivat yleisimmin omaavansa riittämättömästi tietoa Kelan tuista ja etuuksista. Tietoa tarvinneiden, toisten vanhempien osalta Uudellamaalla koettiin keskimääräistä yleisemmin tieto riittämättömänä perhetyön (42 %), kotipalvelun (50 %) sekä apuväline- ja vammaispalveluiden (55 %) osalta.

Taulukko 33a. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), joilla oman arvionsa mukaan oli riittämättömästi tietoa palveluista ja etuuksista maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja tietoa tarvinneista (n).

	Etelä-Karjala (n=40–84)	Etelä-Savo (n=25–51)	Päijät-Häme (n=39–67)	Kanta-Häme (n=41–89)	Uusimaa (n=65–128)	Kaikki (n=216–429)
Kerho- ja leikkipuistotoiminta ja varhaiskasvatuspalvelut, %	28	20	28	32	20	25
Perhetyö, %	29	27	42	44	30	34
Kotipalvelus, %	47	48	47	56	33	45
Parisuhdepalvelut, %	53	54	43	49	50	50
Apuväline- tai vammaispalvelut, %	58	44	46	73	59	57
Kelan tuet ja etuudet, %	6	18	8	12	7	9

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 111, kuvaus Liite 5

Taulukko 33b. Toiset vanhemmat (N=307), joilla oman arvionsa mukaan oli riittämättömästi tietoa palveluista ja etuuksista maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja tietoa tarvinneista (n).

	Etelä-Karjala (n=38–64)	Etelä-Savo (n=20–35)	Päijät-Häme (n=26–50)	Kanta-Häme (n=30–50)	Uusimaa (n=47–82)	Kaikki (n=166–288)
Kerho- ja leikkipuistotoiminta ja varhaiskasvatuspalvelut, %	24	18	29	20	22	22
Perhetyö, %	26	20	38	34	42	33
Kotipalvelu, %	42	31	44	41	50	43
Parisuhdepalvelut, %	31	29	33	29	34	32
Apuväline- tai vammaispalvelut, %	34	30	50	50	55	46
Kelan tuet ja etuudet, %	16	29	14	16	21	19

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 111, kuvaus Liite 5

5.9.2 Tuen tarve ja saaminen

Raskausaika

Yleisimmin synnyttäneet vanhemmat tarvitsivat raskausaikana tukea raskausajan yleiseen vointiin (88 %), synnytykseen valmistautumiseen (78 %) ravitsemukseen (74 %) ja vanhemmuuteen (74 %) (Taulukko 34a). Toisista vanhemmista noin puolet koki tarvitsevansa tukea synnytykseen valmistautumiseen (51 %) tai vanhemmuuteen (43 %) (Taulukko 34b).

Taulukko 34a. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), jotka arvioivat tarvitsevansa ammatillisilta tukea raskausaikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84–85)	Etelä-Savo (n=50–52)	Päijät-Häme (n=66–68)	Kanta-Häme (n=87–90)	Uusimaa (n=129–131)	Kaikki (n=428–435)
Raskausajan yleinen vointi, %	88	98	87	82	86	88
Vanhemmuus, %	75	79	78	72	70	74
Mieliälä, %	59	60	56	56	57	57
Oma jaksaminen, %	64	68	66	64	64	65
Parisuhde, %	51	42	47	47	52	49
Synnytyspelko, %	38	22	37	17	31	29
Synnytykseen valmistautuminen, %	85	73	88	69	77	78
Ravitsemus, %	67	82	78	71	75	74
Liikunta raskausaikana, %	69	78	73	69	67	70
Painon hallinta, %	42	64	46	46	49	48
Raskausdiabetes, %	32	52	27	32	47	38
Tupakasta vieroitus, %	6	na	10	7	5	7
Päihteiden käytön	na	na	7	na	5	5

vähentäminen, %						
na <5 vastaajaa						THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017 Kysymys 112, kuvaus Liite 5

Taulukko 34b. Toiset vanhemmat (N=307), jotka arvioivat tarvitsevänsä ammattilaisilta tukea puolisonsa raskausaikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=61–62)	Etelä-Savo (n=33)	Päijät-Häme (n=56)	Kanta-Häme (n=54)	Uusimaa (n=86–87)	Kaikki (n=297–299)
Vanhemmuus, %	48	42	41	44	38	43
Mieliala, %	29	30	20	9	19	21
Parisuhde, %	32	30	16	28	24	26
Synnytykseen valmistautuminen, %	60	58	54	46	44	51
Ravitsemus, %	31	30	20	20	15	22
Painon hallinta, %	21	18	9	11	8	13
Tupakasta vieroitus, %	na	na	9	7	7	8
Pähteiden käytön vähentäminen, %	na	na	na	na	10	7

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 113, kuvaus Liite 5

Valtaosa raskausaikana tukea tarvinneista synnyttäneistä vanhemmista piti ammattilaisilta saamaansa tukea riittävänä (Taulukko 35a). Suurin osa raskausajan yleiseen vointiin (92 %), vanhemmuuteen (93 %), mielialaan (90 %), ravitsemukseen (92 %) ja raskausajan diabetekseen (91 %) tukea tarvinneista synnyttäneistä vanhemmista piti saamaansa tukea riittävänä. Yleisimmin tuen saantia riittämättömänä pitivät synnytyspelkoon ja synnytykseen valmistautumiseen tukea tarvitsevat vanhemmat – heistä 70–73 % piti samaansa tukea ammattilaisilta riittävänä.

Vauvan odotusaikana tukea tarvinneista toisista vanhemmista niin ikään valtaosa piti ammattilaisilta saamaansa tukea riittävänä (Taulukko 35b). Yleisimmin saamaansa tukea riittävänä pitivät vanhemmuuteen (89 %) ja synnytykseen valmistautumiseen (85 %) tukea tarvitsevat ja harvimminkin painon hallintaan (74 %) ja parisuhteeseen (77 %) tukea tarvitsevat toiset vanhemmat. Maakuntakohtaisia tuloksia ei voida raportoida lukujen pienuuden vuoksi.

Taulukko 35a. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), jotka arvioivat saaneensa riittävästi tukea eri asioihin raskausaikana ammattilaisilta maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja tukea tarvinneista (n).

	Etelä-Karjala (n=27–75)	Etelä-Savo (n=11–50)	Päijät-Häme (n=18–60)	Kanta-Häme (n=15–74)	Uusimaa (n=40–112)	Kaikki (n=125–379)
Raskausajan yleinen vointi, %	91	94	93	93	89	92
Vanhemmuus, %	92	93	96	92	91	93
Mieliala, %	88	90	90	94	89	90
Oma jaksaminen, %	82	91	89	90	90	88
Parisuhde, %	91	86	74	83	82	83
Synnytyspelko, %	63	64	76	67	80	70
Synnytykseen valmistautuminen, %	74	76	70	68	75	73
Ravitsemus, %	91	91	94	89	92	92
Liikunta raskausaikana, %	85	88	84	82	87	85
Painon hallinta, %	69	82	84	83	91	83
Raskausdiabetes, %	93	92	94	82	92	91

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 114, kuvaus Liite 5

Taulukko 35b. Toiset vanhemmat (N=307), jotka arvioivat saaneensa riittävästi tukea eri asioihin puolisonsa raskausaikana ammattilaisilta, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja tukea tarvinneista (n).

	Kaikki (n=38–152)
Vanhemmuus, %	89
Mieliala, %	84
Parisuhde, %	77
Synnytykseen valmistautuminen, %	85
Ravitsemus, %	80
Painon hallinta, %	74

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 115, kuvaus Liite 5

Vauvan syntymän jälkeinen aika

Vanhempien arviot

Synnyttäneet vanhemmat tarvitsivat yleisimmin tukea vauvan syöttämiseen (55 %) ja vauvan hoitamiseen (44 %) sekä omaan jaksamiseensa (41 %) (Taulukko 36a). Toiset vanhemmat tarvitsivat yleisimmin tukea vauvan hoitamiseen (39 %), puolison jaksamiseen (37 %) ja vauvan syöttämiseen (36 %) (Taulukko 36b). Parisuhteeseen tarvitsi tukea joka viides synnyttäneistä ja toisista vanhemmista.

Taulukko 36a. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), jotka arvioivat tarvitsevansa tukea vauvan syntymän jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=52)	Päijät-Häme (n=64–68)	Kanta-Häme (n=88–90)	Uusimaa (n=128–130)	Kaikki (n=428–435)
Vauvan itkuisuus, %	22	42	29	30	25	28
Vauvan nukkuminen, %	35	39	34	26	28	31
Vauvan syöttäminen, %	52	65	50	50	57	55
Vauvan hoitaminen, %	45	37	49	39	45	44
Vanhemmuus, %	32	37	43	28	30	34
Oma jaksaminen, %	40	56	52	38	33	41
Mieliala, %	25	31	35	23	24	27
Puolison jaksaminen, %	26	21	34	21	19	24
Parisuhde, %	17	15	28	23	17	20

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 116, kuvaus Liite 5

Taulukko 36b. Toiset vanhemmat (N=307), jotka arvioivat tarvitsevansa tukea vauvan syntymän jälkeen ammattilaisilta maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=62–64)	Etelä-Savo (n=33)	Päijät-Häme (n=55–56)	Kanta-Häme (n=54)	Uusimaa (n=86–87)	Kaikki (n=297–300)
Vauvan itkuisuus, %	20	30	33	35	25	28
Vauvan nukkuminen, %	29	39	32	35	31	32
Vauvan syöttäminen, %	31	55	36	39	31	36
Vauvan hoitaminen, %	47	55	38	39	31	39
Vanhemmuus, %	24	33	25	26	20	24
Oma jaksaminen, %	24	21	18	22	18	21
Mieliala, %	13	21	14	15	11	13
Puolison jaksaminen, %	42	42	41	39	28	37
Parisuhde, %	18	24	22	30	18	21

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 116, kuvaus Liite 5

Valtaosa vauvan syntymän jälkeen tukea tarvinneista synnyttäneistä vanhemmista piti ammattilaisilta saamaansa tukea riittävänä. Suurin osa vauvan hoitamiseen (94 %), vanhemmuuteen (85 %) ja vauvan syöttämiseen (80 %) tukea tarvinneista synnyttäneistä vanhemmista piti saamaansa tukea riittävänä (Taulukko 37a).

Vauvan syntymän jälkeen tukea tarvinneista toisista vanhemmista niin ikään valtaosa piti ammattilaisilta saamaansa tukea riittävänä. Yleisimmin saamaansa tukea riittävänä pitivät vauvan

hoitamiseen (96 %), vauvan syöttämisen (89 %) ja vanhemmuuteen (89 %) tukea tarvinneet ja harvimmin puolison jaksamiseen (66 %) ja parisuhteeseen (64 %) tukea tarvinneet toiset vanhemmat (taulukko 37b). Toisen vanhemman tuloksia ei voida raportoida maakunnittain lukujen pienuuden vuoksi.

Taulukko 37a. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), jotka arvionsa mukaan saivat riittävästi tukea vauvan syntymän jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja tukea tarvinneista (n).

	Etelä-Karjala (n=14–44)	Etelä-Savo (n=8–34)	Päijät-Häme (n=18–34)	Kanta-Häme (n=19–45)	Uusimaa (n=22–74)	Kaikki (n=86–237)
Vauvan itkuisuus, %	63	59	65	59	41	57
Vauvan nukkuminen, %	53	50	44	70	61	56
Vauvan syöttäminen, %	84	68	85	78	81	80
Vauvan hoitaminen, %	92	90	94	94	95	94
Vanhemmuus, %	82	90	86	88	87	85
Oma jaksaminen, %	71	79	65	71	81	73
Mieliälä, %	71	56	61	70	74	66
Puolison jaksaminen, %	73	na	50	79	71	62
Parisuhte, %	79	na	44	62	64	58

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 117, kuvaus Liite 5

Taulukko 37b. Toiset vanhemmat (N=307), jotka arvionsa mukaan saivat riittävästi tukea vauvan hoitoon ammattilaisilta, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja tukea tarvinneista (n).

	Kaikki (n=40–117)
Vauvan itkuisuus, %	72
Vauvan nukkuminen, %	79
Vauvan syöttäminen, %	89
Vauvan hoitaminen, %	96
Vanhemmuus, %	89
Oma jaksaminen, %	76
Mieliälä, %	70
Puolison jaksaminen, %	66
Parisuhte, %	64

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 117, kuvaus Liite 5

Terveydenhoitajien arviot

Terveydenhoitajat arvioivat, että vähän tukea vähintään yhdessä vauvaan liittyvässä asiassa tarvitsi 70 prosenttia perheistä, vähintään yhdessä vanhempaan liittyvässä asiassa 60 prosenttia ja vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa 33 prosenttia (Taulukko 38). Vähän tukea sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asioissa terveydenhoitajien arvion mukaan tarvitsi 27 prosenttia perheistä. Maakunnallista vaihtelua esiintyi jonkin verran. Etelä-Savossa vähän tukea tarvitsevia perheitä oli jonkin verran muita maakuntia yleisemmin. Yleisimmin perheet tarvitsivat vähän tukea vauvan ravitsemukseen (53 %), vanhemman jaksamiseen (44 %), vauvan fyysiseen kasvuun ja terveydentilaan (39 %) sekä vauvan ikätasoiseen kehitykseen (39 %).

Taulukko 38. Perheet (N=639), joiden terveydenhoitaja arvioi tarvitsevan vähän tukea vähintään yhdessä vauvaan, vanhempaan ja perheeseen liittyvässä asiassa, maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta terveydenhoitaja on vastannut kysymykseen (n).

	Etelä-Karjala (n=115–116)	Etelä-Savo (n=81–82)	Päijät-Häme (n=108)	Kanta-Häme (n=131)	Uusimaa (n=184–186)	Kaikki (n=634–638)
Vähän tukea vähintään yhdessä vauvaan liittyvässä asiassa, %	66	82	70	60	72	70
Vähän tukea vähintään yhdessä vanhempaan liittyvässä asiassa, %	55	64	63	58	60	60
Vähän tukea vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa, %	31	43	43	28	28	33
Vähän tukea vähintään yhdessä sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asiassa, %	26	41	32	19	25	27

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 118–121, kuvaus Liite 5

Terveydenhoitajat arvioivat, että paljon tukea vähintään yhdessä vauvaan ja vanhempaan liittyvässä asiassa tarvitsi 13 prosenttia perheistä ja vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa viisi prosenttia (Taulukko 39). Paljon tukea sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asiassa tarvitsi terveydenhoitajien arvion mukaan kolme prosenttia perheistä. Yleisimmin perheet tarvitsivat paljon tukea vanhemman jaksamiseen (8 %), vauvan ravitsemukseen (7 %) sekä vanhemman psyykkiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen (7 %).

Taulukko 39. Perheet (N=639), joiden terveydenhoitajan arvioi tarvitsevan paljon tukea vähintään yhdessä vauvaan, vanhempaan ja perheeseen liittyvässä asiassa, maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta terveydenhoitaja on vastannut kysymykseen (n).

	Etelä-Karjala (n=115–116)	Etelä-Savo (n=81–82)	Päijät-Häme (n=108)	Kanta-Häme (n=131)	Uusimaa (n=184–186)	Kaikki (n= 634–638)
Paljon tukea vähintään yhdessä vauvaan liittyvässä asiassa, %	7	15	20	12	11	13
Paljon tukea vähintään yhdessä vanhempaan liittyvässä asiassa, %	7	11	19	18	9	13
Paljon tukea vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa, %	4	na	11	7	3	5
Paljon tukea vähintään yhdessä sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asiassa, %	na	na	5	5	na	3

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 122–125, kuvaus Liite 5

Pääosin terveydenhoitajat kykenivät hyvin arvioimaan perheiden tuen tarvetta. Yleisimmät asiat, joiden osalta terveydenhoitajat eivät osanneet tuen tarvetta arvioida, olivat vanhempien keskinäinen vuorovaikutus (10 %), väkivalta perheessä (7 %), päihteiden käyttö (5 %), vanhemman ravitsemustottumukset (5 %) sekä sisarusten hyvinvointi ja terveys (5 %) (kysymys 126, kuvaus Liite 5).

5.9.3 Lapsiperhepalvelut

Raskauden seuranta äitiysneuvolassa

Synnyttäneistä vanhemmista 80 ja toisista vanhemmista 73 prosenttia oli sitä mieltä, että raskauden seuranta äitiysneuvolassa oli tapahtunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti (Taulukko 40a ja 40b). Asiakaslähtöisyys koostui viidestä osa-alueesta: vanhempien mielestä raskautta oli seurattu asiantuntevasti ja osaavasti vanhempia kuunnellen ja keskustellen heille tärkeistä asioista, vanhemmuutta oli tuettu ja vanhemmat olivat uskaltaneet kertoa asioistaan rehellisesti. Raskauden seurannan kokeminen asiakaslähtöiseksi ei ollut kummallakaan vanhemmalla yhteydessä heidän koulutukseensa eikä siihen, oliko perheessä muita alle 18-vuotaita lapsia.

Tarkasteltaessa asiakaslähtöisen äitiysneuvolakäynnin osa-alueita todettiin, että sekä synnyttäneistä että toisista vanhemmista 95 prosenttia koki, että raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti ja 89 prosentin mielestä äitiysneuvolassa selvitettiin koko perheen hyvinvointia (Taulukko 40a ja 40b). Heikoimpana osa-alueena sekä synnyttäneet (88 %) että toiset (82 %) vanhemmat pitivät tuen saantia vanhemmuuteen.

Taulukko 40a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio asiakaslähtöisyyden toteutumisesta äitiysneuvolassa raskausaikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84–85)	Etelä-Savo (n=50–51)	Päijät-Häme (n=68–69)	Kanta-Häme (n=91)	Uusimaa (n=129)	Kaikki (n=431–436)
Raskauden seuranta neuvolassa toteutunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti, %	76	82	84	74	83	80
Raskautta seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, %	91	96	99	95	97	95
Vanhempi kokenut tulleen kuulluksi, %	89	94	96	91	95	93
Selvitetty koko perheen hyvinvointia, %	89	88	94	86	88	89
Vanhempi saanut riittävästi tukea vanhemmuuteen, %	85	88	88	87	89	88
Vanhempi uskaltanut kertoa asioistaan rehellisesti, %	92	96	94	85	96	92

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 127–132, kuvaus Liite 5

Taulukko 40b. Toisen vanhemman (N=307) arvio asiakaslähtöisyyden toteutumisesta äitiysneuvolassa raskausaikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja äitiysneuvolakäynnille osallistuneista (n).

	Etelä-Karjala (n=51–53)	Etelä-Savo (n=30)	Päijät-Häme (n=49)	Kanta-Häme (n=44–45)	Uusimaa (n=72–73)	Kaikki (n=253–257)
Raskauden seuranta neuvolassa toteutunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti, %	86	63	80	66	69	73
Raskautta seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, %	96	97	100	89	95	95
Vanhempi kokenut tulleen kuulluksi, %	94	87	88	87	81	86
Selvitetty koko perheen hyvinvointia, %	92	90	92	87	86	89
Vanhempi saanut riittävästi tukea vanhemmuuteen, %	90	77	88	80	78	82
Vanhempi uskaltanut kertoa asioistaan rehellisesti, %	94	83	92	86	92	90

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 133–138, kuvaus Liite 5

Joka kymmenes synnyttäneistä vanhemmista kertoi, ettei äitiysneivolakäynneillä ollut ollut yleensä sama terveydenhoitaja tai kättilö ja että olisi toivonut, ettei tämä vaihdu niin usein (Taulukko 41). Raskausaikainen kotikäynti tarjottiin 21 prosentille synnyttäneistä vanhemmista. Kaksi prosenttia synnyttäneistä vanhemmista olisi tarvinnut kotikäyntiä, mutta sitä ei tarjottu.

Taulukko 41. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio terveydenhoitajan vaihtumisesta ja kotikäyntien tarjoamisesta äitiysneuvolassa maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=50–51)	Päijät-Häme (n=67)	Kanta-Häme (n=89–90)	Uusimaa (n=129)	Kaikki (n=431–432)
Ei olisi halunnut, että äitiysneuvolan terveydenhoitaja vaihtuu niin usein, %	na	16	10	8	14	10
Neuvolasta tarjottu kotikäyntiä raskausaikana, %	37	10	12	12	26	21
Neuvolasta ei tarjottu kotikäyntiä raskausaikana, vaikka olisi tarvinnut, %	na	na	na	na	na	2

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 139–141, kuvaus Liite 5

Toisista vanhemmista 67 prosenttia oli osallistunut ensimmäiselle äitiysneivolakäynnille, 76 prosenttia muille äitiysneivolakäynneille ja 87 prosenttia jollekin äitiysneivolakäynnille (Taulukko 42). Lähes 90 prosenttia toisista vanhemmista oli osallistunut sikiöseulontaultraäneen ja lähes jokainen (98 %) synnytykseen. Toisen vanhemman osallistuminen ensimmäiselle tai muille äitiysneivolakäynneille oli selvästi yleisempää, jos perheessä ei ollut muita alle 18-vuotiaita lapsia kuin jos perheessä oli muita lapsia (95 % vrt. 79 %, Khiin neliön testissä $p<0,001$).

Taulukko 42. Toisen vanhemman (N=307) osallistuminen äitiysneivolakäynneille ja seulontaultraäänitutkimukseen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=63–64)	Etelä-Savo (n=33–35)	Päijät-Häme (n=64–56)	Kanta-Häme (n=55)	Uusimaa (n=89–90)	Kaikki (n=303–306)
Osallistunut äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille, %	67	65	75	69	58	67
Osallistunut muille äitiysneivolakäynneille, %	76	82	79	78	70	76
Osallistunut ensimmäiselle tai muille äitiysneivolakäynneille, %	84	91	89	86	84	87
Osallistunut seulontaultraäänitutkimukseen, %	92	88	91	87	83	88
Osallistunut synnytykseen, %	98	97	100	96	98	98

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 142–146, kuvaus Liite 5

Perhe- tai synnytysvalmennus

Julkisen tai yksityisen tahon järjestämään perhe- tai synnytysvalmennukseen osallistui 38 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista (Taulukko 43a). Toisista vanhemmista 41 prosenttia raportoi osallistuneensa perhevalmennukseen (Taulukko 43b). Perhevalmennukseen osallistuminen oli toisilla vanhemmilla selvästi yleisempää, jos perheessä ei ollut muita alle 18-vuotiaita lapsia (67 % vrs. 17 %, Khiin neliön testissä $p<0,001$). Selkeät ohjeet siitä, milloin on oikea hetki lähteä synnyttämään, koki saaneensa 89 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista ja 88 prosenttia toisista vanhemmista.

Taulukko 43a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) osallistuminen perhe- tai synnytysvalmennukseen ja kokemus ohjeistuksesta lähteä synnyttämään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=51)	Päijät-Häme (n=65)	Kanta-Häme (n=88)	Uusimaa (n=131)	Kaikki (n=430)
Synnyttänyt vanhempi osallistunut julkisen tai yksityisen tahon järjestämään perhe- tai synnytysvalmennukseen, % kyselyyn vastanneista	45	42	45	36	29	38
Vanhempi saanut riittävän selkeät ohjeet oikeasta hetkestä lähteä synnyttämään, %	86	96	89	85	90	89

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 147–148, kuvaus Liite 5

Taulukko 43b. Toisen vanhemman (N=307) osallistuminen perhevalmennukseen ja kokemus ohjeistuksesta lähteä synnyttämään maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=62-64)	Etelä-Savo (n=33-35)	Päijät-Häme (n=55-56)	Kanta-Häme (n=53-55)	Uusimaa (n=85-88)	Kaikki (n=297-307)
Toinen vanhempi osallistunut perhevalmennukseen, %	53	46	45	40	27	41
Toinen vanhempi saanut riittävän selkeät ohjeet oikeasta hetkestä lähteä synnyttämään, %	92	88	96	77	84	88

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 148–149, kuvaus Liite 5

Toiset vanhemmat kokivat perhevalmennuksen synnyttäneitä vanhempia useammin hyödylliseksi (Taulukko 44a ja 44b). Perhe- tai synnytysvalmennukseen osallistuneista synnyttäneistä vanhemmista vain hieman yli puolet koki sen hyödyllisenä loppuraskausajan voinnin tai synnytyspelon kannalta. Synnyttäneistä vanhemmista 61 ja toisista vanhemmista 60 prosenttia arvioi perhe- tai synnytysvalmennuksen hyödylliseksi tunteiden käsittelyn kannalta. Parisuhteen kannalta sitä piti hyödyllisenä 54 prosenttia äideistä ja 65 prosenttia toisista vanhemmista. Vain 40 prosenttia äideistä piti perhe- tai synnytysvalmennusta hyödyllisenä lapsiperhe-etuuksien tiedon kannalta. Toisista vanhemmista näin vastasi 58 prosenttia. Toisen vanhemman tuloksia ei raportoida maakunnittain lukujen pienuuden vuoksi.

Taulukko 44a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio perhe- tai synnytysvalmennuksen hyödyllisyydestä valmennuksen eri osa-alueiden mukaan maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja valmennukseen osallistuneista (n).

	Etelä-Karjala (n=34-39)	Etelä-Savo (n=19-21)	Päijät-Häme (n=26-31)	Kanta-Häme (n=29-31)	Uusimaa (n=35-37)	Kaikki (151-157)
Loppuraskausajan vointi, %	56	65	66	40	46	55
Synnytyspelko, %	52	46	64	59	48	55
Synnytykseen valmistautuminen, %	90	73	84	74	84	83
Imetys, %	80	68	84	65	57	70
Vauvan hoito, %	68	71	80	63	57	67
Vanhemmuus, %	61	67	73	65	62	66
Tunteiden käsittely, %	74	57	57	61	54	61
Parisuhte, %	59	52	57	45	51	54
Tieto lapsiperhe-etuuksista, %	50	35	46	37	35	40
Tieto lapsiperhepalveluista, %	49	38	56	47	54	48

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 150, kuvaus Liite 5

Taulukko 44b. Toisen vanhemman (N=307) arvio perhevalmennuksen hyödyllisyydestä valmennuksen eri osa-alueiden mukaan, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja valmennukseen osallistuneista (n).

	Kaikki (n=81–114)
Synnytykseen valmistautuminen, %	84
Imetys, %	82
Vauvan hoito, %	86
Vanhemmuus, %	80
Tunteiden käsittely, %	60
Parisuhde, %	65
Tieto lapsiperhe-etuuksista, %	58
Tieto lapsiperhepalveluista, %	51

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 151, kuvaus Liite 5

Palvelut vauvan syntymän jälkeen

Vanhempien arviot

Synnytyksen jälkeen kotikäynti tarjottiin 64 prosentille synnyttäneistä vanhemmista, mutta yhdeksän prosenttia ei saanut sitä vaikka olisi tarvinnut (Taulukko 45). Toisista vanhemmista vauvan lastenneuvolakäynnille oli osallistunut 79 prosenttia (Taulukko 46). Toisen vanhemman osallistuminen lastenneuvolakäynnille oli selvästi yleisempää, jos perheessä ei ollut muita alle 18-vuotiaita lapsia kuin jos perheessä oli muita lapsia (92 % vrt. 68 %, Khiin neliön testissä $p < 0,001$).

Taulukko 45. Synnyttäneelle vanhemmalle (N=439) tarjottu kotikäyntiä vauvan syntymän jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=84)	Etelä-Savo (n=51)	Päijät-Häme (n=67)	Kanta-Häme (n=89)	Uusimaa (n=126)	Kaikki (n=427)
Neuvolasta tarjottu kotikäyntiä synnytyksen jälkeen, %	70	98	40	71	52	64
Neuvolasta ei tarjottu kotikäyntiä synnytyksen jälkeen vaikka olisi tarvinnut, %	6	na	9	10	14	9

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 152–153, kuvaus Liite 5

Taulukko 46. Toisen vanhemman (N=307) osallistuminen vauvan lastenneuvolakäynnille maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=64)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=84)	Kanta-Häme (n=54)	Uusimaa (n=87)	Kaikki (n=303)
Osallistunut vauvan lastenneuvolakäynnille, %	84	77	84	78	74	79

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 154, kuvaus Liite 5

Synnyttäneistä vanhemmista 61 ja toisista vanhemmista 62 prosenttia oli sitä mieltä, että vauvan neuvolakäynnit lastenneuvolassa olivat toteutuneet kokonaisuutena asiakaslähtöisesti (Taulukko 47a ja 47b). Asiakaslähtöisyys määriteltiin siten, että vanhempien mielestä vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä oli seurattu asiantuntevasti ja osaavasti vanhempia kuunnellen ja keskustellen heille tärkeistä asioista, oli kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, oli selvitetty koko perheen hyvinvointia, vanhemmuutta oli tuettu riittävästi ja vanhemmat olivat uskaltaneet kertoa asioistaan rehellisesti. Lastenneuvolakäynnin kokeminen asiakaslähtöiseksi ei ollut yhteydessä synnyttäneen vanhemman koulutukseen, mutta toiset vanhemmat kokivat käynnin sitä useammin asiakaslähtöiseksi mitä alhaisempi heidän koulutuksensa oli (52 % yliopistotason koulutuksen suorittaneet, 59 % opisto- tai ammattikorkeakoulutason tutkinnon suorittaneet vrt. 67 % enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet), mutta yhteys ei ollut tilastollisesti merkitsevä. Lastenneuvolakäynnin kokeminen asiakaslähtöiseksi ei ollut kummallakaan vanhemmalla yhteydessä siihen, oliko perheessä muita alle 18-vuotiaita lapsia.

Tarkasteltaessa asiakaslähtöisen neuvolakäynnin osa-alueita, lähes kaikki synnyttäneet (98 %) ja toiset vanhemmat (97 %) olivat sitä mieltä, että vauvan terveyttä ja kasvua oli seurattu asiantuntevasti ja osaavasti (Taulukko 47a ja 47b). Synnyttäneillä vanhemmilla heikoiten toteutuneet osa-alueet olivat koko perheen hyvinvoinnin selvittäminen (83 %) ja riittävän tuen antaminen vanhemmuuteen (82 %). Toiset vanhemmat arvioivat heikoimmiksi osa-alueiksi koko perheen hyvinvoinnin selvittämisen (83 %) ja vanhemmalle tärkeistä asioista puhumisen (82 %).

Taulukko 47a. Synnyttäneen vanhemman (N=439) arvio asiakaslähtöisyyden toteutumisesta lastenneuvolassa vauvan syntymän jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=83–84)	Etelä-Savo (n=50–52)	Päijät-Häme (n=67–69)	Kanta-Häme (n=89–90)	Uusimaa (n=127–129)	Kaikki (n=431–435)
Vauvan neuvolakäynti toteutunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti, %	57	62	65	55	65	61
Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, %	98	100	96	99	97	98
Vauvan neuvolakäynneillä kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista, %	71	81	84	76	80	78
Puhuttu vanhemmalle tärkeistä asioista, %	85	81	94	82	91	87
Kuunneltu riittävästi, mitä vanhemmalla on sanottavana, %	93	87	90	91	88	90
Selvitetty koko perheen hyvinvointia, %	80	85	85	82	83	83
Annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, %	77	80	87	83	84	82
Vanhempi uskaltanut kertoa asioistaan rehellisesti, %	91	89	88	88	91	89

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 155–162, kuvaus Liite 5

Taulukko 47b. Toisen vanhemman (N=307) arvio asiakaslähtöisyyden toteutumisesta lastenneuvolassa maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja lastenneuvolakäynnille osallistuneista (n).

	Etelä-Karjala (n=53)	Etelä-Savo (n=27)	Päijät-Häme (n=46)	Kanta-Häme (n=41–42)	Uusimaa (n=64)	Kaikki (n=237–238)
Vauvan neuvolakäynti toteutunut asiakaslähtöisesti, %	72	56	57	66	59	62
Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, %	100	89	94	100	98	97
Vauvan neuvolakäynneillä kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista, %	83	78	80	86	89	84
Puhuttu vanhemmalle tärkeistä asioista, %	91	82	78	81	81	82
Kuunneltu riittävästi, mitä vanhemmalla on sanottavana, %	94	89	89	88	86	89
Selvitetty koko perheen hyvinvointia, %	87	85	87	81	77	83
Annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, %	87	82	83	85	81	84
Vanhempi uskaltanut kertoa asioistaan rehellisesti, %	96	85	83	na	88	89

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 163–170, kuvaus Liite 5

Suurin osa vanhemmista ei ollut tarvinnut muita lapsiperhepalveluja kuin lastenneuvolan palveluja viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Synnyttäneet vanhemmat olivat tarvinneet yleisimmin varhaiskasvatuspalveluja ja erikoissairaanhoidoa (Taulukko 48a). Kotipalveluja tarvitsi harvempi kuin joka kymmenes (7 %) synnyttänyt vanhempi. Neljäsosa (25 %) toisista vanhemmista oli tarvinnut varhaiskasvatuspalveluja, muiden palveluiden tarve oli hyvin vähäistä. (Taulukko 48b.)

Taulukko 48a. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), jotka olivat tarvinneet lapsiperhepalveluja 12 viime kuukauden aikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=85)	Etelä-Savo (n=50–52)	Päijät-Häme (n=64–66)	Kanta-Häme (n=88–90)	Uusimaa (n=129–130)	Kaikki (n=427–432)
Varhaiskasvatuspalvelut, %	40	52	36	35	46	41
Ammattilaisten järjestämä vertaistuki, %	13	16	20	14	12	14
Perhetyö, %	19	12	na	10	10	11
Kotipalvelu, %	6	na	8	9	7	7
Erikoissairaanhoido, %	15	32	20	21	16	20

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 171, kuvaus Liite 5

Taulukko 48b. Toiset vanhemmat (N=307), jotka olivat tarvinneet lapsiperhepalveluja 12 viime kuukauden aikana maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista (n).

	Etelä-Karjala (n=63)	Etelä-Savo (n=35)	Päijät-Häme (n=54–56)	Kanta-Häme (n=52–53)	Uusimaa (n=87–88)	Kaikki (n=299–301)
Varhaiskasvatuspalvelut, %	17	14	11	19	30	25
Ammattilaisten järjestämä vertaistuki, %	na	na	na	na	na	3
Perhetyö, %	11	na	na	na	na	7
Kotipalvelu, %	8	na	na	na	na	4

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 171, kuvaus Liite 5

Synnyttäneistä vanhemmista 74 prosenttia varhaiskasvatuspalveluja tarvinneista koki niiden olevan riittäviä (Taulukko 49). Toisista vanhemmista 83 prosenttia varhaiskasvatuspalveluja tarvinneista koki niiden olevan riittäviä; muiden palveluiden osalta toisten vanhempien tuloksia ei voida raportoida pienten lukumäärien vuoksi. Noin kaksi kolmesta (71 %) synnyttäneestä vanhemmasta piti tarvitsemaansa perhetyötä riittävänä.

Taulukko 49. Synnyttäneet vanhemmat (N=439), jotka arvioivat saaneensa riittävästi lapsiperhepalveluja vauvan syntymän jälkeen maakunnittain, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % kysymykseen vastanneista ja palvelua tarvinneista (n).

	Etelä-Karjala (n=5–34)	Etelä-Savo (n=4–27)	Päijät-Häme (n=3–24)	Kanta-Häme (n=8–31)	Uusimaa (n=9–60–)	Kaikki (n=32–178)
Varhaiskasvatuspalvelut, %	68	78	54	74	82	74
Ammattilaisten järjestämä vertaistuki, %	na	na	na	na	na	34
Perhetyö, %	81	na	na	na	62	71
Kotipalvelu, %	na	na	na	na	na	47

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 172, kuvaus Liite 5

Terveydenhoitajien arviot

Terveydenhoitajat tarjosivat vauvan 3–4 kk neuvolakäynnin perusteella vähintään yhtä palvelua 32 prosentille perheistä (Taulukko 50). Vähintään yhtä terveydenhuollon palvelua terveydenhoitajat tarjosivat 22 prosentille, vähintään yhtä sosiaalipalvelua kuudelle prosentille ja jotakin muuta kuin terveydenhuollon palvelua tai sosiaalipalvelua 13 prosentille perheistä. Yleisimmin perheille tarjottuja palveluja olivat neuvolan perhetyö (14 %), lapsi- tai perhekerho (13 %) sekä lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle (6 %).

Taulukko 50. Perheet (N=639), joille terveydenhoitajat tarjosivat palveluja vauvan neuvolakäynnin perusteella, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta terveydenhoitaja vastannut kyselyyn (n).

	Etelä-Karjala (n=116)	Etelä-Savo (n=83)	Päijät-Häme (n=108)	Kanta-Häme (n=131)	Uusimaa (n=186)	Kaikki (n=639)
Vähintään yhtä palvelua, %	19	35	37	31	35	32
Vähintään yhtä terveydenhuollon palvelua, %	11	24	30	22	24	22
Vähintään yhtä sosiaalipalvelua, %	na	na	10	7	1	6
Vähintään yhtä muuta kuin terveydenhuollon palvelua tai sosiaalipalvelua, %	8	19	12	11	15	13

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 173–176, kuvaus Liite 5

Terveydenhoitajien mukaan perhe olisi hyvin harvoin tarvinnut sellaista palvelua, jota ei ollut tarjolla (Taulukko 51). Yleisimmin terveydenhoitajien mielestä perheillä olisi ollut tarvetta kotikäynnille.

Taulukko 51. Perheet (N=639), joille olisi terveydenhoitajan arvion mukaan ollut tarpeen vähintään yksi palvelu, jota ei ollut tarjolla, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta terveydenhoitaja vastannut kyselyyn (n).

	Etelä-Karjala (n=116)	Etelä-Savo (n=83)	Päijät-Häme (n=108)	Kanta-Häme (n=131)	Uusimaa (n=186)	Kaikki (n=639)
Tarpeen vähintään yksi palvelu, jota ei tarjolla	na	na	na	na	5	3

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymys 177, kuvaus Liite 5

Perheen käyttämät palvelut 12 viime kuukauden aikana

Terveydenhoitajien mukaan perheistä 64 prosenttia oli käyttänyt vähintään yhtä palvelua 12 viime kuukauden aikana (Taulukko 52). Yleisimmin käytettyjä palveluja olivat kotikäynti (32 %), lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle (29 %), lapsi- tai perhekerho (20 %) sekä erikoissairaanhoidon seuranta vauvalle (14 %).

Taulukko 52. Perheiden (N=639) käyttämät palvelut 12 viime kuukauden aikana terveydenhoitajan mukaan, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus 2017, % perheistä, joiden osalta terveydenhoitaja oli vastannut kyselyyn (n).

	Etelä-Karjala (n=116)	Etelä-Savo (n=83)	Päijät-Häme (n=108)	Kanta-Häme (n=131)	Uusimaa (n=186)	Kaikki (n=639)
Käyttänyt vähintään yhtä palvelua 12 viime kk aikana	70	72	53	70	60	64
Lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle	32	35	26	29	29	29
Lisäkäynti neuvolalääkärille	na	8	6	7	10	8
Kotikäynti	42	34	17	47	21	32
Kohdennettu ryhmätoiminta	na	na	na	na	na	3
Neuvolan perhetyö	28	10	na	4	7	10
Neuvolan psykologi	na	na	6	4	4	3
Lasten kuntoutusryhmä tai moniammatillinen työryhmä	na	na	na	na	na	2
Fysio- tai toimintaterapeutti vauvalle	na	na	5	5	5	4
Neuvolan ulkopuolinen lastenlääkäri	7	na	6	8	11	8
Keskosena syntyneen kehitysseuranta	na	na	na	na	4	3
Erikoissairaanhoidon seuranta vauvalle	9	13	15	11	17	14
Somaattisen pitkäaikaissairauden hoitoa tai seuranta vanhemmalle	na	na	na	4	4	3
Psykkisen sairauden hoito tai seuranta vanhemmalle	4	6	7	7	6	6
Kasvatus- tai perheneuvola	na	na	na	na	5	2
Toimeentulotuki	na	na	na	na	4	2
Lastensuojelun perhetyö	na	na	na	5	3	3
Lapsiperheiden sosiaalipalvelu	5	na	7	5	6	5
Tukihenkilö tai tukiperhe	na	na	na	na	na	1
Turvakotipalvelu	na	na	na	na	na	1
Perheoikeudelliset palvelut	na	na	na	na	3	2
Päihdepalvelut	na	na	na	na	na	1
Lapsi- tai perhekerho	17	39	17	14	21	20
Seurakunnan perheasian neuvottelukeskus	na	na	na	na	na	1
Kriisiapu	na	na	na	na	na	0
Poliisi	na	na	na	na	na	1

na <5 vastaajaa

THL: Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut 2017
Kysymykset 178–179, kuvaus Liite 5

5.10 Tutkimusmenetelmän toimivuus

Pilottitutkimuksen keskeisenä tavoitteena oli testata tutkimusmenetelmän toimivuus eli selvittää tiedonkeruun toteutettavuutta kokonaisuudessaan kuten lomakkeiden toimivuutta, kirjaamiseen käytettyä aikaa neuvolassa, vanhempien halukkuutta tutkimukseen ja sähköisten lomakkeiden toimivuuden testaus.

5.10.1 Terveydenhoitajien palaute

Yhteensä 60 terveydenhoitajaa antoi terveydenhoitajan lomakkeessa palautetta joko lomakkeesta itsestään tai koko tutkimuksesta. Koska osa terveydenhoitajista kommentoi sekä lomaketta että tutkimusta, kommentteja saatiin yhteensä 69 (Taulukko 53). Kommentit jaettiin kahdeksaan eri sisältöalueeseen. Suurin osa kommentteista oli muutosehdotuksia terveydenhoitajan lomakkeen sisältöihin ja siihen, että perhe ei ollut terveydenhoitajalle tuttu, joten palvelujen käyttöä ja/tai tarvetta oli vaikea arvioida.

Palauttekeskusteluissa terveydenhoitajat arvioivat pääsääntöisesti käyttäneensä tutkimukseen noin kymmenen minuuttia, mutta arviot vaihtelivat kymmenestä minuutista kahteenkymmeneen minuuttiin. Joidenkin perheiden kohdalla aikaa olisi tarvittu vielä enemmän.

Tutkimuksen toteutuksesta kokonaisuudessaan pyydettiin avointa palautetta yhden maakunnan kaikkien neuvoloiden terveydenhoitajilta. Palautteessa toistuivat hyvin samanlaiset asiat kuin ne, joita terveydenhoitajat olivat kirjanneet lomakkeen loppuun (Taulukko 53).

Taulukko 53. Terveydenhoitajien lomakkeella saatu palaute sisältöalueen mukaan, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus loka-marraskuussa 2017.

Sisältöalue	Kommenttien lukumäärä
Sähköisen järjestelmän toimimattomuus	7
Ajanpuute	6
Perhe ei ollut tuttu	12
Kritiikkiä lomakkeesta	7
Kehuja lomakkeesta	7
Monimutkainen kokonaisuus (tutkimus kokonaisuudessaan)	5
Audit ei onnistu tai se ei kuulu käynnin sisältöön	7
Muutosehdotuksia lomakkeeseen	18
Yhteensä	69

5.10.2 Vanhempien palaute

Synnyttäneistä vanhemmista 14 ja toisista vanhemmista 11 prosenttia antoi palautetta kyselylomakkeesta. Palaute jaettiin yhdeksään eri sisältöalueeseen (Taulukko 54). Yleisintä oli positiivinen palaute, jossa kehuttiin ylipäänsä kyselyn tärkeyttä, lomakkeen kysymyksiä ja/tai sen nopeaa täyttämistä. Seuraavaksi yleisintä oli lomakkeeseen kohdistunut kritiikki; lomakkeessa oli joitakin turhia tai epäselviä kysymyksiä tai se oli liian pitkä. Seuraavaksi eniten kommentoitiin sitä, että aina ei ollut riittävästi tai sopivia vastausvaihtoehtoja.

Vanhempien halukkuus osallistua tutkimukseen oli ilahduttava: yli 80 prosenttia perheistä (657/813), joita oli pyydetty mukaan tutkimukseen, suostui osallistumaan. Suostumuksen perui ainoastaan yksi perhe.

Taulukko 54. Vanhempien lomakkeilla saatu palaute sisältöalueen mukaan, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus loka-marraskuussa 2017.

Sisältöalue	Synnyttänyt vanhempi	Toinen vanhempi	Yhteensä
Positiivinen palaute lomakkeesta	24	13	37
Negatiivinen palaute lomakkeesta	12	7	19
Ei riittävästi tai sopivia vastausvaihtoehtoja	8	6	14
Avoimia kohtia täydennettäväksi	5	1	6
Perheen muiden lasten huomiominen puuttui	4		4
Terveydenhoitaja- ja lääkäripalveluista kysyminen pitäisi erotella	2		2
Kritiikki englanninkielistä käännöstä kohtaan		1	1
Isovanhemmuudesta kysyminen puuttui	1		1
Yhteensä	56	28	84

5.10.3 Kyselylomakkeiden toimivuus

Vanhempien kyselylomakkeet osoittautuivat pääosin toimiviksi. Vauvan asumista ja vanhempien syntyperää kysyttiin vain synnyttäneen vanhemman lomakkeessa. Tämän takia näitä taustatietoja ei ole käytettävissä niiden vauvojen osalta, joista saatiin vain toisen vanhemman vastaus. Synnyttäneen ja toisen vanhemman kyselylomakkeissa todettiin muutamia keskinäisiä eroavaisuuksia kysymysten muotoilussa (esim. tapa kysyä synnytys- ja perhevalmennukseen osallistumista tai yksinäisyyden kokemus, joka toisella vanhemmalla oli oma kysymyksensä ja synnyttäneellä vanhemmalla osa laajempaa kysymyssarjaa). Näiltä osin tulokset eivät ole täysin vastaavia keskenään. Tämän takia myös joidenkin synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattorien laskenta eroaa jonkin verran toisistaan. Joidenkin yksittäisten kysymysten todettiin myös olevan osin tai kokonaan toimimattomia. Osin toimimattomaksi kysymyksesi osoittautui esimerkiksi imetyksikysymysten kokonaisuus ja siinä erityisesti se, että pyrittiin tarkkaan määrittämään täys- ja osittaisimetyksen kesto. Kokonaan toimimattomaksi osoittautui kysymys vanhempainrahakauden käyttämisestä. Lisäksi kysymykset, joissa vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vastausvaihtoehdon, tuottivat hankaluuksia puuttuvan tiedon määrän arvioinnissa.

Terveydenhoitajan kyselylomake osoittautui niin ikään pääosin toimivaksi, mutta siinä todettiin useissa kysymyksissä tarkennettavaa. Tiedonkeruun aikana ilmeni, että kaikissa neuvoloissa ei vauvan 3–4kk laajan terveystarkastuksen yhteydessä täytetä AUDIT-lomaketta, joten siltä osin tulosten luotettavuus on muita kysymyksiä heikompi. Perheiden tuen tarpeen arvioinnissa käsitteet 'vähän' ja 'paljon' mietityttivät monia terveydenhoitajia, joten arviot kuvaavat terveydenhoitajien subjektiivista tulkintaa tuen tarpeen määräästä. Palvelujen käyttö -kysymyksestä ei ilmene, onko perhe edelleen palvelun piirissä. Palvelujen tarvetta ja tarjoamista koskevissa kysymyksissä haluttiin säästää terveydenhoitajien aikaa ja sen vuoksi niihin ei lisätty vastausvaihtoehtoa 'ei tarvetta palvelulle'. Tämän takia puuttuvan tiedon määrää näissä kysymyksissä ei voida arvioida.

Puuttuvaa tietoa oli kaikissa kyselylomakkeissa hyvin vähän, mikä viittaa siihen, että kysymykset ovat olleet ymmärrettäviä, sopiva vastausvaihtoehto on löytynyt eikä lomakkeita ole pidetty liian pitkinä. Synnyttäneiden vanhempien sähköisistä vastauslomakkeista 11 ja toisen vanhemman lomakkeista kaksi jäi keskeneräiseksi. Terveydenhoitajien lomakkeista keskeneräiseksi jäi vain kaksi lomaketta.

5.10.4 THL:n sähköisen järjestelmän toimivuus

THL:n sähköinen järjestelmä, johon terveydenhoitajat rekisteröivät tutkimukseen osallistuvat perheet ja vastasivat omaan kyselylomakkeeseensa, toimi teknisesti pääosan tiedonkeruun ajasta hyvin. Tiedonkeruun ensimmäisten viikkojen aikana järjestelmässä esiintyi kuitenkin joitakin ongelmia tietojen tallentumisessa ja tekstiviestien lähettämisessä. Lisäksi järjestelmän laaja päivitys lokakuun alussa aiheutti sen, että terveydenhoitajat, jotka olivat jo rekisteröityneet järjestelmään ja saaneet salasanat, joutuivat rekisteröitymään uudelleen, eivätkä kaikki tiedot tallentuneet suunnitellusti. Siitä, kuinka monelle vanhemmalle tämä aiheutti ongelmaa, ei ole tietoa. Yhteensä 18 tutkimukseen osallistuneen perheen tallennuksessa sähköiseen järjestelmään oli puutteita. Ensimmäisten viikkojen jälkeen järjestelmä toimi teknisesti pääosin hyvin.

Sähköisen järjestelmän käytettävyydessä oli kuitenkin puutteita huomattavasti teknistä toimivuutta enemmän. Hankalaksi koettu järjestelmä häiritsi terveydenhoitajien työtä varsinkin tiedonkeruun ensimmäisten viikkojen aikana ennen kuin järjestelmä tuli tutuksi. Järjestelmässä ja tutkijoiden laatimassa ohjeistuksessa oli myös joitakin ristiriitaisuuksia keskenään, joita pyrittiin korjaamaan tiedonkeruun kuluessa. Joitakin järjestelmän käytettävyyttä parantavia toimenpiteitä pystyttiin myös tekemään jo tiedonkeruun aikana.

Pilottitutkimuksen päivystyspuhelimeen kirjattiin tulleeksi yhteensä 100 yhteydenottoa terveydenhoitajilta tiedonkeruun kahden kuukauden aikana. Yksi yhteydenotto saattoi sisältää useampia aiheita. Yhteydenotot jaettiin jo kirjattaessa kuuteen eri sisältöalueeseen (Taulukko 55). Eniten yhteydenottoja tuli liittyen asiakkaiden puhelinnumeroiden tallentamiseen ja tekstiviestien lähettämiseen.

Toiseksi eniten yhteydenottoja kirjattiin liittyen perheen rekisteröimiseen tutkimukseen osallistuvaksi sähköiseen järjestelmään. Lähes saman verran yhteydenottoja tuli liittyen terveydenhoitajan omaan kirjautumiseen. Ruuhkaisimpina hetkinä kaikkia puheluja ei ehditty kirjaamaan ylös, joten luvut ovat aliarvioita todellisten yhteydenottojen lukumäärästä.

Taulukko 55. Terveydenhoitajien yhteydenotot päivystyspuhelimeen, 3–4-kuukautisten vauvojen LTH-pilottitutkimus loka-marraskuussa 2017.

Sisältöalue	Yhteydenottojen lukumäärä
Terveydenhoitajan rekisteröityminen THL:n sähköisen järjestelmän käyttäjäksi	8
Tutkimuksen nimeäminen (LTH-tutkimus) rekisteröitymisen yhteydessä THL:n järjestelmän käyttäjäksi	3
Terveydenhoitajan kirjautuminen THL:n sähköiseen järjestelmään perhettä rekisteröitäessä tai kyselylomakkeeseen vastatessa	28
Perheen rekisteröiminen tutkimukseen osallistuvaksi THL:n sähköisessä järjestelmässä	30
Huoltajien puhelinnumeroiden tallennus ja tekstiviestin lähteminen	37
Muu	11
Yhteensä	117

6 Pohdinta

6.1 Yhteenveto

Osana LAPE-muutosohjelmaa on kehitetty uusi, lapsiperheiden terveyttä, hyvinvointia ja palveluja koskeva säännöllisesti toistettava tiedonkeruu eli Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tutkimus, jossa käytetään monipuolisesti erilaisia aineistonkeruun menetelmiä kuten vanhemmille ja terveydenhoitajille suunnattuja kyselylomakkeita ja kyselyaineistojen yhdistämistä rekistereihin. Loka-marraskuussa vuonna 2017 toteutetulla pilottitutkimuksella testattiin kolmi–nelikuukautisten vauvojen ja heidän perheidensä tiedonkeruuseen suunniteltuja lomakkeita ja osin jo CHILDCARE-hankkeen NEVA-kyselytutkimuksessa toteutettua tiedonkeruun menetelmää.

Vanhempien lomakkeissa ongelmallisimmiksi osoittautuivat kysymykset vanhempainvapaiden käytöstä ja imetyksen kestosta. Terveydenhoitajan lomakkeessa vaikeiksi osoittautuivat AUDIT:ia koskeva kysymys sekä sen määrittäminen, milloin perhe on tarvinnut ”paljon” tai ”vähän” tukea. Selkeimmät kehittämiskohteet tutkimusmenetelmässä olivat THL:n sähköisen järjestelmän käytettävyyteen liittyvät asiat kuten asiakkaiden puhelinnumeroiden tallentaminen järjestelmään, tekstiviestien lähteminen, ongelmat perheen rekisteröimisessä järjestelmään ja terveydenhoitajan oman kirjautumisen ongelmat.

Tutkimukseen pyydettyistä perheistä yli 80 prosenttia suostui osallistumaan tutkimukseen ja lopulta yli puolet synnyttäneistä vanhemmista ja 38 % toisista vanhemmista vastasi kyselylomakkeeseen. Vastaajista suurin osa oli ammattikorkeakoulu- tai opistotason tutkinnon suorittaneita, mutta vastaajissa oli myös sekä yliopistotason että enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita. Pääosin vauvaperheet olivat hyvin tyytyväisiä terveyteensä, hyvinvointiinsa, elämäänsä, parisuhteisiinsa ja arkensa sujumiseen sekä palveluihin, joita olivat käyttäneet tai siihen tukeen, jota olivat saaneet. Osalla vauvaperheistä oli kuitenkin ongelmia tai puutteita lapsiperhepalveluja koskevassa tietämyksessä, koetussa terveydessä, mielenterveydessä, jaksamisessa sekä palvelujen ja tuen saamisessa.

Vanhemman koulutuksella ja sillä, oliko perheessä muita alle 18-vuotiaita lapsia, oli tilastollisesti merkitsevä yhteys muutamiin terveyden ja hyvinvoinnin osatekijöihin, elintapoihin tai palvelujen käyttöön. Synnyttäneillä vanhemmilla yksinäisyys ja pelko ruuan loppumisesta olivat yleisempiä vähemmän koulutetuilla. Täysimetus oli yleisempää korkeammin koulutetuilla. Toisilla vanhemmilla osallisuus lähiyhteisöissä oli sitä yleisempää mitä matalampi oli heidän koulutustasonsa. Niissä perheissä, joissa vauva oli perheen ainoa alle 18-vuotias lapsi, synnyttäneet vanhemmat olivat useammin erittäin tyytyväisiä vanhemmuuteensa, toiset vanhemmat osallistuivat merkittävästi useammin äitiys- ja lastenneuvolakäynneille sekä perhevalmennukseen, ja arki sujui toisten vanhempien mielestä useammin hyvin kuin perheissä, joissa oli vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia. Maakuntien väliset erot olivat kaiken kaikkiaan pieniä.

6.2 Tutkimuksen luotettavuus

Pilottitutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä koko Suomeen, koska pilotti toteutettiin vain kuuden maakunnan alueella ja tiedonkeruu kesti vain kaksi kuukautta. Osallistuneissa maakunnissa ei esimerkiksi ollut yhtään suurta kaupunkia ja joissakin kaupungeissa tiedonkeruu lähti käyntiin suunniteltua myöhemmin eli tiedonkeruu jäi kokonaisuudessaan tavoiteltua lyhyemmäksi. Toisaalta etenkin synnyttäneiden vanhempien vastausaktiivisuus oli hyvä ja vastaajien määrä kohtuullinen. Näin ollen Satakuntaa (vain Huittinen mukana) ja Uuttamaata (vain osa kunnista mukana) lukuun ottamatta tulokset kuvaavat muiden maakuntien vauvaperheiden tilannetta suhteellisen luotettavasti, vaikka joidenkin mukana olleiden maakuntien osalta vastaajamäärät ovat pieniä eikä kaikista kunnista ole osallistuneita.

Vuonna 2017 oli tutkimukseen osallistuneilla alueilla 1.6.–31.8. välisenä aikana syntynyt 1623 vauvaa (THL, 2017). Koska tiedonkeruu kesti pääosin kaksi kuukautta, noin kaksi kolmasosaa eli noin 1000 vauvaa on todennäköisesti kuulunut tutkimuksen kohderyhmään. Terveydenhoitajat ilmoittivat pyytäneensä tutkimukseen 813 perhettä. Voi olla, että kaikkia mukaan pyydettyjä perheitä ei kirjattu terveydenhoitajien

täyttämiin listoihin. Jos näin on, tutkimukseen pyydettyjen perheiden ilmoitettu määrä on aliarvio ja vastausprosentti yliarvio. Toisaalta vauvan laaja terveystarkastus on voinut ajoittua ennen tai jälkeen tutkimuksen ja osa perheistä on voinut jo muuttaa pois alueelta ennen 4-kuukauden iässä tehtävää laajaa terveystarkastusta. Vähän myöhemmin tutkimukseen mukaan tulleista kaupungeista yksi oli Lahti, joten kohderyhmä on ollut pienempi kuin syntyneiden määrä syntyneiden lasten rekisterissä. Näin ollen terveydenhoitajien ilmoittama rekrytoitujen perheiden määrä voi olla hyvin lähellä todellista vastaanotoilla käyneiden perheiden määrää ja siten vastausprosenttia voidaan pitää luotettavana. Luotettava ja hyvä vastausprosentti lisää tutkimuksen luotettavuutta ja tulosten yleistettävyyttä.

Vanhempien mahdollista valikoitumista koulutuksen suhteen yritettiin selvittää vertaamalla tutkimukseen vastanneiden synnyttäneiden vanhempien koulutusta syntyneiden lasten rekisterin koulutustietoihin. Vanhempien koulutustieto oli vuodelta 2014, joten LTH-tutkimukseen kolmi- nelikuukautisen pilottitutkimukseen vastanneiden synnyttäneiden vanhempien koulutustiedon vertaamista rekisteritietoon ei pidetty hyödyllisenä. Vuodelta 2017 syntyneiden lasten rekisterissä oli olemassa synnyttäneiden ammattitieto. Sen perusteella ylempään toimiluokkaan kuului 11 prosenttia synnyttäneistä (THL, 2017). Pilottitutkimukseen vastanneista synnyttäneistä vanhemmista yliopistotason koulutus oli 18 prosentilla. Koska ammattitieto puuttui syntyneiden lasten rekisteristä 40 prosentilta, ylempään toimiluokkaan kuuluneiden osuus on luultavasti ollut suurempi ja voi vastata tutkimukseen vastanneiden korkeasti koulutettujen osuutta. Koska ammattitieto puuttui näin suurelta osalta, valikoitumista ei pystytty luotettavasti arvioimaan syntyneiden lasten rekisterin avulla.

Kyselylomakkeeseen vastanneista synnyttäneistä vanhemmista viisi ja toisista vanhemmista seitsemän prosenttia oli syntynyt muualla kuin Suomessa. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2017 Suomen väestöstä seitsemän prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia (SVT, 2017). Ulkomaalaistaustaisten osuus väestöstä vaihtelee maakunnittain ja kunnittain ja lisäksi ikärakenne vaihtelee paljon taustamaaryhmittäin. Tarkkaa vertailua onkin vaikea tehdä, mutta vaikuttaisi siltä, että kyselylomakkeisiin vastanneiden Suomessa syntyneiden ja ulkomaalaistaustaisten osuus vastaa kohtuullisen hyvin Tilastokeskuksen väestötietoja (SVT, 2018).

Koska tutkimustulokset olivat odotettua myönteisempiä, voi olla, että tutkimukseen vastaajiksi on valikoitunut vanhempia, joilla monet asiat olivat pääosin hyvin ja joilla oli voimia ja kiinnostusta vastata tutkimukseen. Useat pilottitutkimuksen tulokset ovat kuitenkin samansuuntaisia kuin aiemmissa tutkimuksissa, mikä puolestaan vahvistaa tutkimuksen luotettavuutta ja tulosten yleistettävyyttä.

6.3 Tulosten vertailu aiempiin tutkimuksiin

LTH-pilottitutkimuksessa oman terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi koki 11 prosenttia synnyttäneistä ja 12 prosenttia toisista vanhemmista. Tulos on jonkin verran positiivisempi kuin FinTerveys-tutkimuksessa (Koponen ym. 2018) ja selvästi positiivisempi kuin ATH-tutkimuksessa (Murto ym. 2017). FinTerveys-tutkimuksessa 30–39-vuotiaista miehistä 80 prosenttia ja naisista 82 prosenttia koki terveytensä hyväksi tai melko hyväksi (Koponen ym. 2018). ATH-tutkimuksessa puolestaan 20–54-vuotiaiden koettu terveys oli keskitasoinen tai huono 25 prosentilla naisista ja 26 prosentilla miehistä (Murto ym. 2017). Myös pitkäaikaisia sairauksia tai terveysongelmia oli LTH-tutkimuksen pilotissa harvemmallalla kuin FinTerveys-tutkimuksessa. LTH-tutkimuksessa synnyttäneistä vanhemmista neljäsosalla ja toisista vanhemmista 16 prosentilla ja puolestaan FinTerveys-tutkimuksessa 39 prosentilla 30–39-vuotiaista naisista ja 28 prosentilla miehistä oli pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma.

LTH-tutkimuksen vastasyntyttäneistä naisista 13 prosentilla oli masennusoireilua. Masennusoireilevien osuus vastaa hyvin arviota synnytyksen jälkeisen masennuksen yleisyydestä Suomessa (THL, 2018), mutta on hieman korkeampi kuin CHILD-SLEEP-tutkimuksessa (10,3%, Pietikäinen ym., 2018). Eroa voi hyvin selittää se, että CHILD-SLEEP -tutkimuksen äidit olivat huomattavasti useammin yliopistokoulutuksen saaneita kuin äidit LTH-tutkimuksessa. Vain kolme prosenttia LTH-tutkimuksen toisista vanhemmista oli merkittävästi psyykkisesti kuormittuneita. Samalla mittarilla mitattuna psyykkisesti merkittävästi kuormittuneita oli FinTerveys-tutkimuksessa 15 prosenttia 30–39-vuotiaista miehistä ja ATH-tutkimuksessa 20–54-vuotiaista 10 prosenttia (Koponen ym., 2018, Murto ym., 2017).

Erot sekä fyysisessä että psyykkisessä terveydessä LTH-tutkimuksen ja koko väestöä koskevien tutkimusten välillä selittynevät osin erilaisilla ikäryhmillä ja osin sillä, että kyse on lapsiperheistä, joiden aikuisten on todettu olevan muita aikuisia terveempiä (Kaikkonen ym. 2014). LTH-pilottitutkimuksen vauvojen vanhemmat lienevät myös nuorempia ja siten lähtökohtaisesti keskimäärin vielä terveempiä kuin alle 18-vuotiaiden lasten vanhemmat kokonaisuudessaan.

Pilottitutkimuksessa synnyttäneistä vanhemmista 66 ja toisista vanhemmista 50 prosenttia ei nukkunut mielestään riittävästi. Tämä on synnyttäneiden vanhempien osalta hyvin samanlainen tulos kuin FinTerveys-tutkimuksessa: 68 prosenttia 30–39-vuotiaista naisista raportoi, ettei nuku riittävästi (Koponen ym. 2018). Toisten vanhempien ja FinTerveys-tutkimuksen miesten ero oli parikymmentä prosenttia. Naisten osalta vaikuttaisi siltä, että vauvavaihe ei välttämättä muuta heidän tilannettaan oleellisesti – yli kaksi kolmannesta jää vailla riittävästi unta. Syyt riittämättömään unensaantiin voivat kuitenkin olla moninaisia. Syitä riittämättömään nukkumiseen ei pilottitutkimuksessa kysytty erikseen. Synnyttäneet vanhemmat raportoivat kuitenkin vauvansa nukkuvan melko hyvin: keskimääräinen yöunen pituus oli yhdeksän tuntia, neljännes vauvoista heräsi vähintään neljä kertaa yössä ja harvempi kuin joka neljäs (22 %) synnyttänyt vanhempi piti vauvan nukkumista ongelmana. Useammalla kuin joka kymmenennellä vanhemmalla olisi ollut mahdollisuus nukkua enemmän, mutta uupumuksesta johtuen he eivät pystyneet siihen.

Pilottitutkimuksessa synnyttäneet vanhemmat olivat erittäin tyytyväisiä lähes kaikkiin parisuhteensa osa-alueisiin hieman ja toiset vanhemmat selvästi useammin kuin alle 7-vuotiaiden lasten vanhemmat vuonna 2012 tehdystä THL:n lapsiperhekyselyssä (Lammi-Taskula & Salmi, 2014).

Hedelmöityshoitojen avulla oli tässä pilottitutkimuksessa syntynyt 7 prosenttia vauvoista. Tämä vastaa hyvin Hedelmöityshoitotilastojen vuoden 2016 arviota: 6,5 prosenttia (SVT, 2016).

Täysimetus oli tämän pilottitutkimuksen mukaan huomattavasti yleisempää kuin vuonna 2010 tehdyn kansallisen tutkimuksen mukaan (Uusitalo ym. 2012) ja sitä yleisempää mitä korkeammin koulutettu synnyttänyt vanhempi oli. Jälkimmäinen vastaa aiempien tutkimusten tuloksia (Uusitalo ym. 2012). Pilottitutkimuksessa oli kaiken kaikkiaan hyvin vähän puuttuvaa tietoa, mutta juuri vauvan rintaruokintaa koskevaan kohtaan oli jättänyt vastaamatta 16 synnyttänyttä vanhempaa (3,6 %). Tämä on kuitenkin niin pieni osuus, ettei riitä selittämään eroa tutkimusten välillä. Pilottitutkimuksen parempia tuloksia voi selittää se, että aineisto kerättiin pääosin suhteellisen pienistä kaupungeista. Tulos voi kertoa myös pilottiaineiston valikoitumisesta joko paremmin koulutettuihin tai jostain syystä imetyksymyönteisempiin vastaajiin tai siitä, että täysimetus on aiempaa yleisempää. Viimeisimpänä mainittua puoltaisi se, että Suomessa toteutettiin ensimmäinen imetyksen edistämisen toimintaohjelma vuosina 2009–2012 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2009) eli Uusitalon ym. tutkimuksen toteuttamisen jälkeen. Myös Vauvamyönteiseksi sertifioituja sairaaloita on aiempaa enemmän, ja useat sairaalat kehittävät toimintaansa kohti Vauvamyönteisyys-sertifikaattia.

Imetyksen hyödyistä oli saanut tietoa 95 prosenttia synnyttäneistä vanhemmista, mutta tukea imetykseen raskausaikana vain 61 prosenttia ja vauvan syntymän jälkeen lastenneuvolassa vain 59 prosenttia. Synnytyssairaalaista tukea oli saanut noin 80 prosenttia. Vanhemmat siis saavat tietoa, mutta tuen saaminen on monin paikoin riittämätöntä. Voi olla, että osa pilottitutkimuksen synnyttäneistä vanhemmista onnistui ammattilasten mielestä imettämässä niin hyvin, että he eivät nähneet tuelle tarvetta. Toisaalta lyhyet vastaanottoajat neuvoloissa voivat haitata äidin tarvitseman imetysohjauksen tarjoamista. Neuvoloilla ei vielä ole myöskään synnytyssairaalan Vauvamyönteisyysohjelman kaltaista näyttöön perustuvaa laatusertifikaattia. Ohjelmaa ollaan kehittämässä ja jalkauttamassa (Hakulinen ym. 2017). Uusi Kansallinen imetyksen edistämisen toimintaohjelma pyrkii parantamaan ja yhdenmukaistamaan perheen saamaa imetysohjausta (Hakulinen ym. 2017).

Toisten vanhempien osallistumisaktiivisuus erityisesti äitiys- mutta myös lastenneuvolakäynneille oli hyvin korkea. Kansallista vertailutietoa ei ole olemassa, mutta valtakunnallisen selvityksen (Hakulinen ym. 2018, julkaisematon tieto) mukaan vuonna 2016 lasta odottavan perheen laajaan terveystarkastukseen osallistui kaksi kolmasosaa isistä ja neljän kuukauden ikäisen lapsen laajaan terveystarkastukseen noin puolet isistä.

Pilottitutkimuksessa synnyttäneistä vanhemmista 80 prosenttia ja toisista vanhemmista yli 70 prosenttia arvioi äitiysneuvolakäyntien toteutuneen asiakaslähtöisesti. Lastenneuvolapalveluihin ei oltu aivan yhtä tyytyväisiä: kaksi kolmasosaa piti käyntejä asiakaslähtöisinä. THL:n äitiys- ja lastenneuvoloiden asiakaspalautekyselyssä vuonna 2016 kokonaisarvio neuvolapalveluista oli LTH-tutkimuksessa mukana olleissa maakunnissa 4,5/5–4,7/5¹⁹.

Vähän yli joka kymmenes pilottitutkimuksen perhe oli pelännyt ruuan loppuvan ja seitsemän prosenttia perheistä oli saanut toimeentulotukea. ATH-tutkimuksessa vuonna 2017 pelko ruuan loppumisesta oli hieman yleisempää 20–54-vuotiaiden naisten (16 %) ja miesten (12 %) keskuudessa (Murto ym, 2017). THL:n tuore tutkimus osoittaa, että heikko taloudellinen alle 2-vuotiaiden perheissä on erityisen haavoittavaa, vanhempia kuluttavaa ja altistaa lapsen erilaisille ongelmille myöhemmin elämässään (Ristikari ym. 2018).

6.4 Johtopäätöksiä

LTH-tutkimuksen kolmi-nelikuukautisten pilotin avulla saatiin testattua uuden tiedonkeruun ja kyselylomakkeiden toimivuutta. Kokemukset menetelmän toimimisesta sekä saatu palaute on pystytty ottamaan huomioon meneillään olevassa 4-vuotiaiden kansallisessa tiedonkeruussa. THL:n sähköistä järjestelmää on jo pilotin perusteella kehitetty toimivammiksi ja käyttäjäystävällisemmäksi. Kehittämistyötä tullaan jatkamaan vuoden 2020 kansallista 3–4-kuukautisten vauvojen tiedonkeruuta varten kehittämällä myös kirjautumispalvelua aiempaa käytettävämmäksi. Pilottitutkimuksessa saatua palautetta lomakkeiden toimivuudesta hyödynnetään niin ikään kansallisessa kolme-nelikuukautisia koskevan tiedonkeruun lomakkeiden suunnittelussa vuosina 2018–2019.

Pilottitutkimuksen toinen tavoite – tiedon tuottaminen vauvaperheiden terveydestä, hyvinvoinnista ja palveluista – toteutui suhteellisen hyvin, sillä erityisesti synnyttäneiden vanhempien vastausaktiivisuus oli hyvä. Myös toiset vanhemmat vastasivat ilahduttavan runsaasti. Kansallista tiedonkeruuta suunniteltaessa on tarpeen vielä pohtia ja etsiä ratkaisuja siihen, kuinka vanhempia saadaan kannustettua vastaamaan niin, että vastausaktiivisuus säilyy korkeana ja vastauksia saadaan mahdollisimman edustavasti kaikilta koulutustasoilta ja esimerkiksi entistä laajemmin ulkomaalaistaustaisilta vanhemmilta. Tämä parantaisi tutkimustulosten yleistettävyyttä ja luotettavuutta.

Tutkimukseen osallistuneet vauvaperheet olivat pääosin terveitä, suhteellisen hyvinvoivia ja tyytyväisiä ja näin ollen vauvaperheiden elämästä piirtyi ehkä ennakoitua myönteisempi kuva. Tämä voi osittain johtua vastaajien valikoitumisesta. Toisaalta on mahdollista, että vauvaperheiden arkea on mediassa kuvattu todellisuutta negatiivisemmin. Tämä on hyvä viesti niille, jotka miettivät perheen perustamista ja ovat kenties pohtineet, jaksavatko vauvaperheen arkea. Vanhempien hyvinvointiin ei juuri vaikuttanut se, oliko perheessä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia. Sillä oli merkitystä synnyttäneiden vanhempien tyytyväisyyteen vanhempana ja toisten vanhempien kokemukseen arjen sujumisesta sekä heidän osallistumisensa neuvolakäynneille. Vanhemmuuden tuki ja apu arjen pyörittämiseen ovat lapsiperheiden kannalta oleellisia asioita myös perheen kasvaessa.

Pilottitutkimus toi esille myös erilaisia puutteita vauvaperheiden tietämyksessä, tuen ja palvelujen saannissa, hyvinvoinnissa, terveydessä ja taloudellisessa tilanteessa. Näin pilottitutkimus tuotti arvokasta tietoa, jota tutkimukseen osallistuneet maakunnat voivat käyttää omien palvelujensa kehittämisessä niin, että jatkossa vauvaperheet voivat entistä paremmin ja saavat tarvitsemansa tuen ja palvelut. Toivottavasti LTH-tutkimus ja sen tulokset osana hallituksen kärkihanketta, Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa, herättävät myös poliittisia päättäjiä kaikilla tasoilla. Päätöksenteon eri tasoilla olisi tärkeää entistä enemmän pohtia ja ottaa huomioon, miten vauvaperheiden arkea, jaksamista ja mielenterveyttä, taloudellista tilannetta sekä työn ja perheen yhteensovittamista voitaisiin yhteiskunnallisin toimin

¹⁹ https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/sade/neuvolakysely/fact_neuvolakysely

edesauttaa. Olisi tärkeää, että vanhemmilla olisi enemmän voimavaroja käytettävissä nimenomaan vanhemmuuteen ja parisuhteesta huolehtimiseen. Vauvaperheiden vanhempien jaksamisella on pitkäaikaiset seuraukset vuosikymmenten päähän, pitkälle vauvojen aikuisikään saakka.

Lähteet

- Aira T, Hämylä R, Kannas L, Aula MK & Harju-Kivinen R. 2014. Lasten hyvinvoinnin tila kansallisten indikaattoreiden kuvaamana. Jyväskylän yliopisto, Terveyden edistämisen tutkimuskeskus, Julkaisuja 2015:5.
- Berwick D, Murphy J, Goldman P, Ware J, Barsky A & Weinstein M. 1991. Performance of a five-item mental health screening test. *Medical Care*, 29, 169-17. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://dx.doi.org/10.1097/00005650-199102000-00008>
- Brockington I, Fraser C & Wilson D. 2006. The Postpartum Bonding Questionnaire: a validation. *Arch Womens Ment Health* 9, 233–242. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.1007/s00737-006-0132-1>
- Burgess A, & Bartlett D. 2007. Working with fathers: a guide for everyone working with families. *Fathers Direct*.
- Chalmers B, Dzakpasu S, Heaman M, Kaczorowski J for the Maternity Experiences Study Group. The Maternity Experiences Survey: An Overview of Findings. *J Obstet Gynaecol Can*, 2008, 30, 217–228. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: [https://doi.org/10.1016/S1701-2163\(16\)32758-X](https://doi.org/10.1016/S1701-2163(16)32758-X)
- Children of the 21st Century, From birth to nine months. 2005. The UK Millenium Cohort Study Series. Eds Shirley Dex and Heather Joshi. The Policy Press, University of Bristol, the United Kingdom,.
- Cuijpers P, Smits N, Donker T, ten Have M & de Graaf R. "Screening for mood and anxiety disorders with the five-item, the three-item, and the two-item Mental Health Inventory". *Psychiatry Res* 2009, 168(3): 250–255. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2008.05.012>
- Declercq E, Cunningham DK, Johnson C & Sakala C. Mothers' reports of postpartum pain associated with vaginal and caesarean deliveries: results of a national survey. *Birth* 2008, 35:16-24. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.1111/j.1523-536X.2007.00207.x>
- Hakulinen-Viitanen T, Hietanen-Peltola M, Hastrup A, Wallin M, & Pelkonen M, 2012. Laaja terveystarkastus. Ohjeistus äitiys- ja lastenneuvolatoimintaan sekä kouluterveydenhuoltoon. Opas 22. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-708-0>
- Hakulinen T, Hietanen-Peltola M, Vaara S, Merikukka M & Pelkonen M. 2018. Pitkät perinteet – ajanmukaiset käytänteet. Neuvolan ja kouluterveydenhuollon palvelujen seuranta 2016–2017. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Raportti, Käsikirjoitus.
- Hakulinen T, Otronen K & Kuronen M. 2017. Kansallinen imetyksen edistämisen toimintaohjelma vuosille 2018–2022. Ohjaus 24. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-949-1>
- Halme Nina M & Perälä ML. 2014. Lapsiperheen huolet ja avunsaanti. Kirjassa Lapsiperheiden hyvinvointi 2014 (toim. Lammi-Taskula & Karvonen), Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere.
- Hemminki E, Sihvo S, Forssas E, Koponen P, Kosunen E & Perälä M-L: The role of gynecologists in women's health care – women's views. *International Journal for Quality in Health Care* 1998, 10:59–64.
- Hietamäki J, Kuusiholma J, Räikkönen E, Alasuutari M, Lammi-Taskula J, Repo K, Karila K, Hautala P, Kuukka A, Paananen M, Ruutiainen & V, Eerola P. 2017. Varhaiskasvatus- ja lastenhoitoratkaisut yksivuotiaiden lasten perheissä CHILDCARE-kyselytutkimuksen 2016 perustulokset. Työpäperi 14/2017, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-869-2>
- Kaikkonen R, Mäki P, Hakulinen-Viitanen T, Markkula J, Wikström K, Ovaskainen M-L, Virtanen S & Laatikainen T (toim.). 2012. Lasten ja lapsiperheiden terveys- ja hyvinvointierot. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Raportti 16/2012. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085158>
- Kaikkonen R, Mäki P, Murto J, Pentala O, Hakulinen-Viitanen T & Laatikainen T. 2014. Suomalaisten lasten ja lapsiperheiden terveys ja toimintakyky. Kirjassa Lapsiperheiden hyvinvointi 2014 (toim. Lammi-Taskula & Karvonen), Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere.
- Klemetti R, Gissler M, Sainio S & Hemminki E. At what age does the risk for adverse maternal and infant outcomes increase? Nationwide register-based study on first births in Finland in 2005–2014. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica* 95 (2016) 1368–1375. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.1111/aogs.13020>
- Koponen P & Luoto R. (toim.) 2004. Lisääntymisterveys Suomessa. Terveys 2000 -tutkimus. Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B5/2004. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:951-740-422-0>
- Koponen P, Borodulin K, Lundqvist A, Sääksjärvi K & Koskinen S (toim.). 2018. Terveys, toimintakyky ja hyvinvointi Suomessa FinTerveys 2017 -tutkimus. THL, Raportti 4/2018. Helsinki. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-105-8>
- Koskinen S, Lundqvist A & Ristiluoma N (toim.). 2012. Terveys, toimintakyky ja hyvinvointi Suomessa 2011. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Raportti 68/2012. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-769-1>
- Kunttu K, Pesonen T & Saari J. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2016. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tutkimuksia 48. Arkmedia Oy, 2017. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: http://www.yths.fi/filebank/4300-KOTT_uusin_2016.pdf
- Lammi-Taskula J & Karvonen S (toim.). Lapsiperheiden hyvinvointi 2014. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2014.

- Lammi-Taskula J & Salmi M. Työn ja perheen yhteensovittaminen hyvinvoinnin tekijänä. 2014. Kirjassa Lapsiperheiden hyvinvointi 2014 (toim. Lammi-Taskula & Karvonen), Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere.
- Malin M, Hemminki E, Räikkönen O, Sihvo S & Perälä M-L: What do women want? Women's experiences of infertility treatments. *Social Science & Medicine* 2001,53: 123–133. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: [https://doi.org/10.1016/S0277-9536\(00\)00317-8](https://doi.org/10.1016/S0277-9536(00)00317-8)
- Metsälä J, Stach-Lempinen B, Gissler M, Eriksson JG & Koivusalo S. Risk of Pregnancy Complications in Relation to Maternal Prepregnancy Body Mass Index: Population-Based Study from Finland 2006-10. *Paediatr Perinat Epidemiol.* 2016 Jan;30(1):28-37. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.1111/ppe.12248>.
- Miettinen A. Perhebarometri 2015. Katsauksia E49/2015 Väestöliitto ry. Hansaprint Oy. Helsinki, 2015.
- Murto J, Kaikkonen R, Pentala-Nikulainen O, Koskela T, Virtala E., Härkänen T, Koskeniemi T, Jussmäki T, Vartiainen E & Koskinen S. Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus ATH:n perustulokset 2010–2017. Verkkojulkaisu. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: www.thl.fi/ath.
- Mäki P, Hakulinen-Viitanen T, Kaikkonen R, Koponen P, Ovaskainen M-L, Sippola R, Virtanen S & Laatikainen T. 2010. Lasten terveys, LATE -tutkimuksen perustulokset lasten kasvusta, kehityksestä, terveydestä, terveystottumuksista ja kasvuympäristöstä. Raportti 2/2010, Yliopistopaino Helsinki. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085165>
- Närvi J, Lammi-Taskula J, Hietämäki J, Malander J & Repo K. 2018. Nelivuotiaiden lasten hyvinvointi ja palvelut. CHILDCARE-hankkeen NEVA-kyselytutkimuksen tuloksia viidestä kunnasta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Työpäpaperi 24/2018. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy Tampere. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-143-0>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2011. Lasten hyvinvoinnin tila kansallisten indikaattoreiden kuvaamana. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmänmuistioita ja selvityksiä 2011:3.
- Pietikäinen JT, Polo-Kantola P, Pölkki P, Saarenpää-Heikkilä O, Paunio T & Paavonen EJ. Sleeping problems during pregnancy- a risk factor for postnatal depressiveness. *Arch Womens Ment Health.* 2018 Aug 18. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.1007/s00737-018-0903-5>
- Radloff, LS. (1977). CES-D scale: A self report depression scale for research in the general populations. *Applied Psychological Measurement*, 1, 385–401. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.1177%2F014662167700100306>
- Redshaw M, Rowe R, Hockely C, Brocklehurst P. 2007. Recorded delivery: a national survey of women's experience of maternity care 2006. National Perinatal Epidemiology Unit, University of Oxford, England. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://www.npeu.ox.ac.uk/downloads/files/reports/Maternity-Survey-Report.pdf>
- Redshaw M & Heikkilä K. 2010. Delivered with care. Oxford: NPEU2010. National Perinatal Epidemiology Unit, University of Oxford, England. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://www.npeu.ox.ac.uk/downloads/files/reports/Maternity-Survey-Report-2010.pdf>
- Redshaw M & Henderson J. 2014. Safely delivered: a national survey of women's experience of maternity care 2014. National Perinatal Epidemiology Unit, University of Oxford, England. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://www.npeu.ox.ac.uk/downloads/files/reports/Safely%20delivered%20NMS%202014.pdf>
- Ristikari T, Merikukka M & Hakovirta M. The significance of timing and duration of social assistance receipt during childhood on early adult outcomes. *Longitudinal and Life Course Studies* 2018; 9(3), 312–326. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://doi.org/10.14301/lcls.v9i3.471>
- Robine J & Jagger C. Creating a coherent set of indicators to monitor health across Europe: the Euro-REVES 2 project". *Eur J Public Health* 2003, 13(3Suppl): 6–14.
- Rotkirch A, Tammissalo K, Miettinen A & Berg V. 2017. Miksi vanhemmuutta lykätään? Nuorten aikuisten näkemyksiä lastensaannista. Väestöliitto. Katsauksia E51.
- Salmi M & Lammi-Taskula J. Työn ja perheen yhteensovittaminen hyvinvoinnin tekijänä. Kirjassa Lapsiperheiden hyvinvointi 2014 (toim. Lammi-Taskula & Karvonen), Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere 2014.
- Sosiaali- ja terveysministeriö (STM). 2016. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2016: 29. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3813-7>
- SVT, Suomen virallinen tilasto. 2018. Hedelmöityshoidot 2016–2017. Tilastoraportti 16/2018. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/hedelmöityshoidot>
- SVT, Suomen virallinen tilasto, 2018a: Syntyneet [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-2391. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 30.8.2018]. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://www.stat.fi/til/synt/index.html>
- SVT, Suomen virallinen tilasto, 2018b. Ennakkotilasto: Perinataalitalasto – synnyttäjät, synnytykset ja vastasyntyneet. THL, 2018.
- SVT, Suomen virallinen tilasto, 2018: Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 1.9.2018]. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html>.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018. Synnytyksen jälkeinen masennus. Saatavissa: https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/aitiys_ ja_ lastenneuvola/synnytyksen-jalkeinen-masennus. Viitattu 31.8.2018.
- Syntyneiden lasten rekisteri. 2015. Vuori E, erillispöytäkirja.

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2009. Imetyksen edistäminen Suomessa. Toimintaohjelma 2009–2012. Kansallinen imetyksen edistämisen asiantuntijaryhmä. THL, Raportteja 32/2009, Yliopistopaino, Helsinki, 2009. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085091>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: syntyneiden lasten rekisteri, vuoden 2017 julkaisemattomia ennakkotietoja.
- Tuominen M. 2016. Hyötyvätkö perheet äitiysneuvolan ja lastenneuvolan palvelujen yhdistämisestä? Vertaileva palvelujärjestelmätutkimus. Turun yliopiston julkaisuja. Väitös., Turku. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-6569-4>
- Valtioneuvosto. 2015. Ratkaisujen Suomi. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10/2015. [Viitattu 17.12.2016] Saatavissa: http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen+Suomi_FI_YHDISTETTY_netti.pdf/801f523e-5dfb-45a4-8b4b-5b5491d6cc82.
- Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011.
- Waldenström U. Experience of labour and birth in 1111 women. J Psychosom Res 1999, 47:471–482.
- WHO, 2007. Fatherhood and health outcomes in Europe. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://www.euro.who.int/document/e91129.pdf>
- Valtavirta, E. 2018. Työn ja perheen ristiriidan yhteys yksivuotiaiden lasten isien psyykkiseen kuormittuneisuuteen. Pro gradu –tutkielma, Tampereen yliopisto. [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201801161056>.
- Uusitalo L, Nyberg H, Pelkonen M, Sarlio-Lähteenkorva S, Hakulinen-Viitanen T & Virtanen S. 2012. Imeväisikäisten ruokinta Suomessa vuonna 2010 [verkkojulkaisu]. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [Viitattu 2018-08-06.] Saatavissa: <http://www.thl.fi/documents/10531/95751/Raportti%202012%2008.pdf>

LIITE 1. Synnyttäneen vanhemman kyselylomake

Taustatiedot

1. Mikä on kotikuntasi? _____

2. Mikä on koulutuksesi? *Valitse ylin suorittamasi koulutus.*

- vähemmän kuin peruskoulu (alle 9 vuotta)
- peruskoulu
- ammattikoulu tai vastaava
- ylioppilastutkinto
- ammatillinen opisto
- ammattikorkeakoulu
- yliopisto- tai korkeakoulututkinto
- en osaa sanoa

3. Kuinka monta vuotta olet yhteensä käynyt koulua ja opiskellut päätoimisesti? Peruskoulu lasketaan mukaan. _____ vuotta

4. Olitko ennen perhevapaalle jäämistä?

- kokopäivätyössä
- osa-aikatyössä
- työttömänä
- kotiäitinä tai hoitovapaalla
- itsenäisenä yrittäjänä
- opiskelija
- muussa toimessa tai tehtävässä

5. Mikä kuvaa nykyistä parisuhdetilannettasi?

- olen avio- tai avoliitossa eri sukupuolta olevan kanssa
- olen avio- tai avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kanssa
- olen parisuhteessa eri sukupuolta olevan kanssa, mutta emme asu yhdessä
- olen parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kanssa, mutta emme asu yhdessä
- en ole parisuhteessa

6. Mikä kuvaa parhaiten vauvan huoltajuutta ja asumismuotoa?

- huoltajat asuvat yhdessä ja vauva asuu huoltajien kanssa
- huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu vuoroviikoin/ suunnilleen yhtä paljon kummankin huoltajan luona
- huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkästään minun luonani
- huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkästään toisen huoltajansa luona
- vauvalla on vain yksi huoltaja

7. Asuuko perheessasi vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia?

- kyllä
- ei (siirry kysymykseen 10)

8. Kuinka monta? _____ koko ajan asuvaa _____ osan ajasta asuvaa

9. Perheessäsi vauvan lisäksi asuva lapsi on tai asuvat lapset ovat

(Valitse kaikki omaan tilanteeseesi sopivat vaihtoehdot.)

- sinun ja nykyisen puolisoasi yhteinen lapsi/yhteisiä lapsia
- sinun lapsi/lapsiasi (myös lapset, jotka asuvat perheessäsi osan ajasta)
- puolisoasi lapsi/lapsia (myös lapset, jotka asuvat perheessäsi osan ajasta)
- adoptiolapsi/lapsia
- sijaislapsi/lapsia
- erityislapsi/lapsia
- alle kouluikäiset kaksoset, kolmoset tai neloset

10. Missä maassa olet syntynyt?

- Suomi (siirry kysymykseen 12)
- Venäjä tai entinen Neuvostoliitto
- Viro
- Ruotsi
- Somalia
- Irak
- Thaimaa
- Entinen Jugoslavia
- Kiina
- Turkki
- Afganistan
- Joku muu maa

11. Montako vuotta olet asunut Suomessa yhteensä?

(Jos olet asunut alle vuoden, merkitse kuukausina, muuten vuosina.) _____ vuotta _____ kuukautta

12. Missä maassa vauvan toinen huoltaja on syntynyt?

- Suomi (siirry kysymykseen 14)
- Venäjä tai entinen Neuvostoliitto
- Viro
- Ruotsi
- Somalia
- Irak
- Thaimaa
- Entinen Jugoslavia
- Kiina
- Turkki
- Afganistan
- Joku muu maa
- Vauvalla on vain yksi huoltaja (siirry kysymykseen 15)

13. Montako vuotta hän on asunut Suomessa yhteensä?

(Jos hän on asunut alle vuoden, merkitse kuukausina, muuten vuosina.) _____ vuotta _____ kuukautta

14. Missä sinun vanhempasi ja vauvan toisen huoltajan vanhemmat ovat syntyneet?

	Sinun äitisi	Sinun isäsi	Toisen huoltajan äiti	Toisen huoltajan isä
Suomessa	☐	☐	☐	☐
Muualla Euroopassa	☐	☐	☐	☐
Afrikassa	☐	☐	☐	☐
Pohjois-Amerikassa	☐	☐	☐	☐
Etelä-Amerikassa	☐	☐	☐	☐
Aasiassa	☐	☐	☐	☐
Australiassa / Uudessa Seelannissa	☐	☐	☐	☐
Muualla kuin Suomessa, mutta en tiedä missä	☐	☐	☐	☐

Terveys ja hyvinvointi

15. Lapsen saaminen ei ole itsestäänselvyys. Lapsen hankkiminen on eri syistä siirtynyt myöhemmäksi, eikä raskaaksi tuleminen aina ole helppoa. Toisaalta raskaus voi alkaa myös yllättäen tai vastoin suunnitelmia. Mikä oli tilanne tämän vauvan kohdalla?

- Raskaus ei ollut suunniteltu
- Raskaus alkoi muutaman kuukauden sisällä siitä, kun ryhdyimme yrittämään
- Yritimme lasta pitkään, ennen kuin tulin raskaaksi
- Tulin raskaaksi hedelmöityshoidon avulla
- Adoptoin/Adoptoimme lapsen

16. Miten raskausaikasi mielestäsi sujui?

- paremmin kuin olin odottanut tai ajatellut
- suurin piirtein niin kuin olin odottanut tai ajatellut
- huonommin kuin olin odottanut tai ajatellut

17. Miten synnytyksesi mielestäsi sujui?

- paremmin kuin olin odottanut tai ajatellut
- suurin piirtein niin kuin olin odottanut tai ajatellut
- huonommin kuin olin odottanut tai ajatellut

18. Kuinka hyvin olet mielestäsi toipunut synnytyksestäsi?

- erittäin hyvin
- melko hyvin
- keskinkertaisesti
- melko huonosti
- erittäin huonosti

19. Onko terveydentilasi mielestäsi nykyisin:

- hyvä
- melko hyvä
- keskitasoinen
- melko huono
- huono

20. Onko sinulla jokin pitkäaikainen sairaus tai muu pitkäaikainen terveysongelma?

- kyllä
 ei

21. Rajoittaako jokin terveysongelma sinua toimissa, joita ihmiset tavallisesti tekevät?

- rajoittaa vakavasti
 rajoittaa, muttei vakavasti
 ei rajoita lainkaan

22. Seuraavat 1kysymystä viittaavat siihen, miltä sinusta on tuntunut ja miten olet toiminut viimeisen kuukauden aikana. Valitse sopivin vaihtoehto.

	Harvoin tai ei lainkaan	Joitakin kertoja	Usein	Koko ajan
Tunsin itseni masentuneeksi	☐	☐	☐	☐
Tuntui, että kaikki mitä tein oli ponnistuksen takana	☐	☐	☐	☐
Uneni oli levotonta	☐	☐	☐	☐
Olin onnellinen	☐	☐	☐	☐
Oloni oli yksinäinen	☐	☐	☐	☐
Ihmiset olivat epäystävällisiä	☐	☐	☐	☐
Nautin elämästä	☐	☐	☐	☐
Tunsin itseni surulliseksi	☐	☐	☐	☐
Minusta tuntui, että minusta ei pidetä	☐	☐	☐	☐
Minulla oli vaikeuksia saada itseni liikkeelle	☐	☐	☐	☐

ELINTAVAT

Nukkuminen

23. Kuinka monta tuntia tavallisesti nuket vuorokaudessa? keskimäärin _____ tuntia

24. Kuinka monta tuntia unta tarvitset yössä
(kuinka monta tuntia nukkuisit, jos voisit nukkua niin pitkään kuin haluaisit)? _____ tuntia _____ minuuttia.

25. Nukutko mielestäsi riittävästi? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Kyllä
 En. Haluaisin nukkua enemmän, mutta se ei ole mahdollista muista kuin itsestäni johtuvista asioista.
 En. Haluaisin nukkua enemmän, mutta en pysty, vaikka minulla olisi siihen mahdollisuus.

Tupakointi ja päihteet

26. Tupakoitko nykyisin (savukkeita, sikareita tai piippua)?

- kyllä, päivittäin
 satunnaisesti
 en lainkaan
 en ole koskaan tupakoinut

27. Tupakoitko itse tai tupakoiko joku muu perheenne jäsenistä sisällä asunnossanne?

	Kyllä	Ei
itse	☐	☐
joku muu	☐	☐

28. Käytätkö nykyisin sähkötupakkaa (sähkösavukkeita)?

- kyllä, päivittäin
 satunnaisesti
 en lainkaan
 en ole koskaan käyttänyt sähkötupakkaa

29. Käytätkö itse tai käyttäkö joku muu perheenne jäsenistä sähkötupakkaa sisällä asunnossanne?

	Kyllä	Ei
itse	☐	☐
joku muu	☐	☐

30. Oletko käyttänyt alkoholia raskausaikana tai vauvan syntymän jälkeen?

- en (siirry kysymykseen 35)
 kyllä

31. Joitko alkoholia raskausaikana sen jälkeen, kun sait tietää olevasi raskaana?

- en koskaan (siirry kysymykseen 33)
 1–2 kertaa
 harvemmin kuin kerran kuukaudessa
 kerran kuukaudessa
 kerran viikossa
 päivittäin tai lähes päivittäin

Esimerkkejä:

0,5 l tuoppi keskiolutta tai siideriä = 1,5 annosta
 0,5 l tuoppi A-olutta tai vahvaa siideriä = 2 annosta
 0,75 l pullo mietoa (12%) viiniä = 6 annosta
 0,5 l pullo väkeviä = 13 annosta

32. Kuinka paljon joit yleensä kerralla? Katso oheisia laatikoita.

- 1–2 annosta
 3–4 annosta
 5–6 annosta
 7 annosta tai enemmän

Yksi alkoholiannos on:

pullo (33 cl) keskiolutta tai siideriä tai
 lasi (12 cl) mietoa viiniä tai
 pieni lasi (8 cl) väkevää viiniä tai
 ravintola-annos (4 cl) väkeviä

33. Kuinka usein olet juonut alkoholia vähintään 5 annosta kerralla vauvan syntymän jälkeen?

- en koskaan (siirry kysymykseen 35)
 harvemmin kuin kerran kuukaudessa
 kerran kuukaudessa
 kerran viikossa
 päivittäin tai lähes päivittäin

34. Onko vauva ollut juomisen aikana tai välittömästi sen jälkeen läsnä?

- ei koskaan
 joskus
 useimmiten tai aina

35. Oletko käyttänyt kannabista (hasis, marihuana) tai jotain muuta huumausainetta 12 viime kuukauden aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- en
 kyllä, kannabista
 kyllä, jotain muuta huumausainetta

Varhainen vuorovaikutus

36. Kuinka usein sinusta tuntuu seuraavalta?

	Ei koskaan	Harvoin	Joskus	Melko usein	Hyvin usein	Aina
Minulla on läheinen suhde vauvaani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Haluaisin palata takaisin siihen aikaan, kun minulla ei vielä ollut vauvaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauva ei tunnu omaltani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauva käy hermoilleni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani on syötävän suloinen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Olen onnellinen, kun vauvani hymyilee tai nauraa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani ärsyttää minua	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani itkee liikaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnen joutuneeni loukkuun äitinä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
En voi hyväksyä vauvaani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani on maailman kaunein vauva	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toivon, että vauva katoaisi jonnekin	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vanhemmuuden kokemus

37. Miten itse kuvailisit vauvaasi tällä hetkellä?

- keskimääräistä helpompi vauva
 aika tavallinen vauva
 keskimääräistä vaativampi vauva

38. Kuinka tyytyväinen olet itseesi vanhempana?

- erittäin tyytyväinen
 melko tyytyväinen
 en tyytyväinen enkä tyytymätön
 melko tyytymätön
 erittäin tyytymätön

Vauvan nukkuminen

39. Kuinka kauan vauvasi nukkuu yöllä (klo 19–07 välisenä aikana yhteensä)

_____ tuntia _____ minuuttia

40. Kuinka kauan vauvasi nukkuu päivällä (klo 07-19 välisenä aikana yhteensä)

_____ tuntia _____ minuuttia

41. Yöheräilyjen lukumäärä (klo 22–06 välisenä aikana)? _____ kertaa per yö

42. Kuinka kauan vauva on keskimäärin hereillä yöaikaan (klo 22–06 välisenä aikana)

_____ tuntia _____ minuuttia

43. Onko vauvasi nukkuminen mielestäsi ongelma?

- vakava ongelma
 lievä ongelma
 ei lainkaan ongelma

Vauvan syöttäminen ja imetys

44. Kun olit raskaana, miten suunnittelit syöttäväsi vauvasi?

- vain rintamaidolla
 rintamaidolla ja äidinmaidon korvikkeella
 vain äidinmaidon korvikkeella
 en osaa sanoa
 en suunnitellut asiaa

45. Mitä ruokaa vauvasi saa nykyisin?

	Kyllä	Ei
rintamaitoa	☐	☐
äidinmaidon korviketta	☐	☐
lisäruokaa esim. soseita	☐	☐

46. Kuinka kauan vauvasi on saanut synnytyssairaalaan kotiutumisen jälkeen pelkkää rintamaitoa (lisäksi d-vitamiinia)?

- koko ajan (siirry kysymykseen 50)
 osan aikaa
 ei lainkaan (siirry kysymykseen 48)

47. Kuinka kauan? _____ viikkoa

48. Kuinka kauan vauvasi on saanut rintamaitoa äidinmaidon korvikkeen lisäksi?

- koko ajan (siirry kysymykseen 50)
 osan aikaa
 ei lainkaan (siirry kysymykseen 50)

49. Kuinka kauan? _____ viikkoa

50. Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä
Sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana	☐	☐	☐	☐	☐
Sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytyssairaalassa	☐	☐	☐	☐	☐
Olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa	☐	☐	☐	☐	☐
Olen saanut puolisoilta tukea imetykseen	☐	☐	☐	☐	☐
Olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen	☐	☐	☐	☐	☐
Olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä	☐	☐	☐	☐	☐

51. Mitä mieltä olet seuraavista imetykseen liittyvistä väittämistä?

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä
Imetys on onnistunut paremmin kuin olin etukäteen kuvitellut	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kokenut imetyksen palkitsevana	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kokenut imetyksen kivuliaana	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kokenut imetyksen helppona	☐	☐	☐	☐	☐

Vauvan rokottaminen

Alla luetellut rokotteet ovat maksuttomia, kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvia ja ne annetaan vauvalle lastenneuvolakäyntien yhteydessä.

52. Mitkä seuraavista kansallisen rokotusohjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?

	Kyllä	En	Harkitsen vielä
Rotavirus	☐	☐	☐
Viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit)	☐	☐	☐
Pneumokokki	☐	☐	☐
MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko)	☐	☐	☐
Influenssa	☐	☐	☐
Vesirokko	☐	☐	☐

Raskauden ehkäisy

53. Mitä menetelmää käytätte nykyisin raskauden ehkäisyyn?

Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ehkäisytabletit (ml minipillerit)
- ehkäisyrengas tai -laastari
- kierukka
- kondomi
- jälkiehkäisy ("katumuspillereit")
- oma tai kumppanin sterilisaatio
- jokin muu raskauden ehkäisymenetelmä
- ei mitään, koska seuraava raskaus on tervetullut
- ei mitään, jostain muusta syystä. Mistä syystä? _____

Avun saanti ja palvelut

54. Kuinka paljon sinulla on tietoa seuraavista palveluista tai etuuksista?

	Ei koske minua	Riittävästi	Melko riittävästi	Keskinkertaisesti	Melko riittämättömästi	Täysin riittämättömästi
Kerho- tai leikkipuistotoiminta, varhaiskasvatuspalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
(eli päivähoito)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Perhetyö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kotipalvelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Apuväline- tai vammaispalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kelan tuet ja etuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

55. Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä
Raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koin tulleen kuulluksi	☐	☐	☐	☐	☐
Selvitettiin koko perheen hyvinvointia	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi tukea vanhemmuuteen	☐	☐	☐	☐	☐
Uskalsin kertoa asioistani rehellisesti	☐	☐	☐	☐	☐

56. Oliko sinulla äitiysneuvolakäynneillä useimmiten sama terveydenhoitaja tai kätilö?

- kyllä
- kyllä, mutta olisin toivonut terveydenhoitajan tai kätilön vaihtuvan
- ei, en olisi halunnut, että terveydenhoitaja tai kätilö vaihtuu niin usein
- ei, mutta se ei haitannut

57. Saitko raskausaikana tukea seuraaviin asioihin sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävää?

	En tarvinnut	Olisin tarvinnut, mutta en saanut	Sain, mutta se ei ollut riittävää	Sain, se oli riittävää
Raskausajan yleinen vointi	☐	☐	☐	☐
Vanhemmuus	☐	☐	☐	☐
Mieliala	☐	☐	☐	☐
Oma jaksaminen	☐	☐	☐	☐
Parisuhde	☐	☐	☐	☐
Raskausajan ravitsemus	☐	☐	☐	☐
Raskausajan liikunta	☐	☐	☐	☐
Painon hallinta	☐	☐	☐	☐
Raskausdiabetes	☐	☐	☐	☐
Tupakasta vieroitus	☐	☐	☐	☐
Päihteiden käytön vähentäminen	☐	☐	☐	☐
Synnytyspelko	☐	☐	☐	☐
Synnytykseen valmistautuminen	☐	☐	☐	☐

58. Mihin seuraavista perhe- tai synnytysvalmennuksista osallistuit? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- neuvolan tai muun julkisen tahon järjestämään valmennukseen
- yksityisen tahon järjestämään valmennukseen
- kävin tutustumassa synnytyssairaalaan paikan päällä
- katsoin (netissä olleita) synnytykseen liittyviä videoita
- en mihinkään (siirry kysymykseen 60)

59. Oliko saamasi perhe- tai synnytysvalmennus hyödyllinen seuraavien asioiden kannalta?

	Ei koske minua	Erittäin hyödyllinen	Melko hyödyllinen	Ei hyödyllinen eikä hyödytön	Melko hyödytön	Erittäin hyödytön
Loppuraskausajan vointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Synnytyspelko	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Synnytykseen valmistautuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhemmuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tunteiden käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parisuhde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Imetys	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvan hoito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tieto lapsiperhe-etuuksista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tieto lapsiperhepalveluista	☐	☐	☐	☐	☐	☐

60. Saitko mielestäsi riittävän selkeät ohjeet siitä, milloin on oikea hetki lähteä synnyttämään?

- kyllä
- en

61. Tarjottiinko äitiys- tai lastenneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana tai synnytyksen jälkeen?

	Ei tarjottu enkä olisi tarvinnutkaan	Ei tarjottu, mutta olisin tarvinnut	Tarjottiin, mutta en katsonut tar- peelliseksi	Tarjottiin, mutta käynti ei ollut hyödyllinen	Tarjottiin, käynti oli hyödyllinen
Raskausaikana	☐	☐	☐	☐	☐
Synnytyksen jälkeen	☐	☐	☐	☐	☐

62. Oletko mielestäsi saanut riittävästi seuraavia palveluja 12 viime kuukauden aikana?

	En ole tarvinnut	Olisin tarvinnut, palvelua ei saanut	Olen käyttänyt, palvelu ei ollut riittävää	Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää
Varhaiskasvatuspalvelut (esim. kerho- ja leikkipuistotoiminta)	☐	☐	☐	☐
Ammattilaisten järjestämä vertaistuki (esim. synnytyspelkoryhmä, äitien vertaistukiryhmä)	☐	☐	☐	☐
Parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	☐	☐	☐	☐
Perhetyö	☐	☐	☐	☐
Kotipalvelu	☐	☐	☐	☐
Apuväline- tai vammaispalvelut	☐	☐	☐	☐
Tukiperhe tai tukihenkilö	☐	☐	☐	☐
Erikoissairaanhoido, esimerkiksi lastentaudit tai lastenneurologia	☐	☐	☐	☐
Ensi- ja turvakoti	☐	☐	☐	☐
Sijoitus perhe- tai laitoshoidon	☐	☐	☐	☐
Mielenterveyspalvelut	☐	☐	☐	☐
Päihdepalvelut	☐	☐	☐	☐

63. Oletko vauvan syntymän jälkeen saanut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien lastenneuvola) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?

	En ole tarvinnut	Olisin tarvinnut, mutta en saanut	Olen saanut, mutta se ei ollut riittävää	Olen saanut, se oli riittävää
Vauvan itkuisuus	☐	☐	☐	☐
Vauvan nukkuminen	☐	☐	☐	☐
Vauvan syöttäminen	☐	☐	☐	☐
Vauvan muu hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Oma jaksaminen	☐	☐	☐	☐
Puolison jaksaminen	☐	☐	☐	☐
Parisuhde	☐	☐	☐	☐
Mieliala	☐	☐	☐	☐
Vanhemmuus	☐	☐	☐	☐

64. Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä
Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti	☐	☐	☐	☐	☐
On kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista.	☐	☐	☐	☐	☐
On puhuttu minulle tärkeistä asioista	☐	☐	☐	☐	☐
On kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana	☐	☐	☐	☐	☐
On selvitetty koko perheen hyvinvointia	☐	☐	☐	☐	☐
On annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen	☐	☐	☐	☐	☐
Olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti	☐	☐	☐	☐	☐

65. Onko vauvalla yksityinen sairauskuluvakuutus, josta saa korvauksen yksityislääkärikäynnistä?

- kyllä
 ei

Väkivalta
66. Oletko kokenut parisuhteessasi 12 viime kuukauden aikana seuraavia asioita?

	En ole parisuhteessa	En	Kyllä
Fyysistä väkivaltaa (esim. potkimista, lyömistä)	☐	☐	☐
Henkistä väkivaltaa (esim. uhkailua)	☐	☐	☐
Seksuaalista väkivaltaa (esim. pakottamista seksuaalisiin tekoihin)	☐	☐	☐
Taloudellista väkivaltaa (esim. estetty päättämästä perheen raha-asioista tai tekemästä itsenäisesti ostoksia)	☐	☐	☐

67. Oletko sinä tai onko vauvan toinen vanhempi, puolisesi tai entinen puolisesi toiminut seuraavasti?

	Ei kertaakaan	Kerran	Satunnaisesti	Usein
Menettänyt maltin vauvan kanssa niin, että vain vaivoin on saanut itsensä hillittyä	☐	☐	☐	☐
Jättänyt vauvan huomiotta ja huolenpidotta pidemmäksi aikaa	☐	☐	☐	☐
Rauhoittanut vauvaa lääkkeiden, alkoholin tms. avulla	☐	☐	☐	☐
Antanut vauvalle luunapin, läimäyttänyt tai lyönyt vauvaa	☐	☐	☐	☐
Heittänyt vauvan esim. sänkyyn	☐	☐	☐	☐
Ravistellut vauvaa	☐	☐	☐	☐
Kohdellut vauvaa väkivaltaisesti jotenkin muuten	☐	☐	☐	☐

Jos sinusta tuntuu, että kotonasi ei ole turvallista tai jos haluat keskustella näistä asioista jonkun kanssa, ota yhteys Nollalinjaan (puhelin: 080 005 005), **turvakotiin** (www.thl.fi/turvakotipalvelut) tai neuvolasi **terveydenhoitajaan**.

Jos vastasit **kaikkiin kohtiin** kysymyksessä 66 **en** tai kysymyksessä 67 **ei kertaakaan**, voit siirtyä kysymykseen 69.

68. Oletko mielestäsi saanut riittävästi apua edellä kuvaamiisi väkivaltatilanteisiin 12 viime kuukauden aikana?

	En ole tarvinnut	Olisin tarvinnut, mutta en saanut	Olen saanut, mutta se ei ollut riittävä	Olen saanut, se oli riittävä
Hoitajalta (terveydenhoitaja, sairaanhoitaja tms.)	☐	☐	☐	☐
Lääkäriltä	☐	☐	☐	☐
Sosiaalityöntekijältä, perhetyöntekijältä tms.	☐	☐	☐	☐
Muista palveluista (esim. poliisi, turvakoti)	☐	☐	☐	☐
Ammattihenkilöltä puhelin- tai nettipalvelussa	☐	☐	☐	☐
Ammattihenkilöiden järjestämästä vertaistuesta	☐	☐	☐	☐
Puolisoltasi	☐	☐	☐	☐
Ystäviltä ja muilta läheisiltä	☐	☐	☐	☐

Perheen arki ja arjen hallinta

69. Onko perheessänne tapahtunut seuraavia muutoksia 12 viime kuukauden aikana?

	Kyllä	Ei
Perheen muutto toiselle paikkakunnalle	☐	☐
Avo- tai avioero	☐	☐
Muutto yhteen kumppanin kanssa	☐	☐
Puolison lasten muutto yhteiseen talouteen	☐	☐
Vauvan vakava sairaus, vammautuminen tai muu vastaava	☐	☐
Perheenjäsenen tai muun vauvalle läheisen ihmisen vakava sairaus tai kuolema	☐	☐
Työttömyys	☐	☐

70. Oletko elämääsi tällä hetkellä?

- erittäin tyytyväinen
 melko tyytyväinen
 en tyytyväinen enkä tyytymätön
 melko tyytymätön
 erittäin tyytymätön

Jos et ole parisuhteessa, siirry kysymykseen 72.

71. Kuinka tyytyväinen olet parisuhteesi eri puoliin?

	Erittäin tyytyväinen	Melko tyytyväinen	En tyytyväinen enkä tyytymätön	Melko tyytymätön	Erittäin tyytymätön
Molemmin puolinen kunnioitus	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteisen ajan määrä	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdessä tekeminen	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustelun avoimuus	☐	☐	☐	☐	☐
Ymmärretyksi tuleminen	☐	☐	☐	☐	☐
Seksi	☐	☐	☐	☐	☐
Työnjako kotitöissä	☐	☐	☐	☐	☐
Työnjako lastenhoidossa	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteenkuuluvuuden tunne	☐	☐	☐	☐	☐

72. Kuinka hyvin perheesi arki on toiminut vauvan syntymän jälkeen?

- hyvin
 melko hyvin
 ei hyvin eikä huonosti
 melko huonosti
 huonosti

73. Arvioi mahdollisuuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.

Voit valita useamman vaihtoehdon.

	Puoliso, kumppani	Vauvan iso-vanhemmat	Joku muu lähiomainen	Läheinen ystävä	Läheinen työtoveri	Läheinen naapuri	Joku muu läheinen	Ei kukaan
Kenen kanssa voit jakaa arjen iloja ja suruja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kenen voit todella uskoa välittävän sinusta, tapahtuipa sinulle mitä tahansa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keneltä saat käytännön apua, kun sitä tarvitset?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vanhempainvapaiden käytön ja lapsen hoidon suunnitelma

Kokopäiväinen vanhempainraha = äitiysvapaarahakauden jälkeen alkava 158 arkipäivää, joka voidaan jakaa vanhempien kesken

Osittainen vanhempainraha = maksetaan molemmille vanhemmille, kun molemmat lyhentävät työaikaansa yhtä aikaa yhtäjaksoisesti vähintään 2 kuukaudeksi kerrallaan

74. Kuinka olette ajatelleet jakaa vanhempainrahakauden käytön?

	0,5 kk	1 kk	1,5 kk	2 kk	2,5 kk	3 kk	3,5 kk	4 kk	4,5 kk	5 kk	5,5 kk	6 kk	6,5 kk
Käytän kokopäiväistä vanhempainrahaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Puolisoni käyttää kokopäiväistä vanhempainrahaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käytämme osittaista vanhempainrahaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

75. Millainen on suunnitelmanne vanhempainrahakauden jälkeen? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- lapseni jää kotiin minun kanssani
- lapseni jää kotiin puolisoni kanssa
- lapseni jää kotiin lähisukulaisen kanssa
- palkattu, vieras hoitaja hoitaa lastani joko kotona tai toisen perheen kodissa
- haen lapselleni kodin ulkopuolista osa-aikaista hoitopaikkaa
- haen lapselleni kodin ulkopuolista kokopäiväistä hoitopaikkaa
- järjestän lapsen hoidon muulla tavoin
- ei vielä suunnitelmia

Taloudellinen tilanne

76. Millaiseksi arvioit perheesi taloudellisen tilanteen?

- erittäin hyväksi
- melko hyväksi
- kohtalaiseksi
- melko huonoksi
- erittäin huonoksi

77. Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana:

	Kyllä	Ei
Pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saat/saatte rahaa ostaaksenne lisää	☐	☐
Joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi	☐	☐
Jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä	☐	☐

78. Onko perheenne saanut toimeentulotukea 12 viime kuukauden aikana?

- ei
- kyllä, alle 4 kuukautta
- kyllä, 4 kuukautta tai enemmän

LITE 2. Toisen vanhemman kyselylomake

Taustatiedot

1. Oletko vauvan?

- biologinen vanhempi
 adoptiovanhempi

2. Mikä on sukupuolesi?

- mies
 nainen
 muu

3. Mikä on syntymävuotesi (nelinumeroisena esim. 1987)? _____

4. Mikä on kotikuntasi? _____

5. Mikä on koulutuksesi? Valitse ylin suorittamasi koulutus.

- vähemmän kuin peruskoulu (alle 9 vuotta)
 peruskoulu
 ammattikoulu tai vastaava
 ylioppilastutkinto
 ammatillinen opisto
 ammattikorkeakoulu
 yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 en osaa sanoa

6. Kuinka monta vuotta olet yhteensä käynyt koulua ja opiskellut päätoimisesti?

Peruskoulu lasketaan mukaan.

_____ vuotta

7. Oletko tällä hetkellä pääasiassa

- perhevapaalla tai koti-isänä
 kokopäivätyössä
 osa-aikatyössä
 osa-aikaeläkkeellä, työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuen saajana
 työtön tai lomautettu, nykyisen jakson kesto kuukausina _____ kk
 opiskelija
 varusmies- tai siviilipalveluksessa
 jokin muu

8. Mikä on työaikamuotosi?

- säännöllinen päivätyö
 vuorotyö (esim. kaksi- tai kolmivuorotyö)
 säännöllinen iltatyö
 säännöllinen yötyö
 säännöllinen aamutyö
 epäsäännölliset työajat
 joku muu

9. Kuinka monta tuntia keskimäärin työskentelet viikossa? _____ tuntia

10. Joudutko olemaan työn takia paljon pois kotoa?

- kyllä
 en

11. Mikä kuvaa nykyistä parisuhdetilannettasi?

- olen avio- tai avoliitossa eri sukupuolta olevan kanssa
 olen avio- tai avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kanssa
 olen parisuhteessa eri sukupuolta olevan kanssa, mutta emme asu yhdessä
 olen parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kanssa, mutta emme asu yhdessä
 en ole parisuhteessa

12. Asuuko perheessäsä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia?

- kyllä
 ei (siirry kysymykseen 15)

13. Kuinka monta? _____ koko ajan asuvaa _____ osan ajasta asuvaa

14. Perheessäsä vauvan lisäksi asuva lapsi on tai asuvat lapset ovat

(Valitse kaikki omaan tilanteeseesi sopivat vaihtoehdot)

- sinun ja nykyisen puolisosin yhteinen lapsi/yhteisiä lapsia
 sinun lapsi/lapsiasi (myös lapset, jotka asuvat perheessäsä osan ajasta)
 puolisosin lapsi/lapsia (myös lapset, jotka asuvat perheessäsä osan ajasta)
 adoptiolapsi/adoptiolapsia
 sijaislapsi/sijaislapsia
 erityislapsi/erityislapsia
 alle kouluikäiset kaksoset, kolmoset tai neloset

Terveys ja hyvinvointi

15. Onko terveydentilasi mielestäsi nykyisin:

- hyvä
 melko hyvä
 keskitasoinen
 melko huono
 huono

16. Onko sinulla jokin pitkäaikainen sairaus tai muu pitkäaikainen terveysongelma?

- kyllä
 ei

17. Rajoittaako jokin terveysongelma sinua toimissa, joita ihmiset tavallisesti tekevät?

- rajoittaa vakavasti
 rajoittaa, muttei vakavasti
 ei rajoita lainkaan

18. Tunnetko itsesi yksinäiseksi?

- en koskaan
 hyvin harvoin
 joskus
 melko usein
 jatkuvasti

19. Kuinka suuren osan ajasta olet neljän viime viikon aikana?

	Koko ajan	Suurimman osan aikaa	Huomatavan osan aikaa	Jonkin aikaa	Vähän aikaa	En lainkaan
Ollut hyvin hermostunut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tuntenut mielialasi niin matalaksi, ettei mikään ole voinut piristää sinua	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tuntenut itsesi tyyneksi ja rauhalliseksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tuntenut itsesi alakuloiseksi ja apeaksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ollut onnellinen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ELINTAVAT
Nukkuminen

20. Kuinka monta tuntia tavallisesti nuket vuorokaudessa? keskimäärin _____ tuntia

21. Kuinka monta tuntia unta tarvitset yössä (kuinka monta tuntia nukkuisit, jos voisit nukkua niin pitkään kuin haluaisit)?

_____ tuntia _____ minuuttia.

22. Nukutko mielestäsi riittävästi? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Kyllä
- En. Haluaisin nukkua enemmän, mutta se ei ole mahdollista muista kuin itsestäni johtuvista asioista.
- En. Haluaisin nukkua enemmän, mutta en pysty nukkumaan, vaikka minulla olisi siihen mahdollisuus.

Tupakointi ja päihteet

23. Tupakoitko nykyisin (savukkeita, sikareita tai piippua)?

- kyllä, päivittäin
- satunnaisesti
- en lainkaan
- en ole koskaan tupakoinut

24. Tupakoitko itse tai tupakoiko joku muu perheenne jäsenistä sisällä asunnossanne?

	kyllä	ei
itse	☐	☐
joku muu	☐	☐

25. Käytätkö nykyisin sähkötupakkaa (sähkösavukkeita)?

- kyllä, päivittäin
- satunnaisesti
- en lainkaan
- en ole koskaan käyttänyt sähkötupakkaa

26. Käytätkö itse tai käyttäkö joku muu perheenne jäsenistä sähkötupakkaa sisällä asunnossanne?

	kyllä	ei
itse	☐	☐
joku muu	☐	☐

27. Oletko käyttänyt alkoholi juomia 12 viime kuukauden aikana?

- en (siirry kysymykseen 30)
 kyllä

28. Kuinka usein olet juonut alkoholia vähintään 5 (naiset) tai 7 (miehet) annosta kerralla vauvan syntymän jälkeen?

- en koskaan (siirry kysymykseen 30)
 harvemmin kuin kerran kuukaudessa
 kerran kuukaudessa
 kerran viikossa
 päivittäin tai lähes päivittäin

29. Onko vauva ollut juomisen aikana tai välittömästi sen jälkeen läsnä?

- ei koskaan
 joskus
 useimmiten tai aina

30. Oletko käyttänyt kannabista (hasis, marihuana) tai jotain muuta huumausainetta 12 viime kuukauden aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- en
 kyllä, kannabista
 kyllä, jotain muuta huumausainetta

Varhainen vuorovaikutus

31. Kuinka usein sinusta tuntuu seuraavalta?

	Ei koskaan	Harvoin	Joskus	Melko usein	Hyvin usein	Aina
Minulla on läheinen suhde vauvaani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Haluaisin palata takaisin siihen aikaan, kun minulla ei vielä ollut vauvaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauva ei tunnu omaltani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauva käy hermoilleni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani on syötävän suloinen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Olen onnellinen, kun vauvani hymyilee tai nauraa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani ärsyttää minua	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani itkee liikaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnen joutuneeni loukkuun vanhempana	☐	☐	☐	☐	☐	☐
En voi hyväksyä vauvaani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvani on maailman kaunein vauva	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Toivon, että vauva katoaisi jonnekin	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vanhemmuuden kokemus

32. Miten vauvan odotusaika mielestäsi sujui?

- paremmin kuin olin odottanut tai ajatellut
 suurin piirtein niin kuin olin odottanut tai ajatellut
 huonommin kuin olin odottanut tai ajatellut

33. Miten itse kuvailisit vauvaasi tällä hetkellä?

- keskimääräistä helpompi vauva
 aika tavallinen vauva
 keskimääräistä vaativampi vauva

34. Kuinka tyytyväinen olet itseesi vanhempana?

- erittäin tyytyväinen
 melko tyytyväinen
 en tyytyväinen enkä tyytymätön
 melko tyytymätön
 erittäin tyytymätön

Avun saanti ja palvelut

35. Kuinka paljon sinulla on tietoa seuraavista palveluista tai etuuksista?

	Ei koske minua	Riittävästi	Melko riittävästi	Keskin-kertaisesti	Melko riittämätömästi	Täysin riittämätömästi
Kerho- tai leikkipuistotoiminta, varhaiskasvatuspalvelut (eli päivähoito)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Perhetyö	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kotipalvelu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Apuväline- tai vammaispalvelut	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kelan tuet ja etuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

36. Osallistuitko?

	Kyllä	En
Äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille	☐	☐
Muille äitiysneuvolakäynneille	☐	☐
Sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen	☐	☐
Perhevalmennukseen	☐	☐
Synnytykseen	☐	☐

Jos olet osallistunut ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille, vastaa kysymykseen 37.

37. Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä
Raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti	☐	☐	☐	☐	☐
Koin tullessi kuulluksi	☐	☐	☐	☐	☐
Selvitettiin koko perheen hyvinvointia	☐	☐	☐	☐	☐
Sain riittävästi tukea vanhemmuuteen	☐	☐	☐	☐	☐
Uskalsin kertoa asioistani rehellisesti	☐	☐	☐	☐	☐

Jos osallistuit synnytykseen, vastaa kysymykseen 38.

38. Miten synnytys mielestäsi sujui?

- paremmin kuin olin odottanut tai ajatellut
- suurin piirtein niin kuin olin odottanut tai ajatellut
- huonommin kuin olin odottanut tai ajatellut

39. Saitko vauvan odotusaikana tukea seuraaviin asioihin sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävä?

	En tarvinnut	Olisin tarvinnut, mutta en saanut	Sain, mutta se ei ollut riittävä	Sain, se oli riittävä
Vanhemmuus	☐	☐	☐	☐
Mieliala	☐	☐	☐	☐
Parisuhde	☐	☐	☐	☐
Tupakasta vieroitus	☐	☐	☐	☐
Päihteiden käytön vähentäminen	☐	☐	☐	☐
Terveellinen ravitsemus	☐	☐	☐	☐
Painon hallinta	☐	☐	☐	☐
Synnytykseen valmistautuminen	☐	☐	☐	☐

40. Oliko saamasi perhe- tai synnytysvalmennus hyödyllinen seuraavien asioiden kannalta?

	Ei koske minua	Erittäin hyödyllinen	Melko hyödyllinen	Ei hyödyllinen eikä hyödytön	Melko hyödytön	Erittäin hyödytön
Synnytykseen valmistautuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhemmuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tunteiden käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parisuhde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Imetys	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vauvan hoito	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tieto lapsiperhe-etuuksista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tieto lapsiperhepalveluista	☐	☐	☐	☐	☐	☐

41. Saitko mielestäsi riittävän selkeät ohjeet siitä, milloin on oikea hetki lähteä synnyttämään?

kyllä

en

42. Oletko mielestäsi saanut riittävästi seuraavia palveluja 12 viime kuukauden aikana?

	En ole tarvinnut	Olisin tarvinnut, palvelua ei saanut	Olen käyttänyt, palvelu ei ollut riittävää	Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää
Varhaiskasvatuspalvelut (esim. kerho- tai leikkipuistotoiminta)	☐	☐	☐	☐
Ammattilaisten järjestämä vertaistuki (esim. isäryhmä, synnytyspelkoryhmä)	☐	☐	☐	☐
Parisuhdepalvelut (neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	☐	☐	☐	☐
Perhetyö	☐	☐	☐	☐
Kotipalvelu	☐	☐	☐	☐
Apuväline- tai vammaispalvelut	☐	☐	☐	☐
Tukiperhe tai tukihenkilö	☐	☐	☐	☐
Ensi- ja turvakoti	☐	☐	☐	☐
Sijoitus perhe- tai laitoshoitoon	☐	☐	☐	☐
Mielenterveyspalvelut	☐	☐	☐	☐
Päihdepalvelut	☐	☐	☐	☐

43. Oletko vauvan syntymän jälkeen saanut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien lastenneuvola) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?

	En ole tarvinnut	Olisin tarvinnut, mutta en saanut	Olen saanut, mutta se ei ollut riittävää	Olen saanut, se oli riittävää
Vauvan itkuisuus	☐	☐	☐	☐
Vauvan nukkuminen	☐	☐	☐	☐
Vauvan syöttäminen	☐	☐	☐	☐
Vauvan muu hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Oma jaksaminen	☐	☐	☐	☐
Puolison jaksaminen	☐	☐	☐	☐
Parisuhde	☐	☐	☐	☐
Mieliala	☐	☐	☐	☐
Vanhemmuus	☐	☐	☐	☐

44. Oletko osallistunut lastenneuvolakäynnille tai -käynneille tämän vauvan kanssa?

kyllä

en (siirry kysymykseen 46)

45. Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä
Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti	☐	☐	☐	☐	☐
On kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista	☐	☐	☐	☐	☐
On puhuttu minulle tärkeistä asioista	☐	☐	☐	☐	☐
On kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana	☐	☐	☐	☐	☐
On selvitetty koko perheen hyvinvointia	☐	☐	☐	☐	☐
On annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen	☐	☐	☐	☐	☐
Olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti	☐	☐	☐	☐	☐

Väkivalta

46. Oletko kokenut parisuhteessasi 12 viime kuukauden aikana seuraavia asioita?

	En ole parisuhteessa	En	Kyllä
Fyysistä väkivaltaa (esim. potkimista, lyömistä)	☐	☐	☐
Henkistä väkivaltaa (esim. uhkailua)	☐	☐	☐
Seksuaalista väkivaltaa (esim. pakottamista seksuaalisiin tekoihin)	☐	☐	☐
Taloudellista väkivaltaa (esim. estetty päättämästä perheen raha-asioista tai tekemästä itsenäisesti ostoksia)	☐	☐	☐

47. Oletko sinä tai onko vauvan toinen vanhempi, puoliso tai entinen puoliso toiminut seuraavasti?

	Ei kertaakaan	Kerran	Satunnaisesti	Usein
Menettänyt maltin vauvan kanssa niin, että vain vaivoin on saanut itsensä hillittyä	☐	☐	☐	☐
Jättänyt vauvan huomiotta ja huolenpidotta pidemmäksi aikaa	☐	☐	☐	☐
Rauhoittanut vauvaa lääkkeiden, alkoholin tms. avulla	☐	☐	☐	☐
Antanut vauvalle luunapin, läimäyttänyt tai lyönyt vauvaa	☐	☐	☐	☐
Heittänyt vauvan esim. sänkyyn	☐	☐	☐	☐
Ravistellut vauvaa	☐	☐	☐	☐
Kohdellut vauvaa väkivaltaisesti jotenkin muuten	☐	☐	☐	☐

Jos sinusta tuntuu, että kotonasi ei ole turvallista tai jos haluat keskustella näistä asioista jonkun kanssa, ota yhteys **Nollalinjaan** (puhelin: 080 005 005), **turvakotiin** (www.thl.fi/turvakotipalvelut) tai neuvolasi **terveydenhoitajaan**.

Jos vastasit kaikkiin kohtiin kysymyksessä 46 en tai kysymyksessä 47 ei kertaakaan, voit siirtyä kysymykseen 49.

48. Oletko mielestäsi saanut riittävästi apua edellä kuvaamiisi väkivaltatilanteisiin 12 viime kuukauden aikana?

	En ole tarvinnut	Olin tarvinnut, mutta en saanut	Olen saanut, mutta se ei ollut riittävä	Olen saanut, se oli riittävä
Hoitajalta (terveydenhoitaja, sairaanhoitaja tms.)	☐	☐	☐	☐
Lääkäriltä	☐	☐	☐	☐
Sosiaalityöntekijältä, perhetyöntekijältä tms.	☐	☐	☐	☐
Muista palveluista (esim. poliisi, turvakoti)	☐	☐	☐	☐
Ammattihenkilöltä puhelin- tai nettipalvelussa	☐	☐	☐	☐
Ammattihenkilöiden järjestämästä vertaistuesta	☐	☐	☐	☐
Puolisoltasi	☐	☐	☐	☐
Ystäviltä ja muilta läheisiltä	☐	☐	☐	☐

Perheen arki ja arjen hallinta

49. Onko perheessänne tapahtunut seuraavia muutoksia 12 viime kuukauden aikana?

	Kyllä	Ei
Perheen muutto toiselle paikkakunnalle	☐	☐
Avo- tai avioero	☐	☐
Muutto yhteen puolison kanssa	☐	☐
Puolison lasten muutto yhteiseen talouteen	☐	☐
Vauvan vakava sairaus, vammautuminen tai muu vastaava	☐	☐
Perheenjäsenen tai muun vauvalle läheisen ihmisen vakava sairaus tai kuolema	☐	☐
Työttömyys	☐	☐

50. Oletko elämääsi tällä hetkellä?

- erittäin tyytyväinen
 melko tyytyväinen
 en tyytyväinen enkä tyytymätön
 melko tyytymätön
 erittäin tyytymätön

Jos et ole parisuhteessa, siirry kysymykseen 52.

51. Kuinka tyytyväinen olet parisuhteesi eri puoliin?

	Erittäin tyytyväinen	Melko tyytyväinen	En tyytyväinen enkä tyytymätön	Melko tyytymätön	Erittäin tyytymätön
Molemmin puolinen kunnioitus	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteisen ajan määrä	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdessä tekeminen	☐	☐	☐	☐	☐
Keskustelun avoimuus	☐	☐	☐	☐	☐
Ymmärretyksi tuleminen	☐	☐	☐	☐	☐
Seksi	☐	☐	☐	☐	☐
Työnjako kotitöissä	☐	☐	☐	☐	☐
Työnjako lastenhoidossa	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteenkuuluvuuden tunne	☐	☐	☐	☐	☐

52. Kuinka hyvin perheesi arki on toiminut vauvan syntymän jälkeen?

- hyvin
 melko hyvin
 ei hyvin eikä huonosti
 melko huonosti
 huonosti

53. Arvioi mahdollisuuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa. Voit valita kunkin kysymyksen kohdalla yhden tai useamman vaihtoehdon.

	Puoliso, kumppani	Vauvan iso-vanhemmat	Joku muu lähimainen	Läheinen ystävä	Läheinen työtoveri	Läheinen naapuri	Joku muu läheinen	Ei kukaan
Kenen kanssa voit jakaa arjen iloja ja suruja?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kenen voit todella uskoa välittävän sinusta, tapahtuipa sinulle mitä tahansa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keneltä saat käytännön apua, kun sitä tarvitset?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vanhempainvapaiden käytön ja lapsen hoidon suunnitelma

Kokopäiväinen vanhempainraha = äitiysvapaarahakauden jälkeen alkava 158 arkipäivää, joka voidaan jakaa vanhempien kesken

Osittainen vanhempainraha = maksetaan molemmille vanhemmille, kun molemmat lyhentävät työaikaansa yhtä aikaa yhtäjaksoisesti vähintään 2 kuukaudeksi kerrallaan

54. Kuinka olette ajatelleet jakavanne vanhempainrahakauden käytön?

	0,5 kk	1 kk	1,5 kk	2 kk	2,5 kk	3 kk	3,5 kk	4 kk	4,5 kk	5 kk	5,5 kk	6 kk	6,5 kk
Käytän kokopäiväistä vanhempainrahaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Puolisoni käyttää kokopäiväistä vanhempainrahaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Käytämme osittaista vanhempainrahaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

55. Millainen on suunnitelmanne vanhempainrahakauden jälkeen?

Voit valita useamman vaihtoehdon.

- lapseni jää kotiin minun kanssani
- lapseni jää kotiin puolisoni kanssa
- lapseni jää kotiin lähisukulaisen kanssa
- palkattu, vieras hoitaja hoitaa lastani joko kotona tai toisen perheen kodissa
- haen lapselleni kodin ulkopuolista osa-aikaista hoitopaikkaa
- haen lapselleni kodin ulkopuolista kokopäiväistä hoitopaikkaa
- järjestän lapsen hoidon muulla tavoin
- ei vielä suunnitelmia

Työn ja perheen yhteensovittaminen

Jos et käy töissä, niin siirry kysymykseen 57.

56. Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkansa kohdallasi?

	Pitää täysin paikkaansa	Pitää jokseenkin paikkaansa	Ei pidä juurikaan paikkaansa	Ei pidä lainkaan paikkaansa
Kun tulen kotiin, lakkaan ajattelemasta työtäni	☐	☐	☐	☐
Tunnen laiminlyöväni kotiasioita työn vuoksi	☐	☐	☐	☐
Perhe saa joskus jäädä syrjään, kun uppoudun täysin työhöni	☐	☐	☐	☐
Minun on usein vaikea keskittyä työhöni kotiasioiden vuoksi	☐	☐	☐	☐
Jaksan paremmin lasten kanssa, kun käyn myös työssä	☐	☐	☐	☐
Koen riittämättömyyttä vanhempana	☐	☐	☐	☐

Taloudellinen tilanne

57. Millaiseksi arvioit perheesi taloudellisen tilanteen?

- erittäin hyväksi
 melko hyväksi
 kohtalaiseksi
 melko huonoksi
 erittäin huonoksi

58. Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana:

	En	Kyllä
Pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saat/saatte rahaa ostaaksenne lisää	☐	☐
Joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi	☐	☐
Jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä	☐	☐

59. Onko perheenne saanut toimeentulotukea 12 viime kuukauden aikana?

- ei
 kyllä, alle neljä kuukautta
 kyllä, 4 kuukautta tai enemmän

Osallisuus

60. Koen olevani tärkeä osa

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä
Perhettä	☐	☐	☐	☐	☐
Sukua	☐	☐	☐	☐	☐
Ystäväpiiriä	☐	☐	☐	☐	☐
Asuinalueemme yhteisöä	☐	☐	☐	☐	☐
Harrastusporukkaa	☐	☐	☐	☐	☐
Eniten käyttämäni nettiyhteisöä	☐	☐	☐	☐	☐
Työyhteisöä	☐	☐	☐	☐	☐
Suomalaista yhteiskuntaa	☐	☐	☐	☐	☐

Palautetta tästä lomakkeesta: _____

Kiitos vastauksestasi!

LIITE 3. Terveydenhoitajan kyselylomake

Terveydenhoitaja, tervetuloa vastaamaan
Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) - tiedonkeruuseen!

Vastaa kyselyyn tiedossasi olevien tai terveystarkastuksessa esiin tulleiden tietojen pohjalta. Kyselyyn vastaamista varten sinun ei tarvitse etsiä erikseen tietoa asiakirjoista tai esittää ylimääräisiä kysymyksiä lapsen huoltajille. Jos et osaa sanoa tai sinulla ei ole tietoa vastataksesi johonkin kysymykseen, jätä kohta tyhjäksi.

Voit halutessasi täyttää kyselyn useammassa osassa. Kun jatkat vastaamista, kirjaudu kyselyyn uudestaan lapsen henkilötunnuksella. Kun olet vastannut kyselyyn kokonaisuudessaan, lähetä se THL:een, missä se tallentuu salattuna suoraan tietokantaan.

Lämmin kiitos panoksestasi Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tiedonkeruun onnistumiselle ja kattavan tiedon saamiselle! Kyselyn tuloksia tullaan käsittelemään alueellisilla koulutuspäivillä, joten tulet saamaan tutkittua tietoa oman työsi tueksi ja kehittämiseksi.

Lisätietoja tutkimuksesta ja ohjeita vastaamiseen antavat:

- Päivystävä puhelinnumero: p. 029 524 8197, Sähköposti: [lastenhyvinvointi \(at\) thl.fi](mailto:lastenhyvinvointi(at)thl.fi)
- Reija Klemetti, p. 029 524 7265 tutkimuspäällikkö (vastaava tutkija)
- Maaret Vuorenmaa, p. 029 524 7008 erikoistutkija
- Rika Rajala, p. 029 524 7408 tutkija
- Sähköpostitse: [etunimi.sukunimi\(at\)thl.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)thl.fi)

Lapset, nuoret ja perheet yksikkö, Hyvinvointiosasto
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

1. Arvioi lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta

	Normaali	Lievästi poikkeava tai epävarma	Merkittävästi poikkeava	Ei tietoa
Lapsen pitely	☐	☐	☐	☐
Lapsen käsittely	☐	☐	☐	☐
	Normaali	Lievästi poikkeava tai epävarma	Merkittävästi poikkeava	Ei tietoa
Katsekontakti	☐	☐	☐	☐
Lapselle puhuminen	☐	☐	☐	☐
Lapselle hymyily	☐	☐	☐	☐
Lapsesta nauttiminen	☐	☐	☐	☐
Lapsen pahanolon sieto	☐	☐	☐	☐
Lapsen viestien ymmärtäminen ja niihin vastaaminen	☐	☐	☐	☐

2. Kirjaa tähän tarkastuksessa mukana olevien huoltajien AUDIT-pisteet

synnyttänyt / adoptioäiti

pistettä

toinen huoltaja / mies

pistettä

toinen huoltaja / nainen

pistettä

3. Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?

		Ei lainkaan	Vähän	Pal- jon	En osaa sanoa
Vauva	Fyysinen kasvu tai terveydentila	☐	☐	☐	☐

		Ei lainkaan	Vähän	Pal- jon	En osaa sanoa
	Ikätasoinen kehitys	☐	☐	☐	☐
	Vuorovaikutuskyvyt (hymyvaste/jokeltelu)	☐	☐	☐	☐
	Ravitsemus	☐	☐	☐	☐
	Uniongelmat	☐	☐	☐	☐
	Kaltoinkohtelu	☐	☐	☐	☐
Vanhempi	Ravitsemus- tai liikuntatottumukset	☐	☐	☐	☐
	Fyysinen terveys	☐	☐	☐	☐

	Jaksaminen	☐	☐	☐	☐
	Psyykkinen vointi ja mielenterveys	☐	☐	☐	☐
	Vuorovaikutus vauvan kanssa	☐	☐	☐	☐
	Vanhempien keskinäinen vuorovaikutus / Parisuhde	☐	☐	☐	☐
	Päihteiden käyttö	☐	☐	☐	☐
	Väkivalta perheessä	☐	☐	☐	☐
Perhe	Kyky tai taito huolehtia vauvan perushoidosta ja huolenpidosta	☐	☐	☐	☐
	Kyky rytmittää arki vauvan tarpeiden ja edun mukaisesti	☐	☐	☐	☐
		Ei lainkaan	Vähän	Paljon	En osaa sanoa
	Sosiaalinen tukiverkosto	☐	☐	☐	☐
	Sisarusten hyvinvointi ja terveys	☐	☐	☐	☐

4. Mitä palveluja vauva tai perhe on käyttänyt tai mielestäsi tarvitsisi?

Merkitse A-kohtaan palvelut, joita tiedät perheen käyttäneen viimeisten 12 kuukauden aikana.

Merkitse B-kohtaan palvelut, jotka katsottiin tämän neuvolakäynnin perusteella tarpeellisiksi. Jos ei palvelujen käyttöä tai tarvetta, jätä kohta tyhjäksi.

		B. Palvelun tarjoaminen				
		A. Palvelun käyttö	Tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi	Tarjottiin - perhe jäi pohtimaan	Tarjottiin - perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin	Olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla
Lasten-neuvolan palvelut	Lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle	☐	☐	☐	☐	☐
	Lisäkäynti neuvolalääkärille	☐	☐	☐	☐	☐
	Kotikäynti	☐	☐	☐	☐	☐
	Kohdennettu ryhmätoiminta (esim.maahanmuuttajien tai vammaisten lasten perheille)	☐	☐	☐	☐	☐
		B. Palvelun tarjoaminen				
		A. Palvelun käyttö	Tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi	Tarjottiin - perhe jäi pohtimaan	Tarjottiin - perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin	Olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla
	Neuvolan perhetyö	☐	☐	☐	☐	☐
	Neurolapsykologi	☐	☐	☐	☐	☐
	Lasten kuntoutustyöryhmä, muu moniammatillinen työryhmä	☐	☐	☐	☐	☐
Muut terveydenhuollon palvelut	Fysioterapeutti, toimintaterapeutti (vauva)	☐	☐	☐	☐	☐

	Neuvolan ulkopuolinen lastenlääkäri (vauva)	☐	☐	☐	☐	☐
	Keskosena syntyneen kehitysseuranta (vauva)	☐	☐	☐	☐	☐
	Erikoissairaanhoidon seuranta (vauva)	☐	☐	☐	☐	☐
	Somaattisen pitkäaikaissairauden hoito tai seuranta (huoltaja)	☐	☐	☐	☐	☐
	Psyykkisen sairauden hoito tai seuranta (huoltaja)	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalipalvelut	Kasvatus- ja perheneuvola	☐	☐	☐	☐	☐
		B. Palvelun tarjoaminen				
		A. Palvelun käyttö	Tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi	Tarjottiin - perhe jäi pohtimaan	Tarjottiin - perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin	Olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla
	Toimeentulotuki	☐	☐	☐	☐	☐
	Lastensuojelun perhetyö	☐	☐	☐	☐	☐
	Lapsiperheiden sosiaalipalvelu (ehkäisevä perhetyö ja kotipalvelu)	☐	☐	☐	☐	☐
	Tukihenkilö, tukiperhe	☐	☐	☐	☐	☐
	Turvakotipalvelut	☐	☐	☐	☐	☐

	Perheoikeudelliset palvelut (lapsen huoltoa, elatusta ja tapaamisoikeutta koskevat asiat)	☐	☐	☐	☐	☐
	Päihdepalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Muut palvelut	Lapsi- ja perhekerhot	☐	☐	☐	☐	☐
	Perheasiain neuvottelukeskus (srk.)	☐	☐	☐	☐	☐
	Kriisiapu (esim. nettiturvakoti, auttava puhelin)	☐	☐	☐	☐	☐
	Poliisi	☐	☐	☐	☐	☐

Kiitos vastauksestasi!

Palautetta lomakkeesta ja terveisiä tutkijoille:

- 029 524 8197
- [lastenhyvinvointi \(at\) thl.fi](mailto:lastenhyvinvointi@thl.fi)
- Reija Klemetti 029 524 7265
- Maaret Vuorenmaa 029 524 7008
- Rika Rajala 029 524 7408
- etunimi.sukunimi@thl.fi

LIITE 4. Suostumuslomake

SUOSTUMUS LASTEN TERVEYS, HYVINVOINTI JA PALVELUT (LTH) -TUTKIMUKSEEN

Minua on pyydetty osallistumaan Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) -tiedonkeruuseen. Olen perehtynyt saamaani tiedotteeseen ja saanut riittävästi tietoa tutkimuksesta ja sen yhteydessä suoritettavasta tietojen keräämisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta.

Tutkimuksen sisältö on kerrottu minulle myös suullisesti ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin tutkimusta koskeviin kysymyksiini. Ymmärrän, että tähän tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Minulla on oikeus milloin tahansa tutkimuksen aikana ja syytä ilmoittamatta keskeyttää tutkimukseen osallistuminen tai peruuttaa suostumukseni tutkimukseen. Tutkimuksen keskeyttämisestä tai suostumuksen peruuttamisesta ei aiheudu minulle kielteisiä seuraamuksia, eikä se vaikuta asemaani terveydenhuollon asiakkaana. Olen tietoinen siitä, että keskeyttämisestä tai suostumuksen peruuttamisesta mennessä kerättyjä tietoja käytetään osana tutkimusaineistoa.

Tutkimukseen osallistuminen tai sen peruuttaminen ei vaikuta saamiini palveluihin.

Allekirjoituksellani vahvistan, että suostun tässä asiakirjassa kuvattuun tutkimukseen, jossa:

- Lastenneuvolan terveydenhoitaja vastaa lastani ja perhettäni koskevaan sähköiseen kyselyyn
- Lastenneuvolan terveydenhoitajan ja huoltajien antamat tiedot sekä rekisteritiedot (syntyneiden lasten rekisteri, hoitoilmoitusrekisterit ja Kelan hoitotuki-, lääkeosto- ja lääkekorvaustiedot) yhdistetään toisiinsa THL:lla.

Päiväys

Huoltajan allekirjoitus

Huoltajan nimen selvennys

Suostumuksen vastaanottaja:

Päiväys

Suostumuksen vastaanottajan allekirjoitus

Suostumuksen vastaanottajan nimen selvennys

Allekirjoitettu asiakirja toimitetaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arkistoon ja toinen kappale annetaan tutkimukseen osallistuvalla.

LIITE 5. Indikaattorien kuvaukset ja laskenta (14.9.2018 päivitetty versio)

Ilmiö	Raportin väli-otsikko	Kysymys nro	Indikaattorin nimi	Indikaattorin kuvaus ja laskenta
Taustatiedot	Sukupuoli ja parisuhde	1.	Vanhempi on parisuhteessa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat parisuhteessa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mikä kuvaa nykyistä parisuhdetilannettasi?". Vastausvaihtoehdot: 1) olen avio- tai avoliitossa eri sukupuolta olevan kanssa, 2) olen avio- tai avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kanssa, 3) olen parisuhteessa eri sukupuolta olevan kanssa, mutta emme asu yhdessä, 4) olen parisuhteessa samaa sukupuolta olevan kanssa, mutta emme asu yhdessä, 5) en ole parisuhteessa. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1, 2, 3 tai 4.
		Syntyperä	2.	Synnyttänyt vanhempi syntynyt muualla kuin Suomessa
	3.		Toinen vanhempi syntynyt muualla kuin Suomessa	Indikaattori tuottaa tietoa toisten vanhempien osuudesta (%), jotka ovat syntyneet muualla kuin Suomessa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Missä maassa vauvan toinen huoltaja on syntynyt?". Vastausvaihtoehdot: 1) Suomi, 2) Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, 3) Viro, 4) Ruotsi, 5) Somalia, 6) Irak, 7) Thaimaa, 8) Entinen Jugoslavia, 9) Kiina, 10) Turkki, 11) Afganistan, 12) Joku muu maa, 13) vauvalla on vain yksi huoltaja. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 13 vastauksia. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2-12. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	4.		Vauvan molemmat vanhemmat syntyneet muualla kuin Suomessa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), joiden molemmat vanhemmat ovat syntyneet muualla kuin Suomessa, tai vauvalla on vain yksi vanhempi, joka on syntynyt muualla kuin Suomessa. Indikaattori perustuu kahteen kysymykseen. Kysymys 1: "Missä maassa olet syntynyt?". Vastausvaihtoehdot: 1) Suomi, 2) Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, 3) Viro, 4) Ruotsi, 5) Somalia, 6) Irak, 7) Thaimaa, 8) Entinen Jugoslavia, 9) Kiina, 10) Turkki, 11) Afganistan, 12) Joku muu maa. Kysymys 2: "Missä maassa vauvan toinen huoltaja on syntynyt?". Vastausvaihtoehdot: 1) Suomi, 2) Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, 3) Viro, 4) Ruotsi, 5) Somalia, 6) Irak, 7) Thaimaa, 8) Entinen Jugoslavia, 9) Kiina, 10) Turkki, 11) Afganistan, 12) Joku muu maa, 13) vauvalla on vain yksi huoltaja. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet kysymykseen 1 vaihtoehdon 2-12 ja kysymykseen 2 vaihtoehdon 2-13. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	5.	Jompikumpi vauvan vanhemmista syntynyt muualla kuin Suomessa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), joiden jompikumpi vanhemmista on syntynyt muualla kuin Suomessa. Indikaattori perustuu kahteen kysymykseen. Kysymys 1: "Missä maassa olet syntynyt?". Vastausvaihtoehdot: 1) Suomi, 2) Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, 3) Viro, 4) Ruotsi, 5) Somalia, 6) Irak, 7) Thaimaa, 8) Entinen Jugoslavia, 9) Kiina, 10) Turkki, 11) Afganistan, 12) Joku muu maa. Kysymys 2: "Missä maassa vauvan toinen huoltaja on syntynyt?". Vastausvaihtoehdot: 1) Suomi, 2) Venäjä tai entinen Neuvostoliitto, 3) Viro, 4) Ruotsi, 5) Somalia, 6) Irak, 7) Thaimaa, 8) Entinen Jugoslavia, 9) Kiina, 10) Turkki, 11) Afganistan, 12) Joku muu maa, 13) vauvalla on vain yksi huoltaja. Laskennassa ei ole huomioitu kysymykseen 2 vastausvaihtoehdon 13 vastauksia. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet joko kysymykseen 1 vaihtoehdon 2-12 ja kysymykseen 2 vaihtoehdon 1 tai kysymykseen 1 vaihtoehdon 1 ja kysymykseen 2 vaihtoehdon 2-12. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.	

Koulutus ja työssäkäynti	6.	Vähintään yksi vauvan isovanhemmista syntynyt muualla kuin Suomessa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), joiden vähintään yksi isovanhempi on syntynyt muualla kuin Suomessa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Missä sinun vanhempasi ja vauvan toisen huoltajan vanhemmat ovat syntyneet?". Kysymyksen osiot: 1) sinun äitisi, 2) sinun isäsi, 3) toisen huoltajan äiti, 4) toisen huoltajan isä. Vastausvaihtoehdot: 1) Suomessa, 2) Muualla Euroopassa, 3) Afrikassa, 4) Pohjois-Amerikassa, 5) Etelä-Amerikassa, 6) Aasiassa, 7) Australiassa / Uudessa Seelannissa, 8) Muualla kuin Suomessa, mutta en tiedä missä. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2-8 vähintään yhteen osioon. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	7.	Vanhemman koulutus, suora jakauma	Indikaattori tuottaa tietoa vanhempien koulutuksesta (%). Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mikä on koulutuksesi?". Vastausvaihtoehdot: 1) vähemmän kuin peruskoulu (alle 9 vuotta), 2) peruskoulu, 3) ammattikoulu tai vastaava, 4) ylioppilastutkinto, 5) ammatillinen opisto, 6) ammattikorkeakoulu, 7) yliopisto- tai korkeakoulututkinto, 8) en osaa sanoa. Tarkastelussa ovat suoraan vastausvaihtoehtojen mukaisesti synnyttäneiden ja toisten vanhempien ilmoittamat vastaukset.
	8.	Vanhemman koulutus, kolmiluokkainen	Indikaattori tuottaa tietoa vanhempien koulutuksesta luokiteltuna kolmiluokkaiseksi (%). Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mikä on koulutuksesi?". Vastausvaihtoehdot: 1) vähemmän kuin peruskoulu (alle 9 vuotta), 2) peruskoulu, 3) ammattikoulu tai vastaava, 4) ylioppilastutkinto, 5) ammatillinen opisto, 6) ammattikorkeakoulu, 7) yliopisto- tai korkeakoulututkinto, 8) en osaa sanoa. Vastaukset luokitellaan seuraavasti: 1)enintään toinen aste: vastausvaihtoehto 1, 2, 3, tai 4, 2) opisto- tai ammattikorkeakoulututkinto: vastausvaihtoehto 5 tai 6, 3) Yliopistotasoinen tutkinto: vastausvaihtoehto 7. Laskennassa ei huomioidu vaihtoehdon 8 vastauksia. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet luokkiin 1, 2 tai 3 sopivat vaihtoehdot.
	9.	Synnyttänyt vanhempi työelämässä ennen perhevapaalle jäämistä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden synnyttäneiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat olleet työelämässä ennen perhevapaalle jäämistä. Indikaattori perustuu kysymykseen "Olitko ennen perhevapaalle jäämistä?". Vastausvaihtoehdot ovat: 1) kokopäivätyössä, 2) osa-aikatyössä, 3) työttömänä, 4) kotiäitinä tai hoitovapaalla, 5) itsenäisenä yrittäjänä, 6) opiskelija, 7) muussa toimessa tai tehtävässä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1, 2 tai 5. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	10.	Toinen vanhempi työelämässä tällä hetkellä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden toisten vanhempien osuudesta (%), jotka ovat tällä hetkellä työelämässä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko tällä hetkellä pääasiassa?". Vastausvaihtoehdot: 1) perhevapaalla, koti-isänä tai kotiäitinä, 2) kokopäivätyössä, 3) osa-aikatyössä, 4) osa-aikaeläkkeellä, työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuen saajana, 5) työtön tai lomautettu, 6) opiskelija, 7) varusmies- tai siviilipalveluksessa, 8) jokin muu. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2 tai 3. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
	11.	Toinen vanhempi perhevapaalla tällä hetkellä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden toisten vanhempien osuudesta (%), jotka ovat tällä hetkellä perhevapaalla. Indikaattori perustuu kysymykseen: Oletko tällä hetkellä pääasiassa? Vastausvaihtoehdot: 1) perhevapaalla, koti-isänä tai kotiäitinä, 2) kokopäivätyössä, 3) osa-aikatyössä, 4) osa-aikaeläkkeellä, työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuen saajana, 5) työtön tai lomautettu, 6) opiskelija, 7) varusmies- tai siviilipalveluksessa, 8) jokin muu. Mukana tarkastelussa toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
Asuminen	12.	Vauva asuu molempien vanhempiensa kanssa yhdessä yhteisessä kodissa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka asuvat molempien vanhempiensa kanssa yhdessä yhteisessä kodissa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mikä kuvaa parhaiten vauvan huoltajuutta ja asumismuotoa?". Vastausvaihtoehdot: 1) huoltajat asuvat yhdessä ja vauva asuu huoltajien kanssa, 2) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu vuoroviikoin/ suunnilleen yhtä paljon kummankin huoltajan luona, 3) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkästään minun luonani, 4) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkästään toisen huoltajansa luona, 5) vauvalla on vain yksi huoltaja. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

Terveys ja toimintakyky	Perheen muut lapset	13.	Vauva asuu pääasiassa tai pelkäästään yhden vanhemman kanssa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka asuvat pääasiassa tai pelkäästään yhden vanhemman kanssa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mikä kuvaa parhaiten vauvan huoltajuutta ja asumismuotoa?". Vastausvaihtoehdot: 1) huoltajat asuvat yhdessä ja vauva asuu huoltajien kanssa, 2) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu vuoroviikoin/ suunnilleen yhtä paljon kummankin huoltajan luona, 3) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkäästään minun luonani, 4) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkäästään toisen huoltajansa luona, 5) vauvalla on vain yksi huoltaja. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2, 3 tai 4. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen. (Indikaattorin nimi muutettu tähän raporttiin, koska kukaan ei ilmoittanut vaihtoehtoa 2.)
		14.	Vauvalla on vain yksi vanhempi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), joilla on vain yksi vanhempi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mikä kuvaa parhaiten vauvan huoltajuutta ja asumismuotoa?". Vastausvaihtoehdot: 1) huoltajat asuvat yhdessä ja vauva asuu huoltajien kanssa, 2) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu vuoroviikoin/ suunnilleen yhtä paljon kummankin huoltajan luona, 3) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkäästään minun luonani, 4) huoltajat asuvat erillään ja vauva asuu pääasiassa tai pelkäästään toisen huoltajansa luona, 5) vauvalla on vain yksi huoltaja. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 5. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		15.	Perheessä on vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joissa on vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Asuuko perheessäsä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia?". Vastausvaihtoehdot 1) kyllä, 2) ei. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
		16.	Vauva elää uusperheessä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka elävät uusperheessä. Indikaattori perustuu kahteen kysymykseen. Kysymys 1: "Asuuko perheessäsä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia?". Kysymys 2: "Perheessäsä vauvan lisäksi asuva lapsi on tai asuvat lapset ovat.". Kysymyksen osiot: 1) sinun lapsi/ lapsiasi (myös lapset, jotka asuvat perheessäsä osan ajasta), 2) puoliso/ lapsi/ lapsia (myös lapset, jotka asuvat perheessäsä osan ajasta). Vastausvaihtoehdot molempiin kysymyksiin: 1) kyllä, 2) ei. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet kysymykseen 1 vaihtoehdon 1 sekä kysymykseen 2 osioon 1=1 ja/ tai osioon 2=1.
	ja synnytyksen sekä synnytyksestä toipuminen	17.	Raskausaika/ vauvan odotusaika sujunut vanhemman odotuksia huonommin	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä raskausaika/ vauvan odotusaika on sujunut huonommin kuin oli odottanut tai ajatellut. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten raskausaikasi/ vauvan odotusaika mielestäsi sujui?". Vastausvaihtoehdot: 1) paremmin kuin olin odottanut tai ajatellut, 2) suurin piirtein niin kuin olin odottanut tai ajatellut, 3) huonommin kuin olin odottanut tai ajatellut. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3.
		18.	Synnytys sujunut vanhemman odotuksia huonommin	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä synnytys on sujunut huonommin kuin oli odottanut tai ajatellut. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten synnytyksesi/synnytys mielestäsi sujui?". Vastausvaihtoehdot: 1) Paremmin kuin olin odottanut tai ajatellut, 2) suurin piirtein niin kuin olin odottanut tai ajatellut, 3) huonommin kuin olin odottanut tai ajatellut. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3.
19.		Synnyttänyt vanhempi toipunut synnytyksestä erittäin hyvin	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat toipuneet mielestään synnytyksestä erittäin hyvin. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka hyvin olet mielestäsi toipunut synnytyksestä?". Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin hyvin, 2) melko hyvin, 3) keskinkertaisesti, 4) melko huonosti, 5) erittäin huonosti. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.	

	Raskausaika	20.	Synnyttänyt vanhempi toipunut synnytyksestä melko tai erittäin hyvin	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat toipuneet mielestään synnytyksestä melko tai erittäin hyvin. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka hyvin olet mielestäsi toipunut synnytyksestä?". Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin hyvin, 2) melko hyvin, 3) keskinkertaisesti, 4) melko huonosti, 5) erittäin huonosti. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	Koettu terveys ja toimintakyky	21.	Vanhempi kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Onko terveydentilasi mielestäsi nykyisin?". Vastausvaihtoehdot: 1) huono, 2) melko huono, 3) keskinkertainen, 4) melko hyvä, 5) hyvä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdot 1, 2 tai 3.
		22.	Vanhemmalla pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joilla on jokin pitkäaikainen sairaus tai terveysongelma. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Onko sinulla jokin pitkäaikainen sairaus tai muu pitkäaikainen terveysongelma?". Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) ei. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
	Mielenterveys	23.	Synnyttäneellä vanhemmalla masennusoireilua	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joilla on ollut masennusoireilua viimeisen kuukauden aikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Seuraavat 10 kysymystä viittaavat siihen, miltä sinusta on tuntunut ja miten olet toiminut viimeisen kuukauden aikana". Kysymyksen osiot: 1) tunsin itseni masentuneeksi, 2) tuntui, että kaikki mitä tein oli ponnistuksen takana, 3) uneni oli levotonta, 4) olin onnellinen, 5) oloni oli yksinäinen, 6) ihmiset olivat epäystävällisiä, 7) nautin elämästä, 8) tunsin itseni surulliseksi, 9) minusta tuntui, että minusta ei pidetä, 10) minulla oli vaikeuksia saada itseni liikkeelle. Vastausvaihtoehdot: 1) harvoin tai ei lainkaan (0 pistettä), 2) joitakin kertoja (1 piste), 3) usein (2 pistettä), 3) koko ajan (3 pistettä). Pistemäärät osioihin 4 ja 7 muunnetaan käänteiseen järjestykseen, mikä jälkeen osioiden pistemäärät lasketaan yhteen (summapistemäärä 0–30). Laskennassa ovat mukana vain kaikkiin 10 osioon vastanneet. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, joiden ilmoittamien vastausten yhteenlaskettu pistemäärä on vähintään 10. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		24.	Toisen vanhemman merkittävä psyykinen kuormittuneisuus	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat olleet merkittävästi psyykkisesti kuormittuneita neljän viime viikon aikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka suuren osan ajasta olet neljän viime viikon aikana?". Kysymyksen osiot: 1) ollut hyvin hermostunut, 2) tuntenut mielialasi niin matalaksi, ettei mikään ole voinut piristää sinua, 3) tuntenut itsesi tynneksi ja rauhalliseksi, 4) tuntenut itsesi alakuloiseksi ja apeaksi, 5) ollut onnellinen. Vastausvaihtoehdot: 1) koko ajan, 2) suurimman osan aikaa, 3) huomattavan osan aikaa, 4) jonkin aikaa, 5) vähän aikaa, 6) en lainkaan. Pistemäärät osioihin 3 ja 5 muunnetaan käänteiseen järjestykseen, minkä jälkeen osioiden pistemäärät lasketaan yhteen (summapistemäärä välillä 5–30) ja muutetaan asteikolle 0–100. Laskennassa ovat mukana vain kaikkiin viiteen osioon vastanneet. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, joiden ilmoittamien vastausten yhteenlaskettu pistemäärä on enintään 52. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
Toimintarajoitteet	25.	Vanhemmalla rajoittava terveysongelma	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joilla on rajoittava terveysongelma. Indikaattori perustuu kysymykseen "Rajoittaako jokin terveysongelma sinua toimissa, joita ihmiset tavallisesti tekevät?". Vastausvaihtoehdot: 1) rajoittaa vakavasti, 2) rajoittaa, muttei vakavasti, 3) ei rajoita lainkaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2.	
ja osallisuus	tyytyväisyys	26.	Vanhempi erittäin tyytyväinen elämäänsä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat erittäin tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko elämäsi tällä hetkellä?". Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin tyytyväinen, 2) melko tyytyväinen, 3) en tyytyväinen enkä tyytymätön, 4) melko tyytymätön, 5) erittäin tyytymätön. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.

Elämä	27.	Vanhempi melko tai erittäin tyytyväinen elämäänsä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko elämääsi tällä hetkellä?". Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin tyytyväinen, 2) melko tyytyväinen, 3) en tyytyväinen enkä tyytymätön, 4) melko tyytymätön, 5) erittäin tyytymätön. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2.
	28.	Vanhempi erittäin tyytyväinen parisuhteensa eri puoliin (9 osa-aluetta)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat erittäin tyytyväisiä parisuhteensa eri puoliin tällä hetkellä. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Kuinka tyytyväinen olet parisuhteesi eri puoliin?". Kysymyksen osiot: 1) molemmin puolinen kunnioitus, 2) yhteisen ajan määrä, 3) yhdessä tekeminen, 4) keskustelun avoimuus, 5) ymmärretyksi tuleminen, 6) seksi, 7) työnjako kotitöissä, 8) työnjako lastenhoidossa, 9) yhteenkuuluvuuden tunne. Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin tyytyväinen, 2) melko tyytyväinen, 3) en tyytyväinen enkä tyytymätön, 4) melko tyytymätön, 5) erittäin tyytymätön. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kysymyksen eri osioihin vaihtoehdon 1.
Sosiaalinen tuki ja yksinäisyys	29.	Vanhempi voi jakaa arjen iloja ja suruja puolison kanssa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka voivat jakaa iloja ja suruja puolison kanssa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Kenen kanssa voit jakaa arjen iloja ja suruja? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
	30.	Vanhempi voi jakaa arjen iloja ja suruja vauvan isovanhempien kanssa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka voivat jakaa iloja ja suruja vauvan isovanhempien kanssa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Kenen kanssa voit jakaa arjen iloja ja suruja? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2.
	31.	Vanhempi voi jakaa arjen iloja ja suruja jonkun muun läheisen kanssa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka voivat jakaa iloja ja suruja jonkun muun läheisen kanssa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Kenen kanssa voit jakaa arjen iloja ja suruja? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3–7.
	32.	Vanhempi uskoo puolison välittävän tapahtui mitä tahansa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka uskovat puolison välittävän tapahtui mitä tahansa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Kenen voit todella uskoa välittävän sinusta, tapahtuipa sinulle mitä tahansa? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
	33.	Vanhempi uskoo vauvan isovanhempien välittävän tapahtui mitä tahansa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka uskovat vauvan isovanhempien välittävän tapahtui mitä tahansa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Kenen voit todella uskoa välittävän sinusta, tapahtuipa sinulle mitä tahansa? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2.

		34.	Vanhempi uskoo jonkun muun läheisen välittävän tapahtui mitä tahansa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka uskovat jonkun muun läheisen välittävän tapahtui mitä tahansa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Kenen voit todella uskoa välittävän sinusta, tapahtuipa sinulle mitä tahansa? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3–7.
		35.	Vanhempi saa tarvitessaan käytännön apua puolisolta	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka saavat tarvitessaan käytännön apua puolisolta. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Keneltä saat käytännön apua, kun sitä tarvitset? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
		36.	Vanhempi saa tarvitessaan käytännön apua vauvan isovanhemmilta	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka saavat tarvitessaan käytännön apua vauvan isovanhemmilta. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Keneltä saat käytännön apua, kun sitä tarvitset? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2.
		37.	Vanhempi saa tarvitessaan käytännön apua joltain muulta läheiseltä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka saavat tarvitessaan käytännön apua joltain muulta läheiseltä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi mahdollisuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.". Kysymyksen osio: Keneltä saat käytännön apua, kun sitä tarvitset? Vastausvaihtoehdot: 1) puoliso/kumppani, 2) vauvan isovanhemmat, 3) joku muu lähiomainen, 4) läheinen ystävä, 5) läheinen työtoveri, 6) läheinen naapuri, 7) joku muu läheinen, 8) ei kukaan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3–7.
		38.	Synnyttänyt vanhempi tuntee itsensä yksinäiseksi usein tai koko ajan	Indikaattori tuottaa tietoa niiden synnyttäneiden vanhempien osuudesta (%), jotka tuntevat itsensä yksinäiseksi usein tai koko ajan. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Seuraavat 10 kysymystä viittaavat siihen, miltä sinusta on tuntunut ja miten olet toiminut viimeisen kuukauden aikana. Valitse sopivin vaihtoehto. Kysymyksen osio: Oloni oli yksinäinen. Vastausvaihtoehdot: 1) harvoin tai ei lainkaan, 2) joitakin kertoja, 3) usein, 4) koko ajan. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3 tai 4. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		39.	Toinen vanhempi tuntee itsensä yksinäiseksi melko usein tai jatkuvasti	Indikaattori tuottaa tietoa niiden toisten vanhempien osuudesta (%), jotka tuntevat itsensä yksinäiseksi melko usein tai jatkuvasti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tunnetko itsesi yksinäiseksi?" Vastausvaihtoehdot: 1) en koskaan, 2) hyvin harvoin, 3) joskus, 4) melko usein, 5) jatkuvasti. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 4 tai 5. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
		40.	Vanhempi kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöjä	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat olevansa tärkeä osa lähiyhteisöjä (perhettä, sukua, ystäväpiiriä tai asuinalueen yhteisöä). Indikaattori perustuu kysymykseen: "Koen olevani tärkeä osa". Kysymyksen osiot: 1) perhettä, 2) sukua, 3) ystäväpiiriä, 4) asuinalueen yhteisöä. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä (2 pistettä), 2) samaa mieltä (2 pistettä), 3) ei samaa eikä eri mieltä (1 piste), 4) eri mieltä (0 pistettä), 5) täysin eri mieltä (0 pistettä). Osioiden vastausten pistemäärät lasketaan yhteen. Laskennassa ovat mukana vain kaikkiin neljään kysymyksen osioon vastanneet. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, joiden ilmoittamien vastausten yhteenlaskettu pistemäärä on vähintään 6 pistettä.
Elintavat	Lepo	41.	Vanhempi ei nuku mielestään riittävästi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka eivät nuku mielestään riittävästi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Nukutko mielestäsi riittävästi?". Vastausvaihtoehdot ovat: 1) kyllä, 2) en. Haluaisin nukkua enemmän, mutta se ei ole mahdollista muista kuin itsestäni johtuvista asioista, 3) en. Haluaisin nukkua enemmän, mutta en pysty nukkumaan, vaikka minulla olisi siihen mahdollisuus. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2 tai 3.

Päihteet	42.	Vanhempi ei pysty nukkumaan vaikka siihen olisi mahdollisuus	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka haluaisivat nukkua enemmän, mutta eivät pysty nukkumaan mahdollisuudesta huolimatta. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Nukutko mielestäsi riittävästi?". Vastausvaihtoehdot ovat: 1) kyllä, 2, en. Haluaisin nukkua enemmän, mutta se ei ole mahdollista muista kuin itsestäni johtuvista asioista, 3) en. Haluaisin nukkua enemmän, mutta en pysty nukkumaan, vaikka minulla olisi siihen mahdollisuus. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3.	
	43.	Vanhempi tupakoi päivittäin	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka tupakoivat päivittäin. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tupakoitko nykyisin (savukkeita, sikareita tai piippua). Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, päivittäin, 2) satunnaisesti, 3) en lainkaan, 4) en ole koskaan tupakoinut. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.	
	44.	Vanhempi käyttää sähkösavuketta päivittäin	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka käyttävät sähkösavukkeita päivittäin. Indikaattori perustuu kysymykseen: "käytätkö nykyisin sähkötupakkaa (sähkösavukkeita). Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, päivittäin, 2) satunnaisesti, 3) en lainkaan, 4) en ole koskaan käyttänyt sähkötupakkaa. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.	
	45.	Synnyttänyt vanhempi käyttänyt alkoholia raskauden aikana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta, jotka ovat ilmoittaneet käyttäneensä alkoholia raskauden aikana sen jälkeen, kun ovat saaneet tietää olevansa raskaana. Indikaattori perustuu kahteen kysymykseen. Kysymys 1: "Oletko käyttänyt alkoholia raskausaikana tai vauvan syntymän jälkeen?". Vastausvaihtoehdot 1) en, 2) kyllä. Kysymys 2: "Joitko alkoholia raskausaikana sen jälkeen, kun sait tietää olevasi raskaana?". Vastausvaihtoehdot: 0) en koskaan, 1) 1-2 kertaa, 2) harvemmin kuin kerran kuukaudessa, 3) kerran kuukaudessa, 4) kerran viikossa, 5) päivittäin tai lähes päivittäin. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kysymykseen 1 vaihtoehdon 2 ja kysymykseen 2 vaihtoehdon 1, 2, 3, 4 tai 5. Vanhempien osuus lasketaan ensimmäiseen kysymykseen vastanneista. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.	
	46.	Toinen vanhempi käyttänyt alkoholia viimeksi kuluneen 12 kk aikana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta, jotka ovat ilmoittaneet käyttäneensä alkoholia viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko käyttänyt alkoholi juomia 12 viime kuukauden aikana? Vastausvaihtoehdot 1) en, 2) kyllä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.	
Terveys ja toimintakyky	Perhesuunnittelu/ Lastenhankinta	47.	Suunnittelematon raskaus	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden raskaus on ollut suunnittelematon. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Lapsen saaminen ei ole itsestään selvyyttä. Lapsen hankkiminen on eri syistä siirtynyt myöhemmäksi, eikä raskaaksi tuleminen ole aina helppoa. Toisaalta raskaus voi alkaa myös yllättäen tai vastoin suunnitelmia. Mikä oli tilanne tämän vauvan kohdalla?". Vastausvaihtoehdot: 1) raskaus ei ollut suunniteltu, 2) raskaus alkoi muutaman kuukauden sisällä siitä, kun ryhdyimme yrittämään, 3) yritimme lasta pitkään, ennen kuin tulin raskaaksi, 4) tulin raskaaksi hedelmöityshoidon avulla, 5) adoptoin/adoptoimme lapsen. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		48.	Raskaus alkanut hedelmöityshoidon avulla	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat tulleet raskaaksi hedelmöityshoidoilla. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Lapsen saaminen ei ole itsestään selvyyttä. Lapsen hankkiminen on eri syistä siirtynyt myöhemmäksi, eikä raskaaksi tuleminen ole aina helppoa. Toisaalta raskaus voi alkaa myös yllättäen tai vastoin suunnitelmia. Mikä oli tilanne tämän vauvan kohdalla?". Vastausvaihtoehdot: 1) raskaus ei ollut suunniteltu, 2) raskaus alkoi muutaman kuukauden sisällä siitä, kun ryhdyimme yrittämään, 3) yritimme lasta pitkään, ennen kuin tulin raskaaksi, 4) tulin raskaaksi hedelmöityshoidon avulla, 5) adoptoin/adoptoimme lapsen. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 4. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

49.	Synnyttänyt vanhempi käyttää jotain raskauden ehkäisyä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka käyttävät jotakin raskauden ehkäisyä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä menetelmää käytätte nykyisin raskauden ehkäisyyn? Voit valita useamman vaihtoehdon.". Vastausvaihtoehdot: 1) ehkäisytabletit (ml minipillerit), 2) ehkäisyrengas tai -laastari, 3) kierukka, 4) kondomi, 5) jälkiehkäisy ("katumuspillerit"), 6) oma tai kumppanin sterilisaatio, 7) jokin muu raskauden ehkäisymenetelmä, 8) ei mitään, koska seuraava raskaus on tervetullut, 9) ei mitään, jostakin muusta syystä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1, 2, 3, 4, 6 ja/tai 7. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
50.	Synnyttänyt vanhempi käyttää pitkäaikaista raskauden ehkäisyä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka käyttävät pitkäaikaista raskauden ehkäisyä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä menetelmää käytätte nykyisin raskauden ehkäisyyn? Voit valita useamman vaihtoehdon.". Vastausvaihtoehdot: 1) ehkäisytabletit (ml minipillerit), 2) ehkäisyrengas tai -laastari, 3) kierukka, 4) kondomi, 5) jälkiehkäisy ("katumuspillerit"), 6) oma tai kumppanin sterilisaatio, 7) jokin muu raskauden ehkäisymenetelmä, 8) ei mitään, koska seuraava raskaus on tervetullut, 9) ei mitään, jostakin muusta syystä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1, 2, 3 ja/tai 6. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
51.	Synnyttänyt vanhempi käyttää vain kondomia raskauden ehkäisyyn	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka käyttävät vain kondomia raskauden ehkäisyyn. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä menetelmää käytätte nykyisin raskauden ehkäisyyn? Voit valita useamman vaihtoehdon.". Vastausvaihtoehdot: 1) ehkäisytabletit (ml minipillerit), 2) ehkäisyrengas tai -laastari, 3) kierukka, 4) kondomi, 5) jälkiehkäisy ("katumuspillerit"), 6) oma tai kumppanin sterilisaatio, 7) jokin muu raskauden ehkäisymenetelmä, 8) ei mitään, koska seuraava raskaus on tervetullut, 9) ei mitään, jostakin muusta syystä. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehtojen 8 tai 9 vastauksia. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehtoehtoista 1-7 vain vaihtoehdon 4. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
52.	Synnyttänyt vanhempi ei käytä ehkäisyä, uusi raskaus tervetullut	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka eivät käytä raskauden ehkäisyä, koska seuraava raskaus on tervetullut. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä menetelmää käytätte nykyisin raskauden ehkäisyyn? Voit valita useamman vaihtoehdon.". Vastausvaihtoehdot: 1) ehkäisytabletit (ml minipillerit), 2) ehkäisyrengas tai -laastari, 3) kierukka, 4) kondomi, 5) jälkiehkäisy ("katumuspillerit"), 6) oma tai kumppanin sterilisaatio, 7) jokin muu raskauden ehkäisymenetelmä, 8) ei mitään, koska seuraava raskaus on tervetullut, 9) ei mitään, jostakin muusta syystä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 8. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
53.	Synnyttänyt vanhempi ei käytä ehkäisyä muusta syystä kuin uusi raskaus tervetullut	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka eivät käytä raskauden ehkäisyä muusta syystä kuin siitä, että seuraava raskaus on tervetullut. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä menetelmää käytätte nykyisin raskauden ehkäisyyn? Voit valita useamman vaihtoehdon.". Vastausvaihtoehdot: 1) ehkäisytabletit (ml minipillerit), 2) ehkäisyrengas tai -laastari, 3) kierukka, 4) kondomi, 5) jälkiehkäisy ("katumuspillerit"), 6) oma tai kumppanin sterilisaatio, 7) jokin muu raskauden ehkäisymenetelmä, 8) ei mitään, koska seuraava raskaus on tervetullut, 9) ei mitään, jostakin muusta syystä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 9. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

Perhe ja elinolot	Varhainen vuorovaikutus ja vanhemmuuden kokemus	54.	Vanhemman ja vauvan välisessä vuorovaikutuksessa häiriö	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joilla on vanhemman ja vauvan välisessä vuorovaikutuksessa häiriö. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka usein sinusta tuntuu seuraavalta?". Kysymyksen osiot: 1) minulla on läheinen suhde vauvaani, 2) haluaisin palata takaisin siihen aikaan, kun minulla ei vielä ollut vauvaa, 3) vauva ei tunnu omaltani, 4) vauva käy hermoilleni, 5) vauvani on syötävän suloinen, 6) olen onnellinen, kun vauvani hymyilee tai nauraa, 7) vauvani ärsyttää minua, 8) vauvani itkee liikaa, 9/10) tunnen joutuneeni loukkuun äitinä/vanhempnana, 11) en voi hyväksyä vauvaani, 12) vauvani on maailman kaunein vauva, 13) toivon, että vauva katoaisi jonnekin. Vastausvaihtoehdot: 1) ei koskaan (0 pistettä), 2) harvoin (1 pistettä), 3) joskus (2 pistettä), 4) melko usein (3 pistettä), 5) hyvin usein (4 pistettä), 6) aina (5 pistettä). Osioiden 1, 5, 6 ja 12 pistemäärät muunnetaan käänteiseen järjestykseen, minkä jälkeen osioiden pistemäärät lasketaan yhteen. Laskennassa ovat mukana vain kaikkiin 12 osioon vastanneet. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, joiden ilmoittamien vastausten yhteenlaskettu pistemäärä on vähintään 12 pistettä.
		55.	Vanhempi kokee vauvan keskimääräistä vaativammaksi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kuvailevat vauvansa olevan keskimääräistä vaativampi vauva. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten itse kuvaailisit vauvaasi tällä hetkellä?". Vastausvaihtoehdot: 1) keskimääräistä helpompi vauva, 2) aika tavallinen vauva, 3) keskimääräistä vaativampi vauva. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3.
		56.	Vanhempi kokee vauvan keskimääräistä helpommaksi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kuvailevat vauvansa olevan keskimääräistä helpompi vauva. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten itse kuvaailisit vauvaasi tällä hetkellä?". Vastausvaihtoehdot: 1) keskimääräistä helpompi vauva, 2) aika tavallinen vauva, 3) keskimääräistä vaativampi vauva. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
		57.	Vanhempi erittäin tyytyväinen vanhemmuuteensa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat erittäin tyytyväisiä vanhemmuuteensa tällä hetkellä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka tyytyväinen olet itseesi vanhempnana?". Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin tyytyväinen, 2) melko tyytyväinen, 3) en tyytyväinen enkä tyytymätön, 4) melko tyytymätön, 5) erittäin tyytymätön. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
		58.	Vanhempi melko tai erittäin tyytyväinen vanhemmuuteensa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat melko tai erittäin tyytyväisiä vanhemmuuteensa tällä hetkellä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka tyytyväinen olet itseesi vanhempnana?". Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin tyytyväinen, 2) melko tyytyväinen, 3) en tyytyväinen enkä tyytymätön, 4) melko tyytymätön, 5) erittäin tyytymätön. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2.
		59.	Toinen vanhempi kokee riittämättömyyttä vanhempnana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden toisten vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat riittämättömyyttä vanhempnana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Koen riittämättömyyttä vanhempnana". Vastausvaihtoehdot: 1) pitää täysin paikkansa, 2) pitää jokseenkin paikkansa, 3) ei pidä juurikaan paikkaansa, 4) ei pidä lainkaan paikkaansa. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
		60.	Terveydenhoitajan arvioimana vanhemman ja vauvan välisessä vuorovaikutuksessa vähintään yksi poikkeava löydös	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joissa vanhemman ja vauvan välisessä vuorovaikutuksessa on terveydenhoitajan raportoimana vähintään yksi poikkeava löydös. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Arvioi lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta.". Kysymyksen osiot: 1) lapsen pitely, 2) lapsen käsittely, 3) katsekontakti, 4) lapselle puhuminen, 5) lapselle hymyily, 6) lapsesta nauttiminen, 7) lapsen pahanolon sieto, 8) lapsen viestin ymmärtäminen ja niihin vastaaminen. Vastausvaihtoehdot: 1) normaali, 2) lievästi poikkeava tai epävarma, 3) merkittävästi poikkeava, 4) ei tietoa. Laskennassa ei ole mukana vastausvaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 2 tai 3.

Lapsen hoitojärjestelyt	Arjen toimivuus	61.	Vanhempi kokee perheen arjen toimivan hyvin tai melko hyvin vauvan syntymän jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat, että perheen arki toimii tavallisesti hyvin tai melko hyvin. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka hyvin perheesi arki on toiminut vauvan syntymän jälkeen?" Vastausvaihtoehdot: 1) hyvin, 2) melko hyvin, 3) ei hyvin eikä huonosti, 4) melko huonosti, 5) huonosti. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2.
	Vanhempainvapaiden jälkeinen lapsen hoidon suunnittelu	62.	Perhe suunnittelee hoitavansa lasta kotona ilman palkattua hoitajaa vanhempainrahakauden jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka suunnittelevat hoitavansa lasta kotona ilman palkattua hoitajaa vanhempainrahakauden jälkeen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Millainen on suunnitelmanne vanhempainrahakauden jälkeen? Voit valita useamman vaihtoehdon". Vastausvaihtoehdot: 1) lapseni jää kotiin minun kanssani, 2) lapseni jää kotiin puolisoni kanssa, 3) lapseni jää kotiin lähisukulaisen kanssa, 4) palkattu, vieras hoitaja hoitaa lastani joko kotonani tai toisen perheen kodissa, 5) haen lapselleni kodin ulkopuolista osa-aikaista hoitopaikkaa, 6) haen lapselleni kodin ulkopuolista kokopäiväistä hoitopaikkaa, 7) järjestän lapsen hoidon muulla tavoin, 8) ei vielä suunnitelmia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdoista 1-8 vain vaihtoehdot 1 ja/tai 2 ja/tai 3.
		63.	Perhe suunnittelee hakevansa lapselle kodin ulkopuolista hoitopaikkaa vanhempainrahakauden jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka suunnittelevat hakevansa lapselle kodin ulkopuolista osa-aikaista tai kokopäiväistä hoitopaikkaa vanhempainrahakauden jälkeen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Millainen on suunnitelmanne vanhempainrahakauden jälkeen? Voit valita useamman vaihtoehdon". Vastausvaihtoehdot: 1) lapseni jää kotiin minun kanssani, 2) lapseni jää kotiin puolisoni kanssa, 3) lapseni jää kotiin lähisukulaisen kanssa, 4) palkattu, vieras hoitaja hoitaa lastani joko kotonani tai toisen perheen kodissa, 5) haen lapselleni kodin ulkopuolista osa-aikaista hoitopaikkaa, 6) haen lapselleni kodin ulkopuolista kokopäiväistä hoitopaikkaa, 7) järjestän lapsen hoidon muulla tavoin, 8) ei vielä suunnitelmia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 5 ja/tai 6. Vanhempien valintoja kysymyksen muihin vastausvaihtoehtoihin ei ole laskennassa rajattu.
		64.	Perheellä ei ole vielä suunnitelmia lapsen hoidon suhteen vanhempainrahakauden jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joilla ei ole vielä suunnitelmia lapsen hoidon suhteen vanhempainrahakauden jälkeen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Millainen on suunnitelmanne vanhempainrahakauden jälkeen? Voit valita useamman vaihtoehdon". Vastausvaihtoehdot: 1) lapseni jää kotiin minun kanssani, 2) lapseni jää kotiin puolisoni kanssa, 3) lapseni jää kotiin lähisukulaisen kanssa, 4) palkattu, vieras hoitaja hoitaa lastani joko kotonani tai toisen perheen kodissa, 5) haen lapselleni kodin ulkopuolista osa-aikaista hoitopaikkaa, 6) haen lapselleni kodin ulkopuolista kokopäiväistä hoitopaikkaa, 7) järjestän lapsen hoidon muulla tavoin, 8) ei vielä suunnitelmia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 8. Vanhempien valintoja kysymyksen muihin vastausvaihtoehtoihin ei ole laskennassa rajattu.
Perhe ja elinolot	Työn ja perheen yhteensovittaminen	65.	Toinen vanhempi lakkaa ajattelemasta työtään, kun tulee kotiin	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka lakkaavat ajattelemasta työtään, kun tulevat kotiin. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkaansa sinun kohdallasi?". Kysymyksen osio: Kun tulen kotiin, lakkaan ajattelemasta työtäni. Vastausvaihtoehdot: 1) pitää täysin paikkaansa, 2) pitää jokseenkin paikkaansa, 3) ei pidä juurikaan paikkaansa, 4) ei pidä lainkaan paikkaansa. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vastausvaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
		66.	Toinen vanhempi tuntee laiminlyövänsä kotiasioita työn vuoksi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka tuntevat laiminlyövänsä kotiasioita työn vuoksi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkaansa sinun kohdallasi? Kysymyksen osio: Tunnen laiminlyöväni kotiasioita työn vuoksi. Vastausvaihtoehdot: 1) pitää täysin paikkaansa, 2) pitää jokseenkin paikkaansa, 3) ei pidä juurikaan paikkaansa, 4) ei pidä lainkaan paikkaansa. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vastausvaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.

	67.	Perhe saa jäädä joskus syrjään, kun toinen vanhempi uppoutuu täysin työhönsä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kertovat, että perhe sää syrjään, kun vanhempi uppoutuu työhönsä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkaansa sinun kohdallasi? Kysymyksen osio: Perhe saa joskus jäädä syrjään, kun uppoudun täysin työhöni. Vastausvaihtoehdot: 1) pitää täysin paikkaansa, 2) pitää jokseenkin paikkaansa, 3) ei pidä juurikaan paikkaansa, 4) ei pidä lainkaan paikkaansa. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vastausvaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
	68.	Toinen vanhempi kokee ansiotyön kaiken kaikkiaan kuormittavan perhe-elämää	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat ansiotyön kaiken kaikkiaan kuormittavan perhe-elämää. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkaansa sinun kohdallasi?". Indikaattori muodostuu kolmesta osiosta: 1) kun tulen kotiin, lakkaan ajattelemasta työtäni, 2) tunnen laiminlyöväni kotiasiota työn vuoksi, 3) perhe saa joskus jäädä syrjään, kun uppoudun täysin työhöni. Vastausvaihtoehdot: 1) pitää täysin paikkaansa, 2) pitää jokseenkin paikkaansa, 3) ei pidä juurikaan paikkaansa, 4) ei pidä lainkaan paikkaansa. Laskennassa ovat mukana vain kaikkiin kolmeen osioon vastanneet. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vastausvaihtoehdon 3 tai 4 ja osioihin 2 ja 3 vastausvaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
Työn ja perheen yhteensovittaminen	69.	Toisen vanhemman on usein vaikea keskittyä työhönsä kotiasioiden vuoksi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden on vaikea keskittyä työhön kotiasioiden vuoksi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkaansa sinun kohdallasi? Kysymyksen osio: Minun on usein vaikea keskittyä työhöni kotiasioiden vuoksi. Vastausvaihtoehdot: 1) pitää täysin paikkaansa, 2) pitää jokseenkin paikkaansa, 3) ei pidä juurikaan paikkaansa, 4) ei pidä lainkaan paikkaansa. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vastausvaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
	70.	Toinen vanhempi jaksaa paremmin lasten kanssa, kun käy työssä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka jaksavat paremmin lasten kanssa, kun käyvät työssä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkaansa sinun kohdallasi? Kysymyksen osio: Jaksan paremmin lasten kanssa, kun käyn myös työssä. Vastausvaihtoehdot: 1) pitää täysin paikkaansa, 2) pitää jokseenkin paikkaansa, 3) ei pidä juurikaan paikkaansa, 4) ei pidä lainkaan paikkaansa. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vastausvaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
	71.	Toinen vanhempi paljon pois kotoa työn takia	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka joutuvat olemaan työn takia paljon pois kotoa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Joudutko olemaan työn takia paljon pois kotoa?". Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
Elämäntapa	72.	Vanhemmalla vähintään yksi merkittävä elämäntapa muutos 12 kk aikana	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden perheessä on tapahtunut merkittävä elämäntapa muutos viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Onko perheessänne tapahtunut seuraavia muutoksia 12 viime kuukauden aikana?" Kysymyksen osiot: 1) perheen muutto toiselle paikkakunnalle, 2) avo- tai avioero, 3) muutto yhteen puolison kanssa, 4) puolison lasten muutto yhteiseen talouteen, 5) vauvan vakava sairaus, vammautuminen tai muu vastaava, 6) perheenjäsenen tai muun vauvalle läheisen ihmisen vakava sairaus tai kuolema, 7) työttömyys. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) ei. Laskennassa ovat mukana kaikki vähintään yhteen osioon vastanneet. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 vähintään yhteen osioon.
Elämäntapa	73.	Perheen taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka arvioivat perheen taloudellisen tilanteen kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Millaiseksi arvioit perheesi taloudellisen tilanteen?". Vastausvaihtoehdot: 1) erittäin hyväksi, 2) melko hyväksi, 3) kohtalaiseksi, 4) melko huonoksi, 5) erittäin huonoksi. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3, 4 tai 5.

Elintavat	Perf	74.	Perhe saanut toimeentulotukea 12 kk aikana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka ovat ilmoittaneet perheen saaneen toimeentulotukea viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Onko perheenne saanut toimeentulotukea 12 viime kuukauden aikana?". Vastausvaihtoehdot: 1) ei, 2) kyllä, alle 4 kuukautta, 3) kyllä, neljä kuukautta tai enemmän. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2 tai 3.
		75.	Perhe pelännyt ruoan loppuvan	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka ovat pelänneet ruoan loppuvan. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana?". Kysymyksen osiot: 1) pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saatte rahaa ostaaksenne lisää?, 2) joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi? ja 3) jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä. Vastausvaihtoehdot: 1) en ja 2) kyllä. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet osioon 1 vaihtoehdon 2.
		76.	Perhe joutunut rahan puutteen vuoksi tinkimään lääkkeiden ostosta	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka ovat joutuneet tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana?". Kysymyksen osiot: 1) pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saatte rahaa ostaaksenne lisää?, 2) joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi? ja 3) jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä. Vastausvaihtoehdot: 1) en ja 2) kyllä. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet osioon 2 vaihtoehdon 2.
		77.	Perhe jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka ovat jättäneet rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana?". Kysymyksen osiot: 1) pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saatte rahaa ostaaksenne lisää?, 2) joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi? ja 3) jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä. Vastausvaihtoehdot: 1) en ja 2) kyllä. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet osioon 3 vaihtoehdon 2.
		78.	Perhe joutunut tinkimään ruoasta, lääkkeistä tai lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka ovat tinkineet ruoasta, lääkkeistä tai lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana?". Kysymyksen osiot 1) pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saatte rahaa ostaaksenne lisää?, 2) joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi? ja 3) jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä. Vastausvaihtoehdot: 1) en ja 2) kyllä. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 2.
Elintavat	(Vauvan) Nukkuminen	79.	Vauva herää vähintään neljä kertaa yössä.	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka heräävät yöllä vähintään neljä kertaa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Yöheräilyjen lukumäärä (klo 22-06 välisenä aikana). Vanhemmat ilmoittavat avovastauksessa yöheräilyjen lukumäärän per yö. Tarkastelussa on vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vauvan heräävän neljä kertaa tai useammin. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		80.	Vauvan nukkuminen synnyttäneen vanhemman mielestä ongelma	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), joiden vanhemmat ilmoittavat, että vauvan nukkuminen on mielestään ongelma. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Onko vauvasi nukkuminen mielestäsi ongelma?". Vastausvaihtoehdot: 1) vakava ongelma, 2) lievä ongelma, 3) ei lainkaan ongelma. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	uvan) ravitseminen	81.	Synnyttänyt vanhempi suunnitellut raskausaikana syöttävänsä vauvaa vain rintamaidolla	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat suunnitelleet raskausaikana syöttävänsä vauvaa vain rintamaidolla. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kun olit raskaana, miten suunnitellit syöttäväsi vauvaasi?". Vastausvaihtoehdot: 1) vain rintamaidolla, 2) rintamaidolla ja korvikkeella, 3) vain äidinmaidon korvikkeella, 4) en osaa sanoa, 5) en suunnitellut asiaa. Laskennassa ei ole huomioitu vanhempia, jotka ovat valinneet vaihtoehdon 4 tai 5. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

(Va

82.	Synnyttänyt vanhempi ei suunnitellut vauvan syöttämismenetelmää raskausaikana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka eivät raskausaikana suunnitelleet, miten syöttävät vauvaa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kun olit raskaana, miten suunnittelit syöttäväsi vauvaasi?". Vastausvaihtoehdot: 1) vain rintamaidolla, 2) rintamaidolla ja korvikkeella, 3) vain äidinmaidon korvikkeella, 4) en osaa sanoa, 5) en suunnitellut asiaa. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ilmoittaneet vaihtoehdon 5. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
83.	Vauva saa vastaushetkellä rintamaitoa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka saavat vastaushetkellä rintamaitoa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä ruokaa vauvasi saa nykyisin?". Kysymyksen osio 1) rintamaitoa. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) ei. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
84.	Vauva saanut pelkkää rintamaitoa synnytyssairaalasta kotiutumisen jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka ovat saaneet synnytyssairaalasta kotiutumisen jälkeen pelkkää rintamaitoa (lisäksi d-vitamiinia). Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka kauan vauvasi on saanut synnytyssairaalasta kotiutumisen jälkeen pelkkää rintamaitoa (lisäksi d-vitamiinia)?" Vastausvaihtoehdot: 1) koko ajan, 2) osan aikaa, 3) ei lainkaan. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
85.	Vauva saanut rintamaitoa korvikkeen lisäksi synnytyssairaalasta kotiutumisen jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka ovat saaneet rintamaitoa korvikkeen lisäksi. Indikaattori perustuu kahteen kysymykseen. Kysymys 1: "Kuinka kauan vauvasi on saanut synnytyssairaalasta kotiutumisen jälkeen pelkkää rintamaitoa (lisäksi d-vitamiinia)" Vastausvaihtoehdot: 1) koko ajan, 2) osan aikaa, 3) ei lainkaan. Kysymys 2: "Kuinka kauan vauvasi on saanut rintamaitoa äidinmaidon korvikkeen lisäksi?". Vastausvaihtoehdot: 1) koko ajan, 2) osan aikaa, 3) ei lainkaan. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet kysymykseen 1 vaihtoehdon 2 tai 3 ja kysymykseen 2 vaihtoehdon 1. Osuus lasketaan ensimmäiseen kysymykseen vastanneista. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
86.	Imetys onnistunut paremmin kuin synnyttänyt vanhempi kuvitellut	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä imetys on onnistunut paremmin kuin kuvitellut. Indikaattori perustuu kysymykseen "Mitä mieltä olet seuraavista imetykseen liittyvistä asioista?". Kysymyksen osiot: 1) imetys on onnistunut paremmin kuin olin kuvitellut, 2) olen kokenut imetyksen palkitsevana, 3) olen kokenut imetyksen kivuliaana, 4) olen kokenut imetyksen helppona. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat valinneet osioon 1 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
87.	Synnyttänyt vanhempi kokenut imetyksen palkitsevana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat kokeneet imetyksen palkitsevana. Indikaattori perustuu kysymykseen "Mitä mieltä olet seuraavista imetykseen liittyvistä asioista?". Kysymyksen osiot: 1) imetys on onnistunut paremmin kuin olin kuvitellut, 2) olen kokenut imetyksen palkitsevana, 3) olen kokenut imetyksen kivuliaana, 4) olen kokenut imetyksen helppona. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat valinneet osioon 2 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
88.	Synnyttänyt vanhempi kokenut imetyksen kivuliaana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat kokeneet imetyksen kivuliaana. Indikaattori perustuu kysymykseen "Mitä mieltä olet seuraavista imetykseen liittyvistä asioista?". Kysymyksen osiot: 1) imetys on onnistunut paremmin kuin olin kuvitellut, 2) olen kokenut imetyksen palkitsevana, 3) olen kokenut imetyksen kivuliaana, 4) olen kokenut imetyksen helppona. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat valinneet osioon 3 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

		89.	Synnyttänyt vanhempi kokenut imetyksen helppona	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat kokeneet imetyksen helppona. Indikaattori perustuu kysymykseen "Mitä mieltä olet seuraavista imetykseen liittyvistä asioista?". Kysymyksen osiot: 1) imetyks on onnistunut paremmin kuin olin kuvitellut, 2) olen kokenut imetyksen palkitsevana, 3) olen kokenut imetyksen kivuliaana, 4) olen kokenut imetyksen helppona. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat valinneet osioon 4 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
Palvelut ja avunsaanti (Vauvan) ravitseminen		90.	Synnyttänyt vanhempi saanut tukea imetykseen äitiysneuvolassa raskausaikana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet tukea imetykseen äitiysneuvolasta raskausaikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?". Kysymyksen osiot: 1) sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana, 2) sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytys sairaalassa, 3) olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa, 4) olen saanut puolisolta tukea imetykseen, 5) olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen, 6) olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		91.	Synnyttänyt vanhempi saanut tukea imetykseen synnytys sairaalassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet tukea imetykseen synnytys sairaalassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?". Kysymyksen osiot: 1) sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana, 2) sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytys sairaalassa, 3) olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa, 4) olen saanut puolisolta tukea imetykseen, 5) olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen, 6) olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 2 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		92.	Synnyttänyt vanhempi saanut tukea imetykseen lastenneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?". Kysymyksen osiot: 1) sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana, 2) sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytys sairaalassa, 3) olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa, 4) olen saanut puolisolta tukea imetykseen, 5) olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen, 6) olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 3 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		93.	Synnyttänyt vanhempi saanut tukea imetykseen puolisolta	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet puolisolta tukea imetykseen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?". Kysymyksen osiot: 1) sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana, 2) sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytys sairaalassa, 3) olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa, 4) olen saanut puolisolta tukea imetykseen, 5) olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen, 6) olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 4 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

		94. Synnyttänyt vanhempi saanut tukea imetykseen vertaisryhmältä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet tukea imetykseen vertaisryhmältä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?". Kysymyksen osiot: 1) sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana, 2) sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytyssairaalassa, 3) olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa, 4) olen saanut puolisolta tukea imetykseen, 5) olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen, 6) olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 5 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		95. Synnyttänyt vanhempi saanut tietoa imetyksen hyödyistä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet tietoa imetyksen hyödyistä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?". Kysymyksen osiot: 1) sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana, 2) sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytyssairaalassa, 3) olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa, 4) olen saanut puolisolta tukea imetykseen, 5) olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen, 6) olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 6 vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
Terveys ja toimintakyky	Rokottaminen	96. Synnyttänyt vanhempi aikoo ottaa vauvalle rotavirusrokotteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka aikovat ottaa vauvalle rotavirusrokotteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitkä seuraavista kansallisen rokotusohjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?". Kysymyksen osiot: 1) rotavirus, 2) viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit), 3) pneumokokki, 4) MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko), 5) influenssa, 6) vesirokko. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en, 3) harkitsen vielä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vastausvaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		97. Synnyttänyt vanhempi aikoo ottaa vauvalle viitosrokotteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka aikovat ottaa vauvalle viitosrokotteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitkä seuraavista kansallisen rokotusohjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?". Kysymyksen osiot: 1) rotavirus, 2) viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit), 3) pneumokokki, 4) MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko), 5) influenssa, 6) vesirokko. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en, 3) harkitsen vielä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 2 vastausvaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		98. Synnyttänyt vanhempi aikoo ottaa vauvalle pneumokokkrokotteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka aikovat ottaa vauvalle pneumokokkrokotteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitkä seuraavista kansallisen rokotusohjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?". Kysymyksen osiot: 1) rotavirus, 2) viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit), 3) pneumokokki, 4) MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko), 5) influenssa, 6) vesirokko. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en, 3) harkitsen vielä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 3 vastausvaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		99. Synnyttänyt vanhempi aikoo ottaa vauvalle MPR rokotteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka aikovat ottaa vauvalle MPR-rokotteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitkä seuraavista kansallisen rokotusohjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?". Kysymyksen osiot: 1) rotavirus, 2) viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit), 3) pneumokokki, 4) MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko), 5) influenssa, 6) vesirokko. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en, 3) harkitsen vielä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 4 vastausvaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

Kasvuympäristön turvallisuus	Sairauskuluvakuutus	100.	Synnyttänyt vanhempi aikoo ottaa vauvalle influenssarokotteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka aikovat ottaa vauvalle influenssarokotteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitkä seuraavista kansallisen rokotushjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?". Kysymyksen osiot: 1) rotavirus, 2) viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit), 3) pneumokokki, 4) MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko), 5) influenssa, 6) vesirokko. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en, 3) harkitsen vielä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 5 vastausvaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		101.	Synnyttänyt vanhempi aikoo ottaa vauvalle vesirokkorokotteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka aikovat ottaa vauvalle vesirokkorokotteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitkä seuraavista kansallisen rokotushjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?". Kysymyksen osiot: 1) rotavirus, 2) viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit), 3) pneumokokki, 4) MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko), 5) influenssa, 6) vesirokko. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en, 3) harkitsen vielä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 6 vastausvaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
		102.	Vauvalla yksityinen sairauskuluvakuutus	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), joilla on vanhemman ilmoittamana yksityinen vakuutus, josta saa korvauksen yksityislääkärikäynnistä. Indikaattori perustuu kysymykseen: Onko vauvalla yksityinen sairauskuluvakuutus, josta saa korvauksen yksityislääkärikäynnistä. Vastausvaihtoehdot ovat: 1) kyllä, 2) ei. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta synnyttäneet vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	Kaltointohtelu ja väkivalta	103.	Vanhempi kokenut parisuhdeväkivaltaa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat kokeneet fyysistä, psyykkistä, seksuaalista tai taloudellista väkivaltaa parisuhteessa 12 viime kuukauden aikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko kokenut parisuhteessasi 12 viime kuukauden aikana seuraavia asioita?". Kysymyksen osiot: 1) fyysistä väkivaltaa (esim. potkimista, lyömistä), 2) henkistä väkivaltaa (esim. uhkailua), 3) seksuaalista väkivaltaa (esim. painostamista seksuaalisiin tekoihin), 4) taloudellista väkivaltaa (esim. estetty päättämästä perheen raha-asioista tai tekemästä itsenäisesti ostoksia). Vastausvaihtoehdot: 1) en ole parisuhteessa, 2) en, 3) kyllä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet yhteen tai useampaan kysymyksen osioon vaihtoehdon 3.
		104.	Vauvat, joiden vanhempi tai muu läheinen menettänyt maltin vauvan kanssa ja vaivoin saanut hillittyä itsensä	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka ovat olleet tilanteessa, jossa vanhempi tai muu vauvan läheinen menettänyt maltin vauvan kanssa niin, että vain vaivoin on saanut itsensä hillittyä. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko sinä tai onko vauvan toinen vanhempi, puoliso tai entinen puoliso toiminut seuraavasti?". Kysymyksen osio: 1) menettänyt maltin vauvan kanssa niin, että vain vaivoin on saanut itsensä hillittyä. Vastausvaihtoehdot: 1) ei kertaakaan, 2) kerran, 3) satunnaisesti, 4) usein. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2, 3 tai 4.
		105.	Vauva kokenut kaltointohtelua vähintään yhden kerran	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka ovat kokeneet kaltointohtelua vähintään yhden kerran. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko sinä tai onko vauvan toinen vanhempi, puoliso tai entinen puoliso toiminut seuraavasti?". Kysymyksen osiot: 2) jättänyt vauvan huomiotta tai huolenpidotta pidemmäksi aikaa, 3) rauhoittanut vauvaa lääkkeiden, alkoholin tms. avulla, 4) antanut vauvalle luunapin, läimäyttänyt tai lyönyt vauvaa, 5) heittänyt vauvan esim. sänkyyn, 6) ravistellut vauvaa, 7) kohdellut vauvaa väkivaltaisesti jotenkin muuten. Vastausvaihtoehdot: 1) ei kertaakaan, 2) kerran, 3) satunnaisesti, 4) usein. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet yhteen tai useampaan osioon vaihtoehdon 2, 3 tai 4.

Päihteet kasvuympäristössä	106.	Synnyttänyt vanhempi juonut alkoholia 5 annosta tai enemmän vähintään kerran kuukaudessa vauvan syntymän jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat ilmoittaneet juoneensa alkoholia vähintään 5 annosta kerralla kerran kuukaudessa tai useammin vauvan syntymän jälkeen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka usein olet juonut alkoholia vähintään 5 annosta kerralla kerran kuukaudessa tai useammin vauvan syntymän jälkeen?". Vastausvaihtoehdot: 1) en koskaan, 2) harvemmin kuin kerran kuukaudessa, 3) kerran kuukaudessa, 4) kerran viikossa, 5) päivittäin tai lähes päivittäin. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3, 4 tai 5. Osuus lasketaan kaikista kyselyyn vastanneista synnyttäneistä vanhemmista.	
	107.	Toinen vanhempi juonut alkoholia vähintään 5 annosta (naiset) tai 7 annosta (miehet) vähintään kerran kuukaudessa vauvan syntymän jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat ilmoittaneet juoneensa alkoholia vähintään 5 (naiset) tai 7 (miehet) annosta kerralla kerran kuukaudessa tai useammin vauvan syntymän jälkeen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Kuinka usein olet juonut alkoholia vähintään 5 (naiset) tai 7 (miehet) annosta kerralla kerralla vauvan syntymän jälkeen?". Vastausvaihtoehdot: 1) en koskaan, 2) harvemmin kuin kerran kuukaudessa, 3) kerran kuukaudessa, 4) kerran viikossa, 5) päivittäin tai lähes päivittäin. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2, 3, 4 tai 5. Osuus lasketaan kaikista kyselyyn vastanneista toisista vanhemmista.	
	108.	Vauva altistunut vanhemman alkoholin juomiselle vähintään 5 annosta (naiset) tai 7 annosta (miehet).	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka ovat altistuneet vanhemman alkoholin juomiselle vähintään 5 annosta (naiset) tai 7 annosta (miehet). Indikaattori perustuu kysymykseen: "Onko vauva ollut juomisen aikana tai välittömästi sen jälkeen läsnä?". Vastausvaihtoehdot: 1) ei koskaan, 2) joskus, 3) useimmiten tai aina. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2 tai 3. Osuus lasketaan niistä tutkimukseen osallistuneista vauvoista, joista on käytettävissä toisen tai molemman vanhemman tuottamaa tietoa.	
	109.	Vauva altistuu passiiviselle tupakoinnille	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vauvojen osuudesta (%), jotka altistuvat passiiviselle tupakoinnille. Indikaattori perustuu kysymykseen "Tupakoiko itse tai tupakoiko joku muu perheenne jäsenistä sisällä asunnossanne". Kysymyksen osiot: 1) itse, 2) joku muu. Vastausvaihtoehdot ovat 1) ei, 2) kyllä. Tarkastelussa ovat vauvat, joiden osalta toinen tai molemmat vanhemmat ovat ilmoittaneet osioon 1 ja/tai 2 vaihtoehdon 2.	
Palvelut ja avunsaanti	Tieto palveluista tai etuuksista	110.	Palvelut ja etuudet, joihin liittyvä tieto koskee vanhempia (6 palvelua tai etuutta)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat palveluihin tai etuuksiin liittyvän tiedon koskevan itseään. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Kuinka paljon sinulla on tietoa seuraavista palveluista tai etuuksista?". Kysymyksen osiot: 1) kerho- tai leikkipuistotoiminta, varhaiskasvatuspalvelut (eli päivähoito), 2) perhetyö, 3) kotipalvelu, 4) parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki), 5) apuväline- tai vammaispalvelut, 6) Kelan tuet ja etuudet. Vastausvaihtoehdot: 1) ei koske minua, 2) riittävästi, 3) melko riittävästi, 4) keskinkertaisesti, 5) melko riittämättömästi, 6) täysin riittämättömästi. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 2, 3, 4, 5 tai 6.
		111.	Vanhemmalla riittämättömästi tietoa palveluista tai etuuksista (6 palvelua tai etuutta)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joilla on riittämättömästi tietoa eri palveluista ja etuuksista. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Kuinka paljon sinulla on tietoa seuraavista palveluista tai etuuksista?". Kysymyksen osiot: 1) kerho- tai leikkipuistotoiminta, varhaiskasvatuspalvelut (eli päivähoito), 2) perhetyö, 3) kotipalvelu, 4) parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki), 5) apuväline- tai vammaispalvelut, 6) Kelan tuet ja etuudet. Vastausvaihtoehdot: 1) ei koske minua, 2) riittävästi, 3) melko riittävästi, 4) keskinkertaisesti, 5) melko riittämättömästi, 6) täysin riittämättömästi. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 1 ilmoittaneita. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 5 tai 6.

Tuen saaminen, raskausaika	112.	Synnyttänyt vanhempi tarvinnut tukea ammattilaisilta raskausaikana (13 tukimuotoa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka tarvitsivat raskausaikana tukea sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Saitko raskausaikana tukea seuraaviin asioihin sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävää?". Kysymyksen osiot: 1) raskausajan yleinen vointi, 2) vanhemmuus, 3) mieliala, 4) oma jaksaminen, 5) parisuhde, 6) raskausajan ravitseminen, 7) raskausajan liikunta, 8) painon hallinta, 9) raskausdiabetes, 10) tupakasta vieroitus, 11) päihteiden käytön vähentäminen, 12) synnytyspelko, 13) synnytykseen valmistautuminen. Vastausvaihtoehdot: 1) en tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta en saanut, 3) sain, mutta se ei ollut riittävää, 4) sain, se oli riittävää. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kysymyksen eri osioihin vaihtoehdon 2, 3 tai 4. Kysymys oli osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa.
Tuen tarve ja saaminen, raskausaika	113.	Toinen vanhempi tarvinnut tukea ammattilaisilta vauvan odotusaikana (8 tukimuotoa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka tarvitsivat raskausaikana tukea sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävää?". Kysymyksen osiot: 1) vanhemmuus, 2) mieliala, 3) parisuhde, 4) terveellinen ravitseminen, 5) painon hallinta, 6) tupakasta vieroitus, 7) päihteiden käytön vähentäminen, 8) synnytykseen valmistautuminen. Vastausvaihtoehdot: 1) en tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta en saanut, 3) sain, mutta se ei ollut riittävää, 4) sain, se oli riittävää. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kysymyksen eri osioihin vaihtoehdon 2,3 tai 4. Kysymys oli osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa.
	114.	Synnyttänyt vanhempi saanut riittävästi tukea ammattilaisilta raskausaikana (13 tukimuotoa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet raskausaikana riittävästi tukea sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta raskausaikana eri asioihin. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Saitko raskausaikana tukea seuraaviin asioihin sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävää?". Kysymyksen osiot: 1) raskausajan yleinen vointi, 2) vanhemmuus, 3) mieliala, 4) oma jaksaminen, 5) parisuhde, 6) raskausajan ravitseminen, 7) raskausajan liikunta, 8) painon hallinta, 9) raskausdiabetes, 10) tupakasta vieroitus, 11) päihteiden käytön vähentäminen, 12) synnytyspelko, 13) synnytykseen valmistautuminen. Vastausvaihtoehdot: 1) en tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta en saanut, 3) sain, mutta se ei ollut riittävää, 4) sain, se oli riittävää. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 1 ilmoittaneita. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 4. Kysymys oli osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa.
	115.	Toinen vanhempi saanut riittävästi tukea ammattilaisilta raskausaikana (8 tukimuotoa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet raskausaikana riittävästi tukea sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta raskausaikana eri asioihin. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Saitko raskausaikana tukea seuraaviin asioihin sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävää?". Kysymyksen osiot: 1) vanhemmuus, 2) mieliala, 3) parisuhde, 4) terveellinen ravitseminen, 5) painon hallinta, 6) tupakasta vieroitus, 7) päihteiden käytön vähentäminen, 8) synnytykseen valmistautuminen. Vastausvaihtoehdot: 1) en tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta en saanut, 3) sain, mutta se ei ollut riittävää, 4) sain, se oli riittävää. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 1 ilmoittaneita. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 4. Kysymys oli osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa.
syntymän jälkeinen aika	116.	Vanhempi tarvinnut tukea ammattilaisilta vauvan syntymän jälkeen (9 tukimuotoa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat tarvinneet vauvan syntymän jälkeen tukea sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta eri asioihin. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Oletko vauvan syntymän jälkeen saanut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien lastenneuvola) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?". Kysymyksen osiot: 1) vauvan itkuisuus, 2) vauvan nukkuminen, 3) vauvan syöttäminen, 4) vauvan muu hoitaminen, 5) oma jaksaminen, 6) puolison jaksaminen, 7) parisuhde, 8) mieliala, 9) vanhemmuus. Vastausvaihtoehdot: 1) en ole tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta en saanut, 3) olen saanut, mutta se ei ollut riittävää, 4) olen saanut, se oli riittävää. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kysymyksen eri osioihin vaihtoehdon 2, 3 tai 4.

117.	Vanhempi saanut riittävästi tukea vauvan syntymän jälkeen ammattilaisilta (9 tukimuotoa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet vauvan syntymän jälkeen riittävästi tukea sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta eri asioihin. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Oletko vauvan syntymän jälkeen saanut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien lastenneuvola) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?". Kysymyksen osiot: 1) vauvan itkuisuus, 2) vauvan nukkuminen, 3) vauvan syöttäminen, 4) vauvan muu hoitaminen, 5) oma jaksaminen, 6) puolison jaksaminen, 7) parisuhde, 8) mieliala, 9) vanhemmuus. Vastausvaihtoehdot: 1) en ole tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta en saanut, 3) olen saanut, mutta se ei ollut riittävä, 4) olen saanut, se oli riittävä. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 1 ilmoittaneita. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kysymyksen eri osioihin vaihtoehdon 4.
118.	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana vähän tukea vähintään yhdessä vauvaan liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat vähän tukea vähintään yhdessä vauvaan liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Kysymyksen osiot: 1) fyysinen kasvu tai terveydentila, 2) ikätasoinen kehitys, 3) vuorovaikutuskyvyt (hymyvaste/jokeltelu), 4) ravitsemus, 5) uniongelmat, 6) kaltoinkohtelu. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 2.
119..	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana vähän tukea vähintään yhdessä vanhempaan liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat vähän tukea vähintään yhdessä vanhempaan liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Kysymyksen osiot: 7) ravitsemus- tai liikuntatottumukset, 8) fyysinen terveys, 9) jaksaminen, 10) psyykinen vointi ja mielenterveys, 11) vuorovaikutus vauvan kanssa, 12) vanhempien keskinäinen vuorovaikutus / parisuhde, 13) päihteiden käyttö, 14) väkivalta perheessä. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 2.
120.	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana vähän tukea vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat vähän tukea vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Kysymyksen osiot: 15) kyky tai taito huolehtia vauvan perushoidosta ja huolenpidosta, 16) kyky rytmittää arki vauvan tarpeiden ja edun mukaisesti, 17) sosiaalinen tukiverkosto, 18) sisarusten hyvinvointi ja terveys. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 2.
121.	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana vähän tukea vähintään yhdessä sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat vähän tukea vähintään yhdessä sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Vauvaan liittyvät kysymyksen osiot: 1) fyysinen kasvu tai terveydentila, 2) ikätasoinen kehitys, 3) vuorovaikutuskyvyt (hymyvaste/jokeltelu), 4) ravitsemus, 5) uniongelmat, 6) kaltoinkohtelu. Vanhempaan liittyvät kysymyksen osiot: 7) ravitsemus- tai liikuntatottumukset, 8) fyysinen terveys, 9) jaksaminen, 10) psyykinen vointi ja mielenterveys, 11) vuorovaikutus vauvan kanssa, 12) vanhempien keskinäinen vuorovaikutus / parisuhde, 13) päihteiden käyttö, 14) väkivalta perheessä. Perheeseen liittyvät kysymyksen osiot: 15) kyky tai taito huolehtia vauvan perushoidosta ja huolenpidosta, 16) kyky rytmittää arki vauvan tarpeiden ja edun mukaisesti, 17) sosiaalinen tukiverkosto, 18) sisarusten hyvinvointi ja terveys. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvissä kysymysosioissa vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 2.
122.	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana paljon tukea vähintään yhdessä vauvaan liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat paljon tukea vähintään yhdessä vauvaan liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Kysymyksen osiot: 1) fyysinen kasvu tai terveydentila, 2) ikätasoinen kehitys, 3) vuorovaikutuskyvyt (hymyvaste/jokeltelu), 4) ravitsemus, 5) uniongelmat, 6) kaltoinkohtelu. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 3.

123.	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana paljon tukea vähintään yhdessä vanhempaan liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat paljon tukea vähintään yhdessä vanhempaan liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Kysymyksen osiot: 7) ravitseminen- tai liikuntatottumukset, 8) fyysinen terveys, 9) jaksaminen, 10) psyykinen vointi ja mielenterveys, 11) vuorovaikutus vauvan kanssa, 12) vanhempien keskinäinen vuorovaikutus / parisuhde, 13) päihteiden käyttö, 14) väkivalta perheessä. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 3.
124.	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana paljon tukea vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat paljon tukea vähintään yhdessä perheeseen liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Kysymyksen osiot: 15) kyky tai taito huolehtia vauvan perushoidosta ja huolenpidosta, 16) kyky rytmittää arki vauvan tarpeiden ja edun mukaisesti, 17) sosiaalinen tukiverkosto, 18) sisarusten hyvinvointi ja terveys. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 3.
125.	Perhe tarvinnut terveydenhoitajan arvioimana paljon tukea vähintään yhdessä sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asiassa	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka terveydenhoitajan arvioimana tarvitsevat paljon tukea vähintään yhdessä sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä asiassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Vauvaan liittyvät kysymyksen osiot: 1) fyysinen kasvu tai terveydentila, 2) ikätasoinen kehitys, 3) vuorovaikutuskyyvyt (hymyvaste/jokeltelu), 4) ravitseminen, 5) uniongelmat, 6) kaltoinkohtelu. Vanhempaan liittyvät kysymyksen osiot: 7) ravitseminen- tai liikuntatottumukset, 8) fyysinen terveys, 9) jaksaminen, 10) psyykinen vointi ja mielenterveys, 11) vuorovaikutus vauvan kanssa, 12) vanhempien keskinäinen vuorovaikutus / parisuhde, 13) päihteiden käyttö, 14) väkivalta perheessä. Perheeseen liittyvät kysymyksen osiot: 15) kyky tai taito huolehtia vauvan perushoidosta ja huolenpidosta, 16) kyky rytmittää arki vauvan tarpeiden ja edun mukaisesti, 17) sosiaalinen tukiverkosto, 18) sisarusten hyvinvointi ja terveys. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet sekä vauvaan, vanhempaan että perheeseen liittyvässä kysymysosioissa vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 3.
126.	Terveydenhoitaja ei ole osannut arvioida perheen tuen tarvetta vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvissä asioissa (18 tukimuotoa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joiden osalta terveydenhoitaja ei ole osannut arvioida perheen tuen tarvetta vauvaan, vanhempaan tai perheeseen liittyviin asioihin. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?". Kysymyksen osiot vauvaan liittyen: 1) fyysinen kasvu tai terveydentila, 2) ikätasoinen kehitys, 3) vuorovaikutuskyyvyt (hymyvaste/ jokeltelu), 4) ravitseminen, 5) uniongelmat, 6) kaltoinkohtelu. Kysymyksen osiot vanhempiin liittyen: 7) ravitseminen- tai liikuntatottumukset, 8) fyysinen terveys, 9) jaksaminen, 10) psyykinen vointi ja mielenterveys, 11) vuorovaikutus vauvan kanssa, 12) vanhempien keskinäinen vuorovaikutus/ parisuhde, 13) päihteiden käyttö, 14) väkivalta perheessä. Kysymyksen osiot perheeseen liittyen: 15) kyky tai taito huolehtia vauvan perushoidosta ja huolenpidosta, 16) kyky rytmittää arki vauvan tarpeiden ja edun mukaisesti, 17) sosiaalinen tukiverkosto, 18) sisarusten hyvinvointi ja terveys. Vastausvaihtoehdot: 1) ei lainkaan, 2) vähän, 3) paljon, 4) en osaa sanoa. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 4.

Raskauden seuranta äitiysneuvolassa

127.	Synnyttäneen vanhemman mielestä raskauden seuranta neuvolassa toteutunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat raskauden seurannan äitiysneuvolassa toteutuneen kokonaisuutena asiakaslähtöisesti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullee kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Laskennassa on mukana vain kaikkiin viiteen kysymykseen vastanneet. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kaikkiin osioihin vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
128.	Synnyttäneen vanhemman mielestä raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat raskauden seurannan äitiysneuvolassa toteutuvan asiantuntevasti ja osaavasti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullee kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
129.	Synnyttänyt vanhempi koki tullee kuulluksi äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat tullee kuulluksi äitiysneuvolassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullee kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 2 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
130.	Synnyttäneen vanhemman mielestä äitiysneuvolassa selvitetty koko perheen hyvinvointia	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat että äitiysneuvolassa selvitettiin koko perheen hyvinvointia. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullee kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 3 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
131.	Synnyttänyt vanhempi saanut riittävästi tukea vanhemmuuteen äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat saaneensa riittävästi tukea vanhemmuuteen äitiysneuvolassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullee kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 4 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
132.	Synnyttänyt vanhempi uskaltanut kertoa asioistaan rehellisesti äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat että ovat uskaltaneet kertoa asioistaan rehellisesti äitiysneuvolassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullee kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 5 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.

133.	Toisen vanhemman mielestä raskauden seuranta neuvolassa toteutunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat puolison raskauden seurannan äitiysneuvolassa toteutuvan kokonaisuutena asiakaslähtöisesti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullessi kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Laskennassa on mukana vain kaikkiin viiteen kysymykseen vastanneet. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kaikkiin osioihin vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu toisista vanhemmista, jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
134.	Toisen vanhemman mielestä raskautta seurattu asiantuntevasti ja osaavasti äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat raskauden seurannan äitiysneuvolassa toteutuvan asiantuntevasti ja osaavasti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullessi kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu toisista vanhemmista, jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
135.	Toinen vanhempi kokenut tullessa kuulluksi äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat tullessa kuulluksi äitiysneuvolassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullessi kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 2 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu toisista vanhemmista, jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
136.	Toisen vanhemman mielestä äitiysneuvolassa selvitetty koko perheen hyvinvointia	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat että äitiysneuvolassa selvitettiin koko perheen hyvinvointia. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullessi kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 3 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu toisista vanhemmista, jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
137.	Toinen vanhempi saanut riittävästi tukea vanhemmuuteen äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat saaneensa riittävästi tukea vanhemmuuteen äitiysneuvolassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullessi kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 4 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu toisista vanhemmista, jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
138.	Toinen vanhempi uskaltanut kertoa asioistaan rehellisesti äitiysneuvolassa	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat että ovat uskaltaneet kertoa asioistaan rehellisesti äitiysneuvolassa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?". Kysymyksen osiot: 1) raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti, 2) koin tullessi kuulluksi, 3) selvitettiin koko perheen hyvinvointia, 4) sain riittävästi tukea vanhemmuuteen, 5) uskalsin kertoa asioistani rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) Täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 5 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu toisista vanhemmista, jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.

139.	Synnyttänyt vanhempi ei olisi halunnut, että äitiysneuvolan terveydenhoitaja vaihtuu niin usein	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joilla ei ole ollut äitiysneuvolakäynneillä useimmiten sama terveydenhoitaja tai kättilö ja eivät olisi halunneet, että terveydenhoitaja tai kättilö vaihtuu niin usein. Indikaattori perustuu kysymykseen "Oliko sinulla äitiysneuvolakäynneillä useimmiten sama terveydenhoitaja tai kättilö?". Vastausvaihtoehdot: 1) Kyllä, 2) kyllä, mutta olisin toivonut terveydenhoitajan tai kättilön vaihtuvan, 3) ei, en olisi halunnut, että terveydenhoitaja tai kättilö vaihtuu niin usein, 4) ei, mutta se ei haitannut. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
140.	Neuvolasta tarjottu synnyttäneelle vanhemmalle kotikäyntiä raskausaikana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien (%) osuudesta, joille on tarjottu äitiysneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarjottiinko äitiys- tai lastenneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana tai synnytyksen jälkeen?". Kysymyksen osio: Raskausaikana. Vastausvaihtoehdot: 1) ei tarjottu enkä olisi tarvinnutkaan, 2) ei tarjottu, mutta olisin tarvinnut, 3) tarjottiin, mutta en katsonut tarpeelliseksi, 4) tarjottiin, mutta käynti ei ollut hyödyllinen, 5) tarjottiin, käynti oli hyödyllinen. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3, 4 tai 5. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
141.	Neuvolasta ei tarjottu synnyttäneelle vanhemmalle kotikäyntiä raskausaikana vaikka olisi tarvinnut	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joille ei tarjottu äitiysneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarjottiinko äitiys- tai lastenneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana tai synnytyksen jälkeen?". Kysymyksen osio: Raskausaikana. Vastausvaihtoehdot: 1) ei tarjottu enkä olisi tarvinnutkaan, 2) ei tarjottu, mutta olisin tarvinnut, 3) tarjottiin, mutta en katsonut tarpeelliseksi, 4) tarjottiin, mutta käynti ei ollut hyödyllinen, 5) tarjottiin, käynti oli hyödyllinen. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
142.	Toinen vanhempi osallistunut äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Osallistuitko?". Kysymyksen osiot: 1) äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille, 2) muille äitiysneuvolakäynneille, 3) sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen, 4) perhevalmennukseen, 5) synnytykseen. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vaihtoehdon 1 kysymyksen. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
143.	Toinen vanhempi osallistunut muille äitiysneuvolakäynneille	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet muille äitiysneuvolakäynneille. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Osallistuitko?". Kysymyksen osiot: 1) äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille, 2) muille äitiysneuvolakäynneille, 3) sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen, 4) perhevalmennukseen, 5) synnytykseen. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 2 vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
144.	Toinen vanhempi osallistunut ensimmäiselle tai muille äitiysneuvolakäynneille	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet ensimmäiselle äitiysneuvolakäynnille tai muille äitiysneuvolakäynneille. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Osallistuitko?". Kysymyksen osiot: 1) äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille, 2) muille äitiysneuvolakäynneille, 3) sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen, 4) perhevalmennukseen, 5) synnytykseen. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioihin 1 tai 2 vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
145.	Toinen vanhempi osallistunut seulontaultraäänitutkimukseen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet seulontaultraäänitutkimukseen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Osallistuitko?". Kysymyksen osiot: 1) äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille, 2) muille äitiysneuvolakäynneille, 3) sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen, 4) perhevalmennukseen, 5) synnytykseen. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 3 vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
146.	Toinen vanhempi osallistunut synnytykseen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet synnytykseen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Osallistuitko?". Kysymyksen osiot: 1) äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille, 2) muille äitiysneuvolakäynneille, 3) sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen, 4) perhevalmennukseen, 5) synnytykseen. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 5 vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.

Perhe- tai synnytyksvalmennus	147.	Synnyttänyt vanhempi osallistunut julkisen tai yksityisen tahon järjestämään perhevalmennukseen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet julkisen tai yksityisen tahon järjestämään perhe- tai synnytyksvalmennukseen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mihin seuraavista perhe- tai synnytyksvalmennuksista osallistuit?". Vastausvaihtoehdot: 1) neuvolan tai muun julkisen tahon järjestämään valmennukseen, 2) yksityisen tahon järjestämään valmennukseen, 3) kävin tutustumassa synnytyssairaalaan paikan päällä, 4) katsoin (netissä olleita) synnytykseen liittyviä videoita, 5) en mihinkään. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1 tai 2. Kysymys ei sisältynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
	148.	Vanhempi saanut riittävän selkeät ohjeet oikeasta hetkestä lähteä synnyttämään	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet riittävän selkeät ohjeet siitä, milloin on oikea hetki lähteä synnyttämään. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Saitko mielestäsi riittävän selkeät ohjeet siitä, milloin on oikea hetki lähteä synnyttämään?". Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1.
Raskauden seuranta äitiysneuvolassa	149.	Toinen vanhempi osallistunut perhevalmennukseen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet perhevalmennukseen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Osallistuitko?". Kysymyksen osiot: 1) äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille, 2) muille äitiysneuvolakäynneille, 3) sikiön poikkeavuuksien seurantaultraäänitutkimukseen, 4) perhevalmennukseen, 5) synnytykseen. Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 4 vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisältynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
Perhe- tai synnytyksvalmennus	150.	Synnyttänyt vanhempi kokee perhe- tai synnytyksvalmennuksen hyödyllisenä (10 asiaa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat saamansa perhe- tai synnytyksvalmennuksen hyödylliseksi eri asioihin. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Oliko saamasi perhe- tai synnytyksvalmennus hyödyllinen seuraavien asioiden kannalta?". Kysymyksen osiot: 1) loppuraskausajan vointi, 2) synnytykspelko, 3) synnytykseen valmistautuminen, 4) vanhemmuus, 5) tunteiden käsittely, 6) parisuhde, 7) imetys, 8) vauvan hoito, 9) tieto lapsiperhe-etuuksista, 10) tieto lapsiperhepalveluista. Vastausvaihtoehdot: 1) ei koske minua, 2) erittäin hyödyllinen, 3) melko hyödyllinen, 4) ei hyödyllinen eikä hyödytön, 5) melko hyödytön, 6) erittäin hyödytön. Laskennassa ei huomioida vastaajia, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 2 tai 3. Osuus lasketaan vastaajista, jotka ovat ilmoittaneet osallistuneensa joko julkisen tai yksityisen tahon perhevalmennukseen. Kysymys ja laskenta olivat osin erilaisia synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa/ indikaattoreissa.
	151.	Toinen vanhempi kokee perhe- tai synnytyksvalmennuksen hyödyllisenä (8 asiaa)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka kokevat saamansa perhe- tai synnytyksvalmennuksen hyödylliseksi eri asioihin. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Oliko saamasi perhe- tai synnytyksvalmennus hyödyllinen seuraavien asioiden kannalta?". Kysymyksen osiot: 1) synnytykseen valmistautuminen, 2) vanhemmuus, 3) tunteiden käsittely, 4) parisuhde, 5) imetys, 6) vauvan hoito, 7) tieto lapsiperhe-etuuksista, 8) tieto lapsiperhepalveluista. Vastausvaihtoehdot: 1) ei koske minua, 2) erittäin hyödyllinen, 3) melko hyödyllinen, 4) ei hyödyllinen eikä hyödytön, 5) melko hyödytön, 6) erittäin hyödytön. Laskennassa ei huomioida vastaajia, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 2 tai 3. Osuus lasketaan vastaajista, jotka ovat ilmoittaneet osallistuneensa perhevalmennukseen. Kysymys ja laskenta olivat osin erilaisia synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa/ indikaattoreissa.
nytyksen jälkeen	152.	Neuvolasta tarjottu synnyttäneelle vanhemmalle kotikäyntiä synnytyksen jälkeen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joille on tarjottu lastenneuvolasta kotikäyntiä synnytyksen jälkeen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarjottiinko äitiys- tai lastenneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana tai synnytyksen jälkeen?". Kysymyksen osio: Synnytyksen jälkeen. Vastausvaihtoehdot: 1) ei tarjottu enkä olisi tarvinnutkaan, 2) ei tarjottu, mutta olisin tarvinnut, 3) tarjottiin, mutta en katsonut tarpeelliseksi, 4) tarjottiin, mutta käynti ei ollut hyödyllinen, 5) tarjottiin, käynti oli hyödyllinen. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 3, 4 tai 5. Kysymys ei sisältynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.

153.	Neuvolasta ei tarjottu synnyttäneelle vanhemmalle kotikäyntiä synnytyksen jälkeen vaikka olisi tarvinnut	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joille ei tarjottu lastenneuvolasta kotikäyntiä synnytyksen jälkeen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Tarjottiinko äitiys- tai lastenneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana tai synnytyksen jälkeen?". Kysymyksen osio: Synnytyksen jälkeen. Vastausvaihtoehdot: 1) ei tarjottu enkä olisi tarvinnutkaan, 2) ei tarjottu, mutta olisin tarvinnut, 3) tarjottiin, mutta en katsonut tarpeelliseksi, 4) tarjottiin, mutta käynti ei ollut hyödyllinen, 5) tarjottiin, käynti oli hyödyllinen. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 2. Kysymys ei sisällynyt toisen vanhemman lomakkeeseen.
154.	Toinen vanhempi osallistunut lastenneuvolakäynnille	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat osallistuneet lastenneuvolakäynnille tämän vauvan kanssa. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Oletko osallistunut lastenneuvolakäynnille tai -käynneille tämän vauvan kanssa?". Vastausvaihtoehdot: 1) kyllä, 2) en. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet vaihtoehdon 1. Kysymys ei sisällynyt synnyttäneen vanhemman lomakkeeseen.
155.	Synnyttäneen vanhemman mielestä vauvan neuvolakäynti toteutunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden vauvan neuvolakäynnit ovat toteutuneet kokonaisuutena asiakaslähtöisesti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Laskennassa ovat mukana vain kaikkiin kuuteen osioon vastanneet. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kaikkiin osioihin vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
156.	Synnyttäneen vanhemman mielestä lastenneuvolassa seurattu vauvan terveyttä ja kehitystä asiantuntevasti	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on seurattu vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä asiantuntevasti ja osaavasti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
157.	Synnyttäneen vanhemman mielestä lastenneuvolassa kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävistä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 2 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.

158.	Synnyttäneen vanhemman mielestä lastenneuvolassa puhuttu hänelle tärkeistä asioista	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on puhuttu hänelle tärkeistä asioista. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 3 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa.
159.	Synnyttäneen vanhemman mielestä lastenneuvolassa on kuunneltu riittävästi, mitä hänellä on ollut sanottavana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on kuunneltu riittävästi, mitä vanhemmalla on ollut sanottavana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 4 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman lomakkeissa.
160.	Synnyttäneen vanhemman mielestä lastenneuvolassa selvitetty koko perheen hyvinvointia	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on selvitetty koko perheen hyvinvointia. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 5 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
161.	Synnyttäneen vanhemman mielestä lastenneuvolassa annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 6 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
162.	Synnyttäneen vanhemman mielestä lastenneuvolassa uskaltanut kertoa asioista rehellisesti.	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat synnyttäneet vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 7 vaihtoehdon 1 tai 2. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.

163.	Toisen vanhemman mielestä vauvan neuvolakäynti toteutunut kokonaisuutena asiakaslähtöisesti	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä vauvan neuvolakäynnit ovat toteutuneet asiakaslähtöisesti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kaikkiin osioihin vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
164.	Toisen vanhemman mielestä lastenneuvolassa on seurattu vauvan terveyttä ja kehitystä asiantuntevasti	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on seurattu vauvan terveyttä ja kehitystä asiantuntevasti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 1 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
165.	Toisen vanhemman mielestä lastenneuvolassa kerrottu rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on kerrottu rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 2 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
166.	Toisen vanhemman mielestä lastenneuvolassa puhuttu hänelle tärkeistä asioista	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on puhuttu hänelle tärkeistä asioista. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 3 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.

167.	Toisen vanhemman mielestä lastenneuvolassa kuunneltu riittävästi, mitä hänellä on ollut sanottavana	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on kuunneltu riittävästi, mitä hänellä on ollut sanottavana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 4 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
168.	Toisen vanhemman mielestä lastenneuvolassa selvitetty koko perheen hyvinvointia	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on selvitetty koko perheen hyvinvointia. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 5 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
169.	Toisen vanhemman mielestä lastenneuvolassa annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 6 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.
170.	Toisen vanhemman mielestä lastenneuvolassa uskaltanut kertoa asioista rehellisesti.	Indikaattori tuottaa tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), joiden mielestä lastenneuvolassa on uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?". Kysymyksen osiot: 1) Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti, 2) on kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista, 3) on puhuttu minulle tärkeistä asioista, 4) on kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana, 5) on selvitetty koko perheen hyvinvointi, 6) on annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen, 7) olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti. Vastausvaihtoehdot: 1) täysin samaa mieltä, 2) samaa mieltä, 3) ei samaa eikä eri mieltä, 4) eri mieltä, 5) täysin eri mieltä. Tarkastelussa ovat toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet osioon 7 vaihtoehdon 1 tai 2. Osuus laskettu lastenneuvolaan tämän vauvan kanssa osallistuneista vanhemmista. Laskenta osin erilainen synnyttäneen ja toisen vanhemman indikaattoreissa.

171.	Vanhempi tarvinnut 12 viime kk aikana eri palveluja (12 palvelua, raportoitu vain yleisimmät)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat tarvinneet eri palveluja 12 viime kuukauden aikana. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Oletko mielestäsi saanut riittävästi seuraavia palveluja 12 viime kuukauden aikana?". Kysymyksen osiot: 1) varhaiskasvatuspalvelut (esim. kerho- tai leikkipuistotoiminta), 2) ammattilaisten järjestämä vertaistuki (esim. synnytyspelkoryhmä, äitien vertaistukiryhmä, isäryhmä), 3) parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki), 4) perhetyö, 5) kotipalvelu, 6) apuväline- tai vammaispalvelut, 7) tukiperhe tai tukipalvelut, 8) erikoissairaanhoido, esimerkiksi lastentaudit tai lastenneurologia (vain synnyttäneiltä vanhemmilta), 9) ensi- ja turvakoti, 10) sijoitus perhe- tai laitoshoitoon, 11) mielenterveyspalvelut, 12) päihdepalvelut. Vastausvaihtoehdot: 1) en ole tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta palvelua ei saanut, 3) olen käyttänyt, palvelu ei ollut riittävää, 4) olen käyttänyt, palvelu oli riittävää. Erikoissairaanhoido ei ole kysytty toisen vanhemman lomakkeessa. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet kysymyksen eri osioihin vaihtoehdon 2, 3 tai 4.
172.	Vanhempi saanut 12 viime kk aikana riittävästi eri palveluja (12 palvelua, raportoitu vain yleisimmät)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden vanhempien osuudesta (%), jotka ovat saaneet riittävästi eri palveluja 12 viime kuukauden aikana. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Oletko mielestäsi saanut riittävästi seuraavia palveluja 12 viime kuukauden aikana?". Kysymyksen osiot: 1) varhaiskasvatuspalvelut (esim. kerho- tai leikkipuistotoiminta), 2) ammattilaisten järjestämä vertaistuki (esim. synnytyspelkoryhmä, äitien vertaistukiryhmä), 3) parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki), 4) perhetyö, 5) kotipalvelu, 6) apuväline- tai vammaispalvelut, 7) tukiperhe tai tukipalvelut, 8) erikoissairaanhoido, esimerkiksi lastentaudit tai lastenneurologia, 9) ensi- ja turvakoti, 10) sijoitus perhe- tai laitoshoitoon, 11) mielenterveyspalvelut, 12) päihdepalvelut. Vastausvaihtoehdot: 1) en ole tarvinnut, 2) olisin tarvinnut, mutta palvelua ei saanut, 3) olen käyttänyt, palvelu ei ollut riittävää, 4) olen käyttänyt, palvelu oli riittävää. Erikoissairaanhoido ei ole kysytty toisen vanhemman lomakkeessa. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 1 ilmoittaneita. Tarkastelussa ovat synnyttäneet ja toiset vanhemmat, jotka ovat ilmoittaneet eri osioihin vaihtoehdon 4.
173.	Terveydenhoitaja tarjonnut perheelle vähintään yhtä palvelua	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joille terveydenhoitaja on tarjonnut vähintään yhtä palvelua. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä palveluja vauva tai perhe mielestäsi tarvitsisi? Merkitse palvelut, jotka katsottiin tämän neuvolakäynnin perusteella tarpeellisiksi.". Kysymyksen osiot: 1) lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle, 2) lisäkäynti neuvolalääkärille, 3) kotikäynti, 4) kohdennettu ryhmätoiminta (esim. maahanmuuttajien tai vammaisten lasten perheille), 5) neuvolan perhetyö, 6) neuvolapsykologi, 7) lasten kuntoutustyöryhmä, muu moniammatillinen työryhmä, 8) fysioterapeutti, toimintaterapeutti (vauva), 9) neuvolan ulkopuolinen lastenlääkäri (vauva), 10) keskosena syntyneen kehitysseuranta (vauva), 11) erikoissairaanhoidon seuranta (vauva), 12) somaattisen pitkäaikaissairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 13) psyykkisen sairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 14) kasvatus- ja perheneuvola, 15) toimeentulotuki, 16) lastensuojelun perhetyö, 16) lapsiperheiden sosiaalipalvelu (ehkäisevä perhetyö ja kotipalvelu), 17) tukihenkilö, tukiperhe, 18) turvakotipalvelut, 19) perheoikeudelliset palvelut (lapsen huoltoa, elatusta ja tapaamisoikeutta koskevat asiat), 20) päihdepalvelut, 21) lapsi- ja perhekerhot, 22) perheasiain neuvottelukeskus (srk.), 23) kriisiapu (esim. nettiturvakoti, auttava puhelin), 24) poliisi. Vastausvaihtoehdot: 1) tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi, 2) tarjottiin - perhe jäi pohtimaan, 3) tarjottiin - perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin, 4) olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 1, 2 tai 3.

174.	Terveydenhoitaja tarjonnut perheelle vähintään yhtä terveydenhuollon palvelua	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joille terveydenhoitaja on tarjonnut vähintään yhtä terveydenhuollon palvelua. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä palveluja vauva tai perhe mielestäsi tarvitsisi? Merkitse palvelut, jotka katsottiin tämän neuvolakäynnin perusteella tarpeellisiksi.". Kysymyksen osiot: 1) lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle, 2) lisäkäynti neuvolalääkärille, 3) kotikäynti, 4) kohdennettu ryhmätoiminta (esim.maahanmuuttajien tai vammaisten lasten perheille), 5) neuvolan perhetyö, 6) neuvolapsykologi, 7) lasten kuntoutustyöryhmä, muu moniammatillinen työryhmä, 8) fysioterapeutti, toimintaterapeutti (vauva), 9) neuvolan ulkopuolinen lastenlääkäri (vauva), 10) keskosena syntyneen kehitysseuranta (vauva), 11) erikoissairaanhoidon seuranta (vauva), 12) somaattisen pitkäaikaissairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 13) psyykkisen sairauden hoito tai seuranta (huoltaja). Vastausvaihtoehdot: 1) tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi, 2) tarjottiin - perhe jäi pohtimaan, 3) tarjottiin – perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin, 4) olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 1, 2 tai 3 .
175.	Terveydenhoitaja tarjonnut perheelle vähintään yhtä sosiaalihuollon palvelua	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joille terveydenhoitaja on tarjonnut ainakin yhtä sosiaalihuollon palvelua. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä palveluja vauva tai perhe mielestäsi tarvitsisi? Merkitse palvelut, jotka katsottiin tämän neuvolakäynnin perusteella tarpeellisiksi.". Kysymyksen osiot: 1) kasvatus- ja perheneuvola, 2) toimeentulotuki, 3) lastensuojelun perhetyö, 4) lapsiperheiden sosiaalipalvelu (ehkäisevä perhetyö ja kotipalvelu), 5) tukihenkilö, tukiperhe, 6) turvakotipalvelut, 7) perheoikeudelliset palvelut (lapsen huoltoa, elatusta ja tapaamisoikeutta koskevat asiat), 8) päihdepalvelut. Vastausvaihtoehdot: 1) tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi, 2) tarjottiin - perhe jäi pohtimaan, 3) tarjottiin – perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin, 4) olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 1, 2 tai 3.
176.	Terveydenhoitaja tarjonnut perheelle vähintään yhtä muuta kuin terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palvelua	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joille terveydenhoitaja on tarjonnut vähintään yhtä muuta kuin terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palvelua terveydenhoitajan raportoimana. Indikaattori perustuu kysymykseen: Mitä palveluja vauva tai perhe mielestäsi tarvitsisi? Merkitse palvelut, jotka katsottiin tämän neuvolakäynnin perusteella tarpeellisiksi. Osiot: 1) lapsi- ja perhekerhot, 2) perheasiain neuvottelukeskus (srk.), 3) kriisiapu (esim. nettiturvakoti, auttava puhelin), 4) poliisi. Vastausvaihtoehdot: 1) tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi, 2) tarjottiin - perhe jäi pohtimaan, 3) tarjottiin – perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin, 4) olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla. Laskennassa ei ole huomioitu vaihtoehdon 4 vastauksia. Mukana tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 1, 2 tai 3.
177.	Terveydenhoitaja olisi tarjonnut perheelle vähintään yhtä palvelua, jota ei ollut tarjolla	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), joille terveydenhoitaja olisi tarjonnut vähintään yhtä palvelua, jota ei ollut tarjolla terveydenhoitajan raportoimana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä palveluja vauva tai perhe mielestäsi tarvitsisi? Merkitse palvelut, jotka katsottiin tämän neuvolakäynnin perusteella tarpeellisiksi.". Kysymyksen osiot: 1) lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle, 2) lisäkäynti neuvolalääkärille, 3) kotikäynti, 4) kohdennettu ryhmätoiminta (esim.maahanmuuttajien tai vammaisten lasten perheille), 5) neuvolan perhetyö, 6) neuvolapsykologi, 7) lasten kuntoutustyöryhmä, muu moniammatillinen työryhmä, 8) fysioterapeutti, toimintaterapeutti (vauva), 9) neuvolan ulkopuolinen lastenlääkäri (vauva), 10) keskosena syntyneen kehitysseuranta (vauva), 11) erikoissairaanhoidon seuranta (vauva), 12) somaattisen pitkäaikaissairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 13) psyykkisen sairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 14) kasvatus- ja perheneuvola, 15) toimeentulotuki, 16) lastensuojelun perhetyö, 16) lapsiperheiden sosiaalipalvelu (ehkäisevä perhetyö ja kotipalvelu), 17) tukihenkilö, tukiperhe, 18) turvakotipalvelut, 19) perheoikeudelliset palvelut (lapsen huoltoa, elatusta ja tapaamisoikeutta koskevat asiat), 20) päihdepalvelut, 21) lapsi- ja perhekerhot, 22) perheasiain neuvottelukeskus (srk.), 23) kriisiapu (esim. nettiturvakoti, auttava puhelin), 24) poliisi. Vastausvaihtoehdot: 1) tarjottiin - perhe ei nähnyt tarpeelliseksi, 2) tarjottiin - perhe jäi pohtimaan, 3) tarjottiin – perhe oli samaa mieltä ja järjestettiin avun piiriin, 4) olisi ollut tarpeen, mutta ei tarjolla. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet vähintään yhteen osioon vaihtoehdon 4.

178.	Perhe käyttänyt terveydenhoitajan mukaan vähintään yhtä palvelua 12 viime kuukauden aikana	Summaindikaattori tuottaa tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka ovat käyttäneet vähintään yhtä palvelua 12 viime kuukauden aikana. Indikaattori perustuu kysymykseen: "Mitä palveluja vauva tai perhe on käyttänyt tai mielestäsi tarvitsisi? Merkitse A-kohtaan palvelut, joita tiedät perheen käyttäneen viimeisten 12 kuukauden aikana.". Vaihtoehdot: 1) lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle, 2) lisäkäynti neuvolalääkärille, 3) kotikäynti, 4) kohdennettu ryhmätoiminta (esim.maahanmuuttajien tai vammaisten lasten perheille), 5) neuvolan perhetyö, 6) neuvolapsykologi, 7) lasten kuntoutustyöryhmä, muu moniammatillinen työryhmä, 8) fysioterapeutti, toimintaterapeutti (vauva), 9) neuvolan ulkopuolinen lastenlääkäri (vauva), 10) keskosena syntyneen kehitysseuranta (vauva), 11) erikoissairaanhoidon seuranta (vauva), 12) somaattisen pitkäaikaissairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 13) psyykkisen sairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 14) kasvatus- ja perheneuvola, 15) toimeentulotuki, 16) lastensuojelun perhetyö, 16) lapsiperheiden sosiaalipalvelu (ehkäisevä perhetyö ja kotipalvelu), 17) tukihenkilö, tukiperhe, 18) turvakotipalvelut, 19) perheoikeudelliset palvelut (lapsen huoltoa, elatusta ja tapaamisoikeutta koskevat asiat), 20) päihdepalvelut, 21) lapsi- ja perhekerhot, 22) perheasiain neuvottelukeskus (srk.), 23) kriisiapu (esim. nettiturvakoti, auttava puhelin), 24) poliisi. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet perheen käyttävän vähintään yhtä palvelua.
179.	Perhe käyttänyt terveydenhoitajan mukaan jotain palvelua 12 viime kuukauden aikana (24 palvelua)	Indikaattorit tuottavat tietoa niiden perheiden osuudesta (%), jotka ovat käyttäneet jotain palvelua 12 viime kuukauden aikana. Indikaattorit perustuvat kysymykseen: "Mitä palveluja vauva tai perhe on käyttänyt tai mielestäsi tarvitsisi? Merkitse A-kohtaan palvelut, joita tiedät perheen käyttäneen viimeisten 12 kuukauden aikana.". Vaihtoehdot: 1) lisä- tai seurantakäynti terveydenhoitajalle, 2) lisäkäynti neuvolalääkärille, 3) kotikäynti, 4) kohdennettu ryhmätoiminta (esim.maahanmuuttajien tai vammaisten lasten perheille), 5) neuvolan perhetyö, 6) neuvolapsykologi, 7) lasten kuntoutustyöryhmä, muu moniammatillinen työryhmä, 8) fysioterapeutti, toimintaterapeutti (vauva), 9) neuvolan ulkopuolinen lastenlääkäri (vauva), 10) keskosena syntyneen kehitysseuranta (vauva), 11) erikoissairaanhoidon seuranta (vauva), 12) somaattisen pitkäaikaissairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 13) psyykkisen sairauden hoito tai seuranta (huoltaja), 14) kasvatus- ja perheneuvola, 15) toimeentulotuki, 16) lastensuojelun perhetyö, 16) lapsiperheiden sosiaalipalvelu (ehkäisevä perhetyö ja kotipalvelu), 17) tukihenkilö, tukiperhe, 18) turvakotipalvelut, 19) perheoikeudelliset palvelut (lapsen huoltoa, elatusta ja tapaamisoikeutta koskevat asiat), 20) päihdepalvelut, 21) lapsi- ja perhekerhot, 22) perheasiain neuvottelukeskus (srk.), 23) kriisiapu (esim. nettiturvakoti, auttava puhelin), 24) poliisi. Tarkastelussa ovat perheet, joiden osalta terveydenhoitajat ovat ilmoittaneet perheen käyttävän jotain palvelua.

LIITE 6. Eettisen toimikunnan päätös 3/2017

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

PÖYTÄKIRJANOTE
Tutkimuseettinen työryhmä TuET

1 (2)

16.3.2017

Kokous 3/2017 (§756-§759)

Torstai 16.3.2017 klo 9–11
THL, Mannerheimintie 166, Hypoteesi

- Läsnä: Kristiina Manderbacka (puheenjohtaja) (ei osallistunut kohdan 3.2. käsittelyyn)
Ulla Ahlblad-Bordi (puheenjohtaja kohdassa 3.2)
Pia Mäkelä
Sampo Viiri (sihteeri)
Marko Elovainio (ei osallistunut kohdan 3.2 käsittelyyn)
Päivi Känkänen
Lauri Sääksvuori (ei osallistunut kohdan 3.1 käsittelyyn)
Ritva Halila
Anu Castaneda
- Este: Arto Palmu
Sakari Karvonen
Tom Kettunen

OTE PÖYTÄKIRJASTA 3/2017 (§756-§759)

3.4 Reija Klemetti: Kolme-nelikuukautisten lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut - tiedonkeruun pilottitutkimus

THL/452/6.02.01/2017

Liitteet:

- Tutkimussuunnitelma
- Rekisteriseloste
- Tiedote terveydenhoitajalle
- Tiedote huoltajalle
- Ohje lastenneuvolan terveydenhoitajalle tiedonkeruun toteutuksesta
- Saatekirje ja ohje äidille
- Saatekirje ja ohje toiselle huoltajalle
- Suostumus huoltajalle
- Terveystutkimuksen kyselylomake
- Kyselylomake synnyttäneelle vanhemmalle
- Osastonjohtajan hyväksyntä
- Lausuntopyyntö
- Tutkimussuunnitelman tiivistelmä
- Pöytäkirjanote 1/2017
- Aineistonhallintasuunnitelma

Tutkimuseettinen työryhmä puoltaa tutkimussuunnitelmaa täydennyspyynnöin. Ennen tutkimuksen aloittamista tutkijaryhmän tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin, ja toimittaa muutosehdotukset työryhmän puheenjohtajalle ja asiantuntijasihteerille hyväksyttäväksi. Asiakirjoihin tehdyt muutokset tulee olla selvästi näkyvillä.

www.thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • National Institute for Health and Welfare
Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki, puh/tel +358 29 524 6000

16.3.2017

- Tutkittavat henkilöt ovat tunnistettavissa kyselylomakkeen perusteella. Kyselylomakkeella kysytään esimerkiksi lapsen ja puolison pahoinpitelystä. Tutkijaryhmää pyydetään selvittämään, velvoittaako tällaisiin kysymyksiin myöntävästi vastaaminen tutkijoita tekemään asiasta lastensuojelu- tai rikosilmoituksen. Jos velvoittaa, tutkittavia on tiedotettava tästä velvoitteesta.
- Lisäksi tutkimussuunnitelmasta tehtiin yksittäisiä eettisen pohdinnan ulkopuolisia huomioita, joita ei ole kirjattu pöytäkirjaan mutta toimitetaan tutkijaryhmälle. Tutkimuseettinen toimikunta ei edellytä tutkijaryhmältä toimenpiteitä kommentteihin liittyen.

Pöytäkirjaotteen vakuudeksi

Helsingissä 20.3.2017

Sampo Viiri

Sampo Viiri
Sihteeri

LIITE 7. Eettisen toimikunnan päätös 4/2017

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

PÖYTÄKIRJANOTE
Tutkimuseettinen työryhmä TuET

1 (1)

20.4.2017

Kokous 4/2017 (§760-§766)

Tiistai 18.4.2017 klo 10–12
THL, Mannerheimintie 166, Collegium

Läsnä: Arto Palmu (puheenjohtaja)
Kristiina Manderbacka (ei osallistunut keskusteluun kohdassa 3.5.)
Ulla Ahlblad-Bordi
Pia Mäkelä
Sampo Viiri (sihteeri)
Marko Elovainio
Päivi Känkänen
Lauri Sääksvuori
Ritva Halila
Sakari Karvonen
Tom Kettunen

Este: Anu Castaneda

OTE PÖYTÄKIRJASTA 4/2017 (§760-§766)

5. Puheenjohtajan hyväksymät puoltavan lausunnon saaneet tutkimussuunnitelmat, joihin on vähäisiä muutoksia tai täydennetty lausunnon mukaisesti

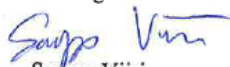
5.1. Reija Klemetti: Kolme-nelikuukautisten lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut - tiedonkeruun pilottitutkimus

THL/452/6.02.01/2017

Puheenjohtaja on hyväksynyt tutkijaryhmän toimittaman vastineen työryhmän lausuntoon. Tutkijoilla on pelkästään oikeus tehdä lastensuojelu- tai rikosilmoitus, hoitajilla velvollisuus.

Pöytäkirjaotteen vakuudeksi

Helsingissä 20.4.2017

Sampo Viiri
Sihteeri

www.thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • National Institute for Health and Welfare
Mannerheimintie 166, Helsinki, Finland PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki, puh/tel +358 29 524 6000

LIITE 8. Puuttuvan tiedon määrä kysymyskohtaisesti eri kyselylomakkeissa

Synnyttäneen vanhemman kyselylomake (N=439)

Kysymys	Puuttuvaa tietoa	
	n	%
1. Mikä on kotikuntasi?	0	0
2. Mikä on koulutuksesi?	2	0,5
3. Kuinka monta vuotta olet yhteensä käynyt koulua ja opiskellut päätoimisesti?	4	0,9
4. Olitko ennen perhevapaalle jäämistä?	9	2,1
5. Mikä kuvaa nykyistä parisuhdetilannettasi?	3	0,7
6. Mikä kuvaa parhaiten vauvan huoltajuutta ja asumismuotoa?	5	1,1
7. Asuuko perheessäsä vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia?	2	0,5
8. Kuinka monta?	na	na
9. Perheessäsä vauvan lisäksi asuva lapsi on tai asuvat lapset ovat	na	na
10. Missä maassa olet syntynyt?	5	1,1
11. Montako vuotta olet asunut Suomessa yhteensä?	na	na
12. Missä maassa vauvan toinen huoltaja on syntynyt?	7	1,6
13. Montako vuotta hän on asunut Suomessa yhteensä?	na	na
14. Missä sinun vanhempasi ja vauvan toisen huoltajan vanhemmat ovat syntyneet?		
Sinun äitisi	9	2,1
Sinun isäsi	9	2,1
Toisen huoltajan äiti	na	na
Toisen huoltajan isä	na	na
15. Lapsen saaminen ei ole itsestäänselvyys. Lapsen hankkiminen on eri syistä siirtynyt myöhemmäksi, eikä raskaaksi tuleminen aina ole helppoa. Toisaalta raskaus voi alkaa myös yllättäen tai vastoin suunnitelmia. Mikä oli tilanne tämän vauvan kohdalla?	9	2,1
16. Miten raskausaikasi mielestäsi sujui?	2	0,5
17. Miten synnytyksesi mielestäsi sujui?	2	0,5
18. Kuinka hyvin olet mielestäsi toipunut synnytyksestäsi?	6	1,4
19. Onko terveydentilasi mielestäsi nykyisin:	1	0,2
20. Onko sinulla jokin pitkäaikainen sairaus tai muu pitkäaikainen terveysongelma	5	1,1
21. Rajoittaako jokin terveysongelma sinua toimissa, joita ihmiset tavallisesti tekevät?	5	1,1
22. Seuraavat 10 kysymystä viittaavat siihen, miltä sinusta on tuntunut ja miten olet toiminut viimeisen kuukauden aikana.		
Tunsin itseni masentuneeksi	10	2,3
Tuntui, että kaikki mitä tein oli ponnistuksen takana	10	2,3
Uneni oli levotonta	11	2,5
Olin onnellinen	13	3
Oloni oli yksinäinen	11	2,5
Ihmiset olivat epäystävällisiä	11	2,5
Nautin elämästä	10	2,3
Tunsin itseni surulliseksi	11	2,5
Minusta tuntui, että minusta ei pidetä	10	2,3
Minulla oli vaikeuksia saada itseni liikkeelle	10	2,3
23. Kuinka monta tuntia tavallisesti nuket vuorokaudessa?	5	1,1
24. Kuinka monta tuntia unta tarvitset yössä (kuinka monta tuntia nukkuisit, jos voisit nukkua niin pitkään kuin haluaisit)?		
Tuntia	8	1,8
Minuuttia	na	na
25. Nukutko mielestäsi riittävästi?	&	&
26. Tupakoitko nykyisin (savukkeita, sikareita tai piippua)?	5	1,1
27. Tupakoitko itse tai tupakoiko joku muu perheenne jäsenistä sisällä asunnossanne		
Itse	7	1,6
Joku muu	5	1,1
28. Käytätkö nykyisin sähkötupakkaa (sähkösavukkeita)?	6	1,4

29. Käytätkö itse tai käyttäkö joku muu perheenne jäsenistä sähkötupakkaa sisällä asunnossanne?		
Itse	6	1,4
Joku muu	6	1,4
30. Oletko käyttänyt alkoholia raskausaikana tai vauvan syntymän jälkeen?	9	2,1
31. Joitko alkoholia raskausaikana sen jälkeen, kun sait tietää olevasi raskaana?	na	na
32. Kuinka paljon joit yleensä kerralla?	na	na
33. Kuinka usein olet juonut alkoholia vähintään 5 annosta kerralla vauvan syntymän jälkeen?	na	na
34. Onko vauva ollut juomisen aikana tai välittömästi sen jälkeen läsnä?	na	na
35. Oletko käyttänyt kannabista (hasis, marihuana) tai jotain muuta huumausainetta 12 viime kuukauden aikana?	&	&
36. Kuinka usein sinusta tuntuu seuraavalta?	0	0
Minulla on läheinen suhde vauvaani	0	0
Haluaisin palata takaisin siihen aikaan, kun minulla ei vielä ollut vauvaa	1	0,2
Vauva ei tunnu omaltani	1	0,2
Vauva käy hermoilleni	1	0,2
Vauvani on syötävän suloinen	0	0
Olen onnellinen, kun vauvani hymyilee tai nauraa	2	0,5
Vauvani ärsyttää minua	3	0,7
Vauvani itkee liikaa	0	0
Tunnen joutuneeni loukkuun äitinä	2	0,5
En voi hyväksyä vauvaani	2	0,5
Vauvani on maailman kaunein vauva	2	0,5
Toivon, että vauva katoaisi jonnekin	1	0,2
37. Miten itse kuvailisit vauvaasi tällä hetkellä?	1	0,2
38. Kuinka tyytyväinen olet itseesi vanhempana?	1	0,2
39. Kuinka kauan vauvasi nukkuu yöllä (klo 19–07 välisenä aikana yhteensä)?		
Tuntia	5	1,1
Minuuttia	na	na
40. Kuinka kauan vauvasi nukkuu päivällä (klo 07-19 välisenä aikana yhteensä)?		
Tuntia	9	2,1
Minuuttia	na	na
41. Yöheräilyjen lukumäärä (klo 22–06 välisenä aikana):	6	1,4
42. Kuinka kauan vauva on keskimäärin hereillä yöaikaan (klo 22–06 välisenä aikana)?		
Tuntia	na	na
Minuuttia	na	na
43. Onko vauvasi nukkuminen mielestäsi ongelma?	7	1,6
44. Kun olit raskaana, miten suunnittelit syöttäväsi vauvaasi?	4	0,9
45. Mitä ruokaa vauvasi saa nykyisin?		
Rintamaitoa	16	3,6
Äidinmaidon korviketta	41	9,3
Lisäruokaa esim. soseita	62	14,1
46. Kuinka kauan vauvasi on saanut synnytyssairaalaan kotiutumisen jälkeen pelkkää rintamaitoa (lisäksi d-vitamiinia)?	4	0,9
47. Kuinka kauan?	na	na
48. Kuinka kauan vauvasi on saanut rintamaitoa äidinmaidon korvikkeen lisäksi?	na	na
49. Kuinka kauan?	na	na
50. Mitä mieltä olet seuraavista imetyksen tukea koskevista väittämistä?		
Sain kannustusta ja ohjausta imetykseen äitiysneuvolassa jo raskausaikana	7	1,6
Sain ohjausta ja tukea imetykseen synnytyssairaalaan	7	1,6
Olen saanut ohjausta ja tukea imetykseen synnytyksen jälkeen lastenneuvolassa	6	1,4
Olen saanut puolisolta tukea imetykseen	na	na
Olen saanut vertaisryhmältä (esim. netistä) tukea imetykseen	10	2,3
Olen saanut tietoa imetyksen hyödyistä	7	1,6
51. Mitä mieltä olet seuraavista imetykseen liittyvistä väittämistä?		
Imetys on onnistunut paremmin kuin olin etukäteen kuvitellut	7	1,6
Olen kokenut imetyksen palkitsevana	7	1,6

Olen kokenut imetyksen kivuliaana	7	1,6
Olen kokenut imetyksen helppona	7	1,6
52. Mitkä seuraavista kansallisen rokotusohjelman rokotteista aiot ottaa vauvallesi?		
Rotavirus	5	1,1
Viitosrokote (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, hib-taudit)	8	1,8
Pneumokokki	7	1,6
MPR (tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko)	7	1,6
Influenssa	16	3,6
Vesirokko	9	2,1
53. Mitä menetelmää käytätte nykyisin raskauden ehkäisyyn?	&	&
54. Kuinka paljon sinulla on tietoa seuraavista palveluista tai etuuksista?		
Kerho- tai leikkipuistotoiminta, varhaiskasvatuspalvelut (eli päivähoito)	3	0,7
Perhetyö	2	0,5
Kotipalvelu	4	0,9
Parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	4	0,9
Apuväline- tai vammaispalvelut	4	0,9
Kelan tuet ja etuudet	7	1,6
55. Mitä mieltä olet raskautesi seurannasta äitiysneuvolassa?		
Raskautta seurattiin asiantuntevasti ja osaavasti	4	0,9
Koin tulleet kuulluksi	3	0,7
Selvitettiin koko perheen hyvinvointia	4	0,9
Sain riittävästi tukea vanhemmuuteen	5	1,1
Uskalsin kertoa asioistani rehellisesti	4	0,9
56. Oliko sinulla äitiysneuvolakäynneillä useimmiten sama terveydenhoitaja tai kättilö?	7	1,6
57. Saitko raskausaikana tukea seuraaviin asioihin sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävää?		
Raskausajan yleinen vointi	6	1,4
Vanhemmuus	4	0,9
Mieliala	4	0,9
Oma jaksaminen	8	1,8
Parisuhde	10	2,3
Raskausajan ravitsemus	7	1,6
Raskausajan liikunta	7	1,6
Painon hallinta	6	1,4
Raskausdiabetes	11	2,5
Tupakasta vieroitus	6	1,4
Päihteiden käytön vähentäminen	8	1,8
Synnytyspelko	10	2,3
Synnytykseen valmistautuminen	7	1,6
58. Mihin seuraavista perhe- tai synnytyksvalmennuksista osallistuit?	&	&
59. Oliko saamasi perhe- tai synnytyksvalmennus hyödyllinen seuraavien asioiden kannalta?	na	na
60. Saitko mielestäsi riittävän selkeät ohjeet siitä, milloin on oikea hetki lähteä synnyttämään?	9	2,1
61. Tarjottiinko äitiys- tai lastenneuvolasta kotikäyntiä raskausaikana tai synnytyksen jälkeen?		
Raskausaikana	8	1,8
Synnytyksen jälkeen	12	2,7
62. Oletko mielestäsi saanut riittävästi seuraavia palveluja 12 viime kuukauden aikana?		
Varhaiskasvatuspalvelut (esim. kerho- tai leikkipuistotoiminta)	7	1,6
Ammattilaisten järjestämä vertaistuki (esim. synnytyspelkoryhmä, äitien vertaistukiryhmä)	12	2,7
Parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	8	1,8
Perhetyö	13	3
Kotipalvelu	9	2,1
Apuväline- tai vammaispalvelut	7	1,6
Tukiperhe tai tukihenkilö	9	2,1
Erikoissairaanhoido, esimerkiksi lastentaudit tai lastenneurologia	9	2,1
Ensi- ja turvakoti	4	0,9
Sijoitus perhe- tai laitoshoidon	5	1,1
Mielenterveyspalvelut	7	1,6

Päihdepalvelut	7	1,6
63. Oletko vauvan syntymän jälkeen saanut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien lastenneuvola) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?		
Vauvan itkuisuus	4	0,9
Vauvan nukkuminen	5	1,1
Vauvan syöttäminen	4	0,9
Vauvan muu hoitaminen	6	1,4
Oma jaksaminen	7	1,6
Puolison jaksaminen	11	2,5
Parisuhde	9	2,1
Mieliala	8	1,8
Vanhemmuus	7	1,6
64. Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?		
Vauvan terveyttä, kasvua ja kehitystä on seurattu asiantuntevasti ja osaavasti	4	0,9
On kerrottu riittävästi rokotuksista ja niillä ehkäistävästä taudeista	4	0,9
On puhuttu minulle tärkeistä asioista	6	1,4
On kuunneltu riittävästi, mitä minulla on ollut sanottavana	4	0,9
On selvitetty koko perheen hyvinvointia	6	1,4
On annettu riittävästi tukea vanhemmuuteen	8	1,8
Olen uskaltanut kertoa asioista rehellisesti	8	1,8
65. Onko vauvalla yksityinen sairauskuluvakuutus, josta saa korvauksen yksityislääkärikäynnistä?	11	2,5
66. Oletko kokenut parisuhteessasi 12 viime kuukauden aikana seuraavia asioita?		
Fyysistä väkivaltaa (esim. potkimista, lyömistä)	4	0,9
Henkistä väkivaltaa (esim. uhkailua)	4	0,9
Seksuaalista väkivaltaa (esim. pakottamista seksuaalisiin tekoihin)	5	1,1
Taloudellista väkivaltaa (esim. estetty päättämästä perheen raha-asioista tai tekemästä itsenäisesti ostoksia)	4	0,9
67. Oletko sinä tai onko vauvan toinen vanhempi, puolisisi tai entinen puolisisi toiminut seuraavasti?		
Menettänyt maltin vauvan kanssa niin, että vain vaivoin on saanut itsensä hillittyä	4	0,9
Jättänyt vauvan huomiotta ja huolenpidotta pidemmäksi aikaa	4	0,9
Rauhoittanut vauvaa lääkkeiden, alkoholin tms. avulla	4	0,9
Antanut vauvalle luunapin, läimäyttänyt tai lyönyt vauvaa	4	0,9
Heittänyt vauvan esim. sänkyyn	4	0,9
Ravistellut vauvaa	4	0,9
Kohdellut vauvaa väkivaltaisesti jotenkin muuten	6	0,9
68. Oletko mielestäsi saanut riittävästi apua edellä kuvaamiisi väkivaltatilanteisiin 12 viime kuukauden aikana?	na	na
69. Onko perheessänne tapahtunut seuraavia muutoksia 12 viime kuukauden aikana		
Perheen muutto toiselle paikkakunnalle	4	0,9
Avo- tai avioero	7	1,6
Muutto yhteen kumppanin kanssa	6	1,4
Puolison lasten muutto yhteiseen talouteen	7	1,6
Vauvan vakava sairaus, vammautuminen tai muu vastaava	6	1,4
Perheenjäsenen tai muun vauvalle läheisen ihmisen vakava sairaus tai kuolema	5	1,1
Työttömyys	8	1,8
70. Oletko elämäsi tällä hetkellä?	4	0,9
71. Kuinka tyytyväinen olet parisuhteesi eri puoliin?	na	na
72. Kuinka hyvin perheesi arki on toiminut vauvan syntymän jälkeen?	0	0
73. Arvioi mahdollisuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.	&	&
74. Kuinka olette ajatelleet jakavanne vanhempainrahakauden käytön?	na	na
75. Millainen on suunnitelmanne vanhempainrahakauden jälkeen?	&	&
76. Millaiseksi arvioit perheesi taloudellisen tilanteen?	2	0,5
77. Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana:		
Pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saat/saatte rahaa ostaaksenne lisää	3	0,7
Joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi	3	0,7
Jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä	4	0,9

78. Onko perheenne saanut toimeentulotukea 12 viime kuukauden aikana?	1	0,2
79. Koen olevani tärkeä osa		
Perhettä	1	0,2
Sukua	2	0,5
Ystävapiiriä	1	0,2
Asuinalueemme yhteisöä	5	1,1
Harrastusporukkaa	16	3,6
Eniten käyttämäni nettiyhteisöä	20	4,6
Työyhteisöä	22	5
Suomalaista yhteiskuntaa	4	0,9

na = kaikkien vastaajien ei ole ollut tarkoituskaan vastata kysymykseen

& = vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon

Toisen vanhemman kyselylomake (N=307)

Kysymys	Puuttuvaa tietoa	
	n	%
1. Oletko vauvan?	0	0
2. Mikä on sukupuolesi?	0	0
3. Mikä on syntymävuotesi (nelinumeroisena esim. 1987)?	0	0
4. Mikä on kotikuntasi?	0	0
5. Mikä on koulutuksesi?	2	0,7
6. Kuinka monta vuotta olet yhteensä käynyt koulua ja opiskellut päätoimisesti?	2	0,7
7. Oletko tällä hetkellä pääasiassa?	1	0,3
nykyisen jakson kesto kuukausina _____ kk	na	na
8. Mikä on työaikamuotosi?	na	na
9. Kuinka monta tuntia keskimäärin työskentelet viikossa?	na	na
10. Joudutko olemaan työn takia paljon pois kotoa?	na	na
11. Mikä kuvaa nykyistä parisuhdetilannettasi?	2	0,7
12. Asuuko perheessäsi vauvan lisäksi muita alle 18-vuotiaita lapsia?	2	0,7
13. Kuinka monta?	na	na
14. Perheessäsi vauvan lisäksi asuva lapsi on tai asuvat lapset ovat	na	na
15. Onko terveydentilasi mielestäsi nykyisin:	3	1
16. Onko sinulla jokin pitkäaikainen sairaus tai muu pitkäaikainen terveysongelma?	4	1,3
17. Rajoittaako jokin terveysongelma sinua toimissa, joita ihmiset tavallisesti tekevät?	4	1,3
18. Tunnetko itsesi yksinäiseksi?	1	0,3
19. Kuinka suuren osan ajasta olet neljän viime viikon aikana?		
Ollut hyvin hermostunut	3	1
Tuntenut mielialasi niin matalaksi, ettei mikään ole voinut piristää sinua	4	1,3
Tuntenut itsesi tyyneksi ja rauhalliseksi	4	1,3
Tuntenut itsesi alakuloiseksi ja apeaksi	4	1,3
Ollut onnellinen	2	0,7
20. Kuinka monta tuntia tavallisesti nuket vuorokaudessa?	2	0,7
21. Kuinka monta tuntia unta tarvitset yössä (kuinka monta tuntia nukkuisit, jos voisit nukkua niin pitkään kuin haluaisit)?		
Tuntia	3	1
Minuuttia	na	na
22. Nukutko mielestäsi riittävästi?	&	&
23. Tupakoitko nykyisin (savukkeita, sikareita tai piippua)?	2	0,7
24. Tupakoitko itse tai tupakoiko joku muu perheenne jäsenistä sisällä asunnossanne?		
Itse	3	1
Joku muu	4	1,3
25. Käytätkö nykyisin sähkötupakkaa (sähkösavukkeita)?	1	0,3
26. Käytätkö itse tai käyttäkö joku muu perheenne jäsenistä sähkötupakkaa sisällä asunnossanne?		
Itse	3	1

Joku muu	3	1
27. Oletko käyttänyt alkoholijuomia 12 viime kuukauden aikana?	1	0,3
28. Kuinka usein olet juonut alkoholia vähintään 5 (naiset) tai 7 (miehet) annosta kerralla vauvan syntymän jälkeen?	na	na
29. Onko vauva ollut juomisen aikana tai välittömästi sen jälkeen läsnä?	na	na
30. Oletko käyttänyt kannabista (hasis, marihuana) tai jotain muuta huumausainetta 12 viime kuukauden aikana?	&	&
31. Kuinka usein sinusta tuntuu seuraavalta?		
Minulla on läheinen suhde vauvaani	0	0
Haluaisin palata takaisin siihen aikaan, kun minulla ei vielä ollut vauvaa	1	0,3
Vauva ei tunnu omaltani	2	0,7
Vauva käy hermoilleni	2	0,7
Vauvani on syötävän suloinen	2	0,7
Olen onnellinen, kun vauvani hymyilee tai nauraa	1	0,3
Vauvani ärsyttää minua	1	0,3
Vauvani itkee liikaa	2	0,7
Tunnen joutuneeni loukkuun vanhempana	1	0,3
En voi hyväksyä vauvaani	4	1,3
Vauvani on maailman kaunein vauva	3	1
Toivon, että vauva katoaisi jonnekin	1	0,3
32. Miten vauvan odotusaika mielestäsi sujui?	2	0,7
33. Miten itse kuvailisit vauvaasi tällä hetkellä?	3	1
34. Kuinka tyytyväinen olet itseesi vanhempana?	1	0,3
35. Kuinka paljon sinulla on tietoa seuraavista palveluista tai etuuksista?		
Kerho- tai leikkipuistotoiminta, varhaiskasvatuspalvelut (eli päivähoito)	3	1
Perhetyö	4	1,3
Kotipalvelu	4	1,3
Parisuhdepalvelut (esim. neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	5	1,6
Apuväline- tai vammaispalvelut	3	1
Kelan tuet ja etuudet	3	1
36. Osallistuitko?		
Äitiysneuvolan ensimmäiselle käynnille	2	0,7
Muille äitiysnevolakäynneille	4	1,3
Sikiön poikkeavuuksien seulontaultraäänitutkimukseen	1	0,3
Perhevalmennukseen	4	1,3
Synnytykseen	2	0,7
37. Mitä mieltä olet raskauden seurannasta äitiysneuvolassa?	na	na
38. Miten synnytys mielestäsi sujui?	na	na
39. Saitko vauvan odotusaikana tukea seuraaviin asioihin sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien äitiysneuvola) ja oliko tuki riittävää?		
Vanhemmuus	8	2,6
Mieliala	9	2,9
Parisuhde	8	2,6
Terveellinen ravitsemus	8	2,6
Painon hallinta	9	2,9
Tupakasta vieroitus	9	2,9
Päihteiden käytön vähentäminen	10	3,3
Synnytykseen valmistautuminen	8	2,6
40. Oliko saamasi perhe- tai synnytyksvalmennus hyödyllinen seuraavien asioiden kannalta?	na	na
41. Saitko mielestäsi riittävän selkeät ohjeet siitä, milloin on oikea hetki lähteä synnyttämään?	10	3,3
42. Oletko mielestäsi saanut riittävästi seuraavia palveluja 12 viime kuukauden aikana?		
Varhaiskasvatuspalvelut (esim. kerho- tai leikkipuistotoiminta)	7	2,3
Ammattilaisten järjestämä vertaistuki (esim. isäryhmä, synnytyospelkoryhmä)	6	2
Parisuhdepalvelut (neuvonta, kurssit, ammattilaisten järjestämä vertaistuki)	5	1,6

Perhetyö	8	2,6
Kotipalvelu	7	2,3
Apuväline- tai vammaispalvelut	6	2
Tukiperhe tai tukihenkilö	6	2
Ensi- ja turvakoti	8	2,6
Sijoitus perhe- tai laitoshoitoon	9	2,9
Mielenterveyspalvelut	7	2,3
Päihdepalvelut	7	2,3
43. Oletko vauvan syntymän jälkeen saanut sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisilta (mukaan lukien lastenneuvola) riittävästi tukea seuraaviin asioihin?		
Vauvan itkuisuus	7	2,3
Vauvan nukkuminen	7	2,3
Vauvan syöttäminen	6	2
Vauvan muu hoitaminen	7	2,3
Oma jaksaminen	7	2,3
Puolison jaksaminen	8	2,6
Parisuhde	8	2,6
Mieliala	8	2,6
Vanhemmuus	10	3,3
44. Oletko osallistunut lastenneuvolakäynnille tai -käynneille tämän vauvan kanssa?	4	1,3
45. Miten seuraavat asiat ovat toteutuneet vauvan neuvolakäynneillä?	na	na
46. Oletko kokenut parisuhteessasi 12 viime kuukauden aikana seuraavia asioita?		
Fyysistä väkivaltaa (esim. potkimista, lyömistä)	1	0,3
Henkistä väkivaltaa (esim. uhkailua)	2	0,7
Seksuaalista väkivaltaa (esim. pakottamista seksuaalisiin tekoihin)	2	0,7
Taloudellista väkivaltaa (esim. estetty päättämästä perheen raha-asioista tai tekemästä itsenäisesti ostoksia)	4	1,3
47. Oletko sinä tai onko vauvan toinen vanhempi, puolisisi tai entinen puolisisi toiminut seuraavasti?		
Menettänyt maltin vauvan kanssa niin, että vain vaivoin on saanut itsensä hillittyä	2	0,7
Jättänyt vauvan huomiotta ja huolenpidotta pidemmäksi aikaa	2	0,7
Rauhoittanut vauvaa lääkkeiden, alkoholin tms. avulla	2	0,7
Antanut vauvalle luunapin, läimäyttänyt tai lyönyt vauvaa	2	0,7
Heittänyt vauvan esim. sänkyyn	2	0,7
Ravistellut vauvaa	3	1
Kohdellut vauvaa väkivaltaisesti jotenkin muuten	2	0,7
48. Oletko mielestäsi saanut riittävästi apua edellä kuvaamiisi väkivaltatilanteisiin 12 viime kuukauden aikana?	na	na
49. Onko perheessänne tapahtunut seuraavia muutoksia 12 viime kuukauden aikana?		
Perheen muutto toiselle paikkakunnalle	3	1
Avo- tai avioero	4	1,3
Muutto yhteen kumppanin kanssa	3	1
Kumppanin lasten muutto yhteiseen talouteen	6	2
Vauvan vakava sairaus, vammautuminen tai muu vastaava	4	1,3
Perheenjäsenen tai muun vauvalle läheisen ihmisen vakava sairaus tai kuolema	3	1
Työttömyys	4	1,3
50. Oletko elämäsi tällä hetkellä?	3	1
51. Kuinka tyytyväinen olet parisuhteesi eri puoliin?	na	na
52. Kuinka hyvin perheesi arki on toiminut vauvan syntymän jälkeen?	4	1,3
53. Arvioi mahdollisuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.	&	&
54. Kuinka olette ajatelleet jakavanne vanhempainrahakauden käytön?	na	na
55. Millainen on suunnitelmanne vanhempainrahakauden jälkeen?	&	&
56. Pitävätkö seuraavat kotiin ja työhön liittyvät väittämät paikkansa kohdallasi?	na	na
57. Millaiseksi arvioit perheesi taloudellisen tilanteen?	1	0,3
58. Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana:		
Pelännyt, että teiltä loppuu ruoka, ennen kuin saat/saatte rahaa ostaaksenne lisää	2	0,7
Joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi	4	1,3

Jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä	3	1
59. Onko perheenne saanut toimeentulotukea 12 viime kuukauden aikana?	4	1,3
60. Koen olevani tärkeä osa		
Perhettä	0	0
Sukua	2	0,7
Ystäväpiiriä	2	0,7
Asuinalueemme yhteisöä	3	1
Harrastusporukkaa	9	2,9
Eniten käyttämäni nettiyhteisöä	10	3,3
Työyhteisöä	5	1,6
Suomalaista yhteiskuntaa	3	1

na = kaikkien vastaajien ei ole ollut tarkoituskaan vastata kysymykseen

& = vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon

Terveydenhoitajan kyselylomake (N=639)

Kysymys	Puuttuvaa tietoa	
	n	%
1. Arvioi lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta	0	0
Lapsen pitely	0	0
Lapsen käsittely	0	0
Katsekontakti	0	0
Lapselle puhuminen	1	0,2
Lapselle hymyily	1	0,2
Lapsesta nauttiminen	2	0,3
Lapsen pahanolon sieto	5	0,6
Lapsen viestien ymmärtäminen ja niihin vastaaminen	4	0,6
2. Kirjaa tähän tarkastuksessa mukana olevien huoltajien AUDIT-pisteet	*	*
3. Tarvitseeko perhe mielestäsi tukea tai neuvoa seuraavien vauvaan, vanhempiin tai perheeseen liittyvien asioiden vuoksi?		
Fyysinen kasvu tai terveydentila	4	0,6
Ikätasoinen kehitys	3	0,5
Vuorovaikutuskyyvyt (hymyvaste /jokeltelu)	4	0,6
Ravitsemus	1	0,2
Uniongelmat	3	0,5
Kaltoinkohtelu	3	0,5
Ravitsemus- tai liikuntatottumukset	9	1,4
Fyysinen terveys	6	0,9
Jaksaminen	2	0,3
Psyykkinen vointi ja mielenterveys	4	0,6
Vuorovaikutus vauvan kanssa	4	0,6
Vanhempien keskinäinen vuorovaikutus/ Parisuhde	12	1,9
Päihteiden käyttö	8	1,3
Väkivalta perheessä	7	1,1
Kyky tai taito huolehtia vauvan perushoidosta ja huolenpidosta	4	0,6
Kyky rytmittää arki vauvan tarpeiden ja edun mukaisesti	7	1,1
Sosiaalinen tukiverkosto	9	1,4
Sisarusten hyvinvointi ja terveys	60	9,4
4. Mitä palveluja vauva tai perhe on käyttänyt tai mielestäsi tarvitsisi?	**	**

*= kaikissa neuvoloissa ei toteuteta AUDIT-kyselyä 4kk käynnillä

** = kaikkiin kohtiin ei ole ollut tarkoituskaan vastata

LIITE 9. Kuntakohtainen lukumäärä tutkimukseen suostuneista perheistä

Perheitä suostunut tutkimukseen (N=659)

Etelä-Karjala

Imatra	20
Lappeenranta	77
Lemi	<5
Luumäki	0
Parikkala	<5
Rautjärvi	<5
Ruokolahti	5
Savitaipale	0
Taipalsaari	6

Etelä-Savo

Enonkoski	<5
Hirvensalmi	<5
Kangasniemi	<5
Mäntyharju	6
Mikkeli	35
Puumala	<5
Juva	<5
Pieksämäki	15
Rantasalmi	<5
Savonlinna	20
Sulkava	0
Pertunmaa	<5

Päijät-Häme

Asikkala	<5
Hartola	0
Hollola	7
Iitti	6
Kärkölä	7
Lahti	75
Myrskylä	<5
Orimattila	10
Padasjoki	<5
Pukkila	0
Sysmä	<5
Heinola	ei osallistunut

Kanta-Häme

Forssa	5
Hämeenlinna	36
Hattula	16
Hausjärvi	<5
Humppila	0
Jokioinen	5
Loppi	8
Riihimäki	35
Tammela	<5
Ypäjä	0
Janakkala	ei osallistunut

Uusimaa

Järvenpää	47
Lapinjärvi	<5
Lohja	32
Loviisa	17
Mäntsälä	20
Pornainen	<5
Porvoo	6
Sipoo	19
Kirkkonummi	40

Satakunta

Huittinen	16
-----------	----
